

Serveis de Salut Pública

/Salut

Generalitat
de Catalunya

Cartera de Serveis
Secretaria de Salut Pública

Barcelona 2024

© 2024, Generalitat de Catalunya
Edita: Secretaria de Salut Pública.
Departament de Salut.
Segona edició Barcelona 2024
Assessorament lingüístic:
Secció de Planificació Lingüística.
Departament de Salut.
Disseny gràfic i maquetació: MOTIVE

Em plau presentar-vos l'actualització de la Cartera de serveis de la Secretaria de Salut Pública. El conjunt dels serveis tenen l'objectiu de protegir, promoure i prevenir la salut de la població. Aquesta missió es duu a terme mitjançant la coordinació i l'optimització dels recursos, i la posada en marxa de polítiques, plans i programes que busquen protegir i promoure la salut de la comunitat.

La Cartera de serveis es configura com un document clau que ofereix una visió detallada de les funcions i les actuacions dels serveis de Salut Pública.

Des de la darrera actualització de la Cartera de serveis, hem viscut dos moments claus en l'àmbit de la salut pública a Catalunya. D'una banda, el mes de juliol de 2019, el Parlament de Catalunya va aprovar, per unanimitat, el projecte de llei de creació de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT), amb l'objectiu de recuperar l'esperit i les funcions inicials amb què va néixer al 2009 l'Agència de Salut Pública de Catalunya, i així s'ha volgut també mostrar en el present document.

El segon fet sens dubte ha estat la pandèmia de la COVID-19, un recordatori enèrgic de la necessitat d'enfortir el nostre sistema de salut pública. Amb l'actualització de la Cartera de serveis de salut pública, llancem una mirada postpandèmica cap al futur, amb l'objectiu de reforçar els serveis de salut pública en tots els seus àmbits, des de la vigilància epidemiològica, la seguretat alimentària, la protecció de la salut, la promoció de la salut i la prevenció fins al tractament de les addiccions, tenint present la renovació dels serveis en clau de futur, abordant aquells Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) que estan centrats a garantir una vida saludable i promoure el benestar en totes les etapes de la vida.

Mirem cap al futur amb una visió integradora, cercant una col·laboració més estreta entre els diferents àmbits i sectors implicats, i fomentant una cultura de prevenció i promoció de la salut com a pilars fonamentals per a una societat més saludable i sostenible. Som conscients dels desafiaments que ens plantegen les tendències demogràfiques actuals i futures, l'envelliment de la població, l'augment de les malalties cròniques no transmissibles, els canvis en els patrons d'addicció i les desigualtats en salut i en els seus determinants. I treballem per estar preparats per afrontar-los amb determinació i compromís.

Vivim en un planeta interconnectat, on les fronteres es desdibuixen i les distàncies no suposen una barrera. Aquesta realitat global ens ofereix oportunitats increïbles per a l'intercanvi de coneixements, la innovació i la col·laboració. Però aquesta mateixa connexió ens fa més vulnerables a una àmplia varietat de desafiaments en salut pública.

Primerament, per a les malalties infeccioses no hi ha fronteres. Tal com ens ha demostrat la pandèmia de la COVID-19, un brot en qualsevol part del món pot ràpidament convertir-se en una crisi sanitària global. En aquest escenari hem reforçat, i continuem necessitant fer-ho, la nostra capacitat de detecció precoç, rastreig i resposta ràpida a les malalties infeccioses emergents.

En segon lloc, els canvis en els nostres entorns físics i socials, accelerats per la globalització, estan afectant profundament la nostra salut. L'emergència climàtica, la contaminació, les desigualtats socioeconòmiques, l'envelliment de la població i la urbanització són factors que influeixen cada vegada més en la nostra salut i el nostre benestar. Necessitem desenvolupar estratègies robustes i innovadores per mitigar aquests efectes i adaptar-nos a aquests nous entorns, reduint els efectes de les desigualtats socials en la salut. En aquest marc continuen sent imprescindibles les estratègies de salut en totes les polítiques, el PINSAP i l'acció comunitària en salut emmarcades en el Pla de salut i el Pla de Govern.

Finalment, no cal oblidar que la presència territorial de Salut Pública està estretament relacionada amb el desplegament i l'execució dels serveis de salut pública; i que aquest fet és un component essencial per a l'èxit d'aquests serveis. En altres paraules, és la concreció pràctica de la salut pública en el terreny, que es tradueix en una sèrie d'actuacions per garantir i millorar la salut de la població.

En aquest sentit, la implementació territorial dels serveis de Salut Pública és necessària per a una comprensió de la realitat local, que permet identificar les necessitats específiques de salut, les desigualtats existents i els determinants socials de la salut i que, alhora, permet dissenyar serveis més adaptats a les necessitats territorials. Així mateix, ser presents en el territori facilita la creació de xarxes i la col·laboració amb altres actors, com el sistema sanitari assistencial, els ens locals, les entitats comunitàries, els diferents sectors, etc., cosa que és fonamental per a l'execució de molts dels serveis de Salut Pública.

Carmen Cabezas Peña
Secretària de Salut Pública

●●●●●●●●	Gestió de riscos sanitaris	69
	> Vigilància i control sanitari dels aliments i establiments alimentaris en fases posteriors a la producció primària	69
	> Investigació i control de brots, alertes, denúncies i queixes	85
	> Vigilància i control sanitari de l'aigua de consum humà	90
	> Control i prevenció de la legionel·losi	94
	> Control sanitari de la salubritat d'establiments de concurrència pública	99
	> Control de pràctiques de risc sanitari	102
	> Control de plagues i vectors	107
	> Control de les zoonosis	112
	> Control del compliment de la normativa relativa a la comercialització de productes químics	114
	> Control del compliment de la llei del tabac	115
	> Censos i Registres	117
	> Autoritzacions	123
●●●●●●●●	Revisió dels sistemes de control oficial	131
	> Supervisió, verificació de l'eficàcia i auditoria interna del control oficial	131
	> Atenció i seguiment de les auditories externes	134
●●●●●●●●	Serveis analítics	135
	> Anàlisi de perills relacionats amb aliments, aigua de consum humà, aigua d'instal·lacions de dispersió de legionel·la i altres elements mediambientals	135
●●●●●●●●	Formació en matèria de protecció de la salut	142
	> Formació específica	142
	> Valoració de la capacitat tècnica de professionals externs	144
●●●●●●●●	Publicacions i comunicació en matèria de protecció de la salut	146
	> Publicacions i comunicacions	146
	Seguretat alimentària	149
	Introducció	150
●●●●●●●●	Avaluació dels riscos i beneficis relacionats amb els aliments	151
●●●●●●●●	Planificació estratègica, seguiment, suport a la coordinació i anàlisi anual de la situació de la seguretat alimentària a Catalunya	153
●●●●●●●●	Comunicació dels beneficis i riscos en matèria de seguretat alimentària	156
●●●●●●●●	Control oficial i suport a l'activitat exportadora de les indústries alimentàries	162
	Promoció de la salut i prevenció de la malaltia	164
	Introducció	165
●●●●●●●●	Promoció de la salut i prevenció de la malaltia adreçades a les etapes vitals	166
	> Promoció de la salut maternoinfantil	166
	> Promoció de la salut a l'adolescència i la joventut	174
	> Foment de l'envelliment saludable	177
●●●●●●●●	Promoció de la salut i prevenció de la malaltia en relació amb problemes de salut prioritàris	180
	> Pla integral per a la promoció de l'activitat física i l'alimentació saludable (PAAS)	180

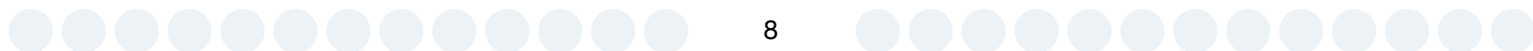
> Programes de prevenció i control del tabaquisme	189
> Consell Integral de promoció de la salut de l'Atenció Primària	193
> Prevenció de lesions	194
> Prevenció de les malalties transmissibles mitjançant vacunacions	198
> Promoció de la salut bucodental	204
●●●● Salut comunitària	207
> Reducció de les desigualtats en salut	207
●●●● Informació, assessorament i atenció de consultes	210

Salut laboral 211

Introducció	212
●●●● Millora en l'atenció i gestió dels problemes de salut relacionats amb el treball atesos al sistema públic de salut (SISCAT)	213
●●●● Promoció i supervisió de la qualitat, suficiència i adequació de les activitats sanitàries dels SPRL en relació amb la salut laboral	216
●●●● Desenvolupament i millora del sistema d'informació i vigilància epidemiològica laboral i del programa de vigilància postocupacional de l'amiant	220
●●●● Promoció del projecte d'empresa promotora de salut	222

Drogues, addiccions comportamentals i salut mental 223

Introducció	224
●●●●●● Promoció de la salut mental	226
> Salut mental positiva	226
> Prevenció dels trastorns mentals	227
●●●●●● Informació i assessorament sobre consum d'alcohol i altres drogues i addiccions comportamentals	229
> Informació/comunicació	230
> Assessorament	233
●●●●●● Observatori català de drogues i addiccions comportamentals (OCDA)	234
> Epidemiologia	234
●●●●●● Prevenció del consum d'alcohol i altres drogues, de les addiccions comportamentals i dels trastorns mentals	238
> En l'àmbit educatiu	238
> En l'àmbit del lleure	248
> En l'àmbit de l'oci nocturn: Per una nit segura: Q de festa! Nits de qualitat	251
> En l'àmbit de la família	262
> En l'àmbit laboral	264
> En l'àmbit dels serveis de salut	265
> En l'àmbit comunitari	271
> En l'àmbit dels serveis socials i de justícia	273
> Prevenció dels danys a tercers	275

●●●●●	Suport a l'assistència i a la continuïtat assistencial	277
	> Suport a l'assistència	277
	> Tractament amb substitutius opiàcics	279
	> Addiccions comportamentals	280
	> Sexe i consum de drogues en homes que tenen relacions sexuals amb altres homes (HSH)	281
	> Accessibilitat als serveis	282
●●●●●	Reducció de danys associats al consum de drogues	283
	> Actuacions de reducció de danys	283

VIH, ITS i Hepatitis víriques 289

Introducció 290

●●●●●	Monitoratge, avaluació i recerca	292
	> Monitorar i avaluar la infecció del VIH, VHC i altres ITS i els seus determinants	292

●●●●●	Prevenció VIH, Hepatitis víriques i altres ITS	304
	> Iniciatives de prevenció	304

●●●●●	Diagnòstic precoç en poblacions vulnerables	311
	> El cribratge comunitari	311

●●●●●	Accés al tractament i atenció a poblacions vulnerables	312
	> Circuits i estratègies que augmenten l'accessibilitat	312

●●●●●	Entorn comunitari: informació, sensibilització i participació	317
	> Informació i sensibilització	317
	> La participació de la comunitat	319
	> Prevenció de l'estigma i de la discriminació	322

Informació, comunicació i suport a la Salut Pública 323

●	Informació, comunicació i suport a la Salut Pública	324
---	---	-----

Docència, formació i recerca 330

Introducció 331

●●●	Docència	332
●●●	Formació	333
●●●	Recerca	335

PINSAP (Pla interdepartamental i intersectorial de Salut Pública) 336

Introducció 337

●●●	Coordinació interdepartamental i intersectorial en el marc del PINSAP	338
●●●	Desplegament territorial	342
●●●	Salut comunitària	343

Llistat d'abreviacions

ABS	Àrea bàsica de salut
AESAN	Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició
AFA	Associació de famílies d'alumnes
AGE	Administració general de l'Estat
AIJ	Allotjaments infantils i juvenils
AMED	Alimentació mediterrània
AMPA	Associació de mares i pares d'alumnes
APPCC	Anàlisi de perills i punts de control crític
APSF	Atenció primària sense fum
ARCA	Arxiu de recursos comunicatius de protecció de la salut
ASPB	Agència de Salut Pública de Barcelona
ASPCAT	Agència de Salut Pública de Catalunya
ASSIR	Atenció a la salut sexual i reproductiva
ASSIST	Alcohol, Smoking and Substance Involvement Screening Test
BM	Programa "Beveu menys"
BOE	Butlletí Oficial de l'Estat
CAS	Centres d'atenció i seguiment en drogodependències
CE	Comissió Europea
CEE	Comunitat Econòmica Europea
CMR	Carcinogen mutagen o tòxic per a la reproducció
CNA	Centre Nacional d'Alimentació
CNE	Centre Nacional d'Epidemiologia
CSMIJ	Centres de salut mental infantojuvenil
CV	Centres vacunals
DGAIA	Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència
DMAF	Dia Mundial de l'Activitat Física
DOCE	Diari Oficial de les Comunitats Europees
DOGC	Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya
DOUE	Diari Oficial de la Unió Europea
EAP	Equips d'atenció primària
ECHA	Agència Europea de Substàncies i Mescles Químiques
EDADES	Enquesta domiciliària sobre alcohol i drogues a Espanya
EEB	Encefalopatia espongiforme bovina
EET	Encefalopatia espongiforme transmissible
EGS	Entitats gestores de subministrament d'aigües de consum humà
ESCA	Enquesta de salut de Catalunya
ESPIC	Equip de Salut Pública i Comunitària
ESTUDES	Enquesta estatal sobre l'ús de drogues en ensenyaments secundaris
EUR	Lex Servei de publicació en línia de textos legislatius de la Unió Europea

Llistat d'abreviacions

FDA	Food and Drug Administration, Administració d'Aliments i Medicaments dels Estats Units d'Amèrica
FHVE	Febre hemorràgica del virus de l'Ebola
HCCC	Història clínica compartida de Catalunya
ICAM	Institut Català d'Avaluacions Mèdiques
ICO	Institut Català d'Oncologia
INSS	Institut Nacional de la Seguretat Social
IRAS	Infeccions relacionades amb l'assistència sanitària
MAPA	Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació
MCSS	Mútues col·laboradores amb la Seguretat Social
MDO	Malalties de declaració obligatòria
MER	Material específic de risc
MS	Ministeri de Sanitat
NAOS	Estratègia per a la nutrició, l'activitat física i la prevenció de l'obesitat
OGE	Oficina de Gestió Empresarial
OGM	Organisme genèticament modificat
OMS	Organització Mundial de la Salut
PAAS	Pla integral per a la promoció de l'activitat física i l'alimentació saludable
PAFES	Pla d'activitat física, esport i salut
PCB	Policlorobifenils
PIDIRAC	Pla d'informació de les infeccions respiratòries agudes a Catalunya
PINSAP	Pla interdepartamental i intersectorial de salut pública
PNIR	Pla nacional d'investigació de residus
PNPAF	Pla nacional de promoció de l'activitat física
POCS	Pla de vigilància per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut
PPAC	Programa de prevenció i atenció a la cronicitat
PPD-ASA	Programes alternatius a la sanció administrativa per consum de cànnabis en menors d'edat
PReME	Programa de revisió de menús escolars
PRL	Programes de riscos laborals
PSM	Policia sanitària mortuòria
RASFF	Rapid Food and Feed Safety Alerts (Sistema d'alerta ràpida per a aliments i pinsos)
RDI	Registre de denúncies i incidències
REACH	Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (Registre, avaluació i autorització de substàncies i preparats químics)
RENAVE	Red Nacional de Vigilancia Epidemiològica
REPCAT	Registre especial de productes de Catalunya
RGSEAA	Registre general sanitari d'empreses alimentàries i aliments
ROESP	Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides de Catalunya
RSID	Registre de sacrificis i declaracions de no aptitud

Llistat d'abreviacions

RSIPAC	Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya
RUMI	Registre unificat de maltractaments infantojuvenils
SCIRI	Sistema coordinat d'intercanvi ràpid d'informació
SeGIV	Servei de Gestió Integral de Vacunes
SIAPS	Sistema d'informació de protecció de la salut
SICA	Sistema de control sanitari dels aliments i establiments alimentaris de Catalunya
SIDC	Sistema d'informació sobre drogues de Catalunya
SIRIPQ	Sistema d'intercanvi ràpid d'informació sobre productes químics
SISCAT	Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya
SIVAC	Sistema d'informació de vacunes de Catalunya
SIVAL	Sistema de vigilància sanitària dels aliments
SIVIC	Sistema de vigilància d'infeccions a Catalunya
SNMC	Sistema de notificació microbiològica de Catalunya
SPRL	serveis de prevenció de riscos laborals
SRC	Síndrome de la rubèola congènita
STEC	Shiga-toxin-producing Escherichia coli (Escherichia coli productora de toxina Shiga)
SVE	Servei de Vigilància Epidemiològica
TBC	Tuberculosi
Td	Vacuna antitetànica i antidiftèrica
TDO	Tractament directament observat
UAB	Universitat Autònoma de Barcelona
UBM	Unitats de Bestiar Major
UE	Unió Europea
URV	Universitat Rovira i Virgili
USL	Unitats de Salut Laboral
UVE	Unitat de Vigilància Epidemiològica
VINCAT	Vigilància de les infeccions nosocomials als hospitals de Catalunya
VMAP	Violència masclista en l'àmbit de la parella
VNO	Virus del Nil occidental
VOT	Vídeo teràpia observada
VPH	Virus del papil·loma humà
WEMWBS	Warwick-Edinburgh Mental Well-being Scale
XAD	Xarxa d'Atenció a les Drogodependències
XaROH	Xarxa de Referents en Alcohol
XHUP	Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública
XVEC	Xarxa de Vigilància Epidemiològica <i>Ulloros voluptat poritatem landae</i>

**Vigilància epidemiològica i resposta a
emergències de Salut Pública**

Introducció

La vigilància epidemiològica i resposta a emergències de salut pública és el conjunt d'actuacions destinades a recollir, analitzar, interpretar i difondre informació relacionada amb l'estat de la salut de la població i els factors que la condicionen, amb l'objectiu de fonamentar actuacions de control i millora de la salut planificades i avaluades. També representa un sistema d'alerta precoç i de resposta ràpida per a casos d'emergència de salut pública imminents (intel·ligència epidemiològica). Els serveis que l'ASPCAT ofereix s'agrupen en els set grans apartats següents:

1. Monitoratge sistemàtic de malalties i determinants de salut

Monitorar i avaluar les malalties de declaració obligatòria i alguns dels determinants de la salut com la salut perinatal a través dels diferents sistemes de declaració des de la xarxa assistencial fins a la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC).

2. Detecció i resposta ràpida a alertes de salut pública

Actuacions que permeten detectar precoçment alertes i emergències de salut pública per donar una resposta ràpida davant de riscos i malalties d'alt risc.

3. Programes de prevenció i control específics

Programes que impliquen un seguiment de coordinació que preveu la vigilància epidemiològica, la detecció, l'estudi de contactes i el tractament de la malaltia.

4. Vigilància i control de malalties i riscos emergents

Actuacions contra malalties de nova aparició, de nova descripció o que apareixen en zones on no existien prèviament.

5. Difusió d'informació per a l'acció i coordinació en vigilància epidemiològica

Actuacions dirigides a difondre la informació epidemiològica necessària per facilitar la planificació, gestió, avaluació i recerca sanitària. També inclou la coordinació efectiva per intercanviar la informació necessària per a la vigilància en salut pública i sobre la situació de salut i els seus condicionants socials per a una millor acció assistencial.

6. Vigilància epidemiològica de les infeccions relacionades amb l'assistència sanitària (IRAS)

Coordinació del monitoratge sistemàtic, detecció precoç i resposta davant les infeccions relacionades amb l'àmbit sanitari.

7. Coordinació d'actuacions amb els laboratoris microbiològics de suport a la vigilància epidemiològica

Anàlisi i confirmació de diagnòstics en casos de brots de malalties transmissibles per donar una resposta ràpida i adoptar les mesures preventives en els contactes al més aviat possible. Caracterització de soques circulants que permet conèixer la situació epidemiològica i iniciar actuacions concretes en la resposta a emergències de salut.

Monitoratge sistemàtic de malalties i determinants de salut

> **Monitorar i avaluar les MDO, els seus determinants i la salut perinatal a través dels sistemes de declaració des de la xarxa assistencial a la XVEC**

Producte o servei	Sistema de malalties de declaració obligatòria (MDO): numèriques, individualitzades i urgents
Justificació	<p>Compliment de la normativa estatal i catalana en matèria de vigilància de malalties transmissibles.</p> <p>Decret 203/2015, de 25 de setembre, pel qual es crea la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya i es regulen els sistemes de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics.</p> <p>Conèixer les característiques epidemiològiques de les malalties subjectes a vigilància.</p> <p>Establir directrius en matèria de vigilància de malalties transmissibles: llista de malalties subjectes a vigilància, definició de cas a efectes de notificació, tipus de vigilància segons la malaltia i criteris d'avaluació del Sistema de notificació de malalties de declaració obligatòria (MDO).</p> <p>Protocol·lització de les actuacions a realitzar davant l'aparició de casos esporàdics de les malalties subjectes a vigilància.</p> <p>Disseny de sistemes d'informació que permetin caracteritzar el comportament i els determinants d'aquestes malalties per establir mesures de prevenció i control i per fer-ne una avaluació.</p>
Descripció	<p>Depuració, explotació, anàlisi i difusió de la informació generada per la notificació continuada dels professionals sanitaris al sistema MDO.</p> <p>Creació d'indicadors, generació d'informes i actualització de quadres de comandament que descriguin el comportament de les diferents malalties subjectes a vigilància.</p>
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Serveis de vigilància epidemiològica estatals o catalans (RENAVE+XVEC)</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Cobertura de notificació.</p> <p>Retard entre l'inici dels símptomes i la notificació al sistema d'MDO.</p> <p>Taxa d'incidència anual i comparativa amb anys anteriors.</p> <p>Índex epidèmic acumulat.</p>
Normativa	<p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)</u></p> <p><u>(Decret 67/2010, de 25 de maig, pel qual es regula el sistema de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics al Departament de Salut).</u></p>
Contacte	Àrea tècnica
Enllaços i material de suport	<u>Sistema de malalties de declaració obligatòria (MDO)</u>

Producte o servei	Sistema de notificació microbiològica de Catalunya (SNMC)
Justificació	L'any 2015 es va elaborar un nou decret que adequa a la normativa europea les malalties que han d'estar subjectes a vigilància. El Decret 203/2015, de 15 de setembre, pel qual es crea la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC) i es regulen els sistemes de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics, estableix el sistema de notificació microbiològica de Catalunya (SNMC) com un dels sistemes de notificació de malalties de declaració obligatòria amb la nova llista de malalties de declaració i els microorganismes objecte d'anàlisi de la sensibilitat antibiòtica.
Descripció	<p>L'SNMC és un sistema bàsic d'informació sanitària que forma part de l'XVEC i que està constituït pel conjunt dels laboratoris de microbiologia dels centres sanitaris hospitalaris i extrahospitalaris, de caràcter públic i privat, de Catalunya.</p> <p>Aquest sistema de vigilància inclou les activitats següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vigilar, monitorar i avaluar les tendències dels microorganismes.• Estudiar els canvis en el patró epidemiològic de malalties infeccioses.• Proporcionar informació a l'XVEC i als programes de vigilància específics de salut pública.• Coordinar els laboratoris de microbiologia de la xarxa assistencial.• Recollir, validar i depurar les declaracions dels microorganismes objecte de notificació.• Elaborar i actualitzar procediments de notificació, protocols i circuits de notificació de les malalties transmissibles.• Elaborar informes.• Participar en grups de treball multidisciplinaris en l'àmbit de Catalunya i en l'àmbit estatal.• Participar en el grup de treball estatal del sistema d'informació microbiològica (SIM).
A qui s'adreça	Laboratoris de microbiologia de serveis assistencials (atenció hospitalària). Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària. Serveis de vigilància de salut pública estatals o catalans. Administració local.
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	Taxa d'incidència anual i comparativa amb anys anteriors dels microorganismes objecte de vigilància. Anàlisi de resistències antimicrobianes. Cobertura de declaració dels centres que participen en l'SNMC.
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)</u> <u>Decret 203/2015, de 15 de setembre, pel qual es crea l'XVEC i es regula el sistema de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics (DOGC 6958, de 17.09.2015).</u>
Contacte	snmc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Sistema de notificació microbiològica de Catalunya (SNMC).</u>

Producte o servei	Sistema de vigilància de les infeccions a Catalunya (SIVIC)
Justificació	<p>El Pla d'informació de les infeccions respiratòries agudes a Catalunya (PIDIRAC) va iniciar-se la temporada 1999-2000 amb l'objectiu d'obtenir una informació diària sobre la morbiditat per infeccions respiratòries agudes, estudiar el comportament del virus gripal i d'altres virus respiratoris durant la temporada d'activitat màxima i detectar de forma precoç l'aparició de les epidèmies de grip i caracteritzar els virus circulants. Paral·lelament, aquesta informació estava integrada en el sistema de vigilància de la grip a Espanya (SVGE).</p> <p>La seva evolució va permetre la creació de la SIVIC, que conté una part de vigilància sindròmica a partir dels diagnòstics registrats a la història clínica dels centres assistencials i una part sentinella, que integra a diversos laboratoris, centres de primària, i, en el cas de les infeccions respiratòries greus, a hospitals, de tot Catalunya. Aquesta xarxa realitza actualment el seguiment de deu virus respiratoris, incloent els que produeixen més morbimortalitat, com són els SARS-CoV-2, el virus sincític respiratori i la influència.</p>
Descripció	<p>Es duen a terme diferents actuacions dins de la SIVIC:</p> <ul style="list-style-type: none">• Valoració d'indicadors de morbiditat, mortalitat i microbiològics.• Valoració d'indicadors de gravetat i hospitalització.• Detecció precoç de l'inici de l'epidèmia de virus respiratoris i informació periòdica a les institucions pertinents.• Seguiment de les cobertures vacunals.• Informació a la ciutadania.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics: atenció hospitalària i primària. Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics. Població general.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Aquest servei es du a terme d'ofici.</p>
Periodicitat	<p>Continuada en temporada gripal i entre temporades.</p>
Indicadors	<p>Incidència setmanal i anual de síndromes gripals ateses. Casos de grip confirmats. Casos greus de grip hospitalitzats.</p>
Contacte	<p>sgve@gencat.cat ; epidemiologia@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Pla de vigilància de les infeccions respiratòries agudes a Catalunya (PIDIRAC) SIVIC</p>

Producte o servei	Xarxa d'intel·ligència epidemiològica de Catalunya (XIEC)
Justificació	<p>La intel·ligència epidemiològica inclou totes les activitats relacionades amb la identificació precoç de possibles amenaces per a la salut, la seva verificació, avaluació i investigació per tal de recomanar mesures de salut pública per controlar-les.</p> <p>Els sistemes de vigilància epidemiològica proporcionen informació sobre amenaces potencials mitjançant la identificació d'esdeveniments anormals dins de la distribució temporal dels indicadors de malaltia recollits de manera rutinària (nombre de casos, taxes) i els canvis en les característiques microbiològiques dels patògens. Recentment, les institucions responsables a escala global de la vigilància epidemiològica han estat buscant activament informació sobre amenaces per a la salut mitjançant eines de cerca a Internet, llistes de distribució de correu electrònic o xarxes socials que complementen la funció d'alerta primerenca dels sistemes de vigilància rutinària.</p> <p>A Catalunya, durant la pandèmia, diferents grups de recerca han desenvolupat models explicatius i predictius de l'evolució de la situació, bé en col·laboració amb el Departament de Salut/Secretaria de Salut Pública o bé a través de projectes de recerca finançats en convocatòries diverses. La seva contribució i col·laboració ha estat de molt interès per al seguiment de la pandèmia.</p> <p>La creació d'una xarxa multidisciplinària i interdepartamental que englobi els agents clau del sistema per donar resposta a les necessitats de salut pública de la població a Catalunya a través de la recerca, l'avaluació i l'acció coordinada podria permetre en el futur millorar la vigilància i la resposta a futures amenaces per a la salut de la població.</p> <p>A més a més, els objectius de desenvolupament específics es podrien aplicar en diferents àmbits de salut pública: en el Sistema de vigilància epidemiològica de malalties emergents i transmissibles, en les malalties no comunicables i determinants de la salut, en l'avaluació de l'impacte de les polítiques de promoció, protecció i prevenció, en estudis poblacionals i en el desenvolupament de canals de gestió i comunicació del risc per als diferents públics, amb especial èmfasi en la població general.</p>
Descripció	<p>Desenvolupament de previsions (<i>forecasts</i>).</p> <p>Desenvolupament de models predictius.</p> <p>Desenvolupament d'escenaris.</p>
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública catalans.</p> <p>Administració general.</p> <p>Població general.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Aquest servei es du a terme d'ofici.</p>
Indicadors	<p>Estimacions i escenaris a futur.</p> <p>Precisió/variabilitat dels escenaris.</p>
Contacte	<p>sgve@gencat.cat</p>

Producte o servei	Vigilància reforçada de malalties invasives immunoprevenibles
Justificació	<p>Dins les malalties infeccioses immunoprevenibles n'hi ha algunes que destaquen per la seva gravetat, impacte i importància per a la salut pública i és important conèixer-ne la incidència real i les característiques epidemiològiques i moleculars, a més d'avaluar-ne les mesures preventives aplicades per adoptar en tot moment les que tinguin més efectivitat.</p> <p>Entre elles tenen una especial rellevància les malalties invasives produïdes per <i>Neisseria meningitidis</i>, <i>Haemophilus influenzae</i> i <i>Streptococcus pneumoniae</i> i, per aquest motiu, se'n realitza una vigilància reforçada amb els sistemes d'informació epidemiològica disponibles.</p>
Descripció	<p>Les actuacions que permeten realitzar la vigilància reforçada d'aquestes malalties inclouen les accions següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Recollida, validació, depuració i anàlisi de les notificacions.• Intercanvi d'informació entre els diversos sistemes d'informació epidemiològica: sistema de notificació microbiològica de Catalunya (SNMC), sistema de malalties de declaració obligatòria, brots epidèmics.• Estudi molecular de les soques en el laboratori de suport a la vigilància.• Elaboració i actualització de protocols i procediments d'actuació.• Elaboració d'informes epidemiològics.• Participació en grups de treball multidisciplinaris (en l'àmbit de Catalunya, estatal i internacional).• Participació en projectes de recerca i investigació.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o catalans.</p> <p>Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Taxes d'incidència anual i comparativa amb anys anteriors.</p> <p>Percentatge de serogrupos i serotips circulants.</p>
Contacte	snmc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Vigilància reforçada de malalties invasives immunoprevenibles</u>

Producte o servei	Vigilància reforçada de la malaltia meningocòccica no inclosa al calendari de vacunacions sistemàtiques
Justificació	<p>La malaltia meningocòccica és una malaltia transmissible greu causada pel bacteri <i>Neisseria meningitidis</i> (meningococ), que té un impacte social important, tant per la seva gravetat i ràpida evolució com pel seu pronòstic incert; pot ser mortal o causar importants seqüeles. Hi ha diferents serogrupos d'aquest bacteri, però clàssicament els grups A, B i C han estat els responsables del 90% de tots els casos.</p> <p>A Catalunya, actualment, només la vacuna antimeningocòccica contra el grup C està inclosa en el calendari de vacunacions sistemàtiques, i aquesta vacuna ha estat la responsable de la tendència zero d'aquest serogrup en els grups d'edats vacunals. Vacunes contra el serogrup B i tetravalents (ACWY) han estat comercialitzades durant els darrers anys, però no estan incloses en el calendari.</p> <p>Al Regne Unit, darrerament, s'ha detectat la ràpida expansió d'una soca hipervirulenta del serogrup W que ha produït un 25% de casos de presentacions clíniques atípiques. Aquesta situació d'increment de serogrupos no inclosos en els programes de vacunació s'està observant en altres països europeus.</p> <p>És de gran rellevància mantenir una vigilància epidemiològica exhaustiva per tal de detectar possibles canvis en les soques circulants que permeti aplicar mesures protectores eficaces de forma precoç. Per aquest motiu, es realitza una vigilància reforçada amb els sistemes d'informació epidemiològica disponibles de l'evolució i comportament dels serogrupos per als quals no es troba inclosa la vacuna al calendari sistemàtic de vacunacions.</p>
Descripció	<p>Les actuacions que permeten realitzar la vigilància reforçada d'aquesta malaltia inclouen les accions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Recollida, validació, depuració i anàlisi de les notificacions. • Intercanvi d'informació entre els diversos sistemes d'informació epidemiològica: sistema de notificació microbiològica de Catalunya (SNMC), sistema de malalties de declaració obligatòria, brots epidèmics. • Estudi molecular de les soques en el laboratori de suport a la vigilància. • Elaboració i actualització de protocols i procediments d'actuació. • Elaboració d'informes epidemiològics. • Participació en grups de treball multidisciplinaris.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Taxes d'incidència anual i comparativa amb anys anteriors.</p> <p>Percentatge de serogrupos i serotips circulants.</p>
Contacte	epidemiologia@gencat.cat ; snmc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Malaltia meningocòccica

Producte o servei	Monitoratge de la salut perinatal i obstètrica
Justificació	<p>La vigilància de la salut perinatal i obstètrica a Catalunya és un sistema de monitoratge sistemàtic dels principals indicadors de salut dels nadons i de les embarassades. L'objectiu principal és contribuir a millorar la salut de les dones embarassades i els nadons que neixen vius a Catalunya. Aquests indicadors ajuden a prendre decisions i a orientar la planificació de les polítiques de salut a Catalunya. La vigilància epidemiològica de la salut perinatal a Catalunya forma part de la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Salut Perinatal Europea, anomenada Euro-Peristat, i de la participació en grups de treball de salut obstètrica liderats per l'OMS a través del projecte INOSS.</p>
Descripció	<p>El monitoratge de la salut perinatal permet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Disposar d'indicadors sensibles i específics de la salut perinatal a Catalunya. • Fer una anàlisi sistemàtica i continuada per avaluar les actuacions que es duen a terme i donar suport a la planificació i implantació d'actuacions i la seva reconducció. • Aquests indicadors s'obtenen; d'una banda, del <u>Registre de nadons de l'SGVRESP</u>. Això permet veure tendències i identificar factors de risc mitjançant el monitoratge sistemàtic dels principals indicadors de les dones embarassades i dels nadons que van néixer vius a Catalunya. D'altra banda, hi ha el <u>Registre de vigilància obstètrica a Catalunya (CATOSS)</u>. Aquest és un sistema de vigilància sentinella coordinat entre l'SGVRESP i la Societat Catalana d'Obstetrícia i Ginecologia. L'objectiu és conèixer la prevalença de complicacions obstètriques que sovint són poc reportades i a la vegada complementar la vigilància de la salut perinatal mitjançant el Registre de nadons.
A qui s'adreça	Professionals dels àmbits de la salut pediàtrica i obstètrica, la salut pública i la gestió i planificació de polítiques sanitàries.
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Registre de nadons: nombre de nadons que neixen a Catalunya i el seu sexe, pes, tipus d'alimentació en néixer, tipus de part, edat de la mare i del pare, nacionalitat dels pares, etc.</p> <p>Registre de vigilància obstètrica a Catalunya: mort materna, eclàmpsia, histerectomia peripart, ruptura uterina, hemorràgia postpart, mort fetal.</p>
Contacte	snmc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Monitoratge de la salut perinatal

Detecció i resposta ràpida a alertes de salut pública d'interès per al sistema sanitari

> Detecció precoç d'alertes i emergències de salut pública i resposta ràpida front riscos i malalties d'alt risc

Producte o servei	Prevenció i control de brots epidèmics a la comunitat
Justificació	<p>L'aparició de brots de malalties transmissibles en els diferents àmbits de la comunitat requereix una investigació epidemiològica acurada que permeti determinar la causa, la font d'infecció i el mecanisme de transmissió dels brots per establir mesures de control a curt i llarg termini.</p> <p>La vigilància i el seguiment epidemiològics de l'evolució i les tendències dels diversos tipus de brots epidèmics és un indicador imprescindible per tal de conèixer les necessitats per aplicar mesures de prevenció i control d'una manera eficient.</p>
Descripció	<p>Investigació i control dels brots epidèmics de qualsevol etiologia notificats.</p> <p>Estudis de contactes i aplicació de mesures de profilaxi.</p> <p>Seguiment de casos.</p> <p>Estudi i anàlisi de l'evolució dels brots i de les seves característiques epidemiològiques i particularitats.</p> <p>Elaboració de guies i protocols d'actuació.</p> <p>Material d'informació i educació sanitària: informació a la població exposada.</p> <p>Participació en projectes de recerca.</p> <p>Coordinació amb els laboratoris de suport per a la valoració de resultats.</p>
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Organitzacions comunitàries (educativa i laboral).</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Taxa d'incidència de brots i evolució temporal.</p> <p>Taxa d'incidència de casos associats a brot.</p> <p>Taxa d'hospitalització.</p> <p>Taxa de letalitat.</p> <p>Percentatges de confirmació etiològica i de font d'infecció.</p>
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços per a més informació	Malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics

Producte o servei	Prevenció i control de la febre hemorràgica de l'Ebola (FHVE) i altres febres hemorràgiques
Justificació	<p>Les febres hemorràgiques virals són malalties infeccioses que poden provocar afeccions greus, que poden posar en risc la vida. Algunes febres hemorràgiques virals més freqüents són el dengue, l'Ebola, el Lassa, el Marburg i la febre groga.</p> <p>La malaltia produïda pel virus de l'Ebola és rara i molt greu, i pot provocar la mort dels que la pateixen en un percentatge molt elevat de casos.</p> <p>Aquest virus es va detectar per primer cop l'any 1976 en dos brots simultanis, un al Sudan i l'altre a la República Democràtica del Congo, prop del riu Ebola, d'on en prové el nom. Des de llavors, els brots han anat apareixent esporàdicament en aldees remotes de l'Àfrica, a prop de la selva tropical. L'any 2014 es va declarar el brot més important de malaltia pel virus de l'Ebola a l'Àfrica Occidental, que va implicar àrees urbanes i que va afectar els països següents: Guinea Conakry, Libèria, Sierra Leone, Nigèria i la República Democràtica del Congo. Hi van haver casos importats a Europa i als Estats Units. El març de 2016, l'Organització Mundial de la Salut va declarar finalitzada la situació d'emergència en salut pública per aquest brot. Posteriorment, l'any 2019, n'hi va haver altres brots a la República Democràtica del Congo i, durant l'any 2022, un nou brot del virus de l'Ebola va aparèixer a Uganda.</p> <p>D'altra banda, el canvi climàtic provoca desplaçaments de les zones d'habitatge dels mosquits, que són vectors de febres hemorràgiques com el dengue, fet que augmenta el risc de transmissió d'aquestes malalties a Catalunya.</p>
Descripció	<p>Detectar, controlar i prevenir els riscos per a la salut derivats de l'aparició en el nostre territori de casos de febres hemorràgiques. Per a tal fi, es duen a terme les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupament de guies i protocols. • Actualització de la informació. • Activitats de formació dels professionals sanitaris i altres professionals implicats. • Desenvolupament de material d'informació i educació sanitària per a la població. • Participació en grups de treball multidisciplinaris.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Administració local.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Organitzacions comunitàries (educativa i laboral).</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre de sospites investigades.</p> <p>Nombre d'activacions del protocol.</p> <p>Nombre de controls i seguiment de cooperants provinents d'àrees endèmiques.</p>
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços i materials de suport	Febre hemorràgica per virus Ebola

Producte o servei	Pla d'actuació davant els pics epidèmics de virus respiratoris
Justificació	<p>Els virus respiratoris poden produir epidèmies de gran impacte assistencial a causa de l'habitual elevada capacitat de transmissió.</p> <p>Tant per als virus actualment coneguts com per la possibilitat d'aparició de nous virus de procedència humana o animal, és rellevant la coordinació de la resposta i el plantejament d'actuacions coordinades entre els diferents agents de l'àmbit sanitari i no sanitari.</p>
Descripció	<p>Actualització d'informació i revisió dels protocols d'actuació enfront dels virus respiratoris.</p> <p>Realització d'activitats de formació dels professionals sanitaris.</p> <p>Aplicació de mesures de profilaxi i seguiment de casos.</p> <p>Informació a la població exposada i comunicació (xerrades, TV i premsa).</p>
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Oficines de farmàcia.</p> <p>Administració local.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Organitzacions comunitàries (educativa i laboral).</p> <p>Població general.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Contacte	epidemiologia@gencat.cat

Producte o servei	Pla de vigilància per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS) i els efectes del fred
Justificació	<p>Des de fa anys, s'han descrit els efectes negatius de les variacions tèrmiques sobre la salut. La calor excessiva i sostinguda comporta un augment de la mortalitat i la morbiditat, especialment en els grups més vulnerables com la gent gran, els nadons, persones amb discapacitat física o intel·lectual que tenen limitada la mobilitat i l'autocura, persones amb patologies cròniques, les que prenen medicació que actua sobre el sistema nerviós central i les que viuen en condicions socials precàries. Per aquest motiu es va crear l'any 2004 el Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS) a Catalunya, que s'activa l'1 de juny fins al 30 de setembre.</p> <p>D'altra banda, les baixes temperatures s'associen amb la intensificació de malalties en la població vulnerable a mitjà i llarg termini, juntament amb l'acció oportunista d'agents infecciosos. Per això, els seus efectes en salut són més difusos i dificulten la identificació de les baixes temperatures com un risc present tant per a pacients com per a professionals i públic en general. Els efectes de les baixes temperatures no tenen lloc d'una manera tan aguda i sobtada com en el cas de les altes temperatures. Per això no s'ha experimentat per a les onades de fred d'una forma equiparable a l'onada de calor de l'any 2003.</p> <p>Tot i així, aquest és un factor de risc ambiental que no pot ser negligit i els impactes del qual en salut poden ser fins i tot superiors als de la calor extrema.</p> <p>Els plans de prevenció han demostrat la seva eficàcia en la reducció de la mortalitat atribuïble per excés de temperatura, per la qual cosa es dedueix que també tindran un efecte en la morbimortalitat associada a les baixes temperatures.</p>
Descripció	<p>Generar i coordinar un sistema d'alerta que permet conèixer i difondre amb la màxima antelació possible el risc de temperatures màximes i mínimes extremes i d'onada de calor i de fred; això possibilita que es puguin gestionar els recursos de forma adequada per minimitzar els efectes negatius sobre la salut de la població, principalment en els col·lectius més fràgils, d'acord amb els plans específics previstos a cada àmbit.</p> <p>Les actuacions principals són:</p> <ul style="list-style-type: none">• Actualització anual del protocol d'actuació i coordinació amb la resta d'institucions participants.• Recollida diària de les temperatures facilitades per l'SMC i de les defuncions en els deu municipis sentinella. Vigilància i valoració qualitativa de la seva evolució.• Activació de l'alerta per als serveis assistencials i les administracions locals.• Monitoratge dels casos de cop de calor i de fred.• Recollida i valoració de l'evolució de les urgències ateses, de les urgències ingressades i dels èxits a quatre hospitals sentinella facilitades pel CatSalut.• Elaboració d'un informe setmanal.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Altres departaments de la Generalitat i de l'Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Aquest servei es du a terme d'ofici.</p>

<p>Indicadors</p>	<p>Nombre d'avisos de temperatura màxima i mínima extremes i d'onada de calor durant l'estiu i de fred durant l'hivern.</p> <p>Nombre de defuncions setmanals en deu municipis de Catalunya. Estudi comparatiu de les defuncions respecte als anys anteriors.</p> <p>Valoració de l'evolució de les urgències ateses, de les urgències ingressades i dels èxits en quatre hospitals sentinella.</p> <p>Nombre de casos de cop de calor i de fred notificats.</p>
<p>Contacte</p>	<p>epidemiologia@gencat.cat</p>
<p>Enllaços per a més informació</p>	<p><u>Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS)</u></p> <p><u>https://www.sanidad.gob.es/ciudadanos/saludAmbLaboral/planBajasTemp/2022-2023/Plan_nacional_actuaciones_preventivas_bajas.htm</u></p>

Producte o servei	Resposta a la síndrome respiratòria produïda pels coronavirus (SARS-CoV-2 i MERS-CoV)
Justificació	Els coronavirus són un grup de virus que pertanyen a una mateixa família i produeixen malalties en les persones i els animals. En els éssers humans poden produir malalties diverses que inclouen des d'un refredat comú fins a la síndrome respiratòria aguda greu (SARS).
Descripció	<p>Detectar, controlar i minimitzar els riscos per a la salut d'una possible introducció d'aquests virus, a partir de les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Actualització d'informació i revisió del protocol d'actuació. • Realització d'activitats de formació dels professionals sanitaris. • Aplicació de mesures de profilaxi. • Informació a la població exposada i comunicació (xerrades, TV i premsa).
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Administració local.</p> <p>Organitzacions comunitàries (educativa i laboral).</p> <p>Residències de gen gran.</p> <p>Població general.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici
Indicadors	Notificacions
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços per a més informació	Coronavirus

Producte o servei	Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC)
Justificació	El Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (SUVEC) té com a objectiu donar resposta ràpida a les malalties de declaració urgent i als brots epidèmics declarats pels metges i metgesses de la xarxa assistencial de Catalunya en dies festius i fora de l'horari laboral dels serveis de vigilància epidemiològica.
Descripció	Detecció per part de la Xarxa assistencial de les malalties de declaració urgent, brots i alertes de salut pública i notificació al SUVEC (fora de l'horari laboral dels serveis de vigilància epidemiològica). Valoració i gestió per part de l'equip de guàrdia (professionals epidemiòlegs del SUVEC) de les incidències notificades amb aplicació de mesures de prevenció i control (quimioprofilaxi, vacunació, detecció de contactes de risc, mesures d'aïllament, etc.).
A qui s'adreça	Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària. Serveis de salut penitenciària. Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics. Administració local.
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	Nombre de brots gestionats. Nombre d'MDO urgents gestionades. Mitjana d'incidències/setmana. Interval de notificacions/setmana (mínim, màxim).
Contacte	suvec.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Servei d'Urgències de Vigilància Epidemiològica de Catalunya</u>

Producte o servei	Resposta a fenòmens inusuals, atemptats químics o biològics
Justificació	D'ençà dels atacs terroristes patits als Estats Units d'Amèrica a l'inici del segle XXI, es va posar de manifest la possibilitat que es produïssin atemptats amb agents biològics o químics arreu del món.
Descripció	<p>Es duen a terme actuacions per detectar l'aparició de fenòmens inusuals, atacs de terrorisme biològic o químic, crisis i emergències. En aquest sentit, es dissenyen estratègies i es participa en la implementació de les mesures de prevenció i control corresponents, a partir de les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Elaboració de plans d'actuació.• Organització i coordinació de la resposta.• Distribució d'antídots.• Disposició d'informació actualitzada.• Informació a la població exposada i comunicació (xerrades, TV i premsa).
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciària.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Organitzacions comunitàries (educativa i laboral).</p> <p>Oficines de farmàcia.</p> <p>Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Protocol de resposta sanitària davant un atac de terrorisme biològic o químic

Producte o servei	Enllaç català al sistema d'alerta precoç i resposta ràpida a la xarxa estatal de vigilància epidemiològica
Justificació	Participació de Catalunya en el Sistema d'alerta precoç i resposta ràpida (SIAPRR) en el marc de la ponència "Alertes i plans de preparació i resposta per a la detecció precoç, gestió i seguiment d'amenaques que puguin tenir un impacte greu en la salut de la població d'importància nacional o internacional i adopció de mesures immediates i coordinades" del Ministeri de Sanitat, com a representació de Catalunya.
Descripció	Per a la prestació del servei, es duen a terme les accions següents: <ul style="list-style-type: none"> • Comunicació. • Coordinació d'actuacions de control. • Recollida i anàlisi d'informació rellevant al territori. • Aplicació de protocols.
A qui s'adreça	Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària. Serveis de salut penitenciaris. Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics. Organitzacions comunitàries (educativa i laboral). Administració local.
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	Nombre de notificacions de casos sospitosos de malalties que puguin representar un risc en l'àmbit estatal. Nombre de notificacions de casos sospitosos de malalties que puguin representar un risc a escala europea i internacional Nombre de casos de malalties que puguin representar un risc en l'àmbit estatal que han estat confirmats. Nombre de casos de malalties que puguin representar un risc a escala europea i internacional que han estat confirmats.
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Centre Nacional d'Epidemiologia Centro de Coordinación de Alertas y Emergencias Sanitarias

Programes de prevenció i control específics

> Programes de coordinació de vigilància epidemiològica, detecció i estudi de contactes i el tractament de la malaltia

Producte o servei	Prevenció i control de la tuberculosi
Justificació	<p>La tuberculosi (TB) és encara un problema de salut pública global que afecta milions de persones al món predominantment els països on el nivell d'ingressos és baix o mitjà. És, però, també una amenaça per a la salut pública persistent als països amb un nivell alt d'ingressos.</p> <p>La tuberculosi és una malaltia contagiosa produïda pel bacil <i>Mycobacterium tuberculosis</i>. La poden patir les persones i també alguns animals. En els éssers humans afecta principalment els pulmons, encara que també es pot focalitzar en qualsevol altre òrgan.</p> <p>La malaltia destrueix lentament l'òrgan afectat i, en el cas dels pulmons, n'arriba a formar el que es coneix com a "cavernes". El contagi de la tuberculosi pulmonar es fa per via aèria. En absència de tractament, la persona amb tuberculosi pulmonar contagia, per terme mitjà, entre deu i quinze persones l'any. Malgrat això, pot ser evitada i curada si es pren seriosament com una amenaça per als individus i per a la salut pública. Això exigeix una prevenció, una diagnòsi i un tractament eficaços i oportuns.</p>
Descripció	<p>La vigilància epidemiològica de la tuberculosi a Catalunya engloba les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vigilància activa i passiva de casos. • Registre poblacional de casos. • Estudi i seguiment de casos fins a la finalització del seu tractament. • Estudi de contactes i aplicació de mesures de profilaxi. • Control microbiològic de malalts amb tractament directament observat en règim d'hospitalització. • Subministrament de fàrmacs antituberculosos. • Preparació de protocols d'actuació. • Establiment de mesures d'hospitalització obligatòria. • Elaboració de material educatiu de suport. • Participació en grups de treball multidisciplinaris i en projectes de recerca.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Organitzacions comunitàries (educativa i laboral).</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Casos notificats i estudiats.</p> <p>Contactes cribrats.</p> <p>Proporció de casos amb resultat satisfactori del tractament.</p> <p>Proporció de casos pulmonars amb estudi de contactes realitzat.</p> <p>Retard diagnòstic dels casos pulmonars.</p>
Contacte	tbc.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Tuberculosi

Producte o servei	Vigilància i control postexposició de malalties immunoprevenibles
Justificació	Vigilància i control postexposició de les malalties infeccioses per a les quals es disposa de vacuna (xarampió, tos ferina, parotiditis, rubèola, meningitis i hepatitis A).
Descripció	<p>Preparació i actualització de guies i protocols d'actuació.</p> <p>Aplicació de mesures de profilaxi a contactes de risc i/o altres actuacions de prevenció i control d'aquestes malalties.</p> <p>Informes sobre el comportament de les malalties immunoprevenibles a Catalunya.</p> <p>Retroacció (<i>feed-back</i>) periòdica de les dades de Vigilància Epidemiològica sobre malalties immunoprevenibles a la Xarxa Nacional de Vigilància Epidemiològica (RENAVE).</p> <p>Seguiment de casos.</p> <p>Activitats de formació dels professionals sanitaris.</p> <p>Informació a la població exposada.</p> <p>Elaboració de material d'informació i educació sanitària.</p> <p>Comunicació (xerrades, TV i premsa).</p> <p>Participació en grups de treball multidisciplinaris i en projectes de recerca.</p>
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Organitzacions comunitàries (educativa i laboral).</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Administració local.</p> <p>Població general.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	Taxes d'incidència anual de les malalties immunoprevenibles.
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Malaltia meningocòccica , Xarampió , Tos ferina , Parotiditis , Rubèola , Hepatitis A , Hepatitis B , Diftèria , Poliomielitis

Producte o servei	Vigilància i control d'altres malalties transmissibles
Justificació	Vigilància i control de les malalties subjectes a vigilància epidemiològica no incloses en l'apartat de malalties immunoprevenibles.
Descripció	<p>Les actuacions de vigilància i control de malalties transmissibles comprèn les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaboració d'informes sobre el comportament d'aquestes malalties a Catalunya. • Investigació de la font d'infecció i dels mecanismes de transmissió. • Obtenció de dades epidemiològiques rellevants per a la implementació de mesures de prevenció i control davant la notificació de casos aïllats d'aquestes malalties. • Detecció de contactes estrets de casos esporàdics per a la implementació d'aquestes mesures. • Preparació de guies i protocols d'actuació per a les diferents malalties subjectes a vigilància davant de casos aïllats. • Caracterització del comportament d'aquestes malalties a Catalunya. • Informació a la població exposada i comunicació (xerrades, TV i premsa). • Participació en grups de treball multidisciplinaris i en projectes de recerca.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Organitzacions comunitàries (educativa i laboral).</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	Taxes d'incidència anual i comparativa amb anys anteriors.
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Criteris de no assistència de l'alumnat a l'escola o llar d'infants durant un període de temps determinat a causa de malalties transmissibles</u>

Producte o servei	Vigilància epidemiològica i control de persones migrants que acaben d'arribar a Catalunya (onada migratòria)
Justificació	<p>En els darrers anys ha augmentat exponencialment el nombre de persones migrants i refugiades que arriba a Europa, ja sigui fugint de països que es troben en situacions de guerra, conflicte i amb un nivell extrem de violència, o bé situacions d'extrema pobresa que les empenyen a cercar un futur digne lluny de casa seva.</p> <p>Aquesta situació va augmentar notablement durant el primer semestre de l'any 2018 i probablement se'n detectarà un augment arran de la pandèmia per SARS-CoV-2. Es tracta de persones que arriben per costa a la frontera sud de la península ibèrica, gairebé sempre en pastera, i són rescatades a alta mar i, posteriorment, traslladades a ports segurs.</p> <p>A les precàries condicions en què realitzen aquest recorregut, als problemes de salut marítim i als problemes de salut associats a la insalubritat i la intempèrie, s'hi afegeix el fet que en la majoria de casos es tracta de persones que han fet llargs processos migratoris per via terrestre al llarg del continent africà abans d'arribar al nostre país, sovint en condicions també molt precàries i sense les garanties sanitàries adequades.</p>
Descripció	<p>Els factors anteriorment esmentats poden afavorir l'aparició de malalties, ja siguin transmissibles o no transmissibles o l'agreujament de patologies de base que no han estat tractades durant aquest període de temps.</p> <p>Per aquest motiu s'ha elaborat un protocol marc que té com a objectius:</p> <ul style="list-style-type: none">• Promoure i millorar la salut dels refugiats migrants, i d'aquells que, tot i no ser refugiats, són migrants en situació de vulnerabilitat.• Prevenir malalties i detectar ràpidament qualsevol problema de salut.• Oferir en un marc general recomanacions sobre les actuacions immediates de cribratge i vacunacions que hauran d'operativitzar-se en els diferents punts del territori.
A qui s'adreça	Professionals i persones que donen suport i realitzen els cribratges des de les diferents vessants a aquestes persones migrants (ONG, serveis assistencials, atenció primària...).
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	Nombre de consultes notificades als SVE territorials.
Contacte	tbc.salut@gencat.cat
Enllaços per a més informació	Recursos per a professionals sobre immigració i salut

Producte o servei	Estudi de contactes de les persones diagnosticades d'ITS
Justificació	<p>Les infeccions de transmissió sexual (ITS) són la principal causa d'infecció transmissible en la nostra comunitat, un problema de salut que va en augment.</p> <p>Per limitar la gravetat d'aquest problema de salut, no n'hi ha prou amb un diagnòstic precoç i un tractament adequat de les persones infectades. També cal la detecció de nous casos entre els contactes sexuals amb la finalitat de fer-los el cribratge d'ITS i facilitar-los tractament, si escau.</p>
Descripció	<p>Realització de l'estudi de contactes de les persones diagnosticades d'ITS per part dels professionals sanitaris i notificades com a malalties de declaració obligatòria a la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC).</p> <p>Aquest estudi de contactes es realitzarà seguint el Protocol per a l'estudi dels contactes de les persones diagnosticades d'ITS a Catalunya, de l'SGVRESP de l'ASPCAT.</p>
A qui s'adreça/ Qui ho pot demanar	Professionals assistencials que atenen ITS: atenció primària, atenció especialitzada i serveis de vigilància epidemiològica.
Indicadors	<p>Nombre de casos índex identificats amb cada una de les ITS de declaració obligatòria.</p> <p>Nombre total de contactes per cas índex entrevistat.</p> <p>Nombre de casos índex entrevistats per identificar un nou cas d'ITS.</p> <p>Nombre de nous casos d'ITS diagnosticats entre els contactes.</p>
Normativa	<u>Decret 203/2015, de 25 de setembre, pel qual es crea la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya i es regulen els sistemes de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics</u>
Enllaços i material	<p><u>http://canalsalut.gencat.cat/web/.content/A-Z/I/infeccions_transmissio_sexual/recursos_prof/documents/protocol_ec_its.pdf</u></p> <p><u>Vigilància epidemiològica web ASPCAT.</u></p> <p><u>http://salutpublica.gencat.cat/ca/ambits/vigilancia_salut_publica</u></p>
Contacte	<u>sgve@gencat.cat</u>

Producte o servei	Vigilància i control de malalties transmissibles en població vulnerable
Justificació	<p>Arran de la pandèmia produïda pel SARS-CoV-2 i a banda de l'observat augment de persones migrants i refugiades que arriba a Europa, ja sigui fugint de països que es troben en situacions de guerra, o bé situacions d'extrema pobresa, es va evidenciar la necessitat d'enfortir el control de les malalties infeccioses, amb actuacions adaptades a les particularitats dels diferents col·lectius en situació de vulnerabilitat.</p> <p>Per aquesta raó, es fa necessari enfortir el treball en xarxa per a una promoció, prevenció i vigilància activa de les malalties de declaració obligatòria (MDO) i altres situacions d'interès per vulnerabilitat epidemiològica, especialment en població immigrant, mitjançant la implementació d'un model d'acció comunitària i pública a tot Catalunya, que estigui basat en processos d'investigació –acció– participativa que executi l'equip de salut i comunitària (eSPIC) a través dels seus professionals, metges, infermers i agents comunitaris de salut, conjuntament amb els serveis de vigilància epidemiològica (SVE), els equips d'atenció primària amb els seus referents comunitaris, i les unitats especialitzades dels hospitals de referència.</p>
Descripció	<p>Els factors anteriorment esmentats poden afavorir l'aparició de malalties, ja siguin transmissibles o no transmissibles o l'agreujament de patologies de base que no han estat tractades durant aquest període de temps.</p> <p>Per aquest motiu s'ha elaborat un programa que té com a objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dissenyar i actualitzar un mapa de necessitats d'intervenció comunitària a cada territori. • Implementar accions establertes de promoció de la salut i prevenció de les MDO i altres situacions de risc per a la salut. • Promoure el treball de base de xarxa comunitària. • Millorar l'accés i proposar programes de detecció precoç (a través de cribatge comunitari o altres estratègies) per a les MDO i altres malalties. • Coordinar la gestió de casos i estudi de contactes: • Implicar actius de la comunitat en tots els territoris. • Dissenyar i implementar sistemes de registre informatitzats per al seguiment i avaluació del programa.
A qui s'adreça	<p>Serveis de vigilància epidemiològica (SVE). Equips d'atenció primària amb els seus referents comunitaris Unitats especialitzades dels hospitals de referència. Organitzacions comunitàries. Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Aquest servei es du a terme d'ofici.</p>

<p>Indicadors</p>	<p>Nombre de sol·licituds rebudes per part de l'SVE territorial durant l'any en curs, total i per SVE territorial</p> <p>Nombre de sol·licituds ateses per part de l'EsPIC durant l'any en curs, total i per SVE territorial</p> <p>Percentatge de sol·licituds ateses resoltes per l'equip base.</p> <p>Percentatge de sol·licituds ateses resoltes per l'equip de territori.</p> <p>Nombre del tipus de motius de sol·licitud demanades des de cada SVE territorial, total i per SVE.</p> <p>Nombre del tipus d'acció sol·licitada des de cada SVE territorial, total i per SVE.</p> <p>Temps de resposta.</p> <p>Indicadors de cribratges (percentatge de participació, de positivitat, de cribratges realitzats en relació amb els sol·licitats...).</p> <p>Indicadors d'estudis de contactes (mitjana de contactes estudiats per cas, nombre de casos secundaris, nombre total de contactes estudiats...).</p>
<p>Contacte</p>	<p>tbc.salut@gencat.cat</p>

Producte o servei	Xarxa per a la administració del tractament directament observat (TDO) a Catalunya
Justificació	<p>El tractament directament observat (TDO) constitueix un eix fonamental de control de la tuberculosi, però ha estat seguit de forma heterogènia al món, l'OMS va advocar per la seva implementació en tots els pacients, mentre que la CDC el recomanen quan el compliment sigui inferior al 90%.</p> <p>Cal recomanar-ne l'ús quan l'incompliment sigui previsible o el fracàs del tractament representi un greu impacte en la comunitat: indigents, presos i expesos, toxicòmans, malalts multiresistents, tractaments intermitents, quan hi ha l'antecedent d'abandonaments previs i òbviament en la infància.</p> <p>Així mateix, s'ha de valorar la indicació en el cas de pacients amb consum excessiu d'alcohol, pacients amb desestructuració familiar o social o amb problemes d'accés al sistema sanitari (alguns immigrants, persones prostituïdes, malalts amb patologia mental), infeccions per VIH, retractaments, en tractaments sense rifampicina (R) + hidrazides (H), en pacients que amb tractament i seguiment planificat consensuadament no van a control i en aquells que presenten una mala evolució no explicable per altres causes.</p> <p>Si el tractament estàndard no és acceptat o s'abandona, hauria d'oferir-se el TDO de forma voluntària i, en bacil·lífers que rebutgin aquesta mesura, s'hauria de procedir al TDO obligatori, tenint en compte les responsabilitats sanitàries i judicials.</p>
Descripció	<p>En l'actualitat, alguns dels serveis de vigilància epidemiològica (SVE) tenen el suport extern d'alguns proveïdors per a la supervisió, administració de tractaments i seguiments de pacients que requereixen el TDO. Aquest suport és molt heterogeni i presenta les seves característiques pel·liculars en funció de l'organització i les necessitats de cada servei de vigilància epidemiològica.</p> <p>Per això, aquest programa tindria com a objectius:</p> <ul style="list-style-type: none">• Implementar equips de TDO ambulatori i llocs físics on es pugui ingressar els pacients que, pel tipus de tractament o condició particular, requereixin estar en aquest lloc.• Coordinar el funcionament de l'equip amb els SVE territorials, així com amb els equips de les unitats clíniques de TB.• Recollir i analitzar la informació necessària per avaluar mitjançant indicadors l'eficàcia del programa de TDO.• Implementar plataformes digitals per al seguiment de les dades.• Incorporar les noves tecnologies de la informació i la comunicació d'eficàcia provada com, per exemple, l'ús de la videoteràpia observada (VOT) en zones d'alta dispersió geogràfica.
A qui s'adreça	<p>Serveis de vigilància epidemiològica (SVE) Equips d'atenció primària. Unitats especialitzades dels hospitals de referència. Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Aquest servei es du a terme d'ofici.</p>

Indicadors	<ul style="list-style-type: none">-Nombre total de casos en TDO (a Catalunya i per SVE territorial).-Proporció de casos amb tractament complet finalitzat, del total de casos en TDO en l'any en curs.-Proporció de casos que han abandonat el tractament, del total de casos en TDO en l'any en curs.-Nombre total de TDO proporcionats a l'any-Nombre total d'estudis contactes fets a l'any.-Nombre total de PPD realitzades a l'any.
Contacte	<p>tbc.salut@gencat.cat</p>

Vigilància i control de malalties emergents

> Actuacions enfront malalties de nova aparició, nova descripció o que apareixen en zones on no existien prèviament, les que reemergeixen en els darrers temps o que canvien de patró epidemiològic

Producte o servei	Prevenició i control d'arbovirosis
Justificació	<p>Les malalties emergents són malalties de nova descripció o reconegudes com a noves, o que apareixen en zones que no existien o havien estat erradicades, les que canvien el seu patró epidemiològic i les que, en molts casos, són d'origen animal i han aconseguit saltar la "barrera d'espècies" adaptant-se a l'ésser humà. També és considera emergent una malaltia que fa una nova aparició que no és coneixia anteriorment.</p> <p>En aquest sentit, les malalties transmeses per arbovirus impliquen vectors artròpodes en la seva transmissió. A Catalunya, hi ha actualment els dos factors necessaris per a l'emergència d'algunes arbovirosis: la presència de mosquits vectors i la possible introducció dels virus pel trànsit de viatgers entre Catalunya i zones endèmiques. A Catalunya, els arbovirus són responsables d'un 5% de les infeccions ateses a les consultes de viatgers.</p>
Descripció	<p>Detectar, controlar i minimitzar els riscos per a la salut derivats de l'aparició al nostre territori d'una malaltia infecciosa emergent: arbovirosis a partir de les accions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preparació de guies i protocols. • Actuació conjunta amb serveis de control de mosquits i a protecció de la salut. • Actualització i difusió d'informació. • Activitats de formació dels professionals sanitaris. • Elaboració de material d'informació i educació sanitària de la població exposada. • Participació en grups de treball multidisciplinaris i en projectes de recerca.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Organitzacions comunitàries (educativa i laboral).</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Administració local.</p> <p>Població general.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Seroprevalença d'anticossos VNO en zones sentinella.</p> <p>Incidència de casos de dengue reportats a l'SNMC.</p>
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Malalties emergents

Producte o servei	Prevenió i control de l'encefalopatia espongiforme transmissible
Justificació	<p>Les encefalopaties espongiformes transmissibles (EET) o malalties priòniques són un grup de malalties neurodegeneratives que afecten els animals i els éssers humans.</p> <p>El seu nom es deu a dos dels seus trets principals:</p> <ul style="list-style-type: none">• L'aspecte d'esponja que adquireix el teixit cerebral dels individus afectats si s'observa amb un microscopi.• La particularitat de la transmissió. Ni bacteris, ni virus, ni fongs: la causa és la forma anormal d'una proteïna anomenada prió.• Aquestes malalties es caracteritzen per llargs períodes d'incubació i una ràpida progressió que cap tractament és capaç d'aturar. Les persones afectades moren mesos o pocs anys després de l'inici dels símptomes.
Descripció	<p>La prevenció i el control de l'EET es caracteritza per les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Preparació de guies i protocols.• Actualització d'informació.• Activitats de formació dels professionals sanitaris.• Participació en grups de treball multidisciplinaris i en projectes de recerca.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre de casos sospitosos d'encefalopaties espongiformes transmissibles notificats.</p> <p>Nombre de casos d'encefalopaties espongiformes transmissibles diagnosticats.</p>
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços per a més informació	Encefalopaties espongiformes transmissibles

Producte o servei	Prevenció i control de la malaltia de Chagas congènita
Justificació	<p>La malaltia de Chagas és una de les principals malalties parasitàries del món que forma part de les malalties ‘desateses’. Com que no sol presentar símptomes, la majoria dels malalts no saben que estan malalts i no reben tractament.</p> <p>Les persones infectades poden presentar una fase aguda amb clínica inespecífica i, posteriorment, una fase crònica amb símptomes digestius o cardíacs, que, fins i tot, pot provocar la mort. És molt important diagnosticar-la en una fase inicial, en la qual la curació és pràcticament del 100%.</p> <p>És una malaltia endèmica de l’Amèrica del Sud i l’Amèrica Central, malgrat que, en l’actualitat, amb la mobilitat de les persones (la migració i els viatges), se n’han detectat casos també en altres països, inclòs el nostre.</p> <p>Des de l’any 2010, a Catalunya s’ha establert un programa de cribratge sistemàtic de la malaltia de Chagas en dones embarassades, amb l’objectiu de detectar possibles casos de transmissió per via materna i tractar els infants infectats.</p>
Descripció	<p>La vigilància epidemiològica de la malaltia de Chagas es basa en el sistema de notificació microbiològica de Catalunya (SNMC), Registre voluntari de casos de la malaltia de Chagas congènita a Catalunya (RVMC), Registre de nadons i el grup de treball del Programa de prevenció i control de la malaltia de Chagas congènita a Catalunya.</p> <p>La vigilància epidemiològica i el control de la malaltia de Chagas congènita es realitza a partir de les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coordinació del Grup de Treball de Malaltia de Chagas Congènita a Catalunya. • Vigilància activa i passiva de les dones embarassades positives, dels seus nadons i altres fills. • Suport i seguiment del diagnòstic, de l’evolució i del tractament dels casos. • Elaboració i actualització del Protocol de cribratge, diagnòstic i tractament de la malaltia de Chagas. • Elaboració d’informes epidemiològics. • Elaboració de material divulgatiu per a la població i professionals sanitaris sobre la vigilància i el control de la malaltia (tríptics, videocàpsula). • Formació dels professionals (cursos i tallers). • Comunicació (xerrades i altres actes). • Participació en grups de treball multidisciplinaris en l’àmbit de Catalunya i en l’àmbit estatal i internacional. • Col·laboració amb l’OMS • Participació en projectes de recerca.
A qui s’adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciària.</p> <p>Laboratoris de microbiologia.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Aquest servei es du a terme d’ofici.</p>

Indicadors	Taxa de transmissió congènita. Taxa de prevalença. Taxa de cobertura del Programa.
Contacte	snmc@gencat.cat
Enllaços per a més informació	Malaltia de Chagas

Producte o servei	Prevenció i control de la legionel·losi comunitària, associada a viatges i nosocomial
Justificació	La legionel·losi és una malaltia d'origen ambiental causada per un bacteri anomenat legionel·la. Té dues possibles manifestacions: la febre de Pontiac, que és de caràcter lleu i presenta símptomes semblants als d'una síndrome gripal, i la forma pulmonar, caracteritzada per pneumònia i febre alta, molt més greu i que pot arribar a provocar la mort. Es poden presentar casos esporàdics o associats a brots a escala comunitària o nosocomial. Des de l'any 1989, la legionel·losi és una malaltia de declaració obligatòria individualitzada a Catalunya. L'any 2015 va passar a ser de notificació urgent.
Descripció	La vigilància epidemiològica de la legionel·losi es realitza a partir de les actuacions següents: <ul style="list-style-type: none"> • Elaboració i actualització de guies i protocols d'actuació. • Notificació de casos i brots a la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC). • Investigació de casos i brots comunitaris i nosocomials. • Seguiment de casos i brots. • Actualització setmanal de la informació relacionada amb la investigació dels brots actius. • Intercanvi d'informació per a la investigació de casos i brots en viatgers a través de la xarxa EWGLINET (<i>European surveillance scheme for travel associated legionnaires' diseases</i>). • Estudi molecular de les soques en el laboratori de suport a la vigilància. • Participació en grups de treball multidisciplinaris. • Participació en projectes de recerca. • Coordinació amb els laboratoris de suport per a la valoració de resultats.
A qui s'adreça	Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària. Serveis de salut penitenciaris. Organitzacions comunitàries. Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics. Administració local. Sistema de vigilància europeu dels casos de legionel·losi associats a viatges (EWGLINET).
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	Taxa d'incidència de casos de legionel·losi. Nombre de casos de legionel·losi associats a brots. Nombre de casos de legionel·losi en viatgers comunicats i rebuts. Nombre de brots de legionel·losis comunitaris i nosocomials.
Contacte	snmc@gencat.cat
Enllaços per a més informació	Legionel·losi Protocol d'investigació i control de la legionel·losi

Producte o servei	Vigilància i control de la poliomièlitis i d'altres malalties que posin en risc la salut de la població en aigües residuals
Justificació	<p>La poliomièlitis és una malaltia incapacitant i potencialment mortal causada pel poliovirus. El virus es transmet d'una persona a una altra i pot infectar la medul·la espinal. La principal via de transmissió és fecal-oral a partir de les deposicions de la persona infectada. Malgrat que existeix una vacuna que permet potencialment la seva erradicació per part de programes desenvolupats a escala mundial, la pandèmia ha pogut fer baixar les cobertures vacunals de la població infantil i, per tant, existeix un risc que pugui reaparèixer al nostre entorn a partir d'un cas importat.</p> <p>Per la seva via de transmissió es poden detectar poliovirus a les aigües residuals.</p>
Descripció	<p>La vigilància epidemiològica de poliomièlitis es realitza a partir de les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaboració i actualització de guies i protocols d'actuació. • Notificació de casos sospitosos de paràlisis flàccida aguda (PFA) a la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC). • Mostreig i seguiment dels enterovirus a les aigües residuals. • Participació en grups de treball multidisciplinaris. • Participació en projectes de recerca. • Coordinació amb els laboratoris de suport per a la valoració de resultats.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciària.</p> <p>Organitzacions comunitàries</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Administració local.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Aquest servei es du a terme d'ofici.</p>
Indicadors	<p>Taxa d'incidència de casos de paràlisis flàccida aguda.</p> <p>Detecció d'enterovirus i possibles poliovirus en aigües residuals.</p>
Contacte	<p>epidemiologia@gencat.cat</p>

Difusió d'informació per a l'acció i coordinació en vigilància epidemiològica

> Actuacions dirigides a difondre la informació epidemiològica necessària per facilitar la planificació, gestió, avaluació i recerca sanitària.

Producte o servei	Desenvolupament de Quadre de comandament intern i de l'aplicació de monitoratge de les MDO en coordinació amb la xarxa estatal i europea
Justificació	Recollir, analitzar i difondre tota la informació epidemiològica sobre MDO, brots i monitoratge dels microorganismes aïllats per l'SNMC per tal d'ajudar a la presa de decisions i a la implementació d'intervencions per al seu control.
Descripció	Monitoritzar amb les periodicitats específiques, els resultats dels sistemes de MDO, SNMC i brots a Catalunya, conjuntament amb les dades assistencials que siguin rellevants.
A qui s'adreça	Professionals de l'àmbit de la salut pública i altres professionals del món assistencial, de la salut pública i de la recerca.
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	Incidència i prevalença de les diferents malalties Avaluació de les actuacions de control segons tipus de malaltia
Contacte	areatecnica.salut@gencat.cat

Producte o servei	Informes específics anuals o periòdics (TBC, grip, POCS...)
Justificació	<p>Els informes específics de vigilància són un instrument per interpretar les anàlisis de les dades epidemiològiques de determinades malalties transmissibles i no transmissibles i condicions de salut.</p> <p>Constitueixen una eina imprescindible per prendre decisions sobre salut pública.</p>
Descripció	<p>Recollida d'informes amb els resultats de la vigilància de les malalties amb més impacte per a la salut pública, com ara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuberculosi. • Infeccions respiratòries agudes. • Onada de calor i de fred. • Malalties de declaració obligatòria (MDO). • Arbovirosis. • Malaltia de Chagas. • Brots epidèmics per qualsevol causa. • Microorganismes declarats a l'SNMC. • Informe anual xarampió, rubèola i la síndrome de la rubèola congènita. • Altres informes específics relacionats amb alertes sanitàries o malalties emergents (hepatitis en nens, MPX, estreptococ, etc.).
A qui s'adreça	<p>Professionals dels serveis de salut (atenció primària, atenció especialitzada i oficines de farmàcia), professionals de laboratoris, professionals epidemiòlegs i altres professionals dels sectors afectats (comunitari i educatiu), a més de la ciutadania.</p>
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Qui ho pot demanar	Professionals sanitaris de tots els àmbits assistencials.
Indicadors	Nombre de documents anuals editats i distribuïts.
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços per a més informació	Vigilància ASPCAT

Producte o servei	Construcció, automatització i monitoratge d'indicadors de vigilància epidemiològica, així com avaluació de les intervencions de control
Justificació	<p>Els indicadors de vigilància en salut pública permeten mesurar i objectivar, de manera quantitativa i qualitativa, l'observança i les tendències de les malalties transmissibles i no transmissibles, a més dels determinants que condicionen la salut de la població.</p> <p>Aquests indicadors permeten:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ajudar en la interpretació i el bon ús de les dades, tenint en compte les circumstàncies i el context dels determinants de salut de la població en la qual s'actua.• Elaborar informes sobre la situació actual i les tendències d'una determinada malaltia o trastorn de salut en una població.• Detectar canvis de tendències i distribucions d'una malaltia o trastorn de salut en una població.• Detectar precoçment riscos de salut pública, establir mecanismes de resposta ràpida i efectiva i contribuir o ajudar a la planificació de polítiques de salut pública.• Ajudar en la presa de decisions i a orientar la planificació de les polítiques de salut a Catalunya. <p>Els indicadors requereixen fonts rigoroses i fiables pel que fa a la seva recollida i interpretació.</p>
Descripció	<p>Per a l'elaboració d'un sistema de monitoratge d'indicadors de vigilància en salut pública, cal tenir present les accions següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Selecció i construcció d'indicadors essencials i robustos.• Validació, anàlisi i interpretació.• Difusió a llocs estratègics.
A qui s'adreça	Professionals epidemiòlegs i altres professionals sanitaris en tots els àmbits assistencials públics i privats.
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Contacte	areatecnica.salut@gencat.cat
Enllaços per a més informació	Indicadors de salut

Producte o servei	Participació en comitès i programes de coordinació interdepartamentals i estatals
Justificació	El treball coordinat dels agents involucrats en els problemes de salut és imprescindible per al seu abordatge eficient; l'existència d'espais permanents de col·laboració entre dispositius governamentals (departamentals i estatals) i no governamentals permet disposar d'informació actualitzada i definir estratègies efectives de prevenció i control.
Descripció	<p>Multidepartamental Pla d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS). Comitè d'Anàlisi i Seguiment de Malalties Transmissibles Emergents d'Alt Risc. Comitè Científic Assessor de Malalties Transmissibles Emergents d'Alt Risc.</p> <p>Departament d'Interior Coordinació de grans emergències, es col·labora amb Protecció Civil de Catalunya (PROCICAT).</p> <p>Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural Grup de Treball per a la Vigilància del Virus del Nil Occidental. Comissió Interdepartamental de Control del Mosquit Tigre. Comissió Interdepartamental del Canvi Climàtic.</p> <p>Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat Centre de Coordinació d'Alertes i Emergències Sanitàries (CCAES). Grup de Treball de Salut Pública per a la Prevenció i el Control de la Tuberculosi. Grup de Treball del Pla Nacional d'Eliminació del Xarampió, la Rubèola Postnatal, la Síndrome de Rubèola Congènita i el Control de la Parotiditis. Grup de Treball del Pla d'Erradicació de la Poliomièlitis (OMS). Sistema de Vigilància de la Grip a Espanya. Grupo de Treball per a la Vigilància de les Malalties Transmeses per Vectors. Ponència de Vigilància Epidemiològica. Ponència d'Alertes i Plans de Preparació i Resposta. Grup de Treball del Sistema d'Informació Microbiològica. Grup de Treball de la Comissió de Salut Pública per al Desenvolupament del Sistema d'Informació sobre Cribratge Neonatal.</p> <p>Comissió Europea Tosferina Spidnet (pneumococ)</p> <p>Centre Europeu de Control de Malalties (ECDC) Grup de Treball de Vigilància Activa de la Malaltia Pneumocòccica Invasiva. Grup de Treball sobre Tuberculosi en Grans Ciutats.</p>
A qui s'adreça	Professionals d'epidemiologia i altres professionals sanitaris en tots els àmbits assistencials públics i privats.
Contacte	sgve@gencat.cat ; epidemiologia@gencat.cat ; tbc.salut@gencat.cat ; snmc@gencat.cat

Producte o servei	<i>Butlletí de Vigilància Epidemiològica de l'ASPCAT</i>
Justificació	<p>La vigilància en salut pública esdevé un element clau de suport a l'avaluació d'intervencions i té un paper transversal en el control i la prevenció primària i secundària de malalties i factors de risc.</p> <p>És una eina clau en el retorn dinàmic de la informació de vigilància de salut pública.</p>
Descripció	<p>Vigilància ASPCAT és un butlletí d'informació de les últimes novetats, de les principals alertes de salut pública internacionals i temes d'actualitat i d'interès sobre aspectes de la vigilància en salut pública, de malalties transmissibles i de la salut perinatal, així com d'activitats d'interès per als professionals.</p>
A qui s'adreça	<p>Tots els professionals de la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya i de la Xarxa sanitària pública i privada interessats en vigilància de salut pública.</p>
Indicadors	<p>Nombre de subscripcions.</p>
Contacte	<p>sgve@gencat.cat</p>
Enllaços per a més informació	<p>Butlletí de Vigilància ASPCAT</p>

Producte o servei	Coordinació entre els serveis de vigilància epidemiològica del territori (XVEC) i la Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública (SGVRESP) a través de la Comissió de Vigilància Epidemiològica (CVE)
Justificació	Consensuar/compartir la presa de decisions tècniques en matèria de vigilància epidemiològica en tot el territori. Assegurar l'homogeneïtat de les actuacions de vigilància i control en tot el territori de Catalunya. Coordinar actuacions quan afectin més d'un servei de vigilància epidemiològica (SVE).
Descripció	Convocatòria de reunions amb periodicitat setmanal amb un ordre del dia preestablert per a la discussió i la presa de decisions de problemes tècnics en matèria de vigilància epidemiològica.
A qui s'adreça	Subdirector de l'SGVRESP i caps de servei dels serveis de vigilància epidemiològica distribuïts en el territori de Catalunya i de la Subdirecció de Vigilància Epidemiològica.
Qui ho pot demanar	D'ofici per normativa.
Indicadors	Nombre de reunions realitzades a l'any. Nombre de documents aprovats en la CVE.
Normativa	<u>DECRET 203/2015, de 15 de setembre, pel qual es crea la Xarxa de Vigilància Epidemiològica i es regulen els sistemes de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics.</u>
Contacte	sgve@gencat.cat

Vigilància epidemiològica de les infeccions relacionades amb l'assistència sanitària (IRAS)

> **Coordinació del monitoratge sistemàtic, detecció precoç i resposta front les infeccions relacionades amb l'àmbit sanitari**

Producte o servei	Sistema de notificació de brots nosocomials
Justificació	Vigilància, anàlisi, prevenció i control dels brots nosocomials.
Descripció	<p>Elaboració del protocol d'investigació dels brots nosocomials.</p> <p>Registre de les notificacions de brots nosocomials rebudes a la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC), anàlisi i caracterització de la situació epidemiològica.</p> <p>Coordinació de l'XVEC amb els centres sanitaris en la investigació dels brots.</p> <p>Estudi molecular de les soques aïllades implicades en brots nosocomials en el laboratori de suport a la vigilància.</p> <p>Suport al Programa d'higiene de mans, elaboració i difusió de documents amb recomanacions per a la prevenció de la infecció als centres sanitaris.</p> <p>Elaboració de protocols i circuits per a la investigació dels casos i brots d'hepatitis B i C nosocomials de manera coordinada amb el Servei d'Avaluació i Inspecció d'Assistència Sanitària (DGORS).</p> <p>Coordinació en la investigació de brots relacionats amb productes d'ús sanitari amb el Servei d'Inspecció de Farmàcia (DGORS).</p>
A qui s'adreça	Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Anàlisi de l'evolució temporal del nombre de brots notificats i de les etiologies més freqüents dels brots nosocomials.</p> <p>Percentatge de brots nosocomials amb confirmació genètica.</p>
Contacte	epidemiologia@gencat.cat
Enllaços per a més informació	Protocol de brots nosocomials

Producte o servei	Sistema de notificació de multiresistències antimicrobianes a través del sistema de notificació microbiològica de Catalunya (SNMC)
Justificació	<p>El Decret 203/2015, de 15 de setembre, pel qual es crea la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC) i es regulen els sistemes de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics, estableix el sistema de notificació microbiològica de Catalunya (SNMC) com un dels sistemes de notificació de la sensibilitat antibiòtica de determinats microorganismes. És important la creació d'una xarxa que integri la informació de forma homogènia i consensuada seguint els criteris estàndards.</p>
Descripció	<p>L'SNMC és un sistema bàsic d'informació sanitària que forma part de l'XVEC i que està constituït pel conjunt dels laboratoris de microbiologia dels centres sanitaris hospitalaris i extrahospitalaris, de caràcter públic i privat, de Catalunya.</p> <p>La vigilància i el control de les resistències antimicrobianes inclou les activitats següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Monitoratge, recollida, validació i depuració de les notificacions dels perfils de resistència antimicrobiana.• Anàlisi dels canvis en el patró epidemiològic de resistències.• Elaboració de procediments de notificació.• Actualització de protocols de vigilància de les resistències antimicrobianes i dels informes corresponents.• Proporció d'informació a l'XVEC i als programes de vigilància específics de salut pública.• Participació en el Pla nacional de resistència als antibiòtics.• Participació en grups de treball multidisciplinaris.• Participació en projectes de recerca.
A qui s'adreça	<p>Laboratoris de microbiologia de serveis assistencials (atenció hospitalària). Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària. Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics. Administració local. Agència Espanyola del Medicament i Productes Sanitaris.</p>
Indicadors	Percentatge de resistències antimicrobianes.
Contacte	snmc@gencat.cat
Enllaços per a més informació	Sistema de notificació microbiològica de Catalunya (SNMC)

Producte o servei	Enllaç a la xarxa de vigilància epidemiològica estatal en infeccions de localització quirúrgica, infeccions associades a dispositius de l'UCI i prevalença de les infeccions nosocomials
Justificació	<p>Les infeccions relacionades amb l'assistència sanitària (IRAS) constitueixen un problema important de salut pública per l'elevada morbiditat i mortalitat. La prevenció i el control de les IRAS passa per la recollida sistemàtica d'informació, homogènia, de qualitat i comparable entre tots els hospitals de la xarxa assistencial. Aquesta informació ha de permetre optimitzar les polítiques de prevenció a cada hospital i a tota la xarxa sanitària de Catalunya i també donar suport a les polítiques estatals.</p> <p>Les IRAS inclouen: brots nosocomials, resistències antimicrobianes, infeccions per ferida quirúrgica i infeccions associades a dispositius de l'UCI.</p>
Descripció	<p>La vigilància epidemiològica i el control de les IRAS es realitza a partir de les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creació i implantació d'un sistema de vigilància que integri la informació epidemiològica de les IRAS. • Coordinació del grup de treball multidisciplinari que conformen les IRAS. • Elaboració de protocols amb metodologia estandarditzada i procediments d'actuació, vigilància i control. • Elaboració d'un registre informàtic integrat al Repositori epidemiològic de Catalunya. • Difusió de la informació a la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC), xarxa assistencial i estatal. • Participació en els grups de treball multidisciplinaris en l'àmbit de Catalunya i en l'àmbit estatal.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Administració local.</p>
Indicadors	<p>Prevalença de les infeccions nosocomials.</p> <p>Prevalença de les infeccions a les UCIS.</p>
Contacte	snmc@gencat.cat

Coordinació d'actuacions amb els laboratoris microbiològics de suport a la vigilància epidemiològica.

- > **Anàlisi i confirmació de diagnòstics en casos de brots de malalties transmissibles. Caracterització de soques circulants per conèixer la situació epidemiològica i prendre actuacions concretes**

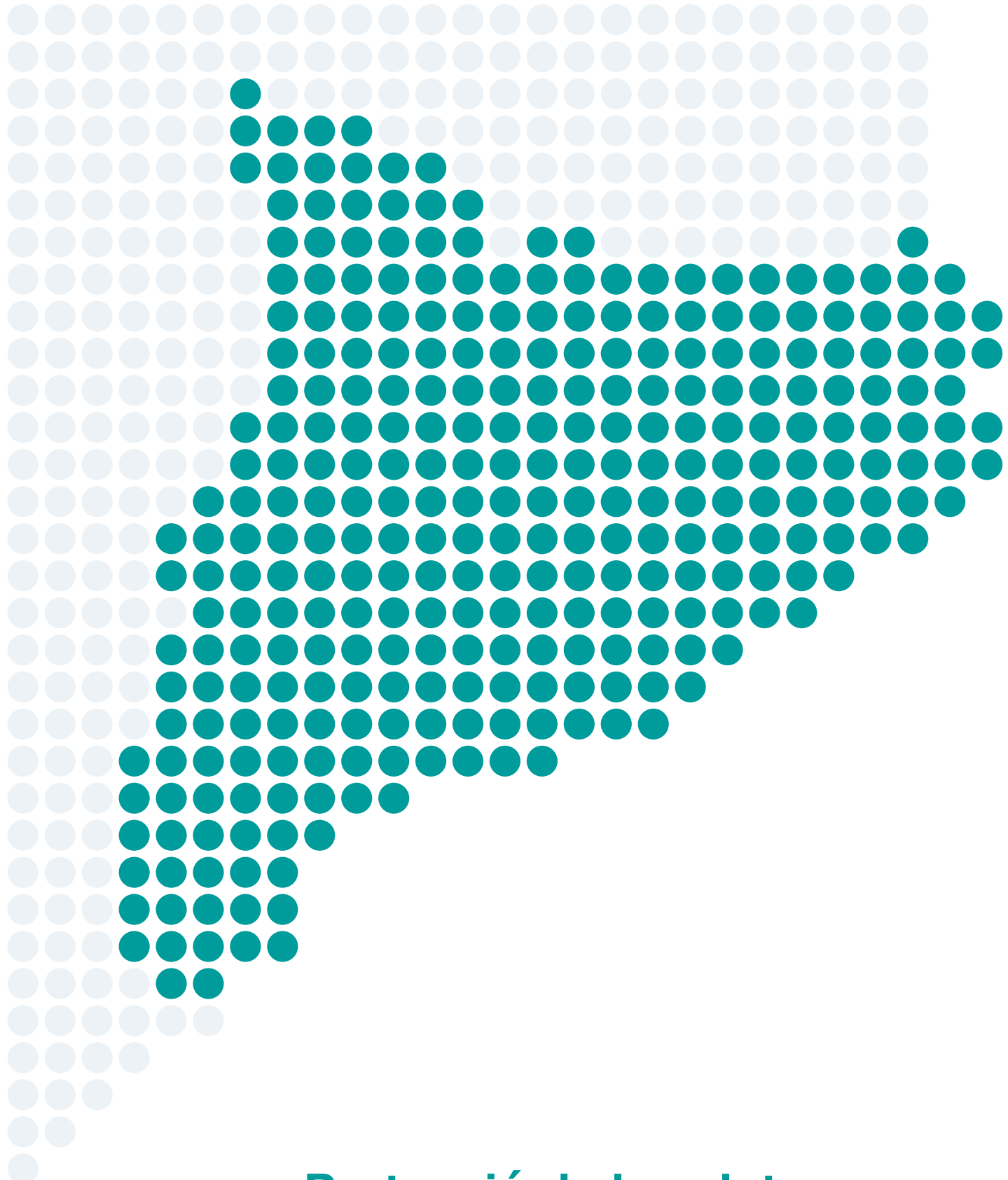
Producte o servei	Xarxa de laboratoris de suport a la vigilància específics per a les diferents malalties transmissibles
Justificació	<p>Per tal de confirmar l'etiologia de casos i brots de malalties transmissibles ocorreguts i caracteritzar les soques circulants, és necessari comptar amb laboratoris especialitzats amb capacitat de practicar les proves adequades. Els resultats de les anàlisis practicades són imprescindibles per dur a terme la investigació i el control dels casos i brots notificats a la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC).</p> <p>Els laboratoris de suport a la vigilància estan situats en diversos laboratoris de microbiologia de grans hospitals de Catalunya, els quals compleixen els requisits especificats.</p>
Descripció	<p>Elaboració de directrius i circuits i coordinació entre l'XVEC, la xarxa assistencial i els laboratoris de suport per al transport de mostres per part de l'empresa designada. Valoració i autorització específica del transport de mostres que representen una urgència per a la vigilància epidemiològica.</p> <p>Confirmació de diagnòstics en casos i brots de malalties transmissibles per donar una resposta ràpida i adoptar les mesures preventives en els contactes de forma precoç.</p> <p>Caracterització de soques circulants que permet conèixer la situació epidemiològica i dur a terme actuacions concretes.</p> <p>Anàlisi i valoració conjunta dels resultats entre laboratoris i epidemiòlegs de la Xarxa de Vigilància Epidemiològica. Avaluació dels resultats microbiològics i resposta epidemiològica adequada.</p>
A qui s'adreça	Serveis de Vigilància Epidemiològica Territorials i Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública que formen la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC).
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre de mostres trameses amb servei ordinari.</p> <p>Nombre de mostres trameses amb servei urgent.</p> <p>Nombre de mostres trameses en activitat SUVEC.</p> <p>Nombre de mostres trameses i analitzades als diferents laboratoris.</p> <p>Nombre de casos confirmats de les mostres analitzades.</p>
Contacte	snmc@gencat.cat

Producte o servei	Sistema de seqüenciació de suport a la vigilància i d'estudi de contactes per a les diferents malalties transmissibles en coordinació amb la xarxa de laboratoris
Justificació	<p>A banda de les proves que es realitzen habitualment als laboratoris de suport de la xarxa de vigilància epidemiològica, cada vegada és més important complementar els diagnòstics habituals amb proves d'epidemiologia molecular que orientin en relació amb la similitud entre les soques, la qual cosa permet conèixer si poden tenir o no un mateix origen i així millorar les accions de control derivades.</p> <p>Els resultats de les anàlisis practicades són rellevants per dur a terme la investigació i el control dels casos i brots notificats a la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC).</p> <p>La xarxa de seqüenciació hauria de poder aprofitar l'expertesa adquirida en els diferents centres per a determinats microorganismes, però, a la vegada, ser capaç de donar resposta a les casuístiques de tot Catalunya.</p>
Descripció	<p>Elaboració de directrius, circuits i coordinació entre l'XVEC, la xarxa assistencial i els laboratoris de suport per al transport de mostres per part de l'empresa designada.</p> <p>Caracterització de soques circulants que permet conèixer la situació epidemiològica i dur a terme actuacions concretes.</p> <p>Anàlisi i valoració conjunta dels resultats entre laboratoris i epidemiòlegs de la Xarxa de Vigilància Epidemiològica en els estudis de casos i de brots.</p>
A qui s'adreça	Serveis de Vigilància Epidemiològica Territorials i Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública que formen la Xarxa de Vigilància Epidemiològica de Catalunya (XVEC).
Qui ho pot demanar	Aquest servei es du a terme d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre de mostres seqüenciades.</p> <p>Nombre de casos i de brots analitzats.</p> <p>Nombre d'actuacions desenvolupades arran dels estudis de seqüenciació.</p>
Contacte	snmc@gencat.cat

Protecció de la salut

Introducció

Els serveis de protecció de la salut tenen per objectiu prevenir els efectes negatius que diferents elements del medi poden tenir en la salut i el benestar de les persones.

Les polítiques de protecció de la salut es fonamenten en l'anàlisi dels riscos sanitaris a partir de tres processos interrelacionats que ofereixen una metodologia sistemàtica per establir mesures i accions eficaces, proporcionades i específiques per protegir la salut. Aquests processos són l'avaluació del risc, un procés amb fonament científic; la gestió del risc, que consisteix a sospesar les alternatives existents i seleccionar les opcions més apropiades de prevenció i control; i la comunicació del risc, un procés d'intercanvi d'informació i opinions entre tots els nivells implicats.

La salut alimentària i l'ambiental estan àmpliament legislades en l'àmbit estatal, autonòmic i de la Unió Europea, amb reglaments i directrius que són d'obligat compliment per a tots els estats membres. Per tant, en la majoria dels casos, els serveis de protecció de la salut s'han de prestar d'ofici per complir amb les normatives que són d'obligat compliment, i sovint s'han d'exercir els principis d'autoritat sanitària. Així doncs, la majoria dels serveis de protecció de la salut no són una conseqüència directa de la demanda dels usuaris.

La majoria dels serveis de protecció estan destinats principalment a afavorir la vigilància i el control dels agents físics, químics i biològics presents en els aliments i el medi que puguin repercutir negativament sobre la salut de les persones.

Els serveis de vigilància i control es presten

organitzadament sota els paraigües dels programes de protecció, siguin ambientals, alimentaris o de pràctiques de risc sanitari, els quals se solen materialitzar en actuacions d'inspecció, presa de mostres i anàlisis, a més de les actuacions de valoració dels possibles riscos amb les corresponents actuacions administratives que en deriven.

Altres serveis estan orientats a proporcionar una resposta ràpida davant un perill detectat o una alerta. Per exemple, el Sistema coordinat d'intercanvi ràpid d'informació (SCIRI), en l'àmbit alimentari, o el Sistema d'intercanvi ràpid d'informació sobre productes químics (SIRIPQ), en l'àmbit ambiental, eviten l'exposició de la població a perills detectats en aliments o productes químics.

Altres serveis són requerits directament per la ciutadania, entitats o empreses per exercir un dret, com és el cas de l'atenció a denúncies o queixes, o bé per complir amb condicions derivades de la seva responsabilitat, com és el cas dels serveis destinats a proporcionar autoritzacions sanitàries de funcionament d'establiments, serveis o la posada en el mercat de productes alimentaris o serveis destinats a assegurar i garantir les transaccions de productes alimentosos a escala mundial, els quals proporcionen als països tercers les garanties sanitàries i les certificacions establertes fora de l'àmbit de la Unió Europea.

Avaluació de riscos sanitaris

> Avaluació del risc sanitari ambiental

Producte o servei	Avaluació dels riscos sanitaris relacionats amb el medi
Justificació	<p>L'avaluació del risc és una part clau del procés d'anàlisi de risc que permet obtenir la informació científica necessària per prendre decisions sobre la gestió dels riscos sanitaris de diferents elements presents en el medi, incloent-hi les aigües de consum públic, els compostos químics, els animals domèstics i les plagues.</p> <p>Aquest servei és una prestació en matèria de salut pública, definida en la Llei de salut pública.</p>
Descripció	<p>L'avaluació del risc inclou les actuacions necessàries destinades a identificar els perills biològics, químics i físics que poden ser vehiculats pels diferents elements del medi capaços de causar efectes adversos per a la salut de les persones, la descripció de la naturalesa d'aquests efectes, les possibles conseqüències sobre la població a causa d'una determinada exposició i la caracterització del risc per a la salut de les persones. S'utilitzen com a font les avaluacions del risc realitzades per organismes científics reconeguts (FDA, OMS, etc.).</p> <p>Són necessaris la promoció i l'impuls d'estudis científics i línies d'investigació i recerca sobre l'avaluació de l'exposició de la població als riscos per a la salut que poden ser vehiculats pels diferents elements del medi, en col·laboració amb les universitats i els centres d'investigació de prestigi reconegut.</p>
A qui s'adreça	<p>Persones o entitats que gestionen riscos sanitaris derivats del medi en la seva activitat pública o privada, com ara:</p> <ul style="list-style-type: none">• administracions públiques,• sectors econòmics,• associacions de consumidors,• professionals de salut pública, i• mitjans de comunicació.
Qui ho pot demanar	<p>Les mateixes entitats o persones esmentades en l'apartat anterior.</p> <p>El servei es presta d'ofici o bé a petició expressa d'alguna de les entitats esmentades en l'apartat anterior.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'informes sobre riscos sanitaris del medi emesos.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu nacional: <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut</u> <u>Web del Departament de Salut</u> <u>Canal Salut</u></p>

Valoració de riscos sanitaris

> Valoració del risc sanitari per a la gestió del risc alimentari i ambiental

Producte o servei	Valoració de riscos sanitaris per a la gestió del risc
Justificació	<p>La gestió del risc és el conjunt d'actuacions destinades a evitar o minimitzar un risc per a la salut. Aquest procés consisteix a sospesar les alternatives tenint en compte l'avaluació del risc i altres factors pertinents, i comprèn, si cal, la selecció i l'aplicació de les mesures de prevenció i control més adequades, a més de les reglamentàries.</p> <p>La valoració del risc forma part de la gestió del risc i es defineix com el procés que té per finalitat establir una relació entre riscos i beneficis per a la salut. Aquesta valoració permet seleccionar les opcions apropiades de prevenció i control, en cas que sigui necessari, i identificar i centrar-se en els agents de prioritat per als quals s'espera que hi hagi una exposició humana significativa.</p>
Descripció	<p>La valoració del risc sanitari, alimentari o ambiental comporta la revisió de l'evidència científica sobre l'aspecte que s'està analitzant (riscos biològics, agents contaminants, residus, subproductes de tractament, soroll, camps electromagnètics, etc.) i la determinació de la importància dels perills identificats i dels riscos estimats per als organismes investigats o per a les persones implicades o afectades per aquests.</p> <p>La revisió de l'evidència científica implica la cerca, la recollida, l'anàlisi i el resum de les dades científiques i tècniques disponibles de les avaluacions del risc, les regulacions existents, els problemes existents (brots de malalties), la inquietud dels consumidors, els estudis cost-benefici, les prioritats governamentals i d'altra informació disponible.</p>
A qui s'adreça	Sectors econòmics, administracions públiques, professionals i ciutadania.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici. Altres administracions públiques.
Indicadors	Nombre d'informes de valoració del risc emesos.
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).</p> <p><u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició</u> (BOE 160, de 6.7. 2011).</p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut</u></p> <p><u>Canal Salut</u></p>

Producte o servei	Valoració sanitària prèvia per a la reutilització d'aigües regenerades
Justificació	<p>La utilització d'aigües procedents d'una depuradora, amb els tractaments addicionals que la facin adient per a determinats usos, possibilita que es disposi de més recursos hídrics i que es redueixi el consum d'aigua apta per al consum. Tanmateix, per tal que l'ús d'aigua regenerada no comporti un risc per a la salut de les persones, en cal una gestió i un control correctes.</p> <p>Les condicions bàsiques per a la utilització de les aigües depurades (usos admesos, criteris de qualitat i mesures de gestió), basats en aspectes de protecció de la salut i del medi, es regulen a la normativa vigent sobre la matèria.</p>
Descripció	<p>El tràmit administratiu per a la reutilització d'aquestes aigües requereix una autorització o una concessió administrativa per part de l'Administració hidràulica, amb un informe sanitari vinculant previ que revisa el compliment dels criteris de qualitat per a l'ús a què van destinades segons la normativa, i valora, en cada cas, la identificació de possibles perills i riscos i les mesures de prevenció previstes per reduir l'exposició de les persones.</p>
A qui s'adreça	<p>Ajuntaments, entitats i empreses que poden ser titulars de les concessions o autoritzacions d'abocament, quan tramitin la sol·licitud a l'Administració hidràulica: Agència Catalana de l'Aigua, Confederació Hidrogràfica de l'Ebre.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Titulars o representants legals de les entitats esmentades anteriorment, mitjançant la sol·licitud a l'Administració hidràulica.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'informes sanitaris emesos.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu nacional: <u>Reial decret 1620/2007, de 7 de desembre, pel qual s'estableix el règim jurídic de la reutilització de les aigües depurades (BOE 294, de 8.12.2007).</u> <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Reutilització d'aigües regenerades</u></p>

Producte o servei	Valoració sanitària prèvia de l'abocament d'aigües residuals
Justificació	Tot abocament d'aigües residuals ha de disposar d'una autorització administrativa prèvia que emet l'Administració hidràulica, en la qual figuren els límits i les condicions d'abocament a complir per tal de preservar la contaminació del medi i la possible afectació a la salut de la població. Les tipologies estan classificades segons el medi receptor de l'abocament: llera, mar o sistema de sanejament.
Descripció	Aquest tràmit administratiu necessita l'informe tècnic preceptiu del Departament de Salut en relació amb la protecció de la salut de les persones, d'acord amb el que estableix l'article 80.4 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques. Aquest informe estableix la condició que les aigües abocades han de respectar les normatives que li siguin aplicables: els límits d'abocament establerts per l'Administració hidràulica, la no afectació de les captacions d'aigües destinades al consum humà i l'adequació de la gestió dels fangs, d'acord al que estableix la normativa de residus.
A qui s'adreça	Qualsevol empresa, entitat o persona física o jurídica que vulgui realitzar un abocament al medi, quan tramiti la sol·licitud a l'Administració hidràulica: Agència Catalana de l'Aigua, Confederació Hidrogràfica de l'Ebre.
Qui ho pot demanar	Titulars o representants legals de les entitats esmentades anteriorment, mitjançant la sol·licitud a l'Administració hidràulica.
Indicadors	Nombre d'informes sanitaris emesos.
Normativa	Marc normatiu nacional: <u>Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'aigües, tít. V, cap. II, art.101, el qual regula les especificacions que han de contenir les autoritzacions d'abocament d'aigües residuals.</u> <u>Reial decret 606/2003, de 23 de maig, pel qual es modifica el Reial decret 849/1986, d'11 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de domini públic hidràulic, que desplega els títols preliminars, I, IV, V, VI i VIII de la Llei 29/1985, de 2 d'agost, d'aigües, tít. III, cap. II, art. 245, 248 i 256 (BOE 135, de 6.6.2003): preveu que qualsevol abocament d'aigües susceptible de provocar la contaminació de les aigües continentals o qualsevol element del domini públic hidràulic requereix autorització administrativa.</u> <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat

Valoració de riscos sanitaris

> **Avaluació dels resultats del control oficial i altres actuacions de protecció de la salut**

Producte o servei	Elaboració d'informes i estadístiques sobre les actuacions i resultats del control oficial, les mesures preses i altres actuacions de protecció de la salut realitzades a Catalunya
Justificació	<p>Els informes amb dades dels indicadors de protecció de la salut i sobre el resultat del control oficial en els diferents àmbits d'intervenció en protecció de la salut donen informació sobre les intervencions de control oficial realitzades per la Secretaria de Salut Pública, els resultats i les mesures adoptades per minimitzar, reduir o eliminar els riscos sanitaris evidenciats.</p> <p>Aquests informes són fruit de les actuacions de vigilància i control que realitzen els inspectors sanitaris, tècnics dels laboratoris i altres professionals de l'organització, i permeten extreure conclusions i recomanacions que contribueixen a millorar l'eficàcia del control oficial i les condicions higièniques i sanitàries dels establiments i instal·lacions en l'àmbit de la protecció de la salut.</p>
Descripció	<p>Es realitzen informes anuals de resultats del control oficial dels diferents àmbits d'intervenció en protecció de la salut, així com un informe anual dels indicadors de les activitats de control oficial i altres actuacions de protecció de la salut, en els quals es recullen les actuacions realitzades, els resultats dels programes de vigilància i control oficial i les mesures adoptades, així com altres actuacions realitzades.</p> <p>Els informes sobre estadístiques i resultats de les actuacions de control oficial inclouen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Censos d'establiments i serveis en l'àmbit de la protecció de la salut. • Informes de resultats del control i la vigilància sanitària dels aliments i establiments alimentaris de Catalunya. • Sacrifici anual de bestiar als escorxadors i producció de carn de caça silvestre als establiments de manipulació autoritzats a Catalunya. • Informe anual de resultats de la investigació de residus en aliments d'origen animal. • Memòria anual de la xarxa d>alertes alimentàries a Catalunya (SCIRI). • Informe de resultats del control i la vigilància sanitària de les aigües de consum humà. • Informe de resultats del control sanitari d'allotjaments infantils i juvenils. • Informe de resultats del control sanitari dels establiments de càmpings i caravàning. • Informe de resultats de la vigilància i control sanitari d'instal·lacions de risc de dispersió de legionel·la. • Informe de resultats del control de plagues i la seguretat de plaguicides i desinfectants d'àmbit ambiental i a la indústria alimentària. • Informe anual d'indicadors de les actuacions de control oficial i altres actuacions de protecció de la salut.
A qui s'adreça	Sectors econòmics, administracions públiques, professionals i ciutadania.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	Nombre d'informes elaborats.

Contacte	proteccio.salut@gencat.cat
Normativa	Marc normatiu nacional: Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009). Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7. 2011).
Enllaços i material de suport	Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut Web del Departament de Salut Web Canal Salut

Valoració de riscos sanitaris

> Informació i assessorament tècnic

Producte o servei	Informació i consells tècnics de protecció de la salut
Justificació	<p>Les legislacions sanitàries, alimentàries i ambientals es fonamenten principalment en una anàlisi dels riscos basada en les proves científiques disponibles i constitueixen un fonament sòlid per garantir la salut alimentària i ambiental. Els responsables i el personal treballador d'establiments i instal·lacions ambientals i alimentaris, els professionals que realitzen pràctiques de risc sanitari, així com els agents de control oficial han de conèixer i complir els requisits establerts en aquestes legislacions. El gran nombre de regulacions sanitàries, la dificultat d'interpretació d'alguns preceptes i, en alguns casos, la necessitat de coneixements tècnics sobre la matèria fan que sigui essencial posar a disposició d'aquests professionals la informació científica i tècnica necessària per promoure el compliment de les esmentades normes.</p> <p>Així mateix, davant de qualsevol risc o incidència que, relacionat amb els aliments, pugui afectar la salut dels consumidors, s'elaboren notes web amb la finalitat de posar-ho en coneixement de la ciutadania i dels operadors econòmics responsables d'empreses alimentàries.</p> <p>Mitjançant l'elaboració de consells i recomanacions també s'incideix en la necessitat de prevenir els efectes que els aliments i el medi poden tenir sobre la salut d'aquests professionals i de la ciutadania en general.</p>
Descripció	<p>S'elaboren continguts tècnics i recomanacions en matèria de protecció de la salut que inclouen, entre d'altres, les línies d'informació següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aliments i establiments alimentaris• Residus sanitaris• Zoonosi• Tatuatges, pírcings i micropigmentació• Serveis analítics• Policia sanitària mortuòria• Registres sanitaris i autoritzacions• Càmpings i allotjaments infantils i juvenils• Aigües de consum humà• Piscines• Legionel·losi• Aire• Productes químics• Reutilització d'aigües regenerades• Plagues• Serveis analítics <p style="text-align: right;">> SEGUEIX DESCRIPCIÓ</p>

Descripció	<p>La informació elaborada comprèn diferents formats:</p> <ul style="list-style-type: none">• notes interpretatives,• guies, informes , notes i altres documents de criteris tècnics,• continguts sobre el control oficial que es realitza,• notes informatives de les alertes sobre al·lèrgies i intoleràncies alimentàries, complements alimentaris i altres alertes alimentàries d'interès general, i• fullets, tríptics, videocàpsules i d'altre material de divulgació. <p>Es promou la difusió del material elaborat a través dels webs de l'ASPCAT, de l'ACSA, del Departament de Salut i Canal Salut.</p>
A qui s'adreça	Sectors econòmics i administracions públiques amb responsabilitats en protecció de la salut, professionals i ciutadania.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	Nombre de notes, guies, informes i altres documents tècnics, i material de divulgació elaborats.
Normativa	Marc normatiu nacional: <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Web ASPCAT/Protecció de la salut Web ACSA: Alertes alimentàries Web del Departament de Salut Canal Salut

Producte o servei	Assessorament i atenció de consultes de protecció de la salut
Justificació	<p>L'assessorament tècnic i la resposta a les consultes rebudes sobre els aspectes compresos en la legislació aplicable de l'àmbit de la protecció de la salut és una activitat important de la Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut.</p> <p>Les eines utilitzades faciliten l'aplicació de criteris i ajuden a harmonitzar les intervencions de l'organització, i donen suport i assessorament a altres administracions públiques i també a empreses i particulars que ho requereixin.</p>
Descripció	<p>Les peticions d'informació i les consultes rebudes fan referència a continguts, com ara, peticions de la relació de normativa aplicable a un determinat producte o sector, interpretació del contingut de la norma, comunicació dels requisits exigibles a una activitat o pràctica concreta, etc. Tot i que el canal habitual de comunicació continua sent el correu electrònic, també s'utilitzen les diferents vies de comunicació oficials disponibles per oficialitzar aquestes peticions i consultes, com ara l'e-notum, l'e-valisa, etc.</p> <p>Quant a la procedència, es pot parlar, en línies generals, de tres blocs clarament diferenciats:</p> <p>En primer lloc, les consultes internes formulades pels professionals de la Secretaria de Salut Pública (subdireccions regionals, serveis de protecció de la salut, equips territorials de salut pública i inspectors).</p> <p>En segon lloc, les adreçades des de la ciutadania i l'empresa privada.</p> <p>En últim lloc, les procedents d'àmbits administratius externs a la Secretaria de Salut Pública o d'altres organismes (altres unitats del Departament de Salut, altres departaments de la Generalitat, altres administracions, etc.).</p> <p>Les respostes donades als professionals/unitats de la Secretaria de Salut Pública que han realitzat les consultes constitueixen una presa de posicionament, postura o instrucció i també són d'utilitat per salvar buits o insuficiències en la norma o el coneixement.</p>
A qui s'adreça	Professionals de la Secretaria de Salut Pública, altres administracions públiques, associacions i gremis, empreses privades i ciutadania.
Qui ho pot demanar	Professionals de la Secretaria de Salut Pública, altres administracions públiques, associacions i gremis, empreses privades i ciutadania.
Indicadors	Nombre de consultes resoltes.
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).</p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat

Producte o servei	Atenció a preguntes parlamentàries, al Síndic de Greuges i al Govern
Justificació	La Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut de la Secretaria de Salut Pública té, entre les seves funcions, respondre a les peticions d'informació relacionades amb la protecció de la salut de les persones que derivin de l'activitat parlamentària o d'altres òrgans de control.
Descripció	<p>Coordinar l'atenció i resposta a les preguntes específiques que siguin requerides per part del Govern davant de temes amb impacte en salut sobre la població o sobre el balanç de resultats.</p> <p>Coordinar l'atenció i resposta a les preguntes específiques que siguin requerides per part dels diputats dels diferents grups polítics representats al Parlament de Catalunya, dins de la seva potestat de control polític i seguiment de l'actuació administrativa.</p> <p>Coordinar l'atenció i resposta a les preguntes adreçades pel Síndic de Greuges davant de les queixes o peticions de la ciutadania i entitats.</p> <p>Les preguntes fan referència a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Els programes de vigilància i control alimentaris, ambientals, i de pràctiques de risc sanitari. • Les actuacions d'inspecció, auditoria, presa de mostres i anàlisis sobre els sectors on s'intervé. • Les mesures administratives que derivin de les actuacions realitzades. • Les actuacions davant d'alertes alimentàries o químiques. • La resposta a denúncies o queixes. • Les autoritzacions i registres. • Altres.
A qui s'adreça	Grups parlamentaris, Síndic de Greuges i Govern.
Qui ho pot demanar	Grups parlamentaris, Síndic de Greuges i Govern.
Indicadors	Nombre de preguntes parlamentàries, peticions del Síndic de Greuges i del Govern ateses.
Normativa	Marc normatiu nacional: <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Web del Parlament de Catalunya Web del Síndic de Greuges

Gestió de riscos sanitaris

> Vigilància i control sanitari dels aliments i establiments alimentaris en fases posteriors a la producció primària

Producte o servei	Control sanitari de les indústries alimentàries
Justificació	<p>Les condicions higienicosanitàries dels establiments alimentaris tenen una incidència directa en la presència de perills en els aliments i els riscos derivats d'exposar-s'hi.</p> <p>Els operadors d'empreses alimentàries de cadascuna de les fases de la cadena alimentària són els responsables principals de garantir que els productes alimentaris destinats al consum humà siguin segurs. Les normes comunitàries d'higiene, així com les disposicions sanitàries estatals i catalanes aplicables, recullen els requisits necessaris per garantir la innocuïtat dels aliments.</p> <p>El reglament comunitari sobre controls oficials estableixen que els estats membres han de garantir que es facin controls oficials al llarg de la cadena alimentària amb regularitat, basats en els riscos i amb la freqüència apropiada, a l'efecte de verificar que els operadors econòmics compleixen la legislació alimentària, i amb la finalitat de prevenir, evitar o minimitzar els riscos per a la salut humana presents als aliments.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, duu a terme les actuacions de control sanitari oficial de les indústries alimentàries de Catalunya en les fases posteriors a la producció primària fins que els productes alimentaris es posen a disposició dels consumidors.</p>
Descripció	<p>El control sanitari es realitza principalment a partir d'inspeccions als establiments alimentaris de Catalunya, les instal·lacions, els productes i els serveis per tal de comprovar el compliment dels requisits establerts en les normatives sanitàries de la UE, de l'Estat espanyol i de la Generalitat de Catalunya. En cas necessari, davant la detecció d'irregularitats o sospita de risc o incompliment, també es prenen mostres reglamentàries d'aliments per a l'anàlisi posterior (vegeu els perills i riscos potencials descrits a la fitxa <i>Vigilància sanitària dels aliments</i>).</p> <p>Aquest control es realitza a totes les indústries i establiments alimentaris dedicats a les activitats de fabricació, envasament, emmagatzematge i distribució d'aliments, i d'altres que s'abasteixen de la producció primària, com ara els escorxadors, els establiments de manipulació de carn de caça silvestre, les llotges pesqueres, els centres de depuració de mol·luscs bivalves vius, etc., i per a tots els sectors alimentaris (carn, peix, olis i greixos, farines, llet, conserves, menjars preparats, aigua envasada, additius, etc.).</p> <p>El Sistema de control sanitari dels aliments i els establiments alimentaris a Catalunya (SICA) està constituït pels programes següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Programa d'inspecció d'infraestructures i equipaments dels establiments alimentaris.• Programa d'inspecció de processos i productes alimentaris.• Programa d'avaluació dels autocontrols dels establiments alimentaris. <p style="text-align: right;">> SEGUEIX DESCRIPCIÓ</p>

Descripció	<p>L'aplicació d'aquests programes permet verificar el compliment dels operadors dels requisits estructurals, operatius i higiènics i d'APC per a la producció segons les normes higièniques de tots els aliments, incloent-hi els productes d'origen animal. Aquests programes s'apliquen amb una freqüència apropiada i proporcional a la naturalesa del risc de l'establiment.</p> <p>Aquests programes també integren les actuacions de control destinades a comprovar que els titulars de les empreses compleixen els requisits legals referents a autoritzacions i registres, traçabilitat, retirada, recuperació i notificació de productes dels quals se sospita o es detecta que hi ha perills que poden suposar un risc per a la salut humana, així com les intervencions en els casos de brots epidèmics de malalties d'origen alimentari.</p>
A qui s'adreça	Establiments alimentaris de la cadena alimentària, exceptuant-ne els de la producció primària i els detallistes, que realitzen les activitats d'elaboració, transformació, envasament, distribució, emmagatzematge, importació, exportació o transport d'aliments.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre d'indústries alimentàries visitades.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres de control preses en indústries alimentàries analitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 2073/2005 de la Comissió, de 15 de novembre de 2005 (DOUE L 338 de 22.12.2005).</u></p> <p><u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017 (DOUE L 95, de 7.4.2017).</u></p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)</u></p> <p><u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7. 2011).</u></p> <p><u>Reial Decret 379/2014, de 30 de maig (BOE 139, de 9.6.2014).</u></p> <p><u>Reial decret 1086/2020, de 9 de desembre (BOE 322, de 10.12.2020).</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p><u>Web ASPCAT/Protecció de la salut/Aliments i establiments alimentaris</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Àmbit alimentari</u></p>

Producte o servei	Control sanitari del sacrifici dels animals destinats al consum humà als escorxadors i de la carn produïda als establiments de manipulació de carn de caça silvestre
Justificació	<p>L'estat sanitari dels animals de producció ramadera i dels animals d'espècies cinegètiques destinats al consum humà i la presència de contaminants físics, químics o biològics que poden vehicular les carns obtingudes poden repercutir directament en la innocuïtat dels productes alimentaris que provenguin d'aquests animals.</p> <p>El control sanitari dels animals sacrificats i les carns obtingudes als escorxadors i de la carn procedent dels animals de caça silvestre rebuts als establiments de manipulació autoritzats preveu el risc de transmissió de zoonosis associades al consum d'aquestes carns, i evita la ingesta de contaminants físics incorporats pel procés de sacrifici i/o preparació de les carns o de contaminants químics que poden estar-hi presents, com ara les substàncies medicamentoses subministrades als animals vius.</p> <p>Aquests controls són d'obligat compliment per a les autoritats sanitàries d'acord amb les normes europees, estatals i autonòmiques vigents.</p>
Descripció	<p>Els veterinaris oficials de la Secretaria de Salut Pública són els professionals que efectuen la inspecció de tots els animals sacrificats per al consum humà i de les carns processades als escorxadors i als establiments de manipulació de carn de caça silvestre, tenint en compte els seus coneixements tècnics especialitzats.</p> <p>Entre les tasques específiques que duen a terme els veterinaris oficials d'acord amb els requisits establerts en la normativa vigent s'inclouen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Comprovació de la informació de la cadena alimentària i de la identificació i documentació d'acompanyament dels animals.• Inspecció <i>ante mortem</i>.• Comprovació del compliment dels requisits de benestar animal.• Inspecció <i>post mortem</i>.• Verificació de la retirada i separació de material especificat de risc (MER) i altres subproductes animals.• Realització de proves de laboratori, com ara la investigació de residus (vegeu la fitxa <i>Investigació de residus de medicaments en aliments</i>), la detecció de triquina i el control d'EEB/EET, entre d'altres.• Control del marcatge sanitari/marcatge d'identificació i etiquetatge obligatori. <p>Per dur a terme aquestes tasques específiques als escorxadors, els veterinaris oficials poden comptar amb l'assistència d'auxiliars oficials.</p> <p>Els veterinaris oficials també apliquen els programes del SICA als escorxadors i als establiments de manipulació de carn de caça silvestre (vegeu la fitxa <i>Control sanitari de les indústries alimentàries</i>).</p>
A qui s'adreça	<p>Escorxadors de boví, oví, cabrum, porcí, equí, aviram, lagomorfs i animals de caça de cria.</p> <p>Establiments de manipulació de carn de caça silvestre.</p>
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.

Indicadors	<p>Nombre d'animals sacrificats als escorxadors (per espècie).</p> <p>Nombre de sacrificis en UBM (per espècie).</p> <p>Nombre de peces de caça silvestre processades als establiments de manipulació de carn de caça silvestre (per espècie).</p> <p>Nombre d'animals afectats per comisos totals i/o parcials amb motiu de la presència d'agents zoonòtics.</p> <p>Nombre de mostres preses i analitzades per a la investigació de residus (mostratge per sospita), resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres preses i analitzades per a la investigació de l'EEB, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 2073/2005 de la Comissió, de 15 de novembre de 2005 (DOUE L 338 de 22.12.2005).</u></p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)</u></p> <p><u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7. 2011).</u></p> <p><u>Reial decret 1086/2020, de 9 de desembre (BOE 322, de 10.12.2020).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web ASPCAT/Protecció de la salut/Aliments i establiments alimentaris</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Àmbit alimentari</u></p>
Tràmit	<p>Autoliquidacions de taxes d'escorxadors_</p> <p><u>Tràmits gencat/Canal Empresa</u></p> <p>Autorització sanitària de reducció de mostres a establiments carnis/escorxadors</p> <p><u>Tràmits gencat/Canal Empresa</u></p>

Producte o servei	Control sanitari dels establiments de restauració col·lectiva social
Justificació	<p>Les condicions higienicosanitàries dels establiments alimentaris al llarg de la cadena alimentària, inclosos els de la fase detallista, tenen una incidència directa en la presència de perills en els aliments i els riscos derivats d'exposar-s'hi.</p> <p>Els operadors d'empreses alimentàries de cadascuna de les fases de la cadena alimentària són els responsables principals de garantir que els productes alimentaris destinats al consum humà siguin segurs. Les normes generals d'higiene alimentària de la CE, junt amb les disposicions sanitàries estatals i catalanes aplicables, recullen els requisits necessaris per garantir la innocuïtat dels aliments.</p> <p>El reglament comunitari sobre controls oficials estableix que els estats membres han de garantir que es facin controls oficials al llarg de la cadena alimentària amb regularitat, basats en els riscos i amb la freqüència apropiada, a l'efecte de verificar que els operadors econòmics compleixen la legislació alimentària i amb la finalitat de prevenir, evitar o minimitzar els riscos per a la salut humana presents als aliments.</p> <p>La competència del control sanitari dels establiments detallistes de restauració col·lectiva social és de la Secretaria de Salut Pública.</p>
Descripció	<p>El control sanitari dels establiments de restauració col·lectiva social es realitza principalment a partir d'inspeccions efectuades pels agents de control de la Secretaria de Salut Pública sobre les instal·lacions, els productes i els serveis per tal de comprovar el compliment dels requisits establerts en les normatives sanitàries de la UE, de l'Estat espanyol i de la Generalitat de Catalunya. En cas necessari, davant la detecció d'irregularitats o sospita de risc o incompliment també es prenen mostres reglamentàries d'aliments per a l'anàlisi posterior (vegeu els perills i riscos potencials descrits a la fitxa <i>Vigilància sanitària dels aliments</i>).</p> <p>Per dur a terme el control sanitari d'aquests establiments, la Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut ha adaptat, a la fase detallista, els programes que formen part del Sistema de control sanitari dels aliments i establiments alimentaris de Catalunya (SICA):</p> <ul style="list-style-type: none">• Programa d'inspecció d'infraestructures i equipaments dels establiments alimentaris.• Programa d'inspecció de processos i productes alimentaris.• Programa d'avaluació dels autocontrols dels establiments alimentaris. <p>L'aplicació d'aquests programes permet verificar el compliment per part dels titulars d'aquests establiments dels requisits estructurals, operatius i higiènics, i d'APC per realitzar les activitats alimentàries en fase detallista segons les normes higièniques.</p> <p>Els establiments de restauració col·lectiva social es controlen amb una freqüència apropiada i proporcional a la naturalesa del risc de l'establiment.</p> <p>Aquests programes també integren les actuacions de control destinades a comprovar que els titulars de les empreses compleixen els requisits legals referents a autoritzacions i registres, traçabilitat i retirada de productes dels quals se sospita o es detecta que hi ha perills que poden suposar un risc per a la salut de les persones, així com les intervencions en casos d'alertes alimentàries i de brots epidèmics de malalties d'origen alimentari.</p>

A qui s'adreça	Establiments de restauració col·lectiva social (centres educatius, llars d'infants, centres sanitaris, centres assistencials o residencials, centres penitenciaris, allotjaments infantils i juvenils, menjadors laborals, establiments de restauració col·lectiva social amb cuina que subministren a altres col·lectivitats, i restaurants o rostisseries que marginalment elaboren menús per a la restauració social).
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	Nombre d'establiments de restauració col·lectiva social visitats. Nombre de visites d'inspecció realitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades. Nombre de mostres de control preses en establiments de restauració col·lectiva social analitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades.
Normativa	Marc normatiu europeu: <u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u> <u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u> <u>Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u> <u>Reglament (CE) núm. 2073/2005 de la Comissió, de 15 de novembre de 2005 (DOUE L 338 de 22.12.2005).</u> <u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017 (DOUE L 95, de 7.4.2017).</u> Marc normatiu nacional: <u>Llei municipal i de règim local de Catalunya (Text refós del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya) (DOGC 3887, de 20.5.2003).</u> <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u> <u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7. 2011) (a més de les normes sanitàries horitzontals estatals i catalanes i de la normativa sectorial aplicable).</u>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Web ASPCAT/Protecció de la salut/Aliments i establiments alimentaris</u> <u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Àmbit alimentari</u>

Producte o servei	Auditoria dels sistemes d'autocontrol implementats als establiments alimentaris
Justificació	<p>La seguretat alimentària és el resultat de diversos factors: s'han d'establir normes mínimes en matèria d'higiene mitjançant actes legislatius; s'han d'implantar controls oficials per comprovar el compliment de les normes per part dels operadors d'empreses alimentàries; i els operadors d'empreses alimentàries han d'establir un sistema d'autocontrol propi i posar en marxa programes i procediments de seguretat alimentària basats en els principis de l'APC.</p> <p>Un procediment basat en els principis de l'APC és un sistema proactiu de gestió de perills, la finalitat del qual és mantenir sota control la contaminació dels aliments per microorganismes, substàncies químiques o contaminants físics, a fi de produir aliments segurs.</p> <p>D'acord amb la legislació vigent, els operadors d'empreses alimentàries han de crear, aplicar i mantenir un procediment o procediments permanents basats en els principis de l'APC, i les autoritats competents han de verificar que els compleixen mitjançant controls oficials.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, duu a terme les auditories dels sistemes d'autocontrol implementats a les indústries alimentàries i als establiments de restauració col·lectiva social de Catalunya.</p>
Descripció	<p>Per dur a terme el control sanitari de la implementació de l'APC als establiments alimentaris, la Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut disposa del Programa d'avaluació dels autocontrols, que permet als agents de control oficial verificar, mitjançant la tècnica d'auditoria, que els operadors compleixen els requisits d'APPCC amb la flexibilitat adequada en cada cas.</p> <p>Els principals aspectes que s'avaluen són:</p> <ul style="list-style-type: none">• la gestió i direcció de l'APC,• l'exactitud de la descripció del producte i del procés,• la idoneïtat dels prerequisits i de les pràctiques higièniques,• l'anàlisi de perills,• l'eficàcia i l'efectivitat de les mesures de control i vigilància,• els procediments de verificació,• la documentació derivada i• la implementació de prerequisits i APC. <p>En cas necessari també es prenen mostres d'aliments per a l'anàlisi posterior.</p> <p>Aquest control abasta tots els sectors alimentaris (carn, peix, olis i greixos, farines, llet, conserves, plats preparats, aigua envasada, additius, etc.) i es realitza a totes les indústries alimentàries dedicades a les activitats de fabricació, envasament, emmagatzematge i distribució d'aliments, i també a les que s'abasteixen de la producció primària, com ara els escorxadors, els establiments de manipulació de carn de caça silvestre, les llotges pesqueres, els centres de depuració de mol·luscs bivalves vius, etc., així com als establiments detallistes de restauració col·lectiva social.</p>

A qui s'adreça	<p>Indústries alimentàries (excepte els establiments dedicats únicament a la producció primària) que realitzen les activitats d'elaboració, transformació, envasament, distribució, emmagatzematge, importació, exportació o transport d'aliments.</p> <p>Escorxadors i establiments de manipulació de carn de caça silvestre.</p> <p>Establiments detallistes de restauració col·lectiva social.</p>
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre d'establiments alimentaris auditats.</p> <p>Nombre d'auditories realitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres de control preses als establiments auditats analitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 2073/2005 de la Comissió, de 15 de novembre de 2005 (DOUE L 338 de 22.12.2005).</u></p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009) (a més de les normes sanitàries horitzontals estatals i catalanes i de la normativa sectorial aplicable).</u></p> <p><u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7. 2011).</u></p> <p><u>Reial decret 1086/2020, de 9 de desembre (BOE 322, de 10.12.2020).</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p><u>Web ASPCAT/Protecció de la salut/Aliments i establiments alimentaris</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Àmbit alimentari/Els autocontrols als establiments alimentaris: els prerequisits</u></p>

Producte o servei	Control sanitari dels establiments de restauració comercial i venda al detall d'aliments
Justificació	<p>Les condicions higienicosanitàries dels establiments alimentaris al llarg de la cadena alimentària, inclosos els de la fase detallista, tenen una incidència directa en la presència de perills en els aliments i els riscos derivats d'exposar-s'hi.</p> <p>Els operadors d'empreses alimentàries de cadascuna de les fases de la cadena alimentària són els responsables principals de garantir que els productes alimentaris destinats al consum humà siguin segurs. Les normes generals d'higiene alimentària de la CE, junt amb les disposicions sanitàries estatals i catalanes aplicables, recullen els requisits necessaris per garantir la innocuïtat dels aliments.</p> <p>Els reglaments comunitaris sobre controls oficials estableixen que els estats membres han de garantir que es facin controls oficials al llarg de la cadena alimentària amb regularitat, basats en els riscos i amb la freqüència apropiada per verificar el compliment de la legislació alimentària, i amb la finalitat de prevenir, evitar o minimitzar els riscos per a la salut humana presents als aliments.</p> <p>La competència del control sanitari dels establiments detallistes de restauració (excepte la restauració col·lectiva social) i de venda al detall d'aliments recau en els ajuntaments i consells comarcals. No obstant això, en els casos en què els ens locals no tinguin els mitjans humans o tècnics idonis per prestar els serveis que els atribueix la Llei de salut pública de Catalunya, poden encarregar la gestió d'activitats de caràcter material, tècnic o de serveis de la seva competència a l'Agència de Salut Pública de Catalunya.</p>
Descripció	<p>El control sanitari dels establiments de venda al detall d'aliments de tots els sectors alimentaris i dels establiments de restauració comercial es realitza principalment mitjançant la inspecció (i en cas necessari, la recollida i l'anàlisi de mostres), per tal de verificar que els titulars d'aquestes empreses compleixen els requisits estructurals, operatius, de producte i d'APC per dur a terme les activitats alimentàries en la fase detallista segons les normes higièniques.</p> <p>Aquest control sanitari també inclou les actuacions destinades a comprovar que els titulars de les empreses compleixen els requisits legals referents a autoritzacions sanitàries i registre de l'activitat, la traçabilitat i retirada de productes dels quals se sospita o es detecta que hi ha perills que poden suposar un risc per a la salut de les persones, així com les intervencions en casos d'alertes alimentàries i de brots epidèmics de malalties d'origen alimentari.</p>

A qui s'adreça	<p>Establiments detallistes d'alimentació (inclouen els que elaboren, preparen, serveixen i/o venen als consumidors finals productes alimentaris destinats al consum humà): carnisseries, xarcuteries i cansaladeries; peixateries, bacallaneries i pesca salada; fleques i pastisseries; xurreries; fruiteries i verduleries; detallistes de llegums cuits; detallistes d'olives i envinagrats; botigues de iogurt; gelateries; vinoteques i cellers; botigues de queviures; supermercats i hipermercats; detallistes de venda d'aliments congelats, rostisseries, etc.</p> <p>Establiments detallistes de restauració comercial: restaurants, bars, cafeteries, pizzeries, hamburgueseries, hotels, fondes, pubs, etc.</p> <p>Establiments de venda no sedentària d'aliments: fires i mercats, furgoteques (<i>food-trucks</i>), establiments de temporada, etc.</p> <p>Màquines expenedores d'aliments i begudes.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Servei prestat d'ofici, en casos d>alertes alimentàries i de brots epidèmics de malalties d'origen alimentari.</p> <p>Administració local.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'establiments detallistes de restauració comercial i de venda al detall visitats.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a establiments detallistes de restauració comercial i de venda al detall, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres de control preses als establiments detallistes de restauració comercial i de venda al detall analitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017 (DOUE L 95, de 7.4.2017).</u></p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei municipal i de règim local de Catalunya (text refós del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya) (DOGC 3887, de 20.5.2003).</u></p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)</u></p> <p><u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7. 2011).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web ASPCAT/Protecció de la salut/Aliments i establiments alimentaris</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Àmbit alimentari</u></p>

Producte o servei	Vigilància sanitària dels aliments
Justificació	<p>La vigilància sanitària dels aliments es basa en actuacions de gestió del risc destinades a recopilar, analitzar, interpretar i difondre les dades sanitàries relatives als aliments destinats al consum humà, i constitueixen la base per formular estratègies de reducció dels riscos relacionats amb els aliments i, per tant, l'aparició de malalties de transmissió alimentària.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, duu a terme la vigilància sanitària dels aliments comercialitzats a Catalunya.</p>
Descripció	<p>L'instrument mitjançant el qual es duen a terme de manera global i continuada la investigació i el seguiment dels perills potencials en els aliments és el Sistema de vigilància sanitària dels aliments (SIVAL).</p> <p>En el marc del SIVAL, s'han definit quatre programes orientats a l'especificació i la vigilància activa de riscos i perills potencials en els aliments, que són els següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Programa de vigilància de perills biològics en aliments: anàlisi de microorganismes (bacteris, virus i fongs) i de les seves toxines i metabòlits, paràsits i prions; anàlisi de resistències antimicrobianes.• Programa de vigilància de perills químics i físics en aliments: anàlisi de contaminants ambientals, d'origen natural o antropogènic, principalment de producció industrial (metalls i altres compostos inorgànics, dioxines, PCB i altres compostos orgànics, i hidrocarburs aromàtics policíclics); residus de la producció agroalimentària (plaguicides i nitrats) i zoonosis (medicaments veterinaris, substàncies amb efecte anabolitzant i substàncies no autoritzades); residus originats durant l'elaboració, el processament o l'envasament dels aliments (residus de processament, de substàncies que migren del material en contacte amb els aliments i de radiacions ionitzants); micotoxines; biotoxines marines; melamina, i OGM.• Programa de vigilància d'ingredients i coadjuvants tecnològics en aliments.• Programa de vigilància d'al·lèrgens en aliments i substàncies que provoquen intolerància alimentària. <p>Des de la Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut s'elabora, de forma anual, la planificació del nombre de mostres i determinacions analítiques per a la vigilància d'aquests perills. Dins d'aquesta planificació, s'inclouen les mostres dels estudis coordinats proposats anualment a escala nacional i europea.</p> <p>La vigilància sanitària s'efectua mitjançant la recollida de mostres d'aliments en establiments de Catalunya de les fases posteriors a la producció primària i dels diferents sectors alimentaris; l'anàlisi posterior, en els laboratoris que formen part de la xarxa de laboratoris de salut pública de Catalunya; i la interpretació final de les dades obtingudes, per tal de conèixer paràmetres i dades de composició que puguin orientar les actuacions de control oficial i determinar l'adequació dels productes i les activitats de procedència. Així mateix, els resultats obtinguts serveixen als organismes nacionals i europeus per avaluar tendències d'exposició dels diferents perills, elaborar opinions científiques o revisar límits màxims normatius, entre d'altres. A través dels professionals i serveis de la Secretaria de Salut Pública, es duu a terme la presa de mostres d'aliments i l'anàlisi posterior. Actualment i, amb l'objecte d'adaptar-nos a les noves vies de comercialització dels aliments i a les noves possibilitats d'actuacions establertes per l'actual marc normatiu de control oficial, s'ha incorporat la recollida de mostres de productes venuts per internet.</p>

A qui s'adreça	<p>Establiments alimentaris, exceptuant els de la producció primària, que elaboren, transformen, envasen, emmagatzemen, distribueixen i/o venen aliments.</p> <p>Escorxadors i establiments de manipulació de carn de caça silvestre.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Servei prestat d'ofici.</p>
Indicadors	<p>Nombre de mostres d'aliments planificades, analitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades en cas de superació de valors paramètrics normatius o de presència de substàncies no autoritzades.</p> <p>Nombre de determinacions analítiques planificades i efectuades en mostres d'aliments, resultats obtinguts i mesures adoptades en cas de superació de valors paramètrics normatius o de presència de substàncies no autoritzades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener, pel qual s'estableixen els principis i els requisits generals de la legislació alimentària, es crea l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària i es fixen procediments relatius a la seguretat alimentària</u> (DOUE L 031, d'1.2.2002).</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris</u> (DOUE L 139, de 30.4.2004).</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal</u> (DOUE L 139, de 30.4.2004).</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 2073/2005 de la Comissió, de 15 de novembre de 2005, relatiu als criteris microbiològics aplicables als productes alimentaris</u> (DOUE L 338, de 22.12.2005).</p> <p><u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017,</u> (DOUE L 95, de 7.4.2017).</p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).</p> <p><u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició</u> (BOE 160, de 6.7. 2011).</p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Web ASPCAT/Protecció de la salut/Aliments i establiments alimentaris del web de l'ASPCAT/Vigilància sanitària dels aliments</p> <p>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Àmbit alimentari</p>

Producte o servei	Investigació de residus en aliments d'origen animal
Justificació	La investigació de residus en aliments d'origen animal a Catalunya s'emmarca dins del Programa d'Investigació de Residus (PIR), el qual respon als plans europeu i estatal en aquesta matèria. S'estudia, en una mostra representativa d'animals i aliments d'origen animal, la presència de residus de medicaments veterinaris, contaminants del medi ambient i substàncies prohibides que poden suposar un risc per a la salut dels consumidors. L'aplicació d'aquest programa constitueix una eina de lluita contra l'ús fraudulent o negligent de les substàncies objecte de la investigació.
Descripció	<p>La investigació d'aquests residus es desenvolupa mitjançant la recollida de mostres per part dels agents de control oficial, en els productes derivats dels animals destinats al consum humà en escorxadors i d'altres establiments alimentaris, de les substàncies incloses en el Reial decret 1749/1998; l'anàlisi posterior en els laboratoris que formen part de la xarxa de laboratoris de Salut Pública de Catalunya; i la interpretació final de les dades obtingudes, per tal de determinar-ne l'adequació dels productes.</p> <p>Les actuacions d'investigació es fan a dos nivells:</p> <ul style="list-style-type: none">• Mostreig dirigit: des de la Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut es planifica anualment el nombre de mostres i determinacions analítiques per a la vigilància d'aquests residus, d'acord amb la producció i el sacrifici de l'any anterior. La presa de mostres dels productes d'origen animal es fa amb criteris d'aleatorietat amb l'objectiu d'obtenir una informació representativa del major nombre possible de les explotacions ramaderes per procedència. Forma part del Programa de vigilància de perills químics i físics en aliments, inclòs dins del Sistema de vigilància sanitària dels aliments a Catalunya (vegeu la fitxa <i>Vigilància sanitària dels aliments</i>).• Mostreig per sospita: la presa de mostres es realitza amb independència del mostreig dirigit planificat. Forma part de les actuacions recollides al Programa d'inspecció sanitària dels animals sacrificats per a consum, inclòs dins del Sistema de control sanitari dels aliments a Catalunya (vegeu la fitxa <i>Control sanitari del sacrifici dels animals destinats al consum humà als escorxadors i de la carn produïda als establiments de manipulació de carn de caça silvestre</i>). Els veterinaris oficials d'escorxadors realitzen aquest mostreig quan detecten animals que se sospita que puguin contenir residus per raó de la seva conformació, antecedents de la granja de procedència o altres signes externs. <p>En els casos de detecció d'infraccions de la normativa, es notifiquen en el Sistema coordinat d'intercanvi ràpid d'informació (SCIRI) en l'àmbit de l'Estat i, si escau, en el sistema europeu (RASFF) per tal que s'adoptin les mesures adients per impedir el risc per a la salut de les persones.</p>
A qui s'adreça	Escorxadors, establiments alimentaris i població de Catalunya.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	Nombre de mostres planificades analitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades en cas de detecció d'infraccions de la normativa. Nombre de mostres no planificades analitzades (per sospita), resultats obtinguts i mesures adoptades en cas de detecció d'infraccions de la normativa.

Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (UE) núm. 37/2010 de la Comissió, de 22 de desembre (DOUE L 15, de 20 de gener de 2010).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 470/2009 del Parlament Europeu i del Consell, de 6 de maig de 2009 (DOUE L152, de 16 de juny de 2009).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 124/2009 de la Comissió, de 10 de febrer de 2009 (DOUE L 040, d'11 de febrer de 2009).</u></p> <p><u>Reglament delegat (CE) núm. 2019/2090 de 19 de juny, (DOUE L317, de 9 de desembre de 2019).</u></p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Reial decret 1749/1998, de 31 de juliol, que estableix les mesures de control aplicables a determinades substàncies i els seus residus en els animals vius i els seus productes (BOE 188, de 7 d'agost del 1998).</u></p> <p><u>Reial decret 2178/2004, de 12 de novembre, que prohibeix utilitzar determinades substàncies d'efecte hormonal i tirostàtic i substàncies beta-agonistes d'ús en la cria de bestiar (BOE 274, de 13 de novembre de 2004).</u></p>
Contacte	proteccio.salut@gencat.cat

Producte o servei	Vigilància de les resistències antimicrobianes d'agents zoonòtics alimentaris
Justificació	<p>La capacitat de resistència als antimicrobians que poden tenir un gran nombre d'agents infecciosos, ja siguin bacteris, virus, fongs o paràsits, suposa una creixent amenaça per a la salut pública, la seguretat dels aliments, i la salut i el benestar dels animals. La propagació de bacteris amb resistència a múltiples antibiòtics a escala mundial és especialment alarmant, atès que aquests bacteris limiten les alternatives terapèutiques en front a les infeccions que generen, tant en medicina humana com en medicina veterinària. Una de les vies de propagació dels bacteris resistents als antibiòtics és a través del consum d'aliments.</p> <p>La Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut és l'òrgan encarregat de coordinar la investigació de resistències als antimicrobians de les soques bacterianes aïllades en aliments. Els resultats d'aquesta vigilància permet determinar la prevalença de les resistències transmeses pels aliments i la seva evolució en el temps.</p>
Descripció	<p>Les accions de vigilància de les resistències antimicrobianes en aliments inclouen:</p> <ul style="list-style-type: none">• la recollida de mostres de carn fresca de diverses espècies (porcí, boví, aviram i gall dindi) en establiments minoristes de Catalunya, en compliment de la Decisió 2020/1729; l'anàlisi posterior al laboratori nacional de referència (CNA) per a la investigació d'<i>Escherichia coli</i> productora de betalactamases i les possibles resistències; i la interpretació final de les dades obtingudes, i• la investigació en totes aquelles soques de <i>Salmonella</i>, <i>Campylobacter</i> i <i>Escherichia coli</i> STEC aïllades en les mostres d'aliments procedents de l'execució dels programes oficials de vigilància i control. Aquesta investigació es duu a terme per part dels laboratoris de la xarxa de laboratoris de Salut Pública de Catalunya. <p>La investigació de les resistències antimicrobianes en aliments s'emmarca dins del Programa de vigilància de perills biològics, inclòs al Sistema de vigilància sanitària dels aliments a Catalunya (vegeu la fitxa <i>Vigilància sanitària dels aliments</i>).</p>
A qui s'adreça	Establiments minoristes i població de Catalunya
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	Nombre de mostres analitzades. Nombre de soques aïllades i soques resistents. Prevalença de la resistència.

Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Decisió d'execució (UE) 2020/1729 de la Comissió, de 17 de novembre de 2020</u> (DOUE L387, de 19 de novembre de 2020).</p> <p><u>Directiva 2003/99/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de novembre de 2003</u> (DOUE L325, de 12 de desembre de 2003).</p> <p><u>Reglament (CE) 2160/2003 del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de novembre de 2003</u> (DOUE L 325, de 12 de desembre de 2003).</p> <p><u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell</u> (DOUE L95, de 7 d'abril de 2017).</p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Reial decret 1940/2004, de 27 de setembre, sobre la vigilància de les zoonosis i els agents zoonòtics</u> (BOE 237, d'1 d'octubre de 2004).</p>
Contacte	<p>proteccio.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ACSA: Resistència als antimicrobians (ARM)</u></p>

Gestió de riscos sanitaris

> Investigació i control de brots, alertes, denúncies i queixes

Producte o servei	Inspecció d'establiments i instal·lacions per investigació i control dels brots epidèmics d'origen ambiental i alimentari
Justificació	<p>És necessari investigar la font, els factors contribuents i les causes que poden haver produït un brot d'origen ambiental o alimentari per implantar-ne mesures de control i prevenir l'aparició d'altres casos relacionats amb el brot.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, coordina i duu a terme la investigació i control dels brots que tenen lloc a Catalunya.</p>
Descripció	<p>Davant la notificació d'un brot d'origen alimentari o ambiental per part de les UVE, la Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut activa actuacions de control oficial amb l'objectiu de valorar les causes i condicions que en poden haver contribuït a l'aparició. Els controls impliquen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • la inspecció de l'empresa, entitat o servei implicats, • la detecció de les deficiències que s'hagin pogut produir durant les diferents fases del procés, • l'estudi dels riscos a què ha estat sotmès l'aliment, l'aigua o l'entorn sospitós (temperatura, emmagatzematge, condicions d'higiene, etc.), • la presa de mostres, i • la investigació dels factors que han pogut contribuir a la presentació del brot. <p>Un cop obtinguts els resultats de la investigació, s'implementen les mesures de control per reduir o eliminar el risc.</p>
A qui s'adreça	<p>Població que pot resultar afectada.</p> <p>Operadors econòmics d'establiments alimentaris, serveis o activitats que poden ser l'origen d'algun brot.</p>
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre de brots i casos investigats.</p> <p>Nombre d'establiments visitats amb motiu d'un brot d'origen alimentari o ambiental.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades amb motiu d'un brot d'origen alimentari o ambiental, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres preses analitzades amb motiu d'un brot d'origen alimentari o ambiental, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu: <u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener, pel qual s'estableixen els principis i els requisits generals de la legislació alimentària, es crea l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària i es fixen procediments relatius a la seguretat alimentària (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u></p> <p>Marc normatiu nacional: <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p>Canal Salut/Malalties de transmissió alimentària</p> <p>Canal Salut/Legionel·losi</p>

Producte o servei	Investigació i control de les alertes sanitàries alimentàries i químiques
Justificació	<p>L'intercanvi ràpid d'informació entre autoritats competents és primordial per facilitar una actuació àgil davant els possibles riscos per a la població.</p> <p>És necessari proporcionar informació ràpida i detallada de les alertes sanitàries al personal de control oficial per millorar-ne la gestió i el seguiment.</p> <p>Una ràpida actuació garanteix que els aliments posats a disposició dels consumidors i les substàncies o preparats químics comercialitzats per a ús domèstic o professional siguin segurs per a les persones.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, coordina i duu a terme la gestió de les alertes sanitàries en què hi ha implicades empreses de Catalunya.</p>
Descripció	<p>La Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut s'encarrega de coordinar i gestionar els següents sistemes d'intercanvi ràpid d'informació a Catalunya:</p> <ul style="list-style-type: none">• el Sistema coordinat d'intercanvi ràpid d'informació (SCIRI), en relació amb els productes alimentaris, i• el Sistema d'intercanvi ràpid d'informació sobre productes químics (SIRIPQ). <p>Davant la notificació d'una alerta sanitària, s'activen tot un seguit d'actuacions de control oficial adreçades a evitar que un risc entri o es distribueixi per la cadena alimentària, el medi o l'entorn proper a les persones.</p> <p>Les actuacions de control es realitzen als operadors econòmics amb l'objectiu d'identificar els productes afectats, requerir-ne la distribució, verificar-ne la retirada del mercat, investigar les causes del perill detectat i requerir que adoptin mesures correctores per evitar que la incidència es torni a repetir.</p>
A qui s'adreça	<p>Població en general.</p> <p>Operadors econòmics d'establiments alimentaris, serveis o activitats implicats en una alerta sanitària.</p>
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre d'alertes sanitàries (alimentàries i químiques) gestionades.</p> <p>Nombre d'establiments visitats amb motiu d'una alerta sanitària.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades amb motiu d'una alerta sanitària, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres preses analitzades amb motiu d'una alerta sanitària, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>

Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 1907/2006 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre (DOUE L 396, de 30.12.2006).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 1272/2008 del Parlament Europeu i del Consell, de 16 de desembre (DOUE L 353, de 31.12.2008).</u></p> <p><u>Reglament (UE) núm. 528/2012 del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de maig de 2012, relatiu a la comercialització dels biocides (DOUE L 167, de 27.6.2012).</u></p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Reial decret 1054/2002, d'11 d'octubre, pel qual es regula el procés d'avaluació per al registre, autorització i comercialització de biocides (BOE 247, de 15.10. 2002).</u></p> <p><u>Llei 8/2010, de 31 de març (BOE 79, d'1.4.2010).</u></p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Web de l'AESAN/Alertes alimentàries</p> <p>Web del MS/SIRIPQ</p> <p>Web de l'ASPCAT/Actualitat</p> <p>Web de l'ACSA/Alertes alimentàries</p>

Producte o servei	Gestió de les denúncies i de les queixes produïdes per incompliment o inadequació
Justificació	<p>La població té dret a comunicar les incidències relacionades amb l'activitat duta a terme pels establiments, instal·lacions, serveis o productes, sempre que pateixin irregularitats que alterin qualsevol aspecte relacionat amb la salut alimentària o ambiental. Així mateix, la normativa actual prohibeix fumar en tots els espais públics tancats i l'ús de cigarretes electròniques en dependències de les administracions públiques, centres sanitaris i educatius, parcs infantils i vehicles de transport públic.</p> <p>Davant d'irregularitats que afecten la salut alimentària, ambiental o en matèria de tabac, Secretaria de Salut Pública fa les actuacions corresponents amb la finalitat de protegir la salut de les persones.</p>
Descripció	<p>Atenció de les denúncies i queixes, valoració de la informació rebuda i designació del personal tècnic que ha de realitzar les actuacions de control oficial a l'establiment, activitat o servei denunciat.</p> <p>Com a conseqüència d'aquestes actuacions, en poden derivar mesures correctores, requeriments, expedients sancionadors, etc.</p> <p>Les conclusions de la investigació es trameten a la persona que ha comunicat la incidència.</p>
A qui s'adreça	<p>Població afectada.</p> <p>Operadors econòmics d'establiments alimentaris, serveis o activitats implicats.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Qualsevol ciutadà o ciutadana (sigui usuari o professional), altres administracions, associacions empresarials, operadors econòmics i associacions de consumidors.</p>
Indicadors	<p>Nombre de denúncies i queixes ateses.</p> <p>Nombre d'establiments visitats amb motiu de denúncies o queixes.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades amb motiu de denúncies o queixes, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres de control preses analitzades amb motiu de denúncies o queixes, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de denúncies per incompliment de la normativa de tabac en cadascuna de les categories d'establiment següents: Allotjaments, bars-restaurants, establiment d'alimentació, establiments d'oci, estacions de servei, transports, centres sanitaris, centres docents, dependències de l'administració pública, centres de treball, centres culturals i social, altres establiments.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u></p> <p style="text-align: right;">> SEGUEIX NORMATIVA</p>

Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.12.2009).</u></p> <p><u>Llei 22/2010, del 20 de juliol, del Codi de consum de Catalunya (DOGC 5677, de 23.7.2010).</u></p> <p><u>Llei 1/1990, de 8 de gener, sobre la disciplina del mercat i de defensa dels consumidors i dels usuaris (DOGC 1243, de 17.1.1990).</u></p> <p><u>Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac (BOE 307, de 27.12.2005)</u></p> <p><u>Reial decret 579/2017, de 9 de juny, pel qual es regulen determinats aspectes relatius a la fabricació, presentació i comercialització dels productes del tabac i els productes relacionats (BOE 138, de 10.06.2017)</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Denúncia en matèria de salut alimentària</u></p> <p><u>Denúncia en matèria de salut ambiental, i tatuatges, pírcings i micropigmentació</u></p> <p><u>Canal Salut: Normativa de tabac</u></p> <p><u>https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/t/tabac/normativa/</u></p>
Tràmit	<p>Denúncia en matèria de salut alimentària <u>Tràmits gencat</u></p> <p>Denúncia en matèria de salut ambiental, i tatuatges, pírcings i micropigmentació <u>Tràmits gencat</u></p>

Gestió de riscos sanitaris

> Vigilància i control sanitari de l'aigua de consum humà

Producte o servei	Control sanitari de l'aigua i dels sistemes d'abastament d'aigües de consum humà
Justificació	<p>L'aigua és un recurs fonamental per a la vida i la salut de les persones, però, sense un tractament i una protecció adequades, pot arribar a ser una font de transmissió de microorganismes o substàncies que poden ser perjudicials per a la salut.</p> <p>Els sistemes d'abastament d'aigües de consum humà han de complir unes determinades condicions sanitàries i han d'assegurar-ne una desinfecció adequada per prevenir i evitar la contaminació de l'aigua. Les entitats gestores han de garantir la salubritat de l'aigua amb protocols d'autocontrol i de gestió o plans sanitaris de l'aigua.</p> <p>Les actuacions de control dels sistemes d'abastament d'aigües de consum humà per part de l'Administració sanitària deriven de l'exercici de la potestat normativa que regula els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà i del Pla de vigilància i control sanitaris de les aigües de consum humà a Catalunya.</p>
Descripció	<p>El control sanitari de l'aigua de consum humà i dels sistemes de subministrament es realitza principalment a partir d'inspeccions a les entitats gestores i a les infraestructures de l'abastament, per tal de comprovar el compliment dels requisits previstos per la normativa aplicable, i inclou les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Control de les condicions sanitàries dels sistemes de subministrament de les aigües de consum humà. • Control de la desinfecció de l'aigua de consum humà. • Supervisió de l'autocontrol implementat per les entitats que gestionen els proveïments d'aigua de consum humà. <p>En el cas d'instal·lacions que presenten deficiències, se n'informa l'ajuntament corresponent.</p>
A qui s'adreça	<p>Entitats gestores d'aigua de consum humà.</p> <p>Responsables dels sistemes públics d'abastament d'aigua de consum humà i dels de petites col·lectivitats, establiments turístics, càmpings, allotjaments infantils i juvenils i establiments sociosanitaris o penitenciaris.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Servei prestat d'ofici.</p>
Indicadors	<p>Nombre de zones d'abastament d'aigua de consum humà visitades.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a zones de subministrament d'aigua de consum humà, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres de control d'aigua de consum humà preses a zones d'abastament analitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>

Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Directiva 98/83/CE del Consell, de 3 de novembre de 1998, relativa a la qualitat de les aigües destinades al consum humà (DOCE L 330, de 05.12.1998).</u></p> <p><u>Directiva (UE) 2015/1787 de la Comissió, de 6 de octubre de 2015, per la qual es modifiquen els annexos II i III de la Directiva 98/83/CE del Consell, relativa a la qualitat de les aigües destinades al consum humà (DOUE L 260, de 6.10.2015).</u></p> <p><u>Reglament (UE) núm. 528/2012 del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de maig de 2012, relatiu a la comercialització i l'ús dels biocides (DOUE L 167, de 27.6.2012).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 1907/2006 del Parlamento Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006 (DOUE L 136, de 29.5.2007).</u></p> <p><u>Directiva (UE) 2020/2184 del Parlament Europeu i del Consell, de 16 de desembre de 2020, relativa a la qualitat de les aigües destinades a consum humà (versió refosa) (DOUE L 435, de 23.12.2020).</u></p>
	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.12.2009).</u></p> <p><u>Reial decret 902/2018, que modifica el Reial decret 140/2003 (BOE 185, d'1.8.2018)</u></p> <p><u>Reial decret 314/2016, de 29 de juliol (BOE 183, de 30.07.2016)</u></p> <p><u>Reial decret 1120/2012, de 20 de juliol, per qual es modifica el Reial decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà (BOE 207, de 29.08.2012).</u></p> <p><u>Reial decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà (BOE 45, de 21.02.2003).</u></p> <p><u>Ordre DEF/2150/2013, d'11 de novembre (BOE 277, de 19.11.2013).</u></p> <p><u>Ordre SCO/1591/2005, de 30 de maig, sobre el Sistema d'Informació Nacional d'Aigua de Consum (BOE 131, de 2.6.2005).</u></p> <p><u>Ordre SCO/2967/2005, de 12 de setembre (BOE 229, de 24.9.2005).</u></p>
Contacte	<p><u>proteccio.aspc@gencat.cat</u></p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Aigües de consum humà</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Gestores de subministrament d'aigua</u></p> <p><u>Programa de vigilància i control sanitaris de les aigües de consum humà a Catalunya</u></p> <p><u>Canal Salut/L'aigua</u></p>

Producte o servei	Vigilància sanitària de les aigües de consum humà
Justificació	<p>La presència de determinats agents biològics, fisicoquímics o radioactius en les aigües de consum humà pot tenir efectes perjudicials per a la salut de la població. És necessari que es dugui a terme la vigilància d'aquests agents per tal d'evitar brots i malalties de transmissió hídrica i d'altres problemes de salut que afectin les persones.</p> <p>La vigilància de les condicions sanitàries de l'aigua subministrada a Catalunya constitueix una de les activitats de l'Administració sanitària prevista en el Reial decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà, i en el Pla de vigilància i control sanitaris de les aigües de consum humà a Catalunya, i també per respondre als objectius de salut previstos en el Pla de salut de Catalunya.</p>
Descripció	<p>La vigilància sanitària de les aigües de consum humà de les zones d'abastament (públiques i de petites col·lectivitats) de Catalunya es realitza a partir de la recollida i l'anàlisi de mostres per tal de comprovar el compliment dels requisits previstos a la normativa aplicable en relació amb els criteris següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Qualitat microbiològica de les aigües.• Qualitat fisicoquímica de les aigües.• Radioactivitat de les aigües.
A qui s'adreça	Entitats gestores de subministrament d'aigües de consum humà (EGS) i zones de subministrament d'aigües de consum humà.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre de mostres d'aigües planificades analitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades en cas de no conformitat.</p> <p>Nombre de determinacions analítiques planificades efectuades en mostres d'aigües, resultats obtinguts i mesures adoptades en cas de no conformitat.</p> <p>Nombre de zones de subministrament on s'han analitzat mostres d'aigua planificades, resultats obtinguts i mesures adoptades en cas de no conformitat.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Directiva 98/83/CE del Consell, de 3 de novembre de 1998, relativa a la qualitat de les aigües destinades al consum humà (DOCE L 330, de 05.12.1998).</u></p> <p><u>Directiva (UE) 2015/1787 de la Comissió, de 6 de octubre de 2015, per la qual es modifiquen els annexos II i III de la Directiva 98/83/CE del Consell, relativa a la qualitat de les aigües destinades al consum humà (DOUE L 260, de 6.10.2015).</u></p> <p><u>Reglament (UE) núm. 528/2012 del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de maig de 2012, relatiu a la comercialització i l'ús dels biocides (DOUE L 167, de 27.6.2012).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 1907/2006 del Parlamento Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006 (DOUE L 136, de 29.5.2007).</u></p> <p><u>Directiva (UE) 2020/2184 del Parlament Europeu i del Consell, de 16 de desembre de 2020, relativa a la qualitat de les aigües destinades a consum humà (versió refosa) (DOUE L 435, de 23.12.2020).</u></p> <p style="text-align: right;">> SEGUEIX NORMATIVA</p>

Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.12.2009).</u></p> <p><u>Reial decret 902/2018, que modifica el Reial decret 140/2003 (BOE 185, d'1.8.2018)</u></p> <p><u>Reial decret 314/2016, de 29 de juliol (BOE 183, de 30.07.2016)</u></p> <p><u>Reial decret 1120/2012, de 20 de juliol, per qual es modifica el Reial decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà (BOE 207, de 29.08.2012).</u></p> <p><u>Reial decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà (BOE 45, de 21.02.2003).</u></p> <p><u>Ordre DEF/2150/2013, d'11 de novembre (BOE 277, de 19.11.2013).</u></p> <p><u>Ordre SCO/1591/2005, de 30 de maig, sobre el Sistema d'Informació Nacional d'Aigua de Consum (BOE 131, de 2.6.2005).</u></p> <p><u>Ordre SCO/2967/2005, de 12 de setembre (BOE 229, de 24.9.2005).</u></p>
Contacte	<p><u>proteccio.aspc@gencat.cat</u></p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Aigües de consum humà</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Gestores de subministrament d'aigua</u></p> <p><u>Programa de vigilància i control sanitaris de les aigües de consum humà a Catalunya</u></p> <p><u>Canal Salut/L'aigua</u></p>

Gestió de riscos sanitaris

> Control i prevenció de la legionel·losi

Producte o servei	Control sanitari de les instal·lacions d'alt risc de dispersió de legionel·la
Justificació	<p>La legionel·la és un bacteri ambiental, ja que el seu nínxol natural són les aigües superficials, com llacs, rius, etc. Des d'aquests reservoris naturals pot passar a colonitzar els sistemes de subministrament de les ciutats per mitjà de la xarxa de distribució d'aigua i s'incorpora a altres sistemes d'aigua sanitària o instal·lacions que requereixen aigua per al seu funcionament, com les torres de refrigeració. Per prevenir la legionel·losi, les instal·lacions amb risc de dispersió de legionel·la han de complir els requisits higienicosanitaris establerts en el marc legal aplicable.</p> <p>La normativa vigent a Catalunya sobre la prevenció i el control de la legionel·losi estableix que la funció inspectora de les instal·lacions d'alt risc correspon als serveis tècnics del Departament de Salut, els quals, a aquest efecte, han de comptar amb la col·laboració dels ajuntaments, d'acord amb el marc competencial establert per la Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, duu a terme les actuacions de control sanitari oficial d'aquestes instal·lacions.</p>
Descripció	<p>El control sanitari es realitza principalment a partir d'inspeccions als establiments que disposen d'instal·lacions amb risc de dispersió de legionel·la, per verificar-ne les condicions sanitàries i l'estat, la implantació dels autocontrols per part dels seus responsables i la qualitat de l'aigua. Així mateix, en funció del risc, es prenen mostres de les xarxes per a l'anàlisi de legionel·la.</p>
A qui s'adreça	<p>Responsables d'instal·lacions que estan classificades per la normativa vigent com a instal·lacions d'alt risc de dispersió de legionel·la, com ara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • instal·lacions que afecten l'ambient exterior dels edificis (torres de refrigeració i condensadors evaporatius), • instal·lacions que afecten l'interior dels edificis, com ara centrals humidificadores industrials que generen aerosols, • sistemes d'aigua calenta sanitària amb acumulador i circuit de retorn, • instal·lacions termals, i • sistemes d'aigua climatitzada amb agitació constant i recirculació, amb raigs d'alta velocitat o injecció d'aire (balnearis, piscines, vasos o banyeres terapèutiques, banyeres d'hidromassatge, tractaments amb raigs de pressió i d'altres).
Qui ho pot demanar	<p>Servei prestat d'ofici.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'establiments amb instal·lacions d'alt risc de dispersió de legionel·la visitats.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a instal·lacions d'alt risc de dispersió de legionel·la, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres de control analitzades a les instal·lacions inspeccionades, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>

Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.12.2009).</u></p> <p><u>Reial decret 487/2022, de 21 de juny, pel qual s'estableixen els requisits sanitaris per a la prevenció i el control de la legionel·losi (BOE 148, de 22.6.2022).</u></p> <p><u>Decret 352/2004, de 27 de juliol, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi (DOGC 4185, de 29.7.2004).</u></p> <p><u>Ordre SCO/317/2003, de 7 de febrer, per la qual es regula el procediment per a l'homologació dels cursos de formació del personal que duu a terme les operacions de manteniment higienicosanitari de les instal·lacions objecte del Reial decret 909/2001, de 27 de juliol (BOE 44, de 20.2.2003).</u></p> <p><u>Reial decret 830/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableix la normativa reguladora de la capacitat per fer tractaments amb biocides (BOE 170, de 14.07.2010).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Legionel·losi</p> <p>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Prevenció i control de la legionel·losi</p> <p>Canal Salut/Legionel·losi</p>
Tràmit	<p>Autorització per actuar com a entitat o servei de revisió periòdica d'instal·lacions d'alt risc de dispersió de legionel·la</p> <p>Tràmit gencat/Canal Empresa</p>

Producte o servei	Control sanitari de les instal·lacions de baix risc de dispersió de legionel·la
Justificació	<p>La legionel·la és un bacteri ambiental, ja que el seu nínxol natural són les aigües superficials, com llacs, rius, etc. Des d'aquests reservoris naturals pot passar a colonitzar els sistemes de subministrament de les ciutats per mitjà de la xarxa de distribució d'aigua i s'incorpora a altres sistemes d'aigua sanitària o instal·lacions que requereixen aigua per al seu funcionament, com les torres de refrigeració. Per prevenir la legionel·losi, les instal·lacions amb risc de dispersió de legionel·la han de complir amb els requisits higienicosanitaris establerts pel marc legal vigent a Catalunya.</p> <p>L'Administració local és la competent per dur a terme el control dels equipaments de baix risc. No obstant això, els ajuntaments poden sol·licitar el suport tècnic de la Secretaria de Salut Pública per realitzar les seves funcions de control.</p>
Descripció	<p>El control sanitari es realitza principalment a partir d'inspeccions als establiments que disposen d'instal·lacions amb risc de dispersió de legionel·la, per verificar-ne les condicions sanitàries i l'estat, la implantació dels autocontrols per part dels seus responsables i la qualitat de l'aigua. Així mateix, en funció del risc, es prenen mostres de les xarxes per a l'anàlisi de legionel·la.</p>
A qui s'adreça	<p>Responsables d'instal·lacions que estan classificades per la normativa vigent com a equipaments de baix risc de dispersió de legionel·la, com ara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • humectadors, • fonts ornamentals, • sistemes urbans de reg per aspersió, • elements de refrigeració per aerosol a l'aire lliure, • sistemes d'aigua contra incendis, • sistemes d'aigua d'instal·lacions interiors d'edificis no definits com d'alt risc, i altres aparells que acumulin aigua i puguin produir aerosols.
Qui ho pot demanar	<p>Administració local, mitjançant conveni de col·laboració o altres acords amb la Secretaria de Salut Pública.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'establiments amb instal·lacions de baix risc de dispersió de legionel·la visitats.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a instal·lacions de baix risc de dispersió de legionel·la, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres de control analitzades a les instal·lacions inspeccionades, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>

Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.12.2009).</u></p> <p><u>Reial decret 487/2022, de 21 de juny, pel qual s'estableixen els requisits sanitaris per a la prevenció i el control de la legionel·losi (BOE 148, de 22.6.2022).</u></p> <p><u>Decret 352/2004, de 27 de juliol, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi (DOGC 4185, de 29.7.2004).</u></p> <p><u>Ordre SCO/317/2003, de 7 de febrer, per la qual es regula el procediment per a l'homologació dels cursos de formació del personal que duu a terme les operacions de manteniment higienicosanitari de les instal·lacions objecte del Reial decret 909/2001, de 27 de juliol (BOE 44, de 20.2.2003).</u></p> <p><u>Reial Decret 830/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableix la normativa reguladora de la capacitació per fer tractaments amb biocides (BOE 170, de 14.07.2010).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Legionel·losi</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Prevenció i control de la legionel·losi</u></p> <p><u>Canal Salut/Legionel·losi</u></p>

Producte o servei	Control de les empreses i serveis que realitzin tractaments a tercers per a la prevenció i control de la legionel·losi
Justificació	<p>Per prevenir la legionel·losi, les instal·lacions amb risc de dispersió de legionel·la han de complir els requisits higienicosanitaris establerts en el marc legal vigent a Catalunya.</p> <p>El Decret 352/2004, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi, estableix la necessitat que les empreses que realitzin tractaments a tercers per a la prevenció i control de la legionel·losi han d'estar inscrites en el Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP).</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, duu a terme el control sanitari de les activitats de les empreses amb domicili social a Catalunya.</p>
Descripció	<p>El control sanitari es realitza a partir d'inspeccions a les empreses que realitzen aquests tractaments, i inclouen les actuacions següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Control de la capacitat del personal de l'empresa. • Control dels productes biocides que utilitzen (autorització, etiquetatge, envasament i fitxes de dades de seguretat). • Revisió de certificats de neteja i desinfecció dels tractaments realitzats.
A qui s'adreça	Entitats inscrites al Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) per a l'activitat de tractaments a tercers per a la prevenció i el control de la legionel·losi.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre d'empreses inscrites al ROESP visitades.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a les empreses inscrites al ROESP, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.12.2009).</p> <p><u>Reial decret 487/2022, de 21 de juny, pel qual s'estableixen els requisits sanitaris per a la prevenció i el control de la legionel·losi</u> (BOE 148, de 22.6.2022).</p> <p><u>Decret 352/2004, de 27 de juliol, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi</u> (DOGC 4185, de 29.7.2004).</p> <p><u>Ordre SCO/317/2003, de 7 de febrer, per la qual es regula el procediment per a l'homologació dels cursos de formació del personal que duu a terme les operacions de manteniment higienicosanitari de les instal·lacions objecte del Reial decret 909/2001, de 27 de juliol</u> (BOE 44, de 20.2.2003).</p> <p><u>Reial decret 830/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableix la normativa reguladora de la capacitat per realitzar tractaments amb biocides</u>. (BOE 170, de 14.7.2010).</p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Legionel·losi</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Prevenció i control de la legionel·losi/ Empreses de tractament a tercers</u></p> <p><u>Canal Salut/Legionel·losi</u></p>

Gestió de riscos sanitaris

> Control sanitari de la salubritat d'establiments de concurrència pública

Producte o servei	Control sanitari dels allotjaments infantils i juvenils
Justificació	<p>Els allotjaments infantils i juvenils (AIJ) són assentaments humans no permanents, habitualment utilitzats per un alt nombre d'infants i joves. Unes condicions higienicosanitàries deficientes poden produir problemes de salut als usuaris.</p> <p>Les actuacions de control oficial d'aquests establiments responen a la necessitat de verificar el compliment dels requisits sanitaris establerts per la legislació vigent i de l'obligatorietat d'emetre un informe sanitari anual per part de les autoritats sanitàries sobre les condicions higienicosanitàries d'aquests establiments.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, duu a terme el control sanitari dels AIJ de Catalunya.</p>
Descripció	<p>Per dur a terme el control d'aquests establiments, la Secretaria de Salut Pública disposa d'un programa integrat de control sanitari dels allotjaments infantils i juvenils en el marc del qual es realitzen inspeccions periòdiques per verificar les condicions higienicosanitàries següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• condicions higièniques d'instal·lacions i locals,• requisits del subministrament, distribució i qualitat de l'aigua de consum humà que posen a disposició dels usuaris,• requisits per a la prevenció de la legionel·losi,• requisits per a la prevenció i el control de plagues,• condicions sanitàries de la manipulació dels aliments i higiene de les instal·lacions en les quals es manipulen i consumeixen, i• autocontrols.
A qui s'adreça	Allotjaments infantils i juvenils: albergs de joventut, campaments juvenils, cases de colònies, granges escola i aules de natura.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici. Altres departaments del Govern: Departament de Drets Socials (joventut), Departament d'Empresa i Treball (turisme), Departament d'Educació. Administració local.
Indicadors	Nombre d'allotjaments infantils i juvenils (AIJ) visitats. Nombre de visites d'inspecció realitzades a AIJ, resultats obtinguts i mesures adoptades. Nombre de mostres de control preses en AIJ (aigües de consum humà/legionel·la/ aliments) analitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades.
Normativa	Marc normatiu nacional: <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.12.2009).</u> <u>Normativa que regula les activitats i els organismes que treballen amb la joventut.</u>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Càmpings i allotjaments infantils i juvenils</u> <u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Càmpings i allotjaments infantils i juvenils</u>

Producte o servei	Control sanitari dels càmpings
Justificació	<p>Els establiments de càmping i caravàning són assentaments humans no permanents utilitzats habitualment per un gran nombre de persones en determinades èpoques de l'any. Unes condicions higienicosanitàries deficientes poden produir problemes de salut als usuaris. Per això, és necessari portar-hi a terme determinades activitats de control oficial.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, duu a terme el control sanitari dels càmpings de Catalunya.</p>
Descripció	<p>Per dur a terme el control d'aquests establiments, la Secretaria de Salut Pública disposa d'un programa integrat de control sanitari als establiments de càmping i caravàning en el marc del qual es realitzen inspeccions periòdiques per verificar les condicions higienicosanitàries següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • control de la salubritat de les instal·lacions, • control de la desinfecció de l'aigua de consum humà, • control de les condicions sanitàries dels sistemes de subministrament de les aigües de consum humà, • supervisió de l'autocontrol de l'aigua de consum humà, • control sanitari de les instal·lacions de risc de dispersió de legionel·la, • supervisió de l'autocontrol implementat per controlar el risc de dispersió de legionel·la, i • supervisió dels plans de control de plagues.
A qui s'adreça	Establiments de càmping i caravàning.
Qui ho pot demanar	<p>Servei prestat d'ofici.</p> <p>Altres departaments del Govern: Departament d'Empresa i Treball (turisme). Administració local.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'establiments de càmping i caravàning visitats.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a establiments de càmping i caravàning, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres de control preses en AIJ (aigües de consum humà/ legionel·la) analitzades, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.12.2009). <u>Normativa de turisme de Catalunya.</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Càmpings i allotjaments infantils i juvenils</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Càmpings i allotjaments infantils i juvenils</u></p>

Producte o servei	Control sanitari de les piscines
Justificació	<p>Les piscines d'ús públic són instal·lacions utilitzades habitualment per un gran nombre de persones, i normalment amb una gran afluència d'infants. Unes condicions sanitàries deficientes en el tractament de l'aigua dels vasos i en les instal·lacions de la piscina (vestidors, dutxes, etc.) poden produir problemes de salut per perills microbiològics, químics o de seguretat. Per prevenir-los, aquestes instal·lacions han de complir els requisits higienicosanitaris establerts en el marc legal vigent.</p> <p>L'Administració local és la competent per dur a terme el control d'aquests equipaments. No obstant això, els ajuntaments poden sol·licitar el suport tècnic de la Secretaria de Salut Pública perquè exerceixi les seves funcions de control.</p>
Descripció	<p>El control sanitari es realitza principalment a partir d'inspeccions a les piscines d'ús públic per verificar la salubritat de les instal·lacions, el sistema de tractament de l'aigua dels vasos, la qualitat de l'aigua dels vasos, la qualitat de l'aire interior, la supervisió dels plans de control de plagues, la implantació dels autocontrols per part dels seus responsables, l'aigua sanitària dels serveis higiènics i el risc de dispersió de legionel·la.</p> <p>Així mateix, en funció del risc, es prenen mostres per a l'anàlisi de l'aigua dels vasos, de les superfícies o de l'aigua sanitària.</p>
A qui s'adreça	Responsables de piscines d'ús públic.
Qui ho pot demanar	Administració local, mitjançant conveni de col·laboració o altres acords amb la Secretaria de Salut Pública.
Indicadors	<p>Nombre de piscines d'ús públic visitades.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a les piscines, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de mostres analitzades a les instal·lacions inspeccionades, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.12.2009).</u></p> <p><u>Reial decret 742/2013, de 27 de setembre, pel qual s'estableixen els criteris tecnicosanitaris de les piscines (BOE 244, d'11.10.2013).</u></p> <p><u>Decret 95/2000, de 22 de febrer, pel qual s'estableixen les normes sanitàries aplicables a les piscines d'ús públic (DOGC 3092, de 6.3.2000).</u></p> <p><u>Decret 177/2000, de 15 de maig, pel qual es modifica la disposició transitòria única del Decret 95/2000 (DOGC 3148, de 26.5.2000).</u></p> <p><u>Decret 165/2001, de 12 de juny, de modificació del Decret 95/2000, de 22 de febrer, pel qual s'estableixen les normes sanitàries aplicables a les piscines d'ús públic (DOGC 3417, de 26.6.2001).</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Piscines

Gestió de riscos sanitaris

> Control de pràctiques de risc sanitari

Producte o servei	Control de centres i establiments on es realitzen pràctiques de tatuatge, pírcing i micropigmentació
Justificació	<p>Les pràctiques estètiques de decoració del cos humà amb tatuatges, pírcing i micropigmentació impliquen el trencament de la barrera de protecció natural de la pell i les mucoses. Això pot comportar un risc per a la salut de les persones si no es realitzen en condicions de seguretat i higiene adequades. Els principals riscos associats a aquestes pràctiques són les malalties de transmissió mucocutània, les malalties de transmissió hemàtica, les al·lèrgies i els trastorns anatòmics.</p> <p>Els centres i establiments on es realitzen aquestes pràctiques han de complir els requisits higienicosanitaris establerts en el marc legal vigent a Catalunya.</p> <p>L'Administració local és la competent per dur a terme el control d'aquests centres i establiments. No obstant això, els ajuntaments poden sol·licitar el suport tècnic de la Secretaria de Salut Pública per realitzar les seves funcions de control.</p>
Descripció	<p>El control sanitari es realitza a partir d'inspeccions a aquests establiments. Per dur a terme el control d'aquestes activitats i dels requisits higienicosanitaris, la Secretaria de Salut Pública disposa del Programa de control de centres i establiments on es realitzen pràctiques de tatuatge, pírcing i micropigmentació. L'aplicació d'aquest programa permet verificar la formació higiènica i sanitària dels aplicadors, el grau de compliment en matèria d'informació a l'usuari i de consentiment informat, i identificar i requerir la correcció de les deficiències detectades als centres i establiments de tatuatge, pírcing i micropigmentació.</p>
A qui s'adreça	<p>Titulars i responsables dels centres i establiments on es realitzen activitats de tatuatge, pírcing i micropigmentació: estudis i tallers de tatuadors i anelladors, centres d'estètica, perruqueries i gimnasos.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Administració local, mitjançant conveni de col·laboració o altres acords amb la Secretaria de Salut Pública.</p>
Indicadors	<p>Nombre de centres i establiments on es realitzen pràctiques de tatuatge, pírcing i micropigmentació visitats.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a aquests centres i establiments, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>

Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Decret 90/2008, de 22 d'abril, pel qual es regulen les pràctiques de tatuatge, micropigmentació i pírcing, així com els requisits higienicosanitaris que han de complir els establiments on es realitzen aquestes pràctiques (DOGC 5118, de 24.4.2008).</u></p> <p><u>Resolució SSS/1886/2002, de 7 de març, per la qual s'eximeixen determinades titulacions professionals de la realització de cursos de formació per a aplicacions de tatuatge i/o pírcing que preveu del Decret 28/2001, de 23 de gener (DOGC 3667, d'1.7.2002).</u></p> <p><u>Resolució SSS/709/2004, de 3 de març, per la qual s'eximeixen els tècnics/niques superiors en estètica de la realització dels cursos de formació per a aplicadors de tatuatges i/o pírcings (DOGC 4100, de 26.3.2004).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Tatuatges, pírcings i micropigmentació</u></p> <p><u>Canal Salut/Pírcings, tatuatges i micropigmentacions</u></p> <p><u>Guia higienicosanitària per a professionals del tatuatge, pírcing i micropigmentació.</u></p>
Tràmit	<p>Denúncia en matèria de salut ambiental, i tatuatges, pírcings i micropigmentació. <u>Tràmit gencat</u></p>

Producte o servei	Control de centres i establiments que presten serveis funeraris
Justificació	<p>La policia sanitària mortuòria (PSM) és el conjunt d'activitats que exerceix l'Administració per a la vigilància i el control sanitaris de cadàvers i restes cadavèriques, cementiris i serveis i empreses funeràries. Té com a objectiu principal promoure i salvaguardar la salut pública per tal d'evitar riscos epidemiològics i ambientals.</p> <p>En l'àmbit de Catalunya, les competències de control en matèria de policia sanitària mortuòria corresponen als ajuntaments i a la Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut.</p>
Descripció	<p>La PSM comprèn les activitats següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regular les pràctiques sanitàries efectuades sobre els cadàvers i restes cadavèriques (operacions de tanatopràxia). • Controlar el trasllat de cadàvers i restes cadavèriques. • Garantir les condicions higienicosanitàries que han de complir els cementiris i altres llocs d'enterrament de cadàvers. • Garantir les condicions tecnicosanitàries en què les empreses funeràries presten els seus serveis. <p>També inclou la gestió de les autoritzacions, informes i procediments que estableix la normativa vigent en relació amb la pràctica sanitària, trasllat, inhumació i exhumació de cadàvers, construcció, ampliació i reforma de cementiris, etc.</p>
A qui s'adreça	Empreses funeràries, cementiris i altres empreses relacionades amb aquesta activitat econòmica.
Qui ho pot demanar	Titulars o representants legals de les empreses esmentades en l'apartat anterior.
Indicadors	<p>Nombre d'operacions de tanatopràxia realitzades (operacions d'embalsament, de conservació transitòria i de tanatoplàstia).</p> <p>Nombre d'autoritzacions de cementiris/aprovacions per a la construcció, ampliació i reforma de cementiris realitzades.</p> <p>Nombre d'autoritzacions de forns crematoris realitzades.</p> <p>Nombre d'autoritzacions de construccions funeràries diferents de l'obra convencional realitzades.</p> <p>Nombre d'autoritzacions de trasllat de cadàvers i restes cadavèriques fora de Catalunya realitzades.</p> <p>Nombre d'autoritzacions d'exhumacions de cadàvers i restes cadavèriques realitzades.</p> <p>Nombre d'inhumacions sense fèretre, o de dos o més cadàvers en un mateix fèretre, realitzades en cas de catàstrofes o anormalitats epidemiològiques.</p> <p>Nombre d'autoritzacions d'ús de nous materials per a la fabricació de fèretres.</p>

Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris (DOGC 2370, de 14.4.1997).</u></p> <p><u>Decret 297/1997, de 25 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de policia sanitària mortuòria (DOGC 2528, de 28.11.1997).</u></p> <p><u>Decret 209/1999, de 27 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament que regula, amb caràcter supletori, els serveis funeraris municipals (DOGC 2946, de 5.8.1999).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Policia sanitària mortuòria</u></p>

Producte o servei	Control de la gestió dels residus sanitaris en centres i establiments sanitaris
Justificació	<p>La gestió correcta dels residus sanitaris té per objecte protegir la salut del personal laboral dels centres sanitaris, dels pacients i del medi ambient mitjançant la promoció de les bones pràctiques i el compliment del marc legal de referència en matèria de gestió de residus sanitaris.</p> <p>D'acord amb el Decret 27/1999, de 9 de febrer, de la gestió dels residus sanitaris, el control i la vigilància de la gestió intracentre dels residus sanitaris recau en l'Administració sanitària.</p> <p>A Catalunya, l'organisme que exerceix aquestes funcions és la Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut, a través dels seus professionals i serveis.</p>
Descripció	<p>Per dur a terme el control de les activitats de manipulació, classificació, recollida, transport i emmagatzematge dels residus sanitaris a l'interior dels centres, serveis i/o establiments generadors, la Secretaria de Salut Pública disposa del Programa de gestió intracentre de residus sanitaris (PGIRS), que estableix anualment la inspecció de centres sanitaris, prioritzats segons el volum de producció i la tipologia del residu, per comprovar-ne la gestió documental, les pràctiques de segregació i classificació, l'emmagatzematge i la formació del personal.</p>
A qui s'adreça	Responsables de centres i serveis sanitaris generadors de residus sanitaris de risc (residus especials del grup III i els citotòxics del grup IV).
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre de centres sanitaris visitats.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a centres sanitaris, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Decret 27/1999, de 9 de febrer, de la gestió dels residus sanitaris (DOGC 2828, de 16.2.1999).</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Residus sanitaris</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Centres generadors de residus sanitaris</u></p>
Tràmit	<p><u>Aportació de la declaració anual de la producció i gestió de residus biosanitaris i citotòxics</u></p> <p><u>Tràmits gencat/Canal Empresa</u></p> <p><u>Autorització de les bosses i els recipients per a la recollida de residus sanitaris Tràmits gencat/Canal Empresa</u></p>

Gestió de riscos sanitaris
> Control de plagues i vectors

Producte o servei	Control de les empreses de serveis de control de plagues i de desinfecció d'àmbit ambiental i a la indústria alimentària
Justificació	<p>Els plaguicides i els desinfectants són productes que, per les seves propietats intrínseques biocides, poden comportar un risc per a la salut si no s'utilitzen correctament.</p> <p>Les empreses de tractaments d'aplicació de biocides i les instal·lacions destinades a realitzar tractaments amb aquestes substàncies han de complir els requisits establerts en les normes vigents per evitar els possibles riscos derivats d'aquests productes i han d'estar inscrites en el Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) per poder dur a terme la seva activitat.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, exerceix el control de les empreses amb domicili social a Catalunya que realitzen serveis a tercers o corporatius amb biocides d'ús ambiental i d'ús a la indústria alimentària.</p>
Descripció	El control sanitari es realitza a partir d'inspeccions a les empreses que realitzen aquests serveis, amb la finalitat de fomentar el control integrat de plagues i supervisar el compliment de les mesures de seguretat a l'hora d'aplicar plaguicides i desinfectants, a més de les condicions generals d'utilització dels productes i, si s'escau, d'emmagatzematge, a fi i efecte de reduir els riscos que es poden esdevenir en aquesta activitat.
A qui s'adreça	Entitats inscrites al Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) per a les activitats de serveis de control de plagues i de desinfecció, a tercers i corporatius, en els àmbits ambiental i de la indústria alimentària.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre d'empreses de serveis inscrites al ROESP visitades.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a les empreses de serveis inscrites al ROESP, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Plagues</u></p> <p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Productes químics</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Control de plagues</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Fabricació, comercialització i/o utilització de productes químics</u></p>
Tràmit	Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) d'empreses de serveis de control de plagues ambientals i/o per a la indústria alimentària Tràmits gencat/Canal Empresa

Producte o servei	Control dels establiments que comercialitzen i emmagatzemen plaguicides i desinfectants d'àmbit ambiental o per a la indústria alimentària
Justificació	<p>Els plaguicides i els desinfectants són productes que, per les seves propietats intrínseques biocides, poden comportar un risc per a la salut si no es fabriquen, emmagatzemen distribueixen i comercialitzen correctament.</p> <p>Les fàbriques de plaguicides, els locals on s'emmagatzemen, distribueixen o comercialitzen plaguicides han de complir els requisits establerts en les normes vigents per evitar els possibles riscos derivats d'aquests productes i han d'estar inscrits en el Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) per poder dur a terme la seva activitat. La gestió d'aquest Registre queda repartida, depenent del tipus de plaguicida, entre els departaments de Salut i d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, exerceix el control dels magatzems i comercialitzadors exclusius de biocides d'ús ambiental o d'ús a la indústria alimentària amb domicili social a Catalunya. Així mateix, s'encarrega del control d'aquests productes en les empreses fabricants i magatzems mixtos que registra el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.</p>
Descripció	El control sanitari es realitza a partir d'inspeccions als establiments amb la finalitat de supervisar les condicions generals amb què es comercialitzen, distribueixen i emmagatzemen els plaguicides i desinfectants, a fi i efecte de reduir els riscos que es poden esdevenir en aquestes activitats.
A qui s'adreça	<p>Entitats inscrites al Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) del Departament de Salut per a les activitats de comercialització i/o emmagatzematge de biocides únicament d'ús ambiental o per a la indústria alimentària.</p> <p>Entitats inscrites al Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural per a les activitats de fabricació i de comercialització i/o emmagatzematge mixtes de biocides d'ús ambiental o per a la indústria alimentària, pel que fa al control de productes.</p>
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre d'empreses inscrites al ROESP visitades.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció realitzades a les empreses inscrites al ROESP, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Plagues</u></p> <p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Productes químics</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Control de plagues</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Fabricació, comercialització i/o utilització de productes químics</u></p> <p><u>Web del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural / Agricultura/Sanitat vegetal/Registres oficials</u></p>

Tràmit	<p>Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) d'establiments que comercialitzen i/o emmagatzemen biocides únicament d'ús ambiental o per a la indústria alimentària Tràmits gencat/Canal Empresa</p> <p><u>Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) per a establiments de fabricació de plaguicides</u> Tràmits gencat/Canal Empresa</p> <p><u>Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) per a establiments de venda de plaguicides</u> Tràmits gencat/Canal Empresa</p>
---------------	--

Producte o servei	Supervisió de plans de control de plagues i de desinfecció als establiments on s'apliquen
Justificació	<p>Els plaguicides i els desinfectants són productes que, per les seves propietats intrínseques biocides, poden comportar un risc per a la salut si no s'utilitzen correctament. Cal fer un ús racional d'aquests productes basat en l'estratègia del control integrat de plagues. Així mateix, per prevenir riscos derivats de l'aplicació de plaguicides i desinfectants, és imprescindible determinar les mesures de precaució i seguretat que s'han d'adoptar i comunicar-les als usuaris per assegurar-ne el compliment.</p> <p>Les actuacions de control per verificar l'ús de biocides i el compliment dels requisits esmentats deriven de l'exercici de la potestat normativa i del control oficial i són d'obligat compliment per a les autoritats sanitàries d'acord amb les normes europees, estatals i autonòmiques vigents. La supervisió dels plans i actuacions de control de plagues en els locals d'usuaris permet detectar possibles irregularitats o pràctiques incorrectes en aquestes activitats. A Catalunya, l'organisme que exerceix aquestes funcions és la Secretaria de Salut Pública.</p>
Descripció	<p>El control sanitari es realitza a partir d'inspeccions als establiments i locals d'usuaris de serveis de control de plagues amb la finalitat de verificar si es detecten indicis de plagues i supervisar les activitats de prevenció i control de plagues que es duen a terme, per personal propi o per una empresa de control de plagues. Les activitats de supervisió tenen la finalitat de comprovar el compliment de les mesures de seguretat a l'hora d'aplicar plaguicides i desinfectants, si s'escau, a més de les condicions generals d'utilització dels productes a fi i efecte de reduir els riscos que es poden esdevenir en aquestes activitats.</p>
A qui s'adreça	Allotjaments infantils i juvenils, centres d'ensenyament i altres establiments.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	Nombre d'establiments i locals d'usuaris visitats. Nombre de visites d'inspecció realitzades als establiments i locals d'usuaris, resultats obtinguts i mesures adoptades.
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Plagues</u> <u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Productes químics</u> <u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Control de plagues</u> <u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Fabricació, comercialització i/o utilització de productes químics</u>
Tràmit	Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) d'empreses de serveis de control de plagues ambientals i/o per a la indústria alimentària Tràmits gencat/Canal Empresa

Producte o servei	Vigilància i control de vectors
Justificació	<p>En els darrers anys, diferents fenòmens relacionats amb la globalització mundial i el canvi climàtic han fet que diverses espècies de mosquits que, fins fa poc temps, eren absents en la nostra geografia, arribin a Catalunya i hi trobin unes condicions ambientals idònies per adaptar-s'hi. En alguns casos, aquests mosquits tenen la capacitat d'actuar com a vectors (transmissors) de determinades malalties amb la seva picada, quan prèviament han picat una persona que ja tingui la infecció. Aquest és el cas del mosquit tigre (<i>Aedes albopictus</i>), present a Catalunya des de l'any 2004 i en clar procés d'expansió pel nostre territori.</p>
Descripció	<p>Les principals malalties provocades per virus transmesos per artròpodes (arbovirosis) en el nostre territori són el dengue, Zika, chikungunya i febre del Nil occidental.</p> <p>Per tal d'evitar aquest tipus de transmissió vectorial de malalties, es disposa del Protocol per a la vigilància i el control de les arbovirosis transmeses per mosquits a Catalunya i del Protocol per a la vigilància i el control de la febre del Nil occidental, elaborats en el marc de la Comissió Interinstitucional per a la Prevenció i el Control de mosquits vectors de Catalunya, que preveu les actuacions en funció del risc d'arbovirosis.</p> <p>En cas d'arribada de persones malaltes en fase de virèmia pels virus del dengue, chikungunya o Zika, de detecció de focus de circulació del virus del Nil occidental associats a èquids, així com la presència de casos de la febre del Nil occidental en humans, s'activa la realització d'inspeccions entomològiques, anàlisis de virus en mosquits i seguiment de mesures de prevenció i control de mosquits. Així mateix, en el mateix marc de la Comissió es porta a terme un programa de vigilància de l'expansió del mosquit tigre a Catalunya.</p>
A qui s'adreça	Població de Catalunya.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Aplicació del protocol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'inspeccions entomològiques. • Nombre d'inspeccions amb captures de mosquits. • Nombre de determinacions analítiques realitzades. • Nombre de mostres de mosquits positives al virus. • Programa de vigilància de l'expansió del mosquit tigre: • Nombre de nous municipis amb presència de mosquit tigre. • Nombre total de municipis amb presència de mosquit tigre.
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u>
Contacte	<u>proteccio.aspc@gencat.cat</u>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció/Plagues/Mosquit tigre</u> <u>Canal Salut/Mosquit tigre</u> <u>Protocol per a la vigilància i el control de les arbovirosis transmeses per mosquits a Catalunya</u> <u>Protocol per a la vigilància i el control de la febre del Nil occidental</u> <u>Mapa de distribució del mosquit tigre</u></p>

Gestió de riscos sanitaris

> Control de les zoonosis

Producte o servei	Vigilància i control dels agents zoonòtics presents en aliments i aigua, coordinació de programes de zoonosis no alimentàries
Justificació	<p>Les zoonosis són malalties infeccioses transmissibles, en condicions naturals, entre els animals vertebrats i les persones.</p> <p>La transmissió d'aquestes malalties pot ser directa, des dels animals a les persones, o viceversa, o indirecta, a través dels aliments, de l'aigua o de vectors, i comporten un greu problema per a la salut pública.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, a través dels seus professionals i serveis, duu a terme les actuacions de control sanitari oficial per evitar-ne la difusió.</p>
Descripció	<p>Davant de les zoonosis alimentàries, la Secretaria de Salut Pública realitza la vigilància i el control dels agents zoonòtics mitjançant la recollida i l'anàlisi de mostres d'aliments i d'aigua, així com de la detecció i el control d'aquestes malalties en animals i en carns als escorxadors i als establiments de manipulació de caça silvestre.</p> <p>Pel que fa a les zoonosis no alimentàries, transmeses per contacte directe amb els animals i/o a través de vectors, s'ocupa de l'elaboració de programes i la seva gestió, de la coordinació d'actuacions amb altres unitats del mateix Departament de Salut, així com de la coordinació interadministrativa o interdepartamental en relació amb les seves competències.</p>
A qui s'adreça	<p>Establiments i productes alimentaris.</p> <p>Ciudadania.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Servei prestat d'ofici i motivat per la detecció de zoonosi.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'actuacions de vigilància i control realitzades en relació amb els agents zoonòtics de transmissió alimentària.</p> <p>Nombre d'actuacions realitzades per tal de descartar la sospita de malalties d'animals transmissibles a les persones (ràbia en gossos, gats i fures que hagin mossegat o agredit persones...).</p> <p>Nombre de comunicacions al Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de casos de persones amb verola del mico (<i>Monkeypox</i>) convivents amb mascotes.</p> <p>Nombre d'actuacions realitzades en relació amb les zoonosis transmeses per vectors.</p>

Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 999/2001 del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de maig de 2001 (DOUE L 147, de 31.5.2001).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 2160/2003 del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de novembre de 2003 (DOUE L 325, de 12.12.2003).</u></p> <p><u>Decisió 2007/453/CE, de 29 de juny de 2007 (DOUE L 172, de 30.6.2007).</u></p> <p><u>Reglament d'Execució (UE) 2015/1375 de la Comissió, de 10 d'agost de 2015 (DOUE L 212, d'11.8.2015).</u></p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Reial decret 3454/2000, de 22 de desembre de 2000, pel qual s'estableix i es regula el Programa integral coordinat de vigilància i control de les encefalopaties espongiformes transmissibles dels animals (BOE 307, de 23.12.2000).</u></p> <p><u>Reial decret 1940/2004, de 27 de setembre, sobre la vigilància de les zoonosis i els agents zoonòtics (BOE 237, d'1.10.2004).</u></p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7. 2011).</u></p> <p><u>Reial decret 1086/2020, de 9 de desembre (BOE 322, de 10.12.2020).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Web de l'ASPCAT/Zoonosis</p> <p>Web de l'ACSA/Zoonosis</p> <p>Web de l'ASPCAT/MDO A-Z/Verola del mico - Monkeypox (MPX)</p> <p>Canal salut/Verola del mico</p>

Gestió de riscos sanitaris

> Control del compliment de la normativa relativa a la comercialització de productes químics

Producte o servei	Control de l'ús i comercialització de productes químics
Justificació	<p>Els productes químics són productes que, en funció de les seves propietats intrínseques, poden comportar un risc per a la salut si no s'utilitzen i comercialitzen correctament.</p> <p>Les actuals polítiques europees d'avaluació, autorització, registre i restriccions de comercialització i ús de les substàncies químiques són eines bàsiques de prevenció dels riscos que tenen aquests productes per a la salut de la població.</p> <p>Les actuacions de control per verificar el compliment del marc legislatiu actual sobre les substàncies i mesclures químiques són d'obligat compliment per a les autoritats sanitàries d'acord amb les normes europees, estatals i autonòmiques vigents. A Catalunya, l'organisme que exerceix aquestes funcions és la Secretaria de Salut Pública.</p>
Descripció	<p>El control es realitza a partir d'inspeccions a les empreses amb la finalitat de supervisar aspectes relacionats amb el registre i autorització de les substàncies, el compliment de les condicions de restricció de comercialització i ús dels productes químics, així com el compliment dels requisits de classificació, etiquetatge, envasament i fitxes de dades de seguretat.</p>
A qui s'adreça	<p>Empreses que fabriquen, importen i/o són usuaris intermedis o usuaris professionals de substàncies i mesclures químiques que entren en l'àmbit dels projectes d'inspecció harmonitzats impulsats per l'Agència Europea de Substàncies i Mesclures Químiques (ECHA).</p>
Qui ho pot demanar	<p>Servei prestat d'ofici.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'empreses visitades en el marc dels projectes d'inspecció de l'ECHA.</p> <p>Nombre de visites d'inspecció a empreses en el marc dels projectes d'inspecció de l'ECHA, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de productes supervisats en el marc dels projectes d'inspecció de l'ECHA.</p>
Normativa	<p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).</p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Productes químics</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Fabricació, comercialització i/o utilització de productes químics</u></p> <p><u>Web del Ministeri de Sanitat, Consum i Benestar Social/Sanitat/Ciutadans/Salut ambiental i laboral/Productes químics</u></p> <p><u>Web de l'Agència Europea de Substàncies i Mesclures Químiques</u></p>

Gestió de riscos sanitaris

> Control del compliment de la llei del tabac

Producte o servei	Control sanitari oficial d'establiments per prevenir els efectes del tabac
Justificació	<p>La Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac, i les seves modificacions posteriors, són una eina bàsica en la lluita contra el tabaquisme, que és la primera causa de mortalitat i morbiditat evitable en el món occidental.</p> <p>Des de l'entrada en vigor de la Llei, la Secretaria de Salut Pública ha actuat en l'àmbit de Catalunya com a organisme competent per exercir d'autoritat sanitària i dur a terme l'activitat inspectora respecte al compliment de les prescripcions de la Llei, sens perjudici de les competències de l'Administració local, amb la finalitat de vetllar pel compliment de la norma i evitar al màxim les exposicions al fum del tabac, sobretot en grups de població especialment sensible.</p> <p>La Llei va ser modificada l'any 2010 per ampliar la prohibició de fumar en tots els espais públics tancats, fet que va significar una millora especialment per als infants i els treballadors del sector de l'hostaleria i, posteriorment, els anys 2014 i 2017, es va incloure la regulació de determinats aspectes de la promoció, venda i ús de dispositius susceptibles d'alliberar nicotina (cigarretes electròniques), responent a la transposició de la Directiva europea de tabac de 2014 a l'ordenament jurídic de l'Estat espanyol.</p>
Descripció	<p>El control sanitari es realitza a partir d'inspeccions a bars i restaurants (especialment els que disposen de terrasses cobertes), hotels, centres docents, centres sanitaris i establiments que ja són objecte de control per part dels professionals tècnics de la Secretaria de Salut Pública per altres motius o programes, verificant el compliment de la prohibició de fumar en determinats espais i la venda a menors de productes del tabac i altres productes relacionats i la disposició de cartells informatius i advertiments.</p>
A qui s'adreça	<p>Bars i restaurants, hotels, centres docents, centres sanitaris i altres establiments.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Servei prestat d'ofici.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'establiments visitats. Nombre de visites d'inspecció realitzades en establiments, resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu: <u>Directiva 2014/40/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 3 d'abril de 2014 (DOUE L 127, de 29.4.2014).</u></p> <p style="text-align: right;">> SEGUEIX NORMATIVA</p>

Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac</u> (BOE 309, de 27.12.2005).</p> <p><u>Llei 42/2010, de 30 de desembre, per la qual es modifica la Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac</u> (BOE 318, de 31.12.2010).</p> <p><u>Llei 3/2014, de 27 de març, per la qual es modifica el text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre</u> (BOE 76, de 28.3.2014).</p> <p><u>Reial decret llei 17/2017, de 17 de novembre, pel qual es modifica la Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries enfront del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac, per transposar la Directiva 2014/40/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 3 d'abril de 2014</u> (BOE 280, de 29.4.2014).</p> <p><u>Llei 20/1985, de 25 de juliol de 1985, de prevenció i assistència en matèria de substàncies que puguin generar dependència</u> (DOGC 572, de 7.8.1985).</p> <p><u>Decret 266/1991, d'11 de desembre, pel qual es regula la capacitat sancionadora que preveu la Llei 20/1985, de 25 de juliol</u> (DOGC 1532, de 20.12.1991).</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).</p> <p><u>Informació ampliada sobre la normativa relacionada amb el tabac</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Canal Salut/Tabac</p>

Gestió de riscos sanitaris

> Censos i Registres

Producte o servei	Registre sanitari d'indústries i establiments alimentaris de Catalunya (RSIPAC)
Justificació	<p>El Reial decret 191/2011, de 18 de febrer, sobre el Registre general sanitari d'empreses alimentàries i aliments, estableix que qualsevol empresa o establiment que es dediqui a activitats alimentàries ha de sol·licitar la inscripció en el registre oficial que correspongui en funció de la seva activitat. A Catalunya, els titulars de les indústries i els establiments alimentaris, les empreses distribuïdores d'aigua mitjançant dipòsits i cisternes mòbils i la restauració col·lectiva social han de comunicar l'inici de les activitats a la Secretaria de Salut Pública per inscriure's en el Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya (RSIPAC) i en el Registre sanitari d'empreses alimentàries i aliments (RGSEAA), si escau.</p>
Descripció	<p>Cal presentar els formularis de comunicació d'inici d'activitats i la sol·licitud d'inscripció a través del tràmit telemàtic específic disponible al portal de Tràmits gencat o al Canal Empresa.</p> <p>En el cas de les indústries regulades pel Reglament (CE) núm. 853/2004, de 29 d'abril, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal, han de sol·licitar l'autorització abans de l'inici de les activitats. En aquests supòsits, la proposta ha d'estar precedida d'una visita d'inspecció <i>in situ</i> per verificar les condicions de l'establiment. En aquests casos, l'autorització és simultània a la inscripció en el RSIPAC.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública comunica a l'Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició (AESAN) els establiments inscrits al RSIPAC que també han de constar al RGSEAA.</p> <p>Les modificacions de les inscripcions i el cessament de les activitats segueixen el mateix procediment que les inscripcions inicials.</p>
A qui s'adreça	<p>Indústries i establiments alimentaris que es dediquin a la producció, transformació, elaboració, envasament, emmagatzematge, distribució, transport i importació (productes procedents de països que no pertanyen a la Unió Europea) de productes alimentosos i alimentaris destinats al consum humà, materials i objectes destinats a estar en contacte amb els productes esmentats i coadjuvants tecnològics utilitzats en l'elaboració d'aliments.</p> <p>Empreses distribuïdores d'aigua mitjançant dipòsits i cisternes mòbils.</p> <p>Instal·lacions que serveixin, a les dependències pròpies, un conjunt de consumidors amb unes característiques similars i que sol·liciten un servei de menjar preparat (restauració col·lectiva social).</p>
Qui ho pot demanar	<p>Titulars o representants legals de les entitats o empreses alimentàries a què fa referència l'apartat anterior.</p>
Indicadors	<p>Cens d'indústries inscrites en el RSIPAC.</p> <p>Nombre de tràmits de gestió del RSIPAC.</p>

Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 282/2008, de 27 de març de 2008 (DOUE L 86, de 28.3.2008).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 2023/2006 de la Comissió, de 22 de desembre de 2006, relatiu a les bones pràctiques de fabricació de materials i objectes destinats a entrar en contacte amb els aliments(DOUE L 384, de 29.12.2006).</u></p> <p><u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017 (DOUE L 95, de 7.4.2017).</u></p>
	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Reial decret 191/2011, de 18 de febrer, sobre registre general sanitari d'empreses alimentàries i aliments (BOE 57, de 8.3.2011).</u></p> <p><u>Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (BOE 236, de 2.10.2015).</u></p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (DOGC 5686, de 5.8.2010).</u></p> <p><u>Decret 180/1994, de 13 de juliol (DOGC 1926, de 27.7.1994).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Registres sanitaris i autoritzacions</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Àmbit alimentari/Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya</u></p> <p><u>Consulta pública RSIPAC</u></p> <p><u>Web de l'AESAN/Procediments de registre</u></p> <p><u>Consulta pública RGSEAA</u></p>
Tràmit	<p><u>Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya (RSIPAC)</u></p> <p><u>Tràmits gencat/Canal Empresa</u></p>

Producte o servei	Comunicació de posada en el mercat de productes alimentaris
Justificació	D'acord amb la normativa de l'Estat, les empreses amb domicili social a Catalunya que siguin responsables de la comercialització d'alguns tipus d'aliments per a grups específics de població, d'aliments substituïts de la dieta completa per al control del pes i de complements alimentaris han de comunicar la posada d'aquests productes en el mercat estatal a la Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut, abans o en el moment de la primera comercialització.
Descripció	Cal presentar el formulari de comunicació de posada en el mercat a través del tràmit telemàtic específic disponible al portal de Tràmits gencat o al Canal Empresa. La Secretaria de Salut Pública revisa la documentació aportada i comprova el compliment dels requisits de composició i etiquetatge. Les modificacions i el cessament de les comercialitzacions dels productes es tramiten seguint el mateix procediment emprat per a les comunicacions inicials.
A qui s'adreça	Empreses amb domicili social a Catalunya responsables de la posada al mercat: <ul style="list-style-type: none">• d'aliments per a grups específics de població,• de complements alimentaris,• d'aliments substituïts de la dieta completa per al control del pes.
Qui ho pot demanar	Titulars o representants legals de les empreses a què fa referència l'apartat anterior.
Indicadors	Nombre d'aliments per a grups específics de població notificats. Nombre de complements alimentaris notificats. Nombre d'aliments substituïts de la dieta completa per al control del pes.
	Marc normatiu europeu: <u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u> <u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u> <u>Reglament (CE) núm. 1924/2006 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de desembre, relatiu a les declaracions nutricionals i de propietats saludables als aliments (DOUE L 12, de 18.1.2007).</u> <u>Reglament (CE) núm. 1170/2009 de la Comissió, de 30 de novembre (DOUE L 1170, d'1.12.2009).</u> <u>Reglament (UE) 432/2012, de 16 de maig (DOUE L 136, de 25.5.2012).</u> <u>Reglament (UE) 609/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de juny de 2013 (DOUE L 181, de 29.6.2013).</u> <u>Reglament (UE) 2015/2283 de 25 de novembre de 2015 (DOUE L 327, d'11.12.2015). Modificat pel Reglament d'execució 2017/2470 de 20 de desembre (DOUE L 351, de 30.12.2017).</u> <u>Reglament delegat (UE) 2016/128, de 25 de setembre de 2015 (DOUE L 25, de 2.2.2016).</u>

>SEGUEIX NORMATIVA

Normativa	<p><u>Reglament delegat (UE) núm. 2016/127, de 25 de setembre de 2015 (DOUE 25, de 2.2.2016).</u></p> <p><u>Reglament delegat (UE) 2017/1798, de 2 de juny de 2017 (DOUE 259, de 7.10.2017).</u></p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Reial decret 191/2011, de 18 de febrer, sobre registre general sanitari d'empreses alimentàries i aliments (BOE 57, de 8.3.2011).</u></p> <p><u>Reial decret 1412/2018, de 3 de desembre, pel qual es regula el procediment de comunicació de posada en el mercat dels aliments per a grups específics de població (BOE 312, de 27.12.2018).</u></p> <p><u>Reial decret 1205/2010, de 24 de maig (BOE 233, de 25.9.2010).</u></p> <p><u>Reial decret 1487/2009, de 26 de setembre, relatiu als complementos alimentaris (BOE 244, de 9.10.2009), modificat pel Reial decret 130/2018, de 16 de març (BOE 75, de 27.3.2018).</u></p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (BOE 236, de 2.10.2015).</u></p> <p><u>Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (DOGC 5686, de 5.8.2010).</u></p>
Contacte	<p><u>proteccio.aspc@gencat.cat</u></p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Registres sanitaris i autoritzacions</u></p> <p><u>Web de l'AESAN/Procediments de registre</u></p>
Tràmit	<p>Comunicació de la posada al mercat d'aliments per a grups específics de població <u>Tràmits gencat/Canal Empresa</u></p> <p>Notificació de la primera posada al mercat de complementos alimentosos <u>Tràmits gencat/Canal Empresa</u></p>

Producte o servei	Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP)
Justificació	L'Ordre SCO/3269/2006, per la qual s'estableixen les bases per a la inscripció i el funcionament del Registre oficial d'establiments i serveis biocides, estableix que les entitats de control de plagues i de prevenció i control de la legionel·losi que realitzen serveis a tercers o corporatius amb biocides, i les que comercialitzen, emmagatzemen o distribueixen biocides d'ús ambiental o en la indústria alimentària han de sol·licitar a la Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut la inscripció en el Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides de Catalunya (ROESP).
Descripció	<p>Cal presentar els formularis de comunicació d'inici d'activitats i la sol·licitud d'inscripció a les OGE o a les seus de la Secretaria de Salut Pública i abonar la taxa en funció del tràmit sol·licitat.</p> <p>Les modificacions de les inscripcions i el cessament de les activitats segueixen el mateix procediment que les inscripcions inicials.</p>
A qui s'adreça	<p>Entitats amb domicili social a Catalunya que realitzin l'activitat de serveis d'aplicació a tercers o corporatius de biocides d'ús ambiental o d'ús a la indústria alimentària o de serveis de tractaments a tercers per a la prevenció i el control de la legionel·losi en les instal·lacions de risc.</p> <p>Establiments amb domicili a Catalunya que comercialitzin, emmagatzemin o distribueixin exclusivament biocides d'ús ambiental o a la indústria alimentària.</p>
Qui ho pot demanar	Titulars o representants legals de les entitats o empreses.
Indicadors	<p>Cens d'establiments o serveis inscrits en el ROESP.</p> <p>Nombre anual de tràmits de gestió del ROESP.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Reial decret 3349/1983, de 30 de novembre, pel qual s'aprova la Reglamentació tecnicosanitària per a la fabricació, comercialització i utilització de plaguicides</u> (BOE 20, de 20.1.1984).</p> <p><u>Ordre SCO/3269/2006, de 13 d'octubre, per la qual s'estableixen les bases per a la inscripció i el funcionament del Registre oficial d'establiments i serveis biocides</u> (BOE 255, de 25.10.2006).</p> <p><u>Decret 149/1997, de 10 de juny, pel qual es regula el Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides</u> (DOGC 2418, de 23.6.1997).</p> <p><u>Reial decret 830/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableix la normativa reguladora de la capacitació per realitzar tractaments amb biocides</u> (BOE 170, 14.7.2010).</p> <p><u>Reial decret 865/2003, de 4 de juliol, pel qual s'estableixen els criteris higienicosanitaris per a la prevenció i el control de la legionel·losi</u> (BOE 171, de 18.7.2003).</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).</p> <p><u>Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques</u> (BOE 236, de 2.10.2015).</p> <p><u>Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya</u> (DOGC 5686 de 5.8.2010).</p> <p><u>Decret 352/2004, de 27 de juliol, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi</u> (DOGC 4185, de 29.7.2004).</p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat

Enllaços i material de suport	<u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Registres sanitaris i autoritzacions</u>
Tràmit	Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) d'empreses de serveis de control de plagues ambientals i/o per a la indústria alimentària <u>Tràmits gencat/Canal Empresa</u> Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) d'establiments que comercialitzen o emmagatzemen biocides únicament d'ús ambiental o per a la indústria alimentària <u>Tràmits gencat/Canal Empresa</u> Registre oficial d'establiments i serveis plaguicides (ROESP) d'empreses de tractaments a tercers per a la prevenció i el control de la legionel·losi <u>Tràmits gencat/Canal Empresa</u>

Gestió de riscos sanitaris

> Autoritzacions

Producte o servei	Autorització del transport de carns a temperatures superiors a les de refrigeració
Justificació	<p>D'acord amb el Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal, és obligatori aplicar la refrigeració immediata a les carns d'ungulats domèstics obtingudes als escorxadors un cop efectuada la inspecció <i>post mortem</i>. La carn ha d'assolir la temperatura establerta abans de ser transportada i romandre a la temperatura esmentada durant el transport.</p> <p>No obstant això, la norma esmentada preveu excepcions a aquesta obligació, si es compleixen determinats requisits i quan l'autoritat competent ho autoritzi, i són les següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Carns fresques d'ungulats domèstics que es destinin a l'elaboració de productes específics, si compleixen els requisits de l'apartat a) del punt 3 del capítol VII de la secció I de l'annex III del Reglament (CE) núm. 853/2004.• Mitges canals i quarts o mitges canals tallades en tres peces de venda a l'engròs d'oví, de caprí, de boví i de porcí, si compleixen els requisits de l'apartat b) del punt 3 del capítol VII de la secció I de l'annex III del Reglament (CE) núm. 853/2004.
Descripció	<p>La persona interessada ha de presentar la sol·licitud i la documentació requerida per internet, a través dels webs següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Canal Empresa• Tràmits gencat <p>Un cop els serveis de protecció de la salut han verificat que la documentació aportada és correcta, els agents de control oficial han de fer una visita d'inspecció per verificar que l'establiment expedidor de carns compleix les condicions d'autorització i que l'establiment receptor compleix els requisits per poder rebre carn objecte d'excepció.</p> <p>En el moment de la inspecció, es pot requerir tota la documentació complementària que sigui necessària.</p> <p>El document que acredita l'autorització es trameta per la via de notificació que correspongui d'acord amb la Llei 39/2015, d'1 de octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.</p>
A qui s'adreça	<p>Establiments alimentaris amb activitat d'escorxador o sala de desfer annexa a l'escorxador que hagin de transportar carns fresques d'ungulats domèstics a una indústria càrnia o a un establiment detallista de carns fresques i els seus derivats, que justifiquin tecnològicament la necessitat del transport a temperatures superiors a les de refrigeració per a l'elaboració de productes específics. També va dirigit a escorxadors d'aviram o sales de desfer que reben aus sacrificades a l'explotació per transportar fetges d'aviram amb destinació a indústries càrnies o establiments minoristes de la carn per a l'elaboració de <i>foie gras</i>.</p> <p>Escorxadors que subministren canals, mitges canals i quarts o mitges canals tallades en tres peces de venda a l'engròs d'oví, de caprí, de boví i de porcí a un establiment amb activitat de sala d'especejament o a una indústria càrnia o a un establiment detallista de la carn.</p>

Qui ho pot demanar	Titulars o representants legals de les empreses esmentades en l'apartat anterior.
Indicadors	<p>Nombre d'escorxadors o sales de desfer annexes a un escorxador autoritzats per al transport de carn a temperatures superiors a les de refrigeració per a l'elaboració de productes específics.</p> <p>Nombre d'establiments que reben carn a temperatures superiors a les de refrigeració per a l'elaboració de productes específics.</p> <p>Nombre d'escorxadors que subministren canals, mitges canals i quarts o mitges canals tallades en tres peces de venda a l'engròs d'oví, de caprí, de boví i de porcí a temperatures superiors a les de refrigeració.</p> <p>Nombre d'establiments que reben canals, mitges canals i quarts o mitges canals tallades en tres peces de venda a l'engròs d'oví, de caprí, de boví i de porcí a temperatures superiors a les de refrigeració.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017(DOUE L 95, de 7.4.2017).</u></p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7. 2011).</u></p> <p><u>Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.(BOE 236, de 2.10.2015).</u></p> <p><u>Reial decret 1086/2020, de 9 de desembre (BOE 322, de 10.12.2020).</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Tràmits	<p><u>Autorització sanitària per al transport de carns a temperatures superiors a les de refrigeració</u></p> <p><u>Tràmits gencat/Canal Empresa</u></p>

Producte o servei	Autorització de la reducció de la freqüència de mostratge microbiològic de carns
Justificació	<p>D'acord amb el Reglament (CE) 2073/2005, relatiu als criteris microbiològics aplicables als productes alimentaris, els responsables dels escorxadors i dels establiments que produeixen carn picada, preparats de carn o carn separada mecànicament n'han de prendre mostres per fer l'anàlisi microbiològica de determinats paràmetres, com a mínim una vegada a la setmana (reduïble a un cop cada dues setmanes, si s'acrediten resultats satisfactoris consecutius durant un període establert segons el paràmetre investigat).</p> <p>No obstant això, aquest Reglament permet, quan estigui justificat en funció d'una anàlisi del risc, que les autoritats sanitàries autoritzin l'exempció del compliment de les freqüències establertes quan es tracti d'escorxadors petits i d'establiments carnis de petita producció.</p>
Descripció	<p>Els criteris relatius a la reducció de les freqüències de mostratge per a escorxadors petits o establiments carnis de petita producció els estableix el Reglament (CE) 2073/2005.</p> <p>Cal presentar la sol·licitud i la documentació requerida per internet, a través dels webs següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Canal Empresa• Tràmits gencat <p>Els serveis de control oficial adscrits a la Secretaria de Salut Pública han de comprovar el compliment dels requisits higiènics i revisar l'anàlisi del risc efectuat per l'operador per verificar i comprovar que la reducció de la freqüència està justificada.</p> <p>En el moment de la inspecció es pot requerir tota la documentació complementària que sigui necessària per comprovar el compliment dels requisits.</p> <p>El document que acredita l'autorització es tramet per la via de notificació que correspongui d'acord amb la Llei 39/2015, d'1 de octubre, del procediment administratiu comú de las administracions públiques.</p>
A qui s'adreça	<p>Titulars d'establiments alimentaris inscrits en el Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya (RSIPAC) amb activitat d'escorxador o que produeixen carn picada, preparats de carn i/o carn fresca d'aus de corral el sacrifici o producció anual dels quals no superi el límit establert perquè siguin considerats establiments petits a Catalunya.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Titulars o representants legals de les empreses a les quals fa referència l'apartat anterior.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'escorxadors de petita producció autoritzats amb reducció de freqüència de mostratge, per espècie.</p> <p>Nombre de sales d'especejament d'aviram de petita producció autoritzades amb reducció de freqüència de mostratge.</p> <p>Nombre d'establiments elaboradors de preparats de carn i carn picada de petita producció autoritzats amb reducció de freqüència de mostratge.</p>

Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener (DOUE L 031, d'1.2.2002).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal (DOUE L 139, de 30.4.2004).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 2073/2005 de la Comissió, de 15 de novembre de 2005, relatiu als criteris microbiològics aplicables als productes alimentaris (DOUE L 338, de 22.12.2005).</u></p> <p><u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017(DOUE L 95, de 7.4.2017).</u></p> <p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Decret 180/1994, de 13 de juliol (DOGC 1926, de 27.7.1994).</u></p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7. 2011).</u></p> <p><u>Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (BOE 236, de 2.10.2015).</u></p> <p><u>Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (DOGC 5686, de 5.8.2010).</u></p> <p><u>Reial decret 1086/2020, de 9 de desembre (BOE 322, de 10.12.2020).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Criteris relatius a la reducció de les freqüències de mostratge establertes al Reglament (CE) núm. 2073/2005, de criteris microbiològics en establiments del sector carni.</u></p>
Tràmits	<p>Autorització sanitària de reducció de mostres a establiments carnis/escorxadors. <u>Tràmit gencat</u></p> <p><u>Canal Empresa</u></p>

Producte o servei	Acreditació dels models d'envasos de recollida de residus sanitaris
Justificació	Dins de les atribucions de la Secretaria de Salut Pública en relació amb el control de la gestió dels residus sanitaris a l'interior dels centres, serveis i/o establiments generadors, hi ha l'autorització de reconeixement de les característiques tècniques de les bosses i recipients de recollida de residus sanitaris.
Descripció	<p>Per a l'acreditació sanitària de models d'envasos de recollida de residus sanitaris, cal que la persona interessada presenti la sol·licitud, juntament amb la documentació requerida (memòria descriptiva del producte, informe tècnic emès per un laboratori acreditat, etc.) a qualsevol seu de la Secretaria de Salut Pública. També es pot presentar als diferents registres de l'Administració.</p> <p>Els serveis tècnics del PGIRS revisen la sol·licitud i la documentació aportada per tal de comprovar el compliment dels requisits reglamentaris. En cas favorable, la Secretaria de Salut Pública acredita el model d'envàs referenciat i ho comunica per correu a la persona interessada, a l'efecte que pugui comercialitzar el producte.</p>
A qui s'adreça	Fabricants, distribuïdors, importadors i empreses que vulguin comercialitzar recipients i bosses de recollida de residus sanitaris en l'àmbit territorial de Catalunya.
Qui ho pot demanar	Titulars o representants legals de les empreses o entitats esmentades a l'apartat anterior.
Indicadors	<p>Nombre d'expedients de sol·licitud d'acreditació de models d'envasos de recollida de residus tramitats.</p> <p>Nombre de models d'envasos de recollida de residus acreditats.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Decret 27/1999, de 9 de febrer, de la gestió dels residus sanitaris (DOGC 2828, de 16.2.1999).</u></p> <p><u>Normes UNE d'envasos de recollida de residus biosanitaris.</u></p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (BOE 236, de 2.10.2015).</u></p> <p><u>Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (DOGC 5686, de 5.8.2010).</u></p> <p><u>Decret 180/1994, de 13 de juliol, pel qual es modifiquen diversos procediments en matèries de la competència del Departament de Sanitat i Seguretat Social, a l'efecte de la seva adequació a les previsions de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (DOGC 1926, de 27.7.1994).</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Residus sanitaris</p> <p>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Centres generadors de residus sanitaris</p>
Tràmits	<p>Autorització de les bosses i els recipients per a la recollida de residus sanitaris</p> <p>Tràmits gencat</p>

Producte o servei	Autorització de cisternes mòbils per al transport d'aigua de consum humà
Justificació	<p>D'acord amb la normativa vigent, cadascun dels contenidors, tancs i cisternes mòbils destinats exclusivament al transport d'aigua de consum humà han de ser objecte d'una autorització sanitària expressa per al seu funcionament.</p> <p>A més d'aquesta autorització, si l'entitat o titular que sol·licita l'autorització d'una cisterna o dipòsit mòbil també realitza la distribució d'aigua, s'ha d'inscriure al Registre sanitari d'indústries i productes alimentaris de Catalunya (RSIPAC).</p>
Descripció	<p>La persona interessada pot presentar la sol·licitud d'autorització, juntament amb la memòria justificativa i la resta de documentació requerida, a les seus de la Secretaria de Salut Pública. També es pot presentar als diferents registres de l'Administració.</p> <p>Els serveis tècnics de protecció de la salut revisen la sol·licitud i la documentació aportada i realitzen una visita d'inspecció per verificar que la cisterna compleix els requisits reglamentaris. En cas favorable, la Secretaria de Salut Pública concedeix l'autorització i ho notifica a la persona interessada.</p> <p>L'autorització té un període de vigència d'un any. Passat aquest temps, cal sol·licitar la renovació de l'autorització de la cisterna mòbil.</p>
A qui s'adreça	<p>Entitats gestores o titulars de cisternes mòbils de Catalunya.</p> <p>Empreses de distribució d'aigua de consum humà inscrites al RSIPAC que disposen de cisternes mòbils.</p>
Qui ho pot demanar	Titulars o representants legals de les empreses o entitats esmentades a l'apartat anterior.
Indicadors	<p>Nombre d'expedients de sol·licitud/renovació d'autorització de cisternes mòbils tramitats.</p> <p>Nombre d'autoritzacions/renovacions d'autorització de cisternes mòbils concedides.</p> <p>Nombre total de cisternes mòbils autoritzades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu:</p> <p><u>Directiva 98/83/CE del Consell, de 3 de novembre de 1998, relativa a la qualitat de les aigües destinades al consum humà (DOCE L 330, de 5.12.1998).</u></p> <p><u>Directiva (UE) 2020/2184 del Parlament Europeu i del Consell, de 16 de desembre de 2020, relativa a la qualitat de les aigües destinades a consum humà (versió refosa) (DOUE L 435, de 23.12.2020).</u></p> <p style="text-align: right;">> SEGUEIX NORMATIVA</p>

Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Reial decret 140/2003, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà (BOE 45, de 21.2.2003).</u></p> <p><u>Ordre de 15 de desembre de 1983, per la qual es regula la distribució d'aigües potables de consum públic mitjançant contenidors, cubes i cisternes mòbils (DOGC 398, de 13.1.1984).</u></p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (BOE 236, de 2.10.2015).</u></p> <p><u>Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (DOGC 5686, de 5.8.2010).</u></p> <p><u>Decret 180/1994, de 13 de juliol, pel qual es modifiquen diversos procediments en matèries de la competència del Departament de Sanitat i Seguretat Social, a l'efecte de la seva adequació a les previsions de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú (DOGC 1926, de 27.7.1994).</u></p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Gestores de subministrament d'aigua/Relació d'empreses que distribueixen aigües de consum públic mitjançant dipòsits i cisternes</u></p>

Producte o servei	Autorització d'entitat o servei de revisió d'instal·lacions d'alt risc de dispersió de legionel·la
Justificació	<p>Dins les mesures de prevenció del risc sanitari de la legionel·losi, la legislació estableix que les instal·lacions considerades d'alt risc de contaminació per dispersió de legionel·la s'han de sotmetre a revisions periòdiques per part d'entitats autoritzades a aquest efecte.</p> <p>Les entitats o serveis que vulguin realitzar aquesta activitat de revisió periòdica han de sol·licitar l'autorització prèviament al seu funcionament a la Secretaria de Salut Pública de Catalunya.</p>
Descripció	<p>L'article 15 del Decret 352/2004 de condicions higienicosanitàries per a la prevenció i control de la legionel·losi estableix la necessitat de revisions periòdiques de les instal·lacions d'alt risc per part d'entitats o serveis de revisió per tal de comprovar-ne l'adequació a la normativa vigent, que inclouen la revisió de les instal·lacions, els programes d'autocontrol i el registre de les operacions de manteniment, neteja i desinfecció.</p> <p>Els articles 16 a 25 de l'esmentat Decret estableixen el procediment i les condicions de les entitats per poder actuar. L'autorització té una vigència de cinc anys.</p>
A qui s'adreça	Qualsevol entitat o servei, públic o privat, que vulgui realitzar l'activitat de revisió periòdica per al control i la prevenció de la legionel·losi dins de l'àmbit territorial de Catalunya.
Qui ho pot demanar	Titulars o representants legals de les empreses esmentades en l'apartat anterior.
Indicadors	Nombre de resolucions d'autorització emeses.
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Decret 352/2004, de 27 de juliol, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi (DOGC 4185, de 29.7.2004).</u></p> <p><u>Reial decret 487/2022, de 21 de juny, pel qual s'estableixen els requisits sanitaris per a la prevenció i el control de la legionel·losi (BOE 148, de 22.6.2022).</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Legionel·losi</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Prevenció i control de la legionel·losi</u></p>
Tràmit	<p>Tràmits gencat</p> <p><u>Autorització per actuar com a entitat o servei de revisió periòdica d'instal·lacions d'alt risc de dispersió de legionel·la</u></p>

Revisió dels sistemes de control oficial

> Supervisió, verificació de l'eficàcia i auditoria interna del control oficial

Producte o servei	Supervisió del control oficial
Justificació	<p>El control oficial és tota forma de control efectuada per l'autoritat competent per verificar el compliment de la legislació comunitària i nacional aplicable a la protecció de la salut: aliments, aigües de consum humà, productes químics, prevenció de legionel·la, etc. Té com a objectiu la prevenció o l'eliminació dels riscos que poden amenaçar els éssers humans i els animals, directament o a través del medi ambient, o bé reduir-los fins a un nivell acceptable.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública duu a terme els controls oficials en l'àmbit de la protecció de la salut a Catalunya i disposa de mecanismes de revisió per tal de garantir la qualitat dels controls oficials efectuats.</p> <p>El model actual de revisió del sistema de control oficial implementat per l'organització inclou tres tipus de tècniques, entre les quals hi ha la supervisió del control oficial.</p>
Descripció	<p>La supervisió del control oficial és el conjunt de comprovacions realitzades pels nivells superiors jeràrquics funcionals per tal de valorar si les actuacions de control oficial es porten a terme d'acord amb els programes i procediments de treball i d'acord amb la normativa comunitària i nacional en matèria de seguretat alimentària i ambiental, així com de la qualitat de les dades resultants d'aquestes actuacions que s'introdueixen als sistemes d'informació de la Secretaria de Salut Pública.</p> <p>Es realitza de forma contínua al llarg de l'any i hi estan subjectes tots els agents de control oficial. També se supervisen altres professionals i serveis adscrits a la Secretaria de Salut Pública amb responsabilitats de control oficial en protecció de la salut. La revisió del sistema de control oficial és la tècnica que permet comprovar el compliment individual dels agents de control oficial i de la resta de professionals que intervenen en el control oficial en relació amb els plans i programes de control definits per l'organització, no del sistema en conjunt.</p>
A qui s'adreça	<p>Agents de control oficial.</p> <p>Altres professionals i serveis adscrits a la Secretaria de Salut Pública amb responsabilitats de control oficial en protecció de la salut.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Servei prestat d'ofici.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'agents de control supervisats (per nivells de supervisió del control i per tipus d'agents de control).</p> <p>Nombre de supervisions realitzades (per nivells de supervisió del control, per tipus d'agents de control supervisat, per àmbit, per procés i per aspecte avaluat), resultats obtinguts i mesures adoptades.</p>
Contacte	<p>proteccio.aspc@gencat.cat</p>

Producte o servei	Verificació de l'eficàcia del sistema de control oficial
Justificació	<p>El control oficial és tota forma de control efectuada per l'autoritat competent per verificar el compliment de la legislació comunitària i nacional aplicable en l'àmbit de la protecció de la salut: aliments, aigües de consum humà, productes químics, prevenció de legionel·la, etc. Té com a objectiu la prevenció o l'eliminació dels riscos que poden amenaçar els éssers humans i els animals, directament o a través del medi ambient, o bé reduir-los fins a un nivell acceptable i garantir unes pràctiques lleials en el comerç de productes i la protecció dels interessos dels consumidors.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública duu a terme els controls oficials en l'àmbit de la protecció de la salut a Catalunya i disposa de mecanismes de revisió per tal de garantir la qualitat dels controls oficials efectuats.</p> <p>El model actual de revisió del sistema de control oficial implementat per l'organització inclou tres tipus de tècniques, entre les quals hi ha la verificació de l'eficàcia del sistema de control.</p>
Descripció	<p>La verificació de l'eficàcia del control oficial té com a finalitat avaluar l'aplicació correcta de tots els programes i plans de control oficial establerts per l'organització, comprovar si són coherents i valorar l'assoliment dels objectius establerts en cadascun d'aquests. Aquesta verificació l'ha de dur a terme la mateixa autoritat competent responsable de planificar i executar els controls. Es realitza de forma continuada en cicles de cinc anys, amb fites anuals.</p> <p>Per tal de poder comprovar el grau de consecució dels objectius establerts als programes de control oficial (estratègics, generals i operacionals), cal realitzar una anàlisi dels indicadors de la verificació de l'eficàcia definits per l'organització i efectuar activitats de comprovació addicionals. Aquestes activitats addicionals inclouen revisions documentals i comprovacions per observació directa (visites <i>in situ</i>), que han de ser dutes a terme per equips específics designats pels òrgans competents de l'organització.</p> <p>La revisió del sistema de control oficial és la tècnica que permet que l'organització determini si els controls realitzats són eficaços per aconseguir els objectius proposats en cada programa en funció del que estableixen les normatives corresponents.</p>
A qui s'adreça	Unitats adscrites a la Secretaria de Salut Pública de Catalunya amb responsabilitats en control oficial.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	Anàlisi de tendències i altres indicadors específics.
Normativa	Marc normatiu europeu: <u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017 (DOUE L 95, de 7.4.2017).</u>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat

Producte o servei	Auditoria interna del control oficial alimentari
Justificació	<p>El control oficial és tota forma de control efectuada per l'autoritat competent per verificar el compliment de la legislació comunitària i nacional aplicable en l'àmbit de la protecció de la salut: aliments, aigües de consum humà, productes químics, prevenció de legionel·la, etc. Té com a objectiu la prevenció o l'eliminació dels riscos que poden amenaçar els éssers humans i els animals, directament o a través del medi ambient, o bé reduir-los fins a un nivell acceptable i garantir unes pràctiques lleials en el comerç de productes i la protecció dels interessos dels consumidors.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública duu a terme els controls oficials en l'àmbit de la protecció de la salut a Catalunya i disposa de mecanismes de revisió per tal de garantir la qualitat dels controls oficials efectuats.</p> <p>L'auditoria interna és la tercera de les tècniques que inclou el model actual de revisió del sistema de control oficial en protecció de la salut. En la fase actual, aquesta tècnica s'està aplicant únicament en l'àmbit alimentari.</p>
Descripció	<p>L'auditoria interna del control oficial té com a objectiu comprovar d'una manera global l'adequació del sistema de control oficial implementat. És a dir, aquesta tècnica permet comprovar si els plans i els programes de control es compleixen, si els controls oficials relatius a la legislació alimentària s'apliquen de forma efectiva i si aquests controls són adequats per assolir els objectius de la legislació.</p> <p>Consisteix en un examen sistemàtic dut a terme per un equip auditor funcionalment independent dels serveis que intervenen en la planificació i execució dels controls oficials, seguint estàndards internacionalment reconeguts. En aquest sentit i, als efectes de garantir el principi d'independència de l'auditoria, l'equip auditor depèn funcionalment de la Subdirecció General de Coordinació de Salut Pública de la Secretaria de Salut Pública.</p> <p>Es realitza a partir d'una planificació anual emmarcada dins planificacions plurianuals (cicles de 5 anys), sobre la base d'un mostratge de plans i programes mitjançant una prioritització d'acord amb el risc. Les auditories internes són concebudes com un instrument de diagnosi i punt de partida per afrontar millores i garantir un funcionament eficaç que permet incidir en la qualitat dels controls oficials.</p>
A qui s'adreça	Unitats adscrites a la Secretaria de Salut Pública de Catalunya amb responsabilitats en control oficial.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.
Indicadors	<p>Nombre d'auditories de control oficial alimentari realitzades (per tipus, per programa i/o aspecte auditat), resultats obtinguts i mesures adoptades.</p> <p>Nombre de bones pràctiques aplicades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu europeu: <u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017 (DOUE L 95, de 7.4.2017).</u></p> <p>Marc normatiu nacional: <u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7. 2011).</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Document marc dels sistemes d'auditories del control oficial (AESAN)</u>

Revisió dels sistemes de control oficial
> Atenció i seguiment de les auditories externes

Producte o servei	Auditories de les autoritats sanitàries de la Unió Europea, dels països tercers i de l'Administració general de l'Estat
Justificació	<p>Paral·lelament als mecanismes interns de revisió del sistema de control oficial, cada any l'organització rep auditories d'organismes externs en relació amb l'àmbit alimentari, concretament de la Comissió Europea, de l'Administració general de l'Estat (AGE) i dels països extracomunitaris que tenen vincles comercials amb Catalunya. En tots aquests casos, les auditories tenen com a objecte avaluar de forma específica el funcionament i l'efectivitat dels controls oficials realitzats en relació amb els diversos sectors i perills alimentaris i també en relació amb el benestar dels animals als escorxadors.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública ha de garantir la qualitat dels controls oficials duts a terme a Catalunya davant d'aquests organismes externs pel que fa a les fases posteriors a la producció primària de la cadena alimentària.</p>
Descripció	<p>Són activitats realitzades per comprovar que les autoritats responsables dels controls oficials apliquen correctament les disposicions aplicables a la UE en matèria d'higiene i seguretat alimentària i la legislació relativa a la protecció dels animals, per tal que els productes destinats al consum humà es comercialitzin sota condicions segures i es respectin els estàndards de benestar animal en el moment del sacrifici. També estan destinades a comprovar la conformitat del control oficial en els establiments exportadors d'aliments pel que fa als requisits específics propis dels països tercers en qüestió.</p> <p>Aquestes activitats, que inclouen la preparació de la informació sol·licitada, visites als establiments alimentaris o altres exercicis, permeten que els equips auditors d'aquests organismes externs avaluin l'eficàcia global del sistema de control oficial dels aliments implementat. L'òrgan encarregat d'atendre, coordinar i realitzar el seguiment de les auditories externes rebudes a Catalunya és la Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut.</p>
A qui s'adreça	Unitats adscrites a la Secretaria de Salut Pública de Catalunya amb responsabilitats en control oficial.
Qui ho pot demanar	<p>Comissió Europea: la Direcció General de Salut i Seguretat Alimentària i, en particular, la Direcció d'Auditories i Anàlisis de Salut i Alimentació és l'òrgan que s'ocupa de garantir sistemes efectius de control i d'avaluar el compliment de les normes de la UE en els diversos estats membres.</p> <p>AGE: les autoritats ministerials competents (cada ministeri és el responsable d'auditar els àmbits que són de la seva competència).</p> <p>Països extracomunitaris: les autoritats del país tercer en qüestió.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'auditories externes rebudes (per organisme i aspecte auditat).</p> <p>Nombre de recomanacions rebudes i mesures adoptades.</p>
Normativa	<u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017 (DOUE L 95, de 7.4.2017).</u>
Contacte	<u>proteccio.aspc@gencat.cat</u>
Enllaços i material de suport	<u>European Commission. Health and Food Audits and Analysis</u> <u>Ministerio de Sanidad. Requisitos sanitarios para productos de uso y consumo humano destinados a terceros países - Exportación</u>

Serveis analítics

> Anàlisi de perills relacionats amb aliments, aigua de consum humà, aigua d'instal·lacions de dispersió de legionel·la i altres elements mediambientals

Producte o servei	Serveis analítics per a la detecció i quantificació de perills relacionats amb aigua de consum humà i elements mediambientals
Justificació	La Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública, crea la xarxa de laboratoris de salut pública, actualment integrada pels laboratoris adscrits a la Secretaria de Salut Pública i pel laboratori de l'ASPB, amb la finalitat de proveir resultats analítics fiables per a l'avaluació i la vigilància dels perills relacionats amb la salut ambiental i donar suport analític als programes de control i vigilància de la salut pública.
Descripció	Els laboratoris de salut pública treballen un cop s'ha presentat una sol·licitud analítica acompanyada de la mostra corresponent i, en cada cas, ofereixen els serveis analítics corresponents i n'asseguren la qualitat. Entre aquests hi ha: <ul style="list-style-type: none"> • la detecció i quantificació objectiva dels agents microbiològics, químics i físics presents a l'aigua i elements mediambientals, i • la realització d'analítiques reglamentàries en l'àmbit del control oficial.
A qui s'adreça	Unitats de la Secretaria de Salut Pública relacionades amb la salut ambiental. Altres organismes de la Generalitat de Catalunya. Altres administracions. Empreses i particulars.
Qui ho pot demanar	Personal de la Secretaria de Salut Pública relacionat amb la salut ambiental. Responsables d'unitats d'altres organismes de la Generalitat de Catalunya. Responsables d'unitats d'altres administracions. Empreses i particulars.
Indicadors	Nombre de mostres d'aigües i ambientals analitzades. Nombre de determinacions d'agents biològics, químics i físics realitzades.
Normativa	Marc normatiu nacional: <u>Reial decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà (BOE 45, de 21.2.2003).</u> <u>Decret 352/2004, de 27 de juliol, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi (DOGC 4185, de 29.7.2004).</u> UNE-EN ISO/IEC 17025:2005 (CGA-ENAC-LEC) <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u> <u>Decret 43/2012, de 24 d'abril, dels laboratoris de salut ambiental i alimentària i dels laboratoris de control oficial (DOGC 6116, de 26.4.2012).</u> <u>Reial decret 487/2022, de 21 de juny, pel qual s'estableixen els requisits sanitaris per a la prevenció i el control de la legionel·losi (BOE 148, de 22.6.2022).</u>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Serveis analítics</u> <u>Web del Departament de Salut/Entitats prestadores de serveis/Laboratoris de salut pública</u>

Producte o servei	Serveis analítics per a la detecció i quantificació de perills relacionats amb aliments
Justificació	La Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública, crea la xarxa de laboratoris de salut pública, actualment integrada pels laboratoris adscrits a la Secretaria de Salut Pública i pel laboratori de l'ASPB, amb la finalitat de proveir resultats analítics fiables per a l'avaluació i la vigilància dels perills relacionats amb la salut alimentària i donar suport analític als programes de control i vigilància de la salut pública.
Descripció	Els laboratoris de salut pública treballen un cop s'ha presentat una sol·licitud analítica acompanyada de la mostra corresponent i, en cada cas, ofereixen els serveis analítics corresponents i n'asseguren la qualitat. Entre aquests hi ha: la detecció i quantificació objectiva dels agents microbiològics, químics i físics presents als aliments, i la realització d'analítiques reglamentàries en l'àmbit del control oficial.
A qui s'adreça	Unitats de la Secretaria de Salut Pública relacionades amb la salut alimentària. Altres organismes de la Generalitat de Catalunya. Altres administracions. Empreses i particulars.
Qui ho pot demanar	Personal de la Secretaria de Salut Pública relacionat amb la salut alimentària. Responsables d'unitats d'altres organismes de la Generalitat de Catalunya. Responsables d'unitats d'altres administracions. Empreses i particulars.
Indicadors	Nombre de mostres d'aliments analitzades. Nombre de determinacions d'agents biològics, químics i físics realitzades.
Normativa	Marc normatiu europeu: <u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017</u> (DOUE L 95, de 7.4.2017). Marc normatiu nacional: <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009). <u>Decret 43/2012, de 24 d'abril, dels laboratoris de salut ambiental i alimentària i dels laboratoris de control oficial</u> (DOGC 6116, de 26.4.2012). UNE-EN ISO/IEC 17025:2005 (CGA-ENAC-LEC).
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Serveis analítics</u> <u>Web del Departament de Salut/Entitats prestadores de serveis/Laboratoris de salut pública</u>

Producte/servei	Suport analític a la investigació ambiental i alimentària quan es produeixen brots epidèmics o alertes sanitàries
Justificació	La Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública, crea la xarxa de laboratoris de salut pública, actualment integrada pels laboratoris adscrits a l'ASPCAT i pel laboratori de l'ASPB amb la funció, entre d'altres, d'intervenir en emergències relacionades amb la salut pública donant suport analític a la identificació de perills, fonts d'infecció, portadors i altres factors de risc com seria el cas dels brots epidèmics o alertes sanitàries.
Descripció	<p>Suport analític a la investigació ambiental i alimentària quan es produeixen brots epidèmics o alertes sanitàries, treballant coordinadament amb les UVE i les subdireccions regionals. Els laboratoris de salut pública ofereixen la màxima prioritat a les mostres actuant amb caràcter d'urgència i treballant amb rapidesa i fiabilitat per a l'obtenció de resultats analítics que constitueixin proves determinants per orientar la investigació epidemiològica i confirmar la hipòtesis de la causa o donar-hi resposta i emprendre les accions oportunes en cas d'alertes.</p> <p>Detecció i quantificació objectiva dels agents microbiològics, químics i físics presents en aliments, aigua i elements mediambientals susceptibles de provocar brots epidèmics.</p>
A qui s'adreça	<p>Unitats de la Secretaria de Salut Pública relacionades amb la salut ambiental i alimentària.</p> <p>Unitats de la Secretaria de Salut Pública relacionades amb la gestió de brots epidèmics o alertes sanitàries.</p> <p>Altres organismes de la Generalitat de Catalunya.</p> <p>Altres administracions.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Personal de la Secretaria de Salut Pública relacionat amb la salut ambiental i alimentària i la vigilància epidemiològica.</p> <p>Responsables d'unitats d'altres organismes de la Generalitat de Catalunya.</p> <p>Responsables d'unitats d'altres administracions.</p>
Indicadors	<p>Nombre de mostres relacionades amb brots o alertes sanitàries analitzades.</p> <p>Nombre de determinacions relacionades amb brots o alertes sanitàries realitzades.</p>
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).</p> <p><u>Decret 43/2012, de 24 d'abril, dels laboratoris de salut ambiental i alimentària i dels laboratoris de control oficial</u> (DOGC 6116, de 26.4.2012).</p> <p>UNE-EN ISO/IEC 17025:2005 (CGA-ENAC-LEC)</p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Serveis analítics</u></p> <p><u>Web del Departament de Salut/Entitats prestadores de serveis/Laboratoris de salut pública</u></p>

Producte o servei	Serveis analítics per a la realització d'analítiques reglamentàries per al control oficial
Justificació	<p>La Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública, crea la xarxa de laboratoris de salut pública, actualment integrada pels laboratoris adscrits a la Secretaria de Salut Pública i pel laboratori de l'ASPB, amb la finalitat de proveir resultats analítics fiables per a l'avaluació i la vigilància dels perills relacionats amb la salut alimentària i ambiental i donar suport analític als programes de control i vigilància de la salut pública.</p> <p>Quan es detecta un incompliment pel que fa a la presència o quantitat d'un agent microbiològic, químic o físic en mostres alimentàries, d'aigua o ambientals, s'inicia un procediment que inclou la presa de mostra per a l'analítica reglamentària corresponent.</p>
Descripció	<p>L'article 60 de la Llei de salut pública estableix la presa de mostres, el control analític i regula les analítiques reglamentàries.</p> <p>Els laboratoris de salut pública estan designats d'acord amb la legislació vigent i compleixen els requisits necessaris, entre d'altres l'acreditació, per actuar com a laboratori de control oficial i fer les analítiques reglamentàries, tant les relacionades amb aliments com les relacionades amb aigua de consum i elements mediambientals.</p> <p>Els laboratoris de la xarxa de laboratoris de salut pública actuen i estan designats com a laboratoris supervisors en el marc del control oficial de triquina.</p>
A qui s'adreça	<p>Unitats de la Secretaria de Salut Pública relacionades amb la salut alimentària i ambiental.</p> <p>Altres organismes de la Generalitat de Catalunya.</p> <p>Altres administracions.</p> <p>Empreses i particulars (sol·licitud d'anàlisis contradictòries).</p>
Qui ho pot demanar	<p>Personal de la Secretaria de Salut Pública relacionat amb la salut alimentària i ambiental.</p> <p>Responsables d'unitats d'altres organismes de la Generalitat de Catalunya.</p> <p>Responsables d'unitats d'altres administracions.</p> <p>Empreses i particulars (sol·licitud d'anàlisis contradictòries).</p>
Indicadors	<p>Nombre de mostres reglamentàries analitzades.</p> <p>Nombre de determinacions reglamentàries d'agents biològics, químics i físics realitzades.</p>

Normativa	<p>Marc normatiu europeu: <u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017 (DOUE L 95, de 7.4.2017).</u></p> <p>Marc normatiu nacional: <u>Reial decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà (BOE 45, de 21.2.2003).</u> <u>Decret 352/2004, de 27 de juliol, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi (DOGC 4185, de 29.7.2004).</u> <u>UNE-EN ISO/IEC 17025:2005 (CGA-ENAC-LEC)</u> <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u> <u>Decret 43/2012, de 24 d'abril, dels laboratoris de salut ambiental i alimentària i dels laboratoris de control oficial (DOGC 6116, de 26.4.2012).</u> <u>Reial decret 487/2022, de 21 de juny, pel qual s'estableixen els requisits sanitaris per a la prevenció i el control de la legionel·losi (BOE 148, de 22.6.2022).</u></p>
Contacte	<p><u>proteccio.aspc@gencat.cat</u></p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Serveis analítics</u> <u>Web del Departament de Salut/Entitats prestadores de serveis/Laboratoris de salut pública</u> <u>Red de laboratorios de seguridad alimentaria (RELSA)</u></p>

Producte o servei	Registre de laboratoris de salut ambiental i alimentària
Justificació	<p>La Llei 18/2009, de 22 d'octubre, de salut pública, estableix que les instal·lacions, els establiments, els serveis i les indústries on es duuguin a terme activitats que puguin tenir incidència en la salut pública estan subjectes al tràmit d'autorització sanitària de funcionament prèvia, l'obligació de presentar una declaració responsable o una comunicació prèvia a l'inici de l'activitat.</p> <p>El registre té per objecte facilitar a l'Administració sanitària i a la ciutadania el coneixement dels recursos analítics existents dins l'àmbit territorial de Catalunya.</p>
Descripció	<p>El Registre de laboratoris de salut ambiental i alimentària és un registre de caràcter públic, format pel conjunt de laboratoris de salut ambiental i alimentària que han comunicat l'inici de l'activitat analítica i han presentat la declaració responsable del compliment dels requisits legals d'establiment a Catalunya, comunitat autònoma o país membre de la Unió europea on el laboratori esta establert.</p> <p>Els formularis de comunicació d'inici d'activitats, de les modificacions i del cessament de les activitats es presenten telemàticament a les OGE.</p> <p><u>Inscripció en el Registre de laboratoris de salut ambiental i alimentària.</u></p> <p>Aquesta declaració responsable comporta la inscripció d'ofici en el Registre de laboratoris de salut ambiental i alimentària, sens perjudici de les activitats de comprovació, control i inspecció que es puguin dur a terme amb posterioritat.</p> <p>Els laboratoris s'inscriuen per àmbits específics d'activitat analítica d'acord amb la següent classificació:</p> <ul style="list-style-type: none">• Anàlisis generals• Anàlisis d'autocontrol• Establiments alimentaris• Triquina• Legionel·la• Aigües de consum• Piscines• Altres
A qui s'adreça	Laboratoris que realitzin de forma exclusiva o polivalent activitats d'anàlisi i control amb significat sanitari d'aliments, de begudes, d'aigües de consum, de productes que hi estiguin relacionats, així com d'altres elements mediambientals.
Qui ho pot demanar	Persones físiques o jurídiques titulars de laboratoris de salut ambiental i alimentària i/o laboratoris d'autocontrol.
Indicadors	Nombre de laboratoris inscrits.
Normativa	Marc normatiu nacional: <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009). <u>Decret 43/2012, de 24 d'abril, dels laboratoris de salut ambiental i alimentària i dels laboratoris de control oficial</u> (DOGC 6116, de 26.4.2012).
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat

Enllaços i material de suport	<u>Web de l'ASPCAT/Protecció de la Salut/Serveis analítics</u> <u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Laboratoris de salut ambiental i alimentària</u>
Tràmitⁱ	<u>Inscripció en el Registre de laboratoris de salut ambiental i alimentària.</u> <u>Tràmits gencat Canal Empresa</u>

Formació en matèria de protecció de la salut

> Formació específica

Producte o servei	Gestió de la formació específica adreçada al personal tècnic que efectua tasques de control oficial
Justificació	<p>En compliment dels requisits establerts a la legislació, l'autoritat competent ha de garantir que tot el personal encarregat d'efectuar els controls oficials en l'àmbit de la protecció de la salut rep la formació adequada que el capaciti per complir la seva funció de manera competent i coherent.</p> <p>En aquest sentit, la formació continua dels professionals de la Secretaria de Salut Pública que realitzen tasques de control oficial en els diferents àmbits d'intervenció de la protecció de la salut té un paper clau en el suport a les bones pràctiques en la prestació de serveis de salut pública.</p>
Descripció	<p>La formació específica del personal tècnic que realitza els controls oficials en l'àmbit de la protecció de la salut es du a terme, principalment, a través de les activitats formatives vinculades al programa de formació interna, que elabora cada any la Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut, com a resposta a la detecció de necessitats de la organització. Amb aquesta formació es pretén actualitzar de manera continuada i permanent els coneixements dels professionals tècnics sobre aspectes relatius a la legislació alimentària, ambiental i pràctiques de risc sanitari.</p> <p>De manera complementària, el personal tècnic pot adquirir els coneixements necessaris per al desenvolupament de les tasques que té assignades a través de la formació externa impartida per altres organismes, administracions o institucions (altres departaments de la Generalitat, Administració de l'Estat, administracions locals, empreses, associacions, etc.). Des de la unitat esmentada es difonen aquestes activitats als professionals de l'organització, i també es gestiona el programa Better Training for Safer Food (BTSF), iniciativa de la Comissió Europea adreçada al personal dels estats membres i països extracomunitaris implicats en el control oficial dels aliments.</p>
A qui s'adreça	Personal tècnic de la Secretaria de Salut Pública implicat en la realització dels controls oficials en l'àmbit de la protecció de la salut.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici (formació interna). Personal tècnic implicat en la realització dels controls oficials en l'àmbit de la protecció de la salut (formació externa).
Indicadors	<p>Formació interna:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nombre d'activitats formatives internes realitzades (presencial/en línia).• Nombre d'edicions d'activitats formatives internes realitzades.• Nombre de tècnics que assisteixen a activitats formatives internes.• Nombre de certificats emesos. Nombre d'hores total de formació• Nombre d'hores de mitjà per curs <p>Formació externa:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nombre d'activitats formatives externes difoses.• Nombre d'activitats formatives externes gestionades (BTSF).• Nombre de tècnics que assisteixen a activitats formatives externes (BTSF).

Normativa	Marc normatiu europeu: <u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017</u> (DOUE L 95, de 7.4.2017). Marc normatiu nacional: <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009). <u>Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició</u> (BOE 160, de 6.7. 2011).
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat

Formació en matèria de protecció de la salut

> Valoració de la capacitació tècnica de professionals externs

Producte o servei	Valoració dels cursos de formació del personal que aplica biocides protectors de la fusta i de nivells especials
Justificació	<p>Les propietats intrínseques dels biocides poden comportar un risc per a la salut i per al medi. Això fa que sigui necessari l'establiment d'uns nivells mínims de capacitació per a les persones que facin activitats laborals relacionades amb l'aplicació de productes biocides que permetin garantir que s'utilitzen de forma adient.</p> <p>El Reial decret 830/2010 estableix la normativa reguladora de la capacitació per realitzar tractaments amb biocides i, a l'articulat, descriu els programes de formació específics per als productes per al tractament de la fusta (TP8) i de nivells especials: tractaments amb productes molt tòxics i carcinògens, mutàgens i tòxics per a la reproducció; i tractaments amb productes que siguin gasos o en generin. Aquesta formació s'ha d'acreditar mitjançant un certificat d'aprofitament emès per una entitat dedicada a impartir la formació esmentada.</p>
Descripció	<p>Correspon a les comunitats autònomes el control de les entitats que realitzin els cursos, dels seus continguts, del professorat i del contingut dels certificats d'aprofitament, així com de qualsevol altra circumstància que permeti la comprovació del compliment de les condicions declarades en la notificació.</p> <p>En aquest sentit, la Secretaria de Salut Pública rep les notificacions dels centres interessats, en comprova la idoneïtat dels temaris, currículums del professorat i l'adequació de la documentació en general.</p>
A qui s'adreça	<p>Centres interessats a impartir la docència corresponents als cursos de capacitació descrits als annexos I i II del Reial decret 830/2010:</p> <ul style="list-style-type: none">• Cursos per a biocides de tipus 8 (protectors de la fusta).• Nivell especial per a tractament amb productes molt tòxics (T+) i carcinògens, mutàgens i tòxics per a la reproducció (CMR).• Nivell especial per a tractament amb productes que siguin o generin gasos.
Qui ho pot demanar	Representants legals dels centres a què es refereix l'apartat anterior.
Indicadors	Nombre d'entitats docents validades. Nombre de cursos validats.
Normativa	<p>Marc normatiu nacional:</p> <p><u>Reial decret 830/2010, de 25 de juny, pel qual s'estableix la normativa reguladora de la capacitació per realitzar tractaments amb biocides</u> (BOE 170, de 14.7.2000).</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).</p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Control de plagues/Capacitació relacionada amb l'ús de biocides</u>

Producte o servei	Valoració dels cursos de formació del personal que realitza tractaments a instal·lacions per a la prevenció de la legionel·losi
Justificació	D'acord amb la normativa vigent, el personal que realitza tractaments a instal·lacions per a la prevenció de la legionel·losi ha de disposar d'un nivell de coneixements suficients per fer una prevenció dels riscos per a la salut de les instal·lacions que poden ser susceptibles de convertir-se en focus de propagació de la legionel·la.
Descripció	Les empreses i les entitats o serveis externs interessats en l'organització de cursos de formació per realitzar tractaments de prevenció de la legionel·losi han de presentar a la Direcció General de Planificació i Recerca en Salut la sol·licitud d'autorització de cursos de formació d'acord amb el programa establert a l'annex de l'Ordre SCO/317/2003, de 7 de febrer. Correspon al director o directora de Planificació i Recerca en Salut resoldre els expedients d'autorització, amb l'informe previ favorable de Secretaria de Salut Pública.
A qui s'adreça	Empreses i entitats o serveis interessats a impartir formació per al personal que realitza operacions de manteniment i de tractament per a la prevenció de legionel·losi.
Qui ho pot demanar	Titular o representant legal de les empreses i entitats o serveis esmentades a l'apartat anterior.
Indicadors	Nombre d'informes de valoració de cursos de formació realitzats.
Normativa	Marc normatiu nacional: <u>Reial decret 487/2022, de 21 de juny, pel qual s'estableixen els requisits sanitaris per a la prevenció i el control de la legionel·losi (BOE 148, de 22.6.2022).</u> <u>Decret 352/2004, de 27 de juliol, pel qual s'estableixen les condicions higienicosanitàries per a la prevenció i el control de la legionel·losi (DOGC 4185, de 29.7.2004).</u> <u>Ordre SCO/317/2003, de 7 de febrer, per la qual es regula el procediment per a l'homologació dels cursos de formació del personal que du a terme les operacions de manteniment higienicosanitari (BOE 7, de 17.3.2003).</u> <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Web de l'ASPCAT/Protecció de la salut/Legionel·losi Web del Departament de Salut/Empreses i establiments/Prevenció i control de la legionel·losi/Formació del personal

Publicacions i comunicació en matèria de protecció de la salut

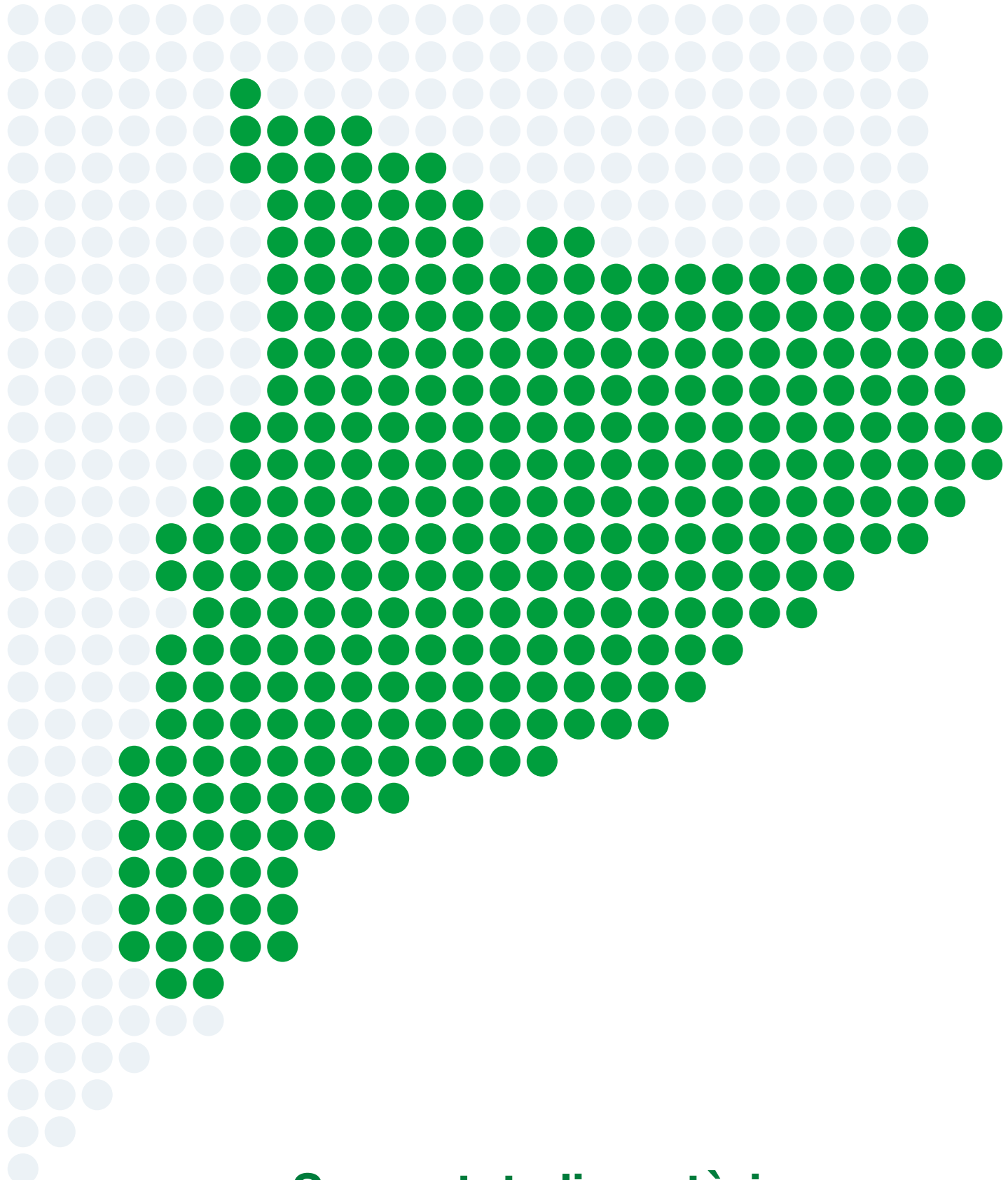
> Publicacions i comunicacions

Producte o servei	Atenció als mitjans i notes de premsa
Justificació	Les actuacions de l'àmbit de la protecció de la salut impliquen sovint accions comunicatives amb els mitjans en diversos formats.
Descripció	<p>La Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut de la Secretaria de Salut Pública atén les peticions del mitjans de comunicació, tant de premsa escrita o digital com audiovisuals, mitjançant declaracions telefòniques, escrites o presencials.</p> <p>També elabora, principalment a petició de la Secretaria de Salut Pública, notes de premsa que es difonen a mitjans de comunicació generalistes o especialitzats, publicades a la Sala de Premsa de la Generalitat de Catalunya. Destaquen les notes de premsa elaborades a partir de situacions d'alertes i emergències que requereixen respostes ràpides, amb informació rellevant ajustada al risc real o percebut i adreçada als ciutadans, els professionals, les organitzacions i la societat perquè puguin prendre la millor decisió informada relativa a la salut.</p>
A qui s'adreça	Població en general.
Qui ho pot demanar	Diaris, ràdios, TV. Gabinet de Comunicació del Departament de Salut.
Indicadors	Nombre de notes de premsa elaborades. Nombre de peticions a mitjans de comunicació ateses.
Normativa	Marc normatiu nacional: <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009). <u>Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern</u> (DOGC 6780, de 31.12.2014).
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Sala de premsa de la Generalitat de Catalunya</u> <u>Web del Departament de Salut</u> <u>Web de l'ASPCAT</u>

Producte o servei	Gestió de les publicacions relatives a l'àmbit de la protecció de la salut
Justificació	<p>L'activitat editorial és una eina per difondre les actuacions i els serveis que presta l'Administració de la Generalitat, alhora que fomenta la difusió del coneixement.</p> <p>La Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut de la Secretaria de Salut Pública coordina i planifica la seva activitat editorial anual, que forma part del Pla editorial anual del Departament de Salut, d'acord amb les directrius del Consell Editorial de la Generalitat de Catalunya.</p>
Descripció	<p>La Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut té com una de les prioritats la transparència de les activitats i resultats del control oficial alimentari i ambiental i altres actuacions en protecció de la salut, la finalitat de les quals és protegir la població dels agents físics, químics i biològics presents en el medi que poden produir un efecte negatiu en la salut de les persones.</p> <p>Així mateix, el gran nombre de regulacions sanitàries alimentàries i ambientals, la dificultat d'interpretació d'alguns preceptes i, en alguns casos, la necessitat de coneixements tècnics sobre la matèria, fa que sigui essencial posar a disposició dels tècnics que fan els controls oficials, i també dels professionals i dels sectors econòmics relacionats amb la protecció de la salut, la informació científica i tècnica necessària per promoure el compliment de les esmentades normes.</p> <p>Una altra prioritat és posar a l'abast de la ciutadania i dels professionals material i continguts d'interès en relació amb les zoonosis amb repercussió en salut pública que no són de transmissió alimentària, i altres coneixements en matèria de salut ambiental.</p> <p>Les publicacions elaborades de l'àmbit de la protecció de la salut responen a diferents formats:</p> <ul style="list-style-type: none">• informes de resultats del control oficial,• mapes de gestió de riscos,• monogràfics,• guies tècniques i altres documents de criteris tècnics, i• fullets, tríptics, videocàpsules i altre material de divulgació. <p>Es promou l'edició electrònica i la difusió multicanal, amb llicències d'ús obert.</p> <p>Les publicacions elaborades per la Subdirecció General de Seguretat Alimentària i Protecció de la Salut, igual que la resta de publicacions elaborades per altres unitats de la Secretaria de Salut Pública, compleixen tots els criteris d'accessibilitat web definits per la normativa aplicable, amb la finalitat de garantir que persones amb algun tipus de discapacitat física, psíquica o tècnica, o d'edat avançada, puguin entendre, navegar i interactuar amb totes les plataformes web del Departament de Salut de la mateixa manera que una persona sense discapacitat.</p>
A qui s'adreça	Professionals sanitaris, operadors econòmics, altres administracions públiques i ciutadania.
Qui ho pot demanar	Servei prestat d'ofici.

Indicadors	Nombre d'informes, guies, altres documents tècnics i altre material de divulgació elaborats i publicats.
Normativa	<p>Marc normatiu europeu: <u>Directiva (UE) 2016/2102 del Parlament Europeu i del Consell, de 26 d'octubre del 2016, sobre l'accessibilitat dels llocs web i aplicacions per a dispositius mòbils dels organismes del sector públic (DOUE L 327, de 2.12.2016).</u></p> <p>Marc normatiu nacional: <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u> <u>Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (DOGC 6780, de 31.12.2014).</u> <u>Acord GOV/69/2011, de 26 d'abril, pel qual s'estableixen les condicions d'execució dels serveis editorials en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (DOGC 5867, de 28.4.2011).</u> <u>Acord del Govern de la Generalitat de 10 de novembre de 2009, sobre la identitat visual corporativa i racionalització de l'ús de les marques.</u> <u>Reial decret 1112/2018, de 7 de setembre, sobre accessibilitat dels llocs web i aplicacions per a dispositius mòbils del sector públic (BOE 227, de 19.9.2018).</u></p>
Contacte	proteccio.aspc@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Web ASPCAT/Menú Protecció de la salut Web del Departament de Salut Canal Salut

Seguretat alimentària

Introducció

La seguretat alimentària és una responsabilitat compartida amb fortes implicacions en la salut de la població, els interessos de les persones consumidores i l'economia del país. El sistema de seguretat alimentària abraça tota la cadena alimentària, des de la producció agrària fins al consum, i implica tots els agents econòmics amb responsabilitats en seguretat alimentària i totes les administracions que vetllen per garantir un alt grau de salut i seguretat de la població.

Per tal d'impulsar un sistema d'intervenció integrat i eficient, l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA), que és una àrea especialitzada de l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT), presta diversos serveis, entre els quals destaca la planificació estratègica, amb l'elaboració i el seguiment del Pla de seguretat alimentària de Catalunya; l'elaboració de la Memòria anual sobre la situació de seguretat alimentària a Catalunya; la resposta a les demandes d'assessorament i suport tècnic de les administracions locals i altres organismes de la Generalitat de Catalunya, especialment pel que fa a l'avaluació de riscos; i el manteniment dels instruments de coordinació transversal, com els grups de

treball de coordinació interdepartamental i interadministrativa i les comissions de treball de coordinació i comunicació amb els sectors de la cadena alimentària i les associacions de consumidors.

A més, l'ACSA dona resposta a les demandes i necessitats d'elaboració de guies de pràctiques correctes d'higiene i a les necessitats d'informació i comunicació en matèria de seguretat alimentària mitjançant diferents tipus de serveis, entre els quals destaca la seva pàgina web.

Amb aquest conjunt de serveis es contribueix a l'assoliment dels objectius comuns de seguretat alimentària i al model integrat interdepartamental, interadministratiu i relacional de gestió. Es tracta de contribuir que aquest sistema sigui més coordinat i eficient, de manera que es pugui mantenir un alt grau de seguretat alimentària a Catalunya caracteritzat per una baixa incidència de malalties associades a la via alimentària, una baixa exposició de la població als perills vehiculats per aliments, i un alt grau de confiança de la ciutadania, a més d'ajudar a la projecció dels productes alimentaris de Catalunya en els mercats nacional i internacional.

Avaluació dels riscos i beneficis relacionats amb els aliments

Producte o servei	Avaluació científica del risc en seguretat alimentària
Justificació	L'avaluació del risc és la base científica per a la presa de decisions sobre la gestió del risc. L'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA) té, entre altres funcions, la de donar suport als gestors del risc en matèria d'avaluació de riscos per ajudar-los en la presa de decisions sobre la gestió.
Descripció	L'ACSA s'encarrega de facilitar el millor assessorament científic per a cada matèria amb l'impuls d'estudis d'avaluació, l'elaboració d'informes tècnics, l'organització de jornades i tallers de treball científic, la recopilació i comunicació d'informació científica, el manteniment de xarxes de treball amb institucions especialitzades i la creació i el manteniment de grups d'experts. Aquestes accions permeten millorar l'eficiència i la qualitat de la intervenció pública en seguretat alimentària i el compliment de les normes de la Unió Europea en la matèria.
A qui s'adreça	Població general, sectors alimentaris i administracions públiques amb responsabilitats en seguretat alimentària.
Qui ho pot demanar	Administracions públiques amb responsabilitats en seguretat alimentària, sectors alimentaris, entitats socials i, per a les qüestions d'interès general, les associacions de consumidors. Es pot demanar adreçant una sol·licitud per escrit directament a l'ACSA, al seu correu electrònic corporatiu (ACSA@gencat.cat) o a través del formulari de la seva pàgina web (acsa.gencat.cat).
Indicadors	Nombre d'informes i dictàmens.
Contacte	ACSA@gencat.cat
Normativa	<u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener, pel qual s'estableixen els principis i els requisits generals de la legislació alimentària, es crea l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària i es fixen procediments relatius a la seguretat alimentària</u> <u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)..</u>
Enllaços i material de suport	<u>Avaluació de riscos</u> <u>Estudis de dieta total a Catalunya</u> <u>Informes tècnics de l'ACSA</u> <u>Butlletins ACSA</u>

Producte o servei	Coordinació del suport científic: comitè científic assessor, grups d'experts i xarxa d'experts externs
Justificació	<p>El Comitè Científic Assessor de Seguretat Alimentària és l'òrgan assessor per als aspectes tècnics i científics de la seguretat i la qualitat alimentàries.</p> <p>La Llei 18/2009 crea el Comitè Científic Assessor de Seguretat Alimentària com a òrgan assessor per als aspectes tècnics i científics de la seguretat i la qualitat alimentàries.</p>
Descripció	<p>El Comitè està format per un màxim de setze experts en seguretat alimentària, de les universitats i dels centres de recerca de Catalunya, nomenats pel Consell d'Administració de l'Agència de Salut Pública de Catalunya. L'ACSA dona suport al Comitè i coordina els grups d'experts següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Grups d'experts que donen suport a les tasques d'avaluació del risc. Els grups més destacats són:• el d'experts en contaminants de la cadena alimentària,• el d'experts en perills biològics,• el d'experts en alimentació, sanitat i benestar animal, i• el d'experts en salut i seguretat alimentària.• Xarxa d'experts científics externs, amb l'objectiu de millorar la capacitat d'assessorament i avaluació científica en les àrees d'aliments i seguretat alimentària i respondre de manera més eficaç i flexible en els casos de demandes de treball molt especialitzades.
A qui s'adreça	Comissió Directora de Seguretat Alimentària, administracions amb competències en seguretat alimentària i, per a les qüestions d'interès general, els sectors alimentaris i la ciutadania en conjunt.
Qui ho pot demanar	Comissió Directora de Seguretat Alimentària, administracions públiques amb responsabilitats en seguretat alimentària, sectors alimentaris i, per a les qüestions d'interès general, les associacions de consumidors. Es pot demanar adreçant una sol·licitud per escrit directament a l'ACSA, al seu correu electrònic corporatiu (ACSA@gencat.cat) o a través del formulari de la seva pàgina web (acsa.gencat.cat).
Indicadors	Nombre d'assumptes tractats en el si del Comitè i dels grups d'experts.
Contacte	ACSA@gencat.cat
Normativa	Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).
Enllaços i material de suport	Avaluació de riscos Comitè Científic Assessor de Seguretat Alimentària Grups o comissions d'experts de l'ACSA Xarxa d'experts externs

Planificació estratègica, seguiment, suport a la coordinació i anàlisi anual de la situació de la seguretat alimentària a Catalunya

Producte o servei	Planificació estratègica, seguiment i anàlisi anual de la situació de la seguretat alimentària a Catalunya
Justificació	La política de seguretat alimentària a Catalunya requereix una orientació estratègica perquè totes les administracions amb responsabilitats en la matèria actuïn segons un model integrat interdepartamental i interadministratiu, de manera coordinada, a tota la cadena alimentària i amb objectius comuns i compartits. La Llei de salut pública estableix que el Pla de seguretat alimentària és el marc de referència per a les accions públiques en aquesta matèria.
Descripció	Per al desenvolupament de la planificació estratègica, s'elabora: <ul style="list-style-type: none">• el Pla de seguretat alimentària de Catalunya, que identifica els objectius que cal assolir i les intervencions que s'han de desenvolupar i és objecte de seguiment i avaluació periòdica;• la Memòria anual de la situació de la seguretat alimentària a Catalunya, que analitza els indicadors de seguiment de les intervencions i la situació de tota la cadena alimentària; i• l'Informe d'avaluació del Pla de seguretat alimentària de Catalunya, que avalua el grau d'assoliment dels objectius del Pla de seguretat alimentària i presenta conclusions i recomanacions orientades a impulsar un cicle de millora continuada per al compliment dels objectius del Pla.
A qui s'adreça	Població general, sectors alimentaris i administracions públiques amb responsabilitats en seguretat alimentària.
Qui ho pot demanar	Es tracta d'un instrument d'orientació estratègica de la política de seguretat alimentària a Catalunya establert per la Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública.
Indicadors	Indicadors de salut i de risc del Pla de seguretat alimentària.
Contacte	ACSA@gencat.cat
Normativa	Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)
Enllaços i material de suport	Pla de seguretat alimentària de Catalunya Memòria anual sobre la situació de la seguretat alimentària a Catalunya

Producte o servei	Coordinació de les administracions públiques amb responsabilitats en seguretat alimentària
Justificació	La seguretat alimentària es planteja des d'un enfocament global basat en un model d'intervenció integrada interdepartamental i interadministrativa que requereix determinats instruments que serveixin de marc de referència i contribueixin a orientar l'acció conjunta de les administracions públiques vers resultats concrets i compartits amb la participació de tots els sectors implicats, d'acord amb els principis de qualitat, eficiència i coordinació.
Descripció	Per dur a terme la comunicació, col·laboració i coordinació entre les diferents administracions públiques es constitueixen grups de treball en els quals s'aborden aspectes rellevants que requereixen un enfocament comú en matèria de seguretat alimentària i que es reuneixen periòdicament i s'han consolidat de manera estable. L'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA) coordina aquests grups i dona suport al compliment dels objectius dels organismes oficials amb responsabilitats en matèria de seguretat alimentària amb el Grup de Treball de Coordinació Interdepartamental i Interadministrativa que té caràcter permanent i altres grups específics amb caràcter temporal.
A qui s'adreça	Departament competent en matèria de salut i salut pública. Departament competent en matèria d'agricultura, ramaderia, pesca i alimentació. Departament competent en matèria de consum. Administracions locals i Agència de Salut Pública de Barcelona. Qualsevol altre organisme relacionat amb la seguretat alimentària.
Indicadors	Nombre d'assumpes tractats.
Contacte	ACSA@gencat.cat
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009) <u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener, pel qual s'estableixen els principis i els requisits generals de la legislació alimentària, es crea l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària i es fixen procediments relatius a la seguretat alimentària.</u>
Enllaços i material de suport	<u>Comissions i grups de treball</u>

Producte o servei	Coordinació amb els sectors econòmics de la cadena alimentària i la societat civil
Justificació	La <i>comunicació del risc</i> es defineix com un intercanvi interactiu d'informació i opinions entre les parts implicades en la seguretat alimentària (mitjans de comunicació, poders públics, comunitat científica, operadors de la cadena alimentària i ciutadania) respecte a la naturalesa dels riscos i les mesures per gestionar-los. Tot això ha de permetre construir les bases d'una cultura col·lectiva en matèria de seguretat alimentària, amb referents comuns per a tots els implicats i basada en la transparència i el rigor científic.
Descripció	<p>Per tal d'assolir l'objectiu de la comunicació i la col·laboració permanents en seguretat alimentària, una de les línies de treball clau és la creació de grups de treball com a espais de debat. L'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA) coordina aquests grups i col·labora amb les administracions públiques i els diversos sectors econòmics.</p> <p>Aquests grups estan formats per representants de les associacions de consumidors, representants d'entitats socials dels sectors representants de les diverses fases de la cadena alimentària i de les administracions públiques amb competències en matèria de seguretat alimentària. Es reuneixen periòdicament i s'han consolidat de manera estable. Els grups de treball constituïts en l'actualitat són els següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grup de treball amb consumidors i usuaris. • Comissió de lluita contra el malbaratament i la seguretat alimentària. • Comissió de seguiment de la seguretat de la carn i productes de la carn. • Comissió de seguiment de la seguretat de la llet. • Comissió de seguiment de la seguretat de l'aviram. • Comissió de seguiment de la seguretat del peix i productes de la pesca. • Comissió de seguiment de la seguretat dels vegetals. • Comissió de restauració i seguretat alimentària. • Comissió de distribuïdors i seguretat alimentària.
A qui s'adreça	Associacions sectorials relacionades amb la cadena alimentària, entitats socials i associacions de consumidors.
Indicadors	Nombre d'assumpes tractats.
Contacte	ACSA@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Comissions i grups de treball

Comunicació dels beneficis i riscos en matèria de seguretat alimentària

Producte o servei	Comunicació dels beneficis i riscos en matèria de seguretat alimentària als ciutadans
Justificació	L'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA) té com a prioritat facilitar la millor informació possible a la ciutadania en matèria de seguretat alimentària i impulsar l'aplicació de bones pràctiques.
Descripció	<p>Per portar a terme aquesta comunicació, l'ACSA gestiona i coordina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El web de l'ACSA, una eina essencial que té l'objectiu de posar material i continguts d'interès en seguretat alimentària a l'abast de qualsevol persona interessada, de manera continuada i actualitzant-los permanentment; • El Servei d'atenció a consultes sobre seguretat alimentària, a disposició d'empreses i de la ciutadania al web ACSA Respon, via correu electrònic (acsa@gencat.cat) i via telefònica (935 513 900). • Jornades de treball i divulgació adreçades a professionals i a la població en conjunt sobre temes de seguretat alimentària; • Material divulgatiu adreçat a la ciutadania (tríptics, vídeos i monogràfics sobre temes concrets); • Videocàpsules de salut i d'altre material audiovisual adreçat a la ciutadania i als professionals, amb consells preventius de seguretat alimentària (Canal Salut).
A qui s'adreça	A la ciutadania.
Qui ho pot demanar?	La ciutadania. El servei i els materials relacionats estan disponibles al web de l'ACSA, Canal Salut, al seu correu electrònic o per via telefònica (935 513 900)
Indicadors	<p>Nombre de visites al web / any.</p> <p>Nombre de consultes rebudes / nombre consultes respostes.</p> <p>Nombre de jornades i activitats adreçades al públic en general, organitzades o en les quals s'ha participat o s'hi ha col·laborat.</p> <p>Nombre de materials divulgatius elaborats.</p>
Contacte	ACSA@gencat.cat
Normativa	Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).
Enllaços i material de suport	<p>Web de l'ACSA</p> <p>ACSA Respon</p> <p>Base de dades de legislació sobre seguretat alimentària</p> <p>Publicacions</p> <p>Agenda d'actes i jornades</p> <p>Mites sobre la seguretat alimentària</p>

Producte o servei	Comunicació dels beneficis i riscos en matèria de seguretat alimentària als prescriptors de seguretat alimentària i als professionals
Justificació	<p>El personal sanitari, els mitjans de comunicació, el personal docent, els professionals del comerç minorista i la restauració, a més de les associacions de consumidors, tenen un paper destacat com a prescriptors o canals de comunicació i d'informació envers la ciutadania. Per aquest motiu, l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària (ACSA) prioritza l'oferta d'informació actualitzada i de fàcil accés a aquests col·lectius.</p>
Descripció	<p>Les eines de comunicació per a aquest col·lectiu són:</p> <ul style="list-style-type: none">• El web de l'ACSA, una eina essencial que té l'objectiu de posar material i continguts d'interès en seguretat alimentària a l'abast de qualsevol persona interessada, de manera continuada i actualitzant-los permanentment, i que disposa del segell de Web Mèdica Acreditada (WMA) concedit l'any 2009 pel Comitè Permanent WMA del Col·legi Oficial de Metges de Barcelona;• El Servei d'atenció de consultes sobre seguretat alimentària, a disposició dels professionals al web ACSA Respon, via correu electrònic (acsa@gencat.cat) i via telefònica (935 513 900) i també al blog de l'ACSA;• Jornades de treball i divulgació adreçades als professionals i prescriptors en temes de seguretat alimentària;• Espai adreçat als professionals sanitaris al web, on s'amplien les bases tècniques i científiques en les quals es basen les recomanacions adreçades als consumidors sobre seguretat alimentària;• Contactes, reunions periòdiques i atenció als mitjans de comunicació;• Anàlisi del tractament que rep la seguretat alimentària en els mitjans de comunicació;• Publicacions electròniques, uns materials que donen suport i informació en matèria de seguretat alimentària. S'editen dos butlletins informatius: l'<i>ACSA Brief</i>, que té com a objectiu informar breument sobre nous temes que puguin tenir incidència en la seguretat alimentària, i l'<i>Infoacsa</i>, que mensualment recull un article breu, notícies d'actualitat, publicacions recents i actes relacionats amb la seguretat alimentària; així com monogràfics sobre qüestions concretes.• L'espai Escola ACSA, per impulsar la xarxa de centres docents col·laboradors en seguretat alimentària i informar-ne els docents; i• Servei de consultes obert a professionals i al públic en general.• ACSA-AVÍS. Servei d'informació per correu electrònic adreçat a personal de control oficial que avisa de notícies, novetats legislatives, dictàmens, publicacions d'organismes oficials que requereixen, per la casuística del moment, que la notícia generada vagi de manera ràpida directament als professionals. Són notificacions puntuals.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Personal sanitari, personal d'inspecció, personal docent, professionals del comerç minorista i la restauració, i també les associacions de consumidors.

Indicadors	Nombre de consultes rebudes / nombre de consultes respostes. Nombre de jornades i activitats adreçades o organitzades amb els col·lectius de prescriptors o en les quals s'ha participat / any. Nombre d'entrades al web adreçades als prescriptors / any. Nombre de visites al web / any. Nombre de butlletins electrònics previstos i editats.
Contacte	ACSA@gencat.cat
Normativa	Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).
Enllaços i material de suport	Web de l'ACSA Professionals sanitaris Alertes i notificacions Seguretat alimentària als centres educatius Temes de seguretat alimentària de la A a la Z Galeria de vídeos

Producte o servei	Guies de pràctiques correctes d'higiene i de promoció de l'autocontrol
Justificació	<p>La instauració de sistemes d'autocontrol a les empreses alimentàries és fonamental per millorar i garantir la seguretat dels aliments i és una forma d'exercir la seva responsabilitat en aquest àmbit.</p> <p>El Reglament (CE) núm. 852/2004, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris, estableix:</p> <p>que les empreses alimentàries han de complir uns requisits generals i específics en matèria d'higiene i que els operadors econòmics podran utilitzar guies de pràctiques correctes d'higiene (GPCH) com ajuda en el compliment d'aquestes obligacions;</p> <p>que els operadors econòmics han d'aplicar procediments permanents basats en els principis de l'anàlisi de perills i punts de control crític (APPCC) per garantir que els productes que elaboren, transformen o distribueixen són segurs. Se'n podrà facilitar a determinats operadors l'aplicació mitjançant l'ús de guies per a l'aplicació dels principis de l'APPCC.</p>
Descripció	<p>Les guies de pràctiques correctes d'higiene (GPCH) són un valuós instrument per ajudar els operadors de les empreses alimentàries a desenvolupar l'autocontrol i implementar les normes de seguretat alimentària aplicables a cada sector, tenint en compte les particularitats pròpies de cadascun a Catalunya.</p> <p>Des de l'ACSA es fomenta, impulsa i coordina l'elaboració de les guies, les quals compten amb la col·laboració de les associacions que representen cada sector alimentari, tenen caràcter voluntari i han de ser validades per l'autoritat competent amb la participació del grup d'autocontrol de l'ACSA. Estan disponibles per a tothom al web de l'ACSA, en <u>l'apartat específic d'autocontrol</u>.</p>
A qui s'adreça	Empreses alimentàries, consultories agroalimentàries, sector agrícola, ramader i pesquer, i responsables del control oficial.
Qui ho pot demanar	Associacions empresarials amb representació en els diversos sectors alimentaris, ramader, pesquer i agrícola. Les GPCH estan disponibles a la pàgina web de l'ACSA. Es pot demanar l'elaboració d'una nova guia adreçant una sol·licitud al correu electrònic de l'ACSA <u>acsa@gencat.cat</u> .
Indicadors	Nombre de guies reconegudes oficialment.
Contacte	<u>ACSA@gencat.cat</u>
Normativa	<u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris.</u>
Enllaços i material de suport	<u>Guies de pràctiques correctes d'higiene reconegudes oficialment.</u>

Producte o servei	Lluita contra el malbaratament d'aliments i promoció de l'aprofitament segur del menjar per a la distribució gratuïta entre les persones en risc d'exclusió social
Justificació	<p>El Parlament de Catalunya va aprovar a l'any 2020 la Llei 3/2020, de l'11 de març, de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris. En aquest àmbit s'estan impulsant accions per a la millora de la sostenibilitat ambiental de la cadena alimentària mitjançant la minimització del malbaratament d'aliments, que involucrin tots els actors de la cadena alimentària, adreçades específicament als diferents sectors.</p> <p>A Catalunya, l'ACSA ha endegat diferents accions dirigides a lluitar contra el malbaratament d'aliments i a la promoció de l'aprofitament segur del menjar.</p>
Descripció	<p>Les accions en l'àmbit de la prevenció del malbaratament d'aliments tenen els objectius següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• informar els consumidors vers una actitud responsable, i• donar suport a les empreses i entitats que distribueixen aliments gratuïtament i de manera segura. <p>Amb aquests objectius, hi ha disponible material informatiu a la pàgina web de l'ACSA, com per exemple: espai web «Donació i reaprofitament d'aliments», amb consells per als ciutadans i les empreses, recursos audiovisuals, enllaços a entitats que treballen en el tema i receptes de cuina de reaprofitament d'aliments.</p> <p>Tríptic, càpsula i pòster «Què pots fer tu per reduir el malbaratament?», adreçat als consumidors, amb deu consells per reduir el malbaratament a les llars.</p> <p>Pòster i càpsula «Què pots fer per no llençar aliments en bon estat?», adreçat a la població general.</p> <p>Altres accions:</p> <p><i>Guia de pràctiques correctes d'higiene per a l'aprofitament segur del menjar en el sector de la restauració i comerç minorista.</i> Amb aquest document es vol garantir la seguretat del reaprofitament i la donació d'aliments en aquests sectors.</p> <p>Document «Requisits de seguretat alimentària en la donació d'aliments», orientat a harmonitzar els requisits de seguretat alimentària impartits als voluntaris de les entitats socials que participen de la manipulació d'aliments.</p> <p>Jornades de divulgació al territori, entre agents formadors i entitats socials, del contingut del document amb la finalitat de donar-lo a conèixer i de conèixer les iniciatives que s'estan portant a terme en matèria de donacions i reaprofitament alimentari, amb l'objectiu de crear xarxa d'intercanvi d'informació i col·laboració.</p> <p>Divulgació, a tota la societat, de consells per reduir el malbaratament dels aliments a les llars, amb una atenció especial als més joves.</p> <p>Suport a les escoles, mestres i la resta de la comunitat educativa en la difusió dels consells per reduir el malbaratament dels aliments.</p> <p>Col·laboració per a la formació dels voluntaris de les entitats benèfiques en matèria de seguretat alimentària.</p>

A qui s'adreça Qui ho pot demanar	La ciutadania i la societat, en conjunt. Els documents i materials relacionats amb aquest servei estan disponibles a la pàgina web de l'ACSA. Qualsevol iniciativa o sol·licitud es pot adreçar a l'ACSA a través del seu correu electrònic (acsa@gencat.cat).
Indicadors	Nombre anual d'actuacions de divulgació de mesures per a la lluita contra el malbaratament.
Contacte	ACSA@gencat.cat
Normativa	<u>LLEI 3/2020, de l'11 de març, de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentaris.</u> <u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris.</u>
Enllaços i material de suport	<u>Apartat «Consells contra el malbaratament».</u>

Control oficial i suport a l'activitat exportadora de les indústries alimentàries

Producte o servei	Control oficial i suport a l'activitat exportadora de les indústries alimentàries
Justificació	<p>L'exportació de productes alimentaris a països tercers és una activitat fonamental per a moltes indústries alimentàries, però que requereix que els establiments exportadors compleixin les normatives sanitàries i els requeriments establerts pels països tercers, els quals poden ser diferents als que s'han de complir en l'àmbit de la Unió Europea.</p> <p>La Secretaria de Salut Pública, com a organisme responsable del control sanitari oficial, ha de garantir a les autoritats dels països tercers que els establiments exportadors i els productes objecte d'exportació compleixen els requisits sanitaris d'aquests països i que el control oficial en aquests establiments és equivalent al d'aquests països. Les autoritats competents dels països tercers i de l'Administració general de l'Estat i al país tercer efectuen auditories per avaluar el compliment d'aquests requisits i dels termes inclosos en els acord específics d'exportació.</p>
Descripció	<p>L'exportació de productes d'origen animal està regulada per una normativa estatal específica. Per exportar aquests productes a determinats països tercers es requereix que els establiments disposin d'una autorització expressa. Aquesta autorització es dona després d'una avaluació oficial dels requisits sanitaris específics d'exportació establerts per cada país tercer, efectuada pels inspectors de l'APSCAT. En el procediment d'autorització hi intervenen, coordinadament, a més, el Ministeri de Sanitat (MS) i el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació (MAPA).</p> <p>Les empreses autoritzades per exportar s'han de sotmetre a controls i procediments específics, els quals s'han de recollir en documents, informes, qüestionaris i sistemes d'informació específics per acreditar el compliment normatiu i l'aptitud dels productes.</p> <p>Els inspectors de l'ASPCAT emeten les certificacions sanitàries i informes previs corresponents perquè els operadors econòmics puguin exportar les mercaderies. A més, realitzen les actuacions administratives i de control per atendre les reexpedicions o resoldre els rebutjos de les mercaderies en les diferents fronteres.</p> <p>En cas que els establiments exportadors o els productes exportats no compleixin els requisits d'exportació, s'obre un expedient d'incidència i els tècnics de l'ASPCAT han de verificar les mesures correctores adoptades per l'empresa. Aquestes mesures correctores i la seva verificació oficial s'han de dur a terme eficientment per evitar que se suspengui l'autorització d'exportació.</p> <p>Periòdicament, els països tercers i l'Administració central de l'Estat auditen els establiments autoritzats a exportar per comprovar in situ que compleixen els requisits sanitaris, i per verificar que el control oficial d'aquests establiments és conforme als requisits dels països tercers.</p>
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Empreses exportadores o interessades a exportar.

Indicadors	<p>Nombre de sol·licituds d'exportació gestionades anualment a Catalunya.</p> <p>Nombre d'auditories de països tercers i de l'Administració central de l'Estat rebudes anualment.</p> <p>Nombre d'expedients per incidències gestionats anualment.</p> <p>Nombre de mostres oficials preses per a la verificació dels requisits dels països tercers.</p> <p>Nombre de certificats d'exportació emesos anualment.</p>
Contacte	<p>acsa@gencat.cat</p>
Normativa	<p><u>Reglament (CE) núm. 178/2002 del Parlament Europeu i del Consell, de 28 de gener, pel qual s'estableixen els principis i els requisits generals de la legislació alimentària, es crea l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària i es fixen procediments relatius a la seguretat alimentària (DOUE L 031 d'1.2.2002).</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, relatiu a la higiene dels productes alimentaris.</u></p> <p><u>Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal.</u></p> <p><u>Reglament (UE) 2017/625 del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març de 2017, relatiu als controls i altres activitats oficials realitzats per garantir l'aplicació de la legislació sobre aliments i pinsos, i de les normes sobre salut i benestar dels animals, sanitat vegetal i productes fitosanitaris.</u></p> <p><u>Reial decret 993/2014 de l'Estat, de 28 de novembre, pel qual s'estableix el procediment i els requisits de la certificació veterinària oficial per a l'exportació.</u></p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Marc normatiu del país tercer aplicable.</u></p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Requisits per a l'exportació de productes alimentaris.</u></p>

**Promoció de la salut
i prevenció de la malaltia**

Introducció

Les *intervencions per a la promoció de la salut* són productes i serveis adreçats a fomentar la salut de la població, els quals utilitzen polítiques i estratègies de capacitat de la població mitjançant la informació, la sensibilització i l'educació per a la salut, faciliten les opcions saludables i afavoreixen la creació d'entorns promotors de salut. Es tracta de capacitar la ciutadania i les comunitats perquè puguin prendre les decisions que resultin més positives per a la seva salut en un entorn facilitador. Altres aspectes que cal ressaltar són el suport a xarxes d'agents comunitaris, la tasca intersectorial, el foment de l'equitat i la garantia de sostenibilitat de les intervencions.

Les *intervencions per a la prevenció de les malalties* són actuacions dirigides a prevenir problemes de salut concrets mitjançant immunitzacions, consells, cribratges, tractament precoç i seguiment. Una de les activitats preventives amb una millor relació cost-efectivitat són les vacunacions, ja que cada any s'eviten més de 35.000 casos de malaltia a Catalunya amb les vacunes incloses en el calendari vacunal.

Les *activitats preventives i de promoció de la salut* són especialment importants en l'etapa maternoinfantil, ja que el que passa en aquest moment de la vida de les persones té una gran repercussió en el seu desenvolupament i salut futura.

El consum de tabac, una alimentació inadequada i la inactivitat física (juntament amb el consum de risc d'alcohol) són a la base de la majoria dels problemes de salut crònics que causen actualment la major part de la càrrega de morbimortalitat a Catalunya.

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia adreçades a les etapes vitals
> Promoció de la salut maternoinfantil

Producte o servei	Programa de seguiment de l'embaràs, part i puerperi a Catalunya
Justificació	<p>Catalunya manté uns bons indicadors en l'àmbit de salut maternoinfantil. Aquest Programa es va crear per adaptar les intervencions a la realitat actual i garantir-ne l'estandardització en tot el territori per part dels professionals de l'àmbit maternoinfantil.</p> <p>Les etapes pregestacional, gestacional i neonatal són especialment importants a l'hora d'incorporar cribratges que detectin precoçment malalties de les futures mares i dels nadons, a més de potenciar l'adquisició de coneixements, actituds i conductes que influeixin positivament en l'evolució de l'embaràs, part i postpart i en la vida futura de les persones implicades.</p>
Descripció	<p>Programa que estableix un conjunt d'intervencions basades en l'evidència científica i consensuades per professionals, com ara les estratègies de promoció de la salut, la prevenció de malalties i factors de risc durant l'embaràs, el part i el puerperi (cribratges durant la gestació i el part), a més de criteris per avaluar el risc en aquesta etapa.</p> <p>Hi participen societats científiques i professionals experts de la salut pública i de la salut maternoinfantil.</p> <p>Les intervencions es porten a terme per mitjà de protocols, guies i altres materials adreçats als professionals i a les dones embarassades.</p>
A qui s'adreça	A totes les persones gestants, les seves parelles i els nounats.
Qui ho pot demanar	Centres d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR), centres maternals de la xarxa sanitària pública i privada, unitats pediàtriques d'atenció primària i regions sanitàries.
Indicadors	<p>Nombre de dones embarassades a Catalunya.</p> <p>Nombre de dones embarassades de 14 a 17 anys a Catalunya.</p> <p>Nombre de dones que fan les visites de seguiment de l'embaràs en el marc del Protocol de seguiment de l'embaràs a Catalunya.</p>
Contacte	Programa de salut maternoinfantil maternoinfantil.salut@gencat.cat

**Enllaços i material
de suport**

Per als professionals

[Protocol de seguiment de l'embaràs a Catalunya](#)

[Educació maternal. Preparació per al naixement](#)

[Protocol d'assistència al part i al puerperi i atenció al nadó](#)

[Protocol d'atenció i acompanyament al naixement a Catalunya](#)

[Protocol de prevenció i atenció a la prematuritat](#)

Per a les dones embarassades

[Carnet de l'embarassada](#)

[Guia per a embarassades](#)

Consells bàsics per a la maternitat (específic per a la població estrangera)

[Gaudeix l'alletament. Dona el pit, dona salut \(vegeu la fitxa del Programa de promoció de la lactància materna\)](#)

[Lactància materna a les escoles bressol \(vegeu la fitxa del Programa de promoció de la lactància materna\)](#)

[Embaràs, part i puerperi](#)

[Xifres i dades de salut maternoinfantil](#)

Producte o servei	Programa de promoció de la lactància materna
Justificació	<p>La promoció de la lactància materna a Catalunya és una de les línies d'actuació prioritàries del Departament de Salut en l'àmbit específic de la millora de la salut maternoinfantil. La lactància materna comporta grans avantatges per a la mare i l'infant, no solament pels nutrients que aporta, sinó perquè protegeix contra infeccions, al·lèrgies i altres malalties cròniques (com la diabetis o l'obesitat); permet mantenir una estreta relació entre la mare i l'infant i disminueix el risc per a la mare de patir algunes malalties.</p> <p>Actualment, el 82% de les mares donen el pit en el naixement (segons l'ESCA), però amb els mesos es produeix una davallada de la prevalença. I segons dades del Sistema d'informació dels serveis d'atenció primària (SISAP), l'ECAP, la prevalença de lactància materna a l'inici és més alta, al voltant del 95%.</p> <p>L'objectiu és incrementar la prevalença de la lactància materna en néixer i als 6 mesos del postpart.</p>
Descripció	<p>El Programa consisteix en intervencions adreçades als professionals, amb cursos de formació presencials i/o en línia per a promotors de la lactància materna, i adreçades a la població mitjançant el consell amb materials divulgatius de suport i la col·laboració dels grups de suport a la lactància materna.</p>
A qui s'adreça	<p>A professionals de l'àmbit de la salut maternoinfantil, siguin de l'àmbit hospitalari, de l'atenció primària o dels centres d'atenció a la salut sexual i reproductiva.</p> <p>A dones embarassades i les seves parelles.</p> <p>A grups de suport de la lactància materna.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Centres d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR), centres i hospitals maternals, centres d'atenció primària i regions sanitàries.</p>
Indicadors	<p>Nombre de professionals formats en la promoció de la lactància materna.</p> <p>Prevalença de la lactància materna a l'inici i als 6 mesos de vida del nadó, i que no han estat mai alletats, segons dades del SISAP o l'ESCA.</p> <p>Nombre de tríptics i pòsters distribuïts.</p>
Contacte	<p>maternoinfantil.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Materials de divulgació i per als professionals:</p> <p>Gaudeix l'al·letament. Dona el pit, dona salut</p> <p>Lactància materna a les escoles bressol</p> <p>Recomanacions per a l'alimentació en la primera infància (de 0 a 3 anys)</p> <p>Alimentació del nadó: la lactància materna, recomanacions importants</p> <p>https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/b/bebe/lactancia-materna/</p> <p>La lactància materna també es treballa des de la Guia per a embarassades en capítols com: 'Alletament, grups de suport a la lactància i la donació de llet materna'.</p> <p>Protocol d'activitats preventives i de promoció de la salut a l'edat pediàtrica, Infància amb Salut, a diferents apartats d'educació sanitària, alimentació a les diferents revisions del nadó, atenció a l'infant immigrat, indicadors i criteris d'evidència</p>

Producte o servei	Programa de diagnòstic prenatal d'anomalies congènites fetals a Catalunya
Justificació	<p>Els defectes congènits que es poden detectar en l'etapa prenatal són prou amplis per justificar un programa de prevenció d'aquestes malalties, atès que la major part provoca discapacitats que poden tenir una repercussió important en la salut.</p> <p>L'objectiu és oferir una prova de cribratge que garanteixi un alt grau de detecció amb els mínims efectes secundaris.</p>
Descripció	<p>Programa que es basa en l'avançament de la prova de cribratge al primer trimestre de gestació, amb la realització d'un cribratge combinat bioquímic i ecogràfic que inclou dos marcadors bioquímics i la translucidesa nucal fetal a totes les dones embarassades de totes les edats. Si en el cribratge es detecta un risc alt d'anomalies congènites, s'ofereix a les dones la possibilitat de fer una prova invasiva. S'ha incorporat en el cribratge la prova del DNA fetal que és una prova no invasiva basada en l'anàlisi del DNAf lliure en sang materna en el cas de risc alt i intermedi.</p>
A qui s'adreça	A totes les dones embarassades amb residència a Catalunya.
Qui ho pot demanar	Centres d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR), centres maternals i regions sanitàries.
Indicadors	<p>Nombre de cribratges realitzats.</p> <p>Percentatge de cribratges positius.</p> <p>Percentatge de proves invasives realitzades (respecte del total de resultats positius).</p> <p>Cobertura</p>
Contacte	<p>Programa de salut maternoinfantil maternoinfantil.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Per als professionals</p> <p><u>Implantació del Protocol de cribratge prenatal d'anomalies congènites a Catalunya, segona edició (01/2021)</u></p> <p><u>Protocol de diagnòstic prenatal d'anomalies congènites fetals</u></p> <p>Per a la dona o la dona embarassada</p> <p><u>Què pots fer si el cribratge bioquímic ecogràfic t'ha sortit de risc ALT (DNA fetal)?</u></p> <p><u>Què pots fer si el cribratge bioquímic ecogràfic t'ha sortit de risc INTERMEDI (DNA fetal)</u></p>

Producte o servei	Programa de detecció precoç neonatal a Catalunya
Justificació	Actuació de prevenció secundària dirigida a identificar precoçment els nadons afectats per determinades malalties genètiques, endocrines, embrionàries o infeccioses que posen en perill la seva vida i per a les quals una actuació sanitària en els primers dies de vida del nadó pot conduir a l'eliminació o la reducció significativa de la morbiditat, mortalitat o discapacitats associades.
Descripció	El Programa de detecció precoç neonatal consisteix en un cribratge de tots els nadons de Catalunya mitjançant l'extracció d'una mostra de sang del taló al centre maternal a partir de les 48 hores de vida del nadó. El cribratge inclou la detecció de les tres malalties clàssiques (l'hipotiroïdisme congènit, la fenilcetonúria i la fibrosi quística) i d'altres vint-i-dues (25 malalties).
A qui s'adreça	A tots els nadons que neixen a Catalunya, sigui a la xarxa sanitària d'utilització pública o a la privada.
Qui ho pot demanar	Centres maternals del SISCAT i de la xarxa privada, els ASSIR i les regions sanitàries.
Indicadors	Nombre de nadons sotmesos a cribratge. Nombre de nadons diagnosticats per a cadascuna de les 24 malalties que són objecte del cribratge sistemàtic. Biotinidasa
Contacte	Programa de salut maternoinfantil maternoinfantil.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Per als professionals Programa de detecció precoç neonatal Per a la dona embarassada o que acaba de tenir el nadó, i per a la seva parella, si en té Triptic informatiu sobre cribratge neonatal per Detecció precoç de malalties en el nadó

Producte o servei	Programa de prevenció de la hipoacúsia neonatal
Justificació	<p>Segons l'OMS, la incidència de la hipoacúsia és d'1 a 3 casos per cada 1.000 nascuts vius, i cal fer-ne una detecció precoç universal, atès que, si només es fes en els infants de risc, es deixarien sense diagnosticar el 50% dels nadons. La detecció precoç és essencial per fer un diagnòstic primerenc i iniciar, tan aviat com sigui possible, un procés mèdic i educatiu que ajudi a millorar aspectes comunicatius i lingüístics, a més d'evitar possibles repercussions en el desenvolupament global de la persona. L'objectiu del cribratge és la identificació precoç dels infants que presenten una pèrdua auditiva ≥ 40 dB, i el diagnòstic, el tractament i el seguiment dels infants afectats.</p>
Descripció	<p>Es defineixen les etapes de la realització del cribratge de la hipoacúsia i la seva implementació. Es donen les pautes del procediment de cribratge, però també el diagnòstic, el seguiment i el tractament de la hipoacúsia un cop detectats aquests nadons. El cribratge es duu a terme als centres maternals i el diagnòstic, al centre de referència per a la hipoacúsia infantil. Consisteix en un cribratge seriat de dues proves: la primera es duu a terme a la maternitat (abans de les 48 hores) i la segona es fa abans del mes de vida. El diagnòstic de sordesa s'ha de fer abans dels 3 mesos de vida i el tractament d'aquesta s'ha d'instaurar abans dels 6 mesos. El seguiment del Programa de prevenció de la hipoacúsia es duu a terme en el marc del programa «Infància amb salut».</p>
A qui s'adreça	<p>A nounats.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Protocol i registre de la hipoacúsia: tots els centres maternals de la pública i privada de Catalunya. Fullet de la hipoacúsia: tots els centres maternals públics de Catalunya i ASSIR, unitats pediàtriques i regions sanitàries. Carnet de salut: centres maternals (XHUP i xarxa privada) i centres d'atenció primària.</p>
Indicadors	<p>Nombre total d'infants positius en la primera prova de cribratge. Nombre total d'infants positius en la segona prova de cribratge. Nombre total d'infants diagnosticats d'hipoacúsia.</p>
Contacte	<p>Programa de salut maternoinfantil maternoinfantil.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Protocol de la hipoacúsia Per què cal fer la detecció precoç de la hipoacúsia al vostre infant?</p>

Producte o servei	Programa «Infància amb salut»
Justificació	<p>A Catalunya hi ha al voltant d'1.500.000 infants de 0 a 14 anys que necessiten revisions en l'etapa infantil, ja que és en aquesta etapa quan es poden detectar precoçment diversos problemes de salut i es poden posar en marxa els tractaments pertinents, a més de potenciar l'adquisició d'hàbits saludables.</p> <p>El programa «Infància amb salut» és un programa d'activitats preventives i de promoció de la salut en l'edat pediàtrica, basat en l'evidència científica i les guies de pràctica clínica.</p>
Descripció	<p>El programa «Infància amb salut» tracta diversos temes, com ara el desenvolupament físic i psicomotor, aparell locomotor, aparell genitourinari, oftalmologia, otorrinolaringologia, atenció a l'infant immigrat, salut mental infantojuvenil, salut bucodental, vacunacions, consells de salut, grups de risc, avaluació i evidència científica.</p> <p>En el Programa es duen a terme:</p> <ul style="list-style-type: none">• Activitats de prevenció de la salut en l'edat pediàtrica.• Cribratges esglaonats en les diferents edats, que van des de la primera visita a l'equip pediàtric fins als 14 anys.• Consells de salut per dur a terme l'educació per a la salut en l'etapa pediàtrica.• Actualment està en fase de revisió, ha finalitzat el procés participatiu.
A qui s'adreça	<p>Als professionals de l'equip de pediatria que fan el seguiment dels infants de 0 a 14 anys, i adaptat específicament a neonatologia, primera infància i adolescència.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Centres maternals de la xarxa sanitària pública i privada, centres d'atenció primària amb unitats pediàtriques, centres privats amb equip de pediatria i regions sanitàries.</p> <p>Professionals: equip de pediatria d'atenció primària (mèdic, pediàtric, infermeria, etc.), personal dels centres maternals, personal de llevadoria, professionals d'infermeria de neonatologia i de les plantes maternals.</p>
Indicadors	<p>Nombre total d'infants als quals se'ls ha aplicat el protocol / nombre total d'infants atesos.</p>
Contacte	<p>Programa de salut maternoinfantil maternoinfantil.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Protocol d'activitats preventives i de promoció de la salut en l'edat pediàtrica («Infància amb salut»)</p> <p>Portal de participació ciutadana de la Generalitat de Catalunya</p>

Producte o servei	Programa de prevenció de maltractaments infantojuvenils
Justificació	<p>El Programa vol donar resposta a una necessitat creixent de la població infantil i adolescent i a una demanda en augment dels professionals sanitaris i institucions en relació amb aquest problema. Així mateix, vol millorar la coordinació interdepartamental per aconseguir l'objectiu principal de protecció dels infants i joves, consensuar i homogeneïtzar les actuacions al territori i disposar d'informació sobre aquest problema de salut.</p> <p>L'objectiu prioritari és promoure el bon tracte integral als infants i adolescents, així com la prevenció, la detecció precoç, l'atenció integral i la rehabilitació dels infants i adolescents que han patit maltractament des de l'àmbit del sistema sanitari incidint sobre les situacions de risc dels maltractaments infantojuvenils i potenciant l'actuació de l'atenció primària i comunitària, seguint les indicacions del Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents a Catalunya de l'any 2017, per garantir la protecció dels infants i joves i actuar de forma coordinada per evitar la victimització secundària.</p>
Descripció	<p>Protocol d'actuació davant del maltractament en la infància i l'adolescència en l'àmbit de la salut a Catalunya.</p> <p>Tríptic per als professionals dels centres sanitaris amb consells d'actuació davant el maltractament infantil, que inclou eines per millorar la detecció d'un maltractament i el circuit que cal seguir en les diferents institucions implicades (principalment, la DGAIA), pel que fa als maltractaments greus i també els lleus en un context de cronicitat. Aquest tríptic ha estat elaborat per professionals experts i està basat en dades científiques.</p> <p>Tríptic Auxili! No para de plorar: consells per a qui té cura d'un nadó. Per evitar la síndrome del nadó sacsejat. Editat en vuit idiomes.</p> <p>Cursos de formació adreçats a professionals sanitaris.</p> <p>El Registre unificat de maltractaments infantojuvenils (RUMI) és una eina informàtica que permet la prevenció precoç dels maltractaments, ja que es poden consultar els casos anteriors de maltractaments (sempre que es respecti la normativa de protecció de dades) i, per tant, es pot actuar per prevenir-ne de nous. Permet tenir un enregistrament dels casos a Catalunya.-</p>
A qui s'adreça	A professionals sanitaris que tenen cura de nounats, infants i adolescents (fins als 18 anys).
Qui ho pot demanar	Hospitals maternoinfantils, serveis de pediatria dels centres d'atenció primària, centres de salut sexual i reproductiva, serveis d'urgències de pediatria, centres d'atenció a les drogodependències.
Indicadors	Nombre d'hospitals maternoinfantils amb accés al RUMI. Nombre de notificacions de maltractaments infantojuvenils al RUMI, per edat, sexe, regió sanitària, país d'origen, tipologia, gravetat i sospita/certesa de maltractament.
Contacte	Programa de salut maternoinfantil maternoinfantil.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p>Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents a Catalunya</p> <p>Protocol d'actuació davant del maltractament en la infància i l'adolescència en l'àmbit de la salut</p> <p>Auxili! No para de plorar: consells per a qui té cura del nadó</p> <p>Consells d'actuació davant del maltractament infantil per a professionals de centres sanitaris</p>

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia adreçades a les etapes vitals
> Promoció de la salut a l'adolescència i la joventut

Producte o servei	Programa «Salut i escola»
Justificació	<p>L'adolescència és una etapa clau en l'adquisició d'un estil de vida saludable i de prevenció de conductes de risc. El centre educatiu, com a espai natural per a l'aprenentatge, l'educació i la formació integral de la persona, és també el lloc on els signes d'alerta de problemes de salut es manifesten més precoçment i en el qual una detecció precoç pot ser la primera acció d'un procés d'ajuda a les necessitats, sovint no expressades però sí manifestades per mitjà de conductes. És per això que, durant el curs 2004-2005, el Departament de Salut i el Departament d'Educació van posar en marxa el programa «Salut i escola» (PSiE), que es coordina des de l'Agència de Salut Pública de Catalunya.</p>
Descripció	<p>El Programa inclou activitats d'educació i promoció de la salut i de prevenció que es fan al centre educatiu i la «consulta oberta», un espai confidencial dins el centre educatiu, on els adolescents poden consultar individualment qualsevol tema de salut al professional d'infermeria de l'equip d'atenció primària de salut. La consulta oberta permet apropar els serveis de salut als centres educatius i als adolescents.</p> <p>Els àmbits d'actuació preferents són: salut mental i benestar emocional, salut sexual i afectiva, consum de substàncies addictives (drogues, alcohol i tabac) incloent les addiccions comportaments (TIC, xarxes socials, videojocs...), hàbits saludables (alimentació saludable, activitat física, horaris/son, higiene..), maltractaments i violències (masclista, familiar, entre iguals,...), salut social i entorn (pertinença a bandes, immigració...), etc.</p> <p>Altres intervencions del PSiE són les vacunacions previstes en l'àmbit escolar segons el calendari de vacunacions sistemàtiques de Catalunya, el rol de referent de salut del sistema sanitari per a les seves escoles i la detecció de la vulnerabilitat d'infants que no estan vinculats al sistema sanitari mitjançant el control del seguiment del protocol d'activitats preventives i de promoció de la salut a l'edat pediàtrica, «Infància amb salut».</p>
A qui s'adreça	A centres educatius de secundària i destinats als nois i noies de 1r a 4t d'ESO (principalment 3r i 4t), i també als alumnes de 1r i 2n de batxillerat.
Qui ho pot demanar	Tots els centres d'ESO de Catalunya.
Indicadors	<p>Nombre d'escoles que participen en el Programa Nombre d'infermeres que participen en el Programa Nombre d'alumnes que realitzen, com a mínim, una consulta (per curs, sexe i regió sanitària) Nombre de consultes realitzades (per curs, sexe i regió sanitària) Nombre de temes tractats (per curs, sexe i regió sanitària) Temés més tractats per curs, sexe i regió sanitària Nombre de derivacions Nombre d'activitats realitzades (per temàtica) i hores dedicades per regió sanitària.</p>
Contacte	maternoinfantil.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p>Formulari de sol·licitud de material del programa «Salut i escola» Quadríptic consulta oberta per als alumnes Tríptic consulta oberta per a famílies Cartell consulta oberta</p>

Producte o servei	Programa d'anticoncepció d'urgència
Justificació	<p>Des de fa anys, és una prioritat del Departament de Salut treballar en la prevenció dels embarassos no desitjats en general, fent un èmfasi especial en els adolescents, tal com preveu l'objectiu específic 1.2.6 del Pla de salut de Catalunya 2021-2025, juntament amb altres actuacions encaminades a la promoció i prevenció de la salut en els joves, on l'aspecte de l'educació afectiva i sexual a l'escola té un paper destacat. Per als casos en què aquesta prevenció no ha estat suficient o bé les mesures preventives han fracassat, es fan intervencions per mitjà de programes com ara el Programa d'anticoncepció d'urgència.</p> <p>A l'octubre del 2004 es va posar en marxa el Programa d'anticoncepció d'urgència des de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, amb la finalitat de prevenir tot embaràs no desitjat després d'un coit no protegit.</p> <p>Des del setembre del 2009 el tractament va començar a dispensar-se sense recepta mèdica a les oficines de farmàcia.</p> <p>Des de CatSalut, amb la finalitat de coordinar tot el dispositiu sanitari públic i de cobertura pública i la millor utilització dels recursos disponibles, es publica una instrucció per implantar el Protocol d'anticoncepció d'urgència a Catalunya.</p>
Descripció	<p>El Programa d'anticoncepció d'urgència a Catalunya, que constitueix una acció preventiva de segona línia i té com a finalitat millorar l'accessibilitat a l'anticoncepció, constitueix el conjunt d'actuacions de salut pública adreçades a prevenir l'embaràs no desitjat després d'una relació sexual coital desprotegida o durant la qual s'ha produït una fallada del mètode anticonceptiu habitual.</p> <p>L'Agència de Salut Pública de Catalunya ha elaborat la versió actualitzada del Protocol d'anticoncepció d'urgència que recull el conjunt de recomanacions i d'informacions que han de seguir els professionals sanitaris del sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya per dur a terme una atenció correcta en la dispensació gratuïta de l'anticoncepció d'urgència a Catalunya. Aquesta actualització incorpora nous mètodes en concordança amb les recomanacions de l'evidència científica actual: el tractament farmacològic oral (píndola postcoital o de l'endemà mitjançant el fàrmac levonorgestrel o l'acetat d'ulipristal) es dispensa en un maletí d'educació sanitària amb un tríptic informatiu sobre l'anticoncepció d'urgència amb la píndola postcoital, un preservatiu i unes instruccions d'utilització del preservatiu per ajudar el professional sanitari que la dispensi a la tasca d'educació sanitària i promoció de la salut, a més d'una targeta de visita preferent a l'ASSIR. O bé el tractament per mitjà de la implantació d'un dispositiu intrauterí de coure (DIU-Cu), segons les indicacions concretes de cada cas.</p>
A qui s'adreça	Aquest tractament és accessible a tota persona menstruante que el necessiti.
Qui ho pot demanar	<p>La xarxa sanitària pública dels centres d'atenció primària, dels centres d'urgència de l'atenció primària, dels centres d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) i de les urgències hospitalàries.</p> <p>També es dispensa sense recepta mèdica a les oficines de farmàcia (amb cost).</p>
Indicadors	Consum anual de píndoles postcoitals a la xarxa sanitària pública de Catalunya, per edat, nacionalitat, motiu i el nombre total de píndoles preses en un any (1a i última vegada).

Contacte	maternoinfantil.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Protocol d'anticoncepció d'urgència a Catalunya Fullet d'educació sanitària «Cuida't. Millor sense risc» dins del maletí Targeta de visita preferent a l'ASSIR

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia adreçades a les etapes vitals
> Foment de l'envelliment saludable

Producte o servei	Programa d'envelliment actiu i saludable
Justificació	<p>Catalunya té una de les esperances de vida més elevades del món, tot i això, la xifra d'anys de vida en bona salut no és tan favorable, especialment en les dones.</p> <p>Les dades mostren que l'envelliment de la població continua creixent, amb una menció especial a la composició per edats del grup de més de 65, que continua envellint. L'índex de sobreenvelliment (ràtio entre les persones de més de 85 anys i les de més de 65 anys) també va augmentant. Un objectiu del Pla de Salut és augmentar l'esperança de vida amb bona salut en el 5%.</p> <p>El Pla de Salut 2021-2025 té entre els seus objectius promoure l'envelliment saludable i l'autonomia de la gent gran i les persones dependents.</p> <p>L'envelliment saludable també és una prioritat del Pla Interdepartamental i Intersectorial de Salut Pública (PINSAP). L'envelliment saludable té per objectiu mantenir l'autonomia i la capacitat funcional de la gent gran perquè aquestes puguin seguir fent les activitats de la vida diària i mantenir les relacions familiars i socials, fins i tot quan comencen a perdre les seves capacitats.</p> <p>Cal prioritzar accions que promoguin l'envelliment actiu i saludable i que millorin la salut i la qualitat de vida d'aquest grup poblacional en persones sanes i també en les que puguin presentar trastorns o malalties.</p>
Descripció	<p>Promoció de l'envelliment actiu i saludable amb accions comunitàries i materials d'educació per a la salut.</p> <p>Aplicació de les recomanacions sobre alimentació i activitat física als centres residencials per a persones grans.</p> <p>Assessorament i planificació de menús als centres residencials per a persones grans i centres sociosanitaris de llarga estada.</p> <p>Prevenició de maltractaments a persones grans en col·laboració el Departament de Drets Socials</p> <p>Programa formatiu per a la promoció de l'envelliment actiu als centres residencials de persones grans.</p> <p>Col·laboració amb el programa «Acadèmia dels sèniors», liderat pel Departament de Drets Socials.</p> <p>Col·laboració amb Firagran.</p>
A qui s'adreça	<p>A persones grans.</p> <p>A professionals de la salut i de l'àmbit social.</p> <p>A centres d'acolliment residencial per a persones grans.</p>
Qui ho pot demanar	<p>ABS, proveïdors d'atenció primària i regions sanitàries.</p> <p>Centres d'acolliment residencial per a persones grans.</p> <p>Centres sociosanitaris.</p> <p>Entitats socials.</p>

Indicadors	Nombre de persones grans que han participat en les accions de promoció. Nombre de revisions de menús dels centres d'acolliment residencial i centres socio-sanitaris de llarga estada. Nombre d'activitats de formació per a professionals.
Contacte	Promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Document de bases per a la promoció de l'envelliment actiu i saludable:</u> <u>10 trucs per a gent gran més activa</u> <u>Cartell Alimentar-se be per envellir en salut 2012 Recomanacions d'alimentació i activitat física per als centres d'acolliment residencial per a persones grans</u> <u>Piràmide d'activitat física per a la gent gran</u> <u>Activitat física per a la gent gran a Canal Salut</u> <u>Idees per viure més i millor i fer salut</u> <u>Consells sobre alimentació i activitat física en la malaltia d'Alzheimer</u> <u>Guia pràctica de masticació</u> <u>Guia pràctica de gastronomia triturada</u>

Producte o servei	Programa de promoció de l'envelliment actiu i saludable en persones grans en centres residencials de persones grans, centres sociosanitaris i centres de dia
Justificació	<p>Catalunya té una de les esperances de vida més elevades del món, tot i això, la xifra d'anys de vida en bona salut no és tan favorable, especialment en les dones.</p> <p>Les dades mostren que l'envelliment de la població continua creixent, amb una menció especial a la composició per edats del grup de més de 65, que continua envellint. Així mateix es preveu que el percentatge de persones més grans respecte al total de la població continuï augmentant en els propers anys.</p> <p>Tot i</p> <p>Aquesta dinàmica demogràfica augmenta el risc de fragilitat, la cronicitat i la dependència, amb l'increment consegüent de la població institucionalitzada en diferents modalitats. Per això es treballa de manera intersectorial i interdepartamental en el marc del PINSAP i amb la coordinació del PIAISS.</p>
Descripció	<p>Impulsar les polítiques de promoció de l'envelliment actiu i saludable en l'àmbit dels centres residencials de persones grans i d'atenció continuada i els centres de dia. Les actuacions incloses en el Programa són:</p> <ul style="list-style-type: none">• Avaluar l'oferta i les pràctiques dels centres residencials de persones grans, centres sociosanitaris i centres de dia mitjançant un qüestionari específic sobre alimentació i activitat física saludable en concordança amb les recomanacions del Departament de Salut.• Elaborar un informe de recomanacions de millora en funció dels resultats.• Formar els professionals dels centres residencials de persones grans amb el suport dels recursos humans i materials de l'ASPCAT. Aquestes activitats formatives es complementen amb les ja implementades des d'altres entitats que col·laboren amb el Programa.
A qui s'adreça	<p>A centres residencials per a persones grans.</p> <p>A centres de dia.</p> <p>A centres sociosanitaris de llarga durada.</p>
Qui ho pot demanar	<p>El Programa s'implementa a partir de les visites que realitzen els serveis territorials de Salut Pública. Qualsevol entitat de les esmentades en l'apartat de la descripció pot sol·licitar-ne l'aplicació.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'establiments visitats.</p> <p>Nombre de cursos impartits.</p> <p>Nombre de professionals formats</p> <p>Nombre de millores introduïdes amb el nou emplenament del qüestionari.</p>
Contacte	<p>promocio.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Recomanacions d'alimentació i activitat física per a centres d'acolliment residencial i per a persones grans del Departament de Salut.</u></p> <p><u>Idees per viure més i millor i fer salut.</u></p> <p><u>Bases per a la promoció de l'envelliment actiu i saludable</u></p> <p><u>Qüestionari d'avaluació de les pràctiques d'alimentació i activitat física</u></p>

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia en relació amb problemes de salut prioritaris

> Pla integral per a la promoció de l'activitat física i l'alimentació saludable (PAAS)

Producte o servei	Pla integral per a la promoció de l'activitat física i l'alimentació saludable (PAAS)
Justificació	<p>L'alimentació inadequada, l'activitat física insuficient i el sedentarisme són determinants subjacents comuns de moltes malalties cròniques no transmissibles. L'augment del sobrepès i de l'obesitat en els darrers anys reflecteix els canvis socials i de l'entorn que influeixen en l'activitat física i els hàbits d'ingesta. El PAAS és l'estratègia de salut pública per promoure una alimentació saludable i un estil de vida actiu en resposta a l'increment observat en la prevalença d'obesitat. Es basa en l'evidència que afirma que els abordatges multidisciplinaris, multifactorials i integrals són els més efectius per promoure canvis en els hàbits i els estils de vida.</p> <p>Cal un abordatge multifactorial i actuar sobre les condicions econòmiques, físiques i socials que determinen l'estat de salut.</p> <p>El Departament de Salut ha desenvolupat el PAAS per:</p> <ul style="list-style-type: none">• Sensibilitzar la població en relació amb la pràctica regular d'activitat física i portar una alimentació saludable.• Dur a terme accions informatives i educatives i intervencions sobre l'entorn.• Promoure acords i compromisos de cooperació en els diferents àmbits per usar els recursos eficientment.
Descripció	<p>El PAAS vol arribar a tota la població d'acord amb les seves necessitats, vol promoure l'equitat i l'aprofitament dels recursos ja existents i treballa per capacitar els professionals i les persones, per generar entorns promotors de salut i per actuar sobre els determinants de la salut.</p> <p>Elaboració i coordinació de programes, protocols, guies, així com assessorament metodològic, tècnic i institucional, a centres de salut, ajuntaments, departaments i entitats que vulguin portar a terme activitats en la línia del PAAS.</p> <p>Per a més informació: PAAS</p>
A qui s'adreça	<p>A centres de salut, altres departaments, ajuntaments, fundacions i entitats sense ànim de lucre.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Professionals de Salut Pública, de salut assistencial, de la docència i de serveis socials, entre d'altres.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'entitats que demanen suport per portar a terme activitats del PAAS.</p> <p>Nombre d'activitats del PAAS a les quals s'ha donat suport.</p>
Contacte	<p>promocio.salut@gencat.cat; sec.promocio@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Pla integral per a la promoció de la salut mitjançant l'activitat física i l'alimentació saludable (PAAS)</p>

Producte o servei	Pla d'activitat física, esport i salut (PAFES)
Justificació	<p>L'activitat física (AF) és una eina potent i líder en el control dels factors de risc de la mortalitat i morbiditat a Catalunya, com són la hipertensió, el colesterol elevat, la diabetis i l'excés de pes. A més a més, té un efecte terapèutic sobre la salut mental, l'Alzheimer, el càncer i l'osteoporosi. Una vida activa redueix el risc de caigudes i millora la qualitat de vida (2, 3). La reducció de la inactivitat física és un dels cinc objectius de l'OMS 2020. A Catalunya, és responsable de més de 3.000 morts/any, amb un cost sanitari estimat de 150-300 €/persona. El PAFES, iniciat el 2005, està emmarcat en el PAAS, integrat a SumaSalut i forma part del Pla de salut 2021-2025.</p>
Descripció	<p>El PAFES té com a objectiu incrementar el nivell d'AF en adults, especialment en aquells amb algun factor de risc cardiovascular. Ho fa a través de tres elements:</p> <ul style="list-style-type: none">• Establiment de guies clíniques per a la recomanació i prescripció d'AF.• Utilització de recursos locals d'AF.• Cribratge i consell d'AF en atenció primària de salut segons l'etapa del canvi. <p>En l'àmbit de l'atenció primària: estratègia de formació de formadors i establiment d'una xarxa de referents del Programa constituïda per dos professionals (un metge i l'altre infermer) per àrea bàsica de salut.</p> <p>En l'àmbit del municipi: informació i suport per dissenyar rutes saludables i recull de l'oferta d'AF.</p> <p>Impuls a la celebració del Dia Mundial de l'Activitat Física (DMAF).</p> <p>Difusió a través del web i del butlletí SumaSalut.</p>
A qui s'adreça	<p>A població inactiva que presenta un o més factors de risc cardiovascular (hipertensió, dislipèmies, diabetis de tipus 2, sobrepès o obesitat) atesa a l'atenció primària de salut.</p> <p>A municipis.</p>
Qui ho pot demanar	ABS, servei d'atenció primària o regió sanitària i municipis.
Indicadors	<p>En l'àmbit de les ABS: percentatge de població de 15 a 69 anys assignada i atesa, insuficientment activa i amb algun factor de risc cardiovascular que millora en l'etapa de canvi de Prochaska d'activitat física i/o passa a ser activa.</p> <p>En l'àmbit dels ajuntaments: nombre d'ajuntaments amb rutes saludables i població amb accés a ruta saludable.</p> <p>DAMF: participació (persones i entitats) per regió sanitària, ABS i municipi.</p>
Enllaços i material de suport	<p>Web del PAFES</p> <p>DMAF</p> <p>Rutes saludables</p> <p>Canal salut/vida activa</p>

Producte o servei	15 minuts en moviment – «La Milla Diària / The Daily Mile»
Justificació	La pràctica regular d'activitat física durant la infància i l'adolescència millora la salut, tant física com psicològica, emocional i social. A la infància i a l'adolescència es recomana fer almenys 60 minuts d'activitat física moderada-intensa cada dia i limitar les activitats sedentàries. Seguir les recomanacions d'activitat física durant l'etapa de creixement afavoreix el rendiment acadèmic, millora l'autoestima i disminueix el risc de patir angoixa i depressió. Reduir el temps en què l'alumnat està assegut durant la jornada escolar integrant petits temps d'activitat física dins de la rutina de l'aula ajuda a millorar el rendiment acadèmic.
Descripció	El programa «The Daily Mile», amb origen al Regne Unit, té per objectiu que l'alumnat corri o camini de pressa durant quinze minuts al dia a l'aire lliure durant l'horari escolar en el moment escollit per l'escola. És una activitat física que promou alhora l'estat de forma, el benestar social, emocional i mental. Per participar-hi, l'alumnat només necessita un calçat adient i no cal cap material ni formació especial del professorat. Té un impacte positiu en el comportament i els nivells de concentració dels infants, i això repercuteix en els resultats acadèmics. És un programa d'implantació gratuïta, senzill i efectiu, i permet que l'alumnat, incloent-hi els que tenen necessitats especials, realitzi activitat física diàriament, i sumi 15 minuts que l'ajudin a aconseguir el repte dels 60 minuts al dia d'AFE que recomana l'OMS.
A qui s'adreça	A tots els centres d'educació de Catalunya
Qui ho pot demanar	Centres d'educació i municipis.
Indicadors	Nombre de centres d'educació que hi participin Participació (alumnes i classes) total i per municipi
Contacte	_promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Propostes i recursos per a centres educatius Fulllet: Uneix-te als 15 minuts de moviment! - La Milla Diària Paquet de benvinguda

Producte o servei	Programa AMED, de promoció de l'alimentació mediterrània, adreçat a la restauració
Justificació	<p>El 31% de la població adulta menja fora de casa més d'una vegada durant la setmana lectiva; per tant, la restauració social i laboral és un entorn important de promoció de la salut. L'ASPCAT, amb la col·laboració d'ajuntaments, consells comarcals, gremis de restauració i la Fundació Dieta Mediterrània, va desenvolupar un projecte per fomentar els àpats mediterranis als establiments de restauració, que rep el nom d'Amed (acrònim d'Alimentació mediterrània). Els establiments Amed són promotors de salut a través d'una oferta d'alimentació mediterrània a preus assequibles. A més, aquests establiments ofereixen informació sobre opcions de lleure actiu en zones pròximes a l'establiment. L'objectiu és facilitar als usuaris dels establiments Amed l'elecció d'un menú saludable i a la vegada atractiu, sense incrementar-ne el preu.</p>
Descripció	<p>Amed és una acreditació pionera a l'Estat espanyol. Els establiments Amed garanteixen l'ús d'oli d'oliva verge, una oferta àmplia d'hortalisses i llegums, abundant fruita fresca en les postres, productes integrals, làctics sense sucres afegits, prioritza carns amb baix contingut de greix i, si fora de l'entorn laboral, s'hi preveu l'oferta de vi, cal que sigui per copes o unitats individuals. En el darrer any s'ha incorporat un nou criteri centrat en l'oferta gratuïta d'aigua de xarxa, a través de la <u>Llei 7/2022, de 8 d'abril, de Residus i Sòls Contaminats per a una Economia Circular</u></p> <p>Descartada l'existència de problemes vinculats a riscos sobre seguretat alimentària, l'ASPCAT revisa els criteris per poder optar a l'acreditació Amed dels establiments sol·licitants i lliura la documentació acreditativa juntament amb un adhesiu identificador que la població pot veure a l'exterior dels establiments acreditats. Més informació al web www.amed.cat.</p>
A qui s'adreça	<p>A establiments de restauració que ofereixen <u>menú durant la setmana</u> i menjadors laborals d'empreses, centres sanitaris, albergs, cases de colònies, hotels, etc.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Propietaris de restaurants i bars, ajuntaments, serveis de salut laboral de les empreses i hospitals, empreses de restauració col·lectiva, etc.</p>
Indicadors	<p>Nombre de restaurants Amed per municipi. Nombre de comensals als restaurants Amed. Nombre de menjadors laborals Amed.</p>
Contacte	<p>amed@amed.cat promocio.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web Amed</u> <u>Díptic Amed</u> <u>Manual AMED per a la restauració.</u> <u>La dieta mediterrània.</u></p>
Tràmit	<p>Acreditació d'establiments promotors de l'alimentació mediterrània (Amed) <u>Tràmit Gencat</u>; <u>Canal Empresa</u>; <u>Amed</u></p>

Producte	«Aquí sí. Fruita i salut»
Justificació	El consum habitual de fruita fresca és beneficiós per a la salut. Està demostrat que cada ració addicional de fruita o verdura fresca consumida habitualment redueix el risc de patir afeccions coronàries en un 7%. Un consum baix d'aquests productes es relaciona amb un risc més alt de càncer colorectal, mentre que el consum alt de fruita i verdura fresca protegeix contra aquestes afeccions. Diversos estudis demostren també que el consum de fruita i verdura pot prevenir el sobrepès i la diabetis. Catalunya és un gran productor de fruita de qualitat (produeix el 69% de les pomes, el 55% de les peres i el 35% dels préssecs i nectarines de l'Estat).
Descripció	«Aquí sí. Fruita i salut» és l'aposta del PINSAP per promoure el consum de fruita fresca, variada, de qualitat i de proximitat als establiments de restauració del país. És una campanya d'identificació de tots els establiments de restauració compromesos a oferir als clients racions de fruita fresca a punt per consumir. L'objectiu és sumar tants establiments de restauració com sigui possible, i també fruiteries, hotels, albergs i altres establiments, per fer que el consum de fruita fresca sigui un hàbit estès i fàcil en tot el territori i per a tota la població.
A qui s'adreça	A bars, restaurants, fruiteries, hotels i altres establiments que ofereixin fruita fresca de fàcil consum.
Qui ho pot demanar	Qualsevol establiment que s'hi vulgui adherir i es comprometi amb els criteris especificats en el formulari d'adhesió: Tenir fruita fresca visible a l'entrada de l'establiment o en algun altre lloc destacat (que convidi a demanar-ne). En el cas de la restauració, que el 50% de les postres en el menú i la carta siguin a base de fruita fresca, de qualitat i fàcil de menjar (pelada, trosjada, etc.). Disposar d'una oferta de fruita fresca variada i de qualitat.
Indicadors	Nombre d'establiments adherits. Nombre de comensals o clients. Nombre de municipis participants.
Contacte	promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	«Aquí sí. Fruita i salut»
Tràmit	Adhesió a la campanya «Aquí sí. Fruita i salut» Tràmit Gencat ; Canal Empresa

Producte o servei	Programa «Petits canvis per menjar millor» (PCMM)
Justificació	<p>La relació entre els hàbits alimentaris i la salut està àmpliament documentada. La prevenció i l'abordatge de les malalties cròniques més prevalents té, com a un dels eixos centrals, la modificació dels hàbits alimentaris que, actualment, s'allunyen molt de les recomanacions del patró de Dieta Mediterrània.</p> <p>Les guies alimentàries poden ser un instrument útil que ajudi a dur a terme una alimentació saludable i sostenible, ja que amb missatges breus i representacions gràfiques es poden oferir consells adaptats a diferents edats i grups que poden servir per millorar la ingesta alimentària de tothom i reduir l'impacte mediambiental de l'alimentació.</p> <p>Els missatges clau de la guia «Petits canvis per menjar millor» estan justificats per les dades de consum alimentari de la nostra població. També té en compte l'evidència científica més actual que relaciona un consum excessiu de determinats aliments amb un risc més elevat de patir algunes malalties, i incorpora contingut documental que relaciona els efectes de determinada forma de menjar amb un impacte ambiental més gran.</p>
Descripció	<p>El programa consisteix en intervencions centrades en cursos de formació específics, formació contínua, servei de consultes, registre de les dades a l'ECAP i activitats comunitàries lligades a la promoció de l'alimentació saludable i sostenible a través de la guia PCMM.</p>
A qui s'adreça	<p>A professionals de la salut, principalment de l'atenció primària i comunitària, dietistes-nutricionistes, medicina i infermeria de família, equips de pediatria, equips de salut bucodental, llevadores, així com a tècnics/ques de Salut Pública i altres.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Centres d'atenció primària, regions sanitàries, ajuntaments entitats comunitàries..</p>
Indicadors	<p>Nombre de tríptics, cartells i guies distribuïdes. Nombre de professionals formats. Registre de consum d'aliments clau de l'ECAP (racions de fruites i verdures, aliments integrals, llegums, begudes ensucrades i productes ultraprocessats).</p>
Contacte	<p>promocio.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p><u><i>Petits canvis per menjar millor</i></u>. Fullet. Traduït a 8 llengües. Versions en: <u>aranès</u>, <u>castellà</u>, <u>anglès</u>, <u>àrab</u>, <u>francès</u>, <u>romanès</u>, <u>xinès</u> i <u>urdú</u>. <u><i>Petits canvis per menjar millor</i></u>. La Guia. <u>Versió en castellà</u> <u>Petits canvis per menjar millor</u>. Cartell (Model 1). <u>Versió en castellà</u> <u>Petits canvis per menjar millor</u>. Cartell (Model 2). <u>Versió en castellà</u> <u>Petits canvis per menjar millor</u>. Cartell (Model 3). <u>Versió en castellà</u></p> <p>Curs en línia <u>Petits canvis per menjar millor</u> en la prevenció i l'abordatge de les malalties cròniques (pendent de publicar). <u>Petits canvis per menjar millor</u> infografies (pendent de publicar). <u>«Petits canvis per menjar millor» (empresa promotora de salut)</u>. <u>Programa per implantar en l'entorn laboral</u></p>

Producte o servei	Programa de Revisió de menús escolars, PReME
Justificació	Actualment, més del 40% dels escolars de Catalunya fan l'àpat de dinar al menjador del centre escolar. Entre les estratègies de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), l'Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició (AESAN-NAOS) i el Pla estratègic per a la promoció de l'activitat física i de l'alimentació saludable (PAAS) del Departament de Salut, les accions de promoció de l'alimentació saludable i sostenible en l'edat infantil són fonamentals en l'adquisició d'estils de vida saludables i sostenibles. PReME garanteix un assessorament mantingut al llarg dels anys sobre la qualitat de l'oferta alimentària en els menjadors escolars.
Descripció	Revisió de la programació de menús escolars en 3 fases: <ul style="list-style-type: none">• Fase 1. Rebuta de la programació de menús del centre escolar i elaboració d'un informe amb suggeriments de millora• Fase 2. Seguiment de l'aplicació de les mesures suggerides.• Fase 3. Valoració presencial del menjador, anàlisi sensorial del menú per part dels comensals habituals i de tècnics del PReME. Per a més informació: Programa de revisió de programacions de menús escolars a Catalunya (PReME) .
A qui s'adreça	A escoles d'educació infantil, primària i secundària amb servei de menjador escolar.
Qui ho pot demanar	Consell escolar, direcció del centre docent, associacions de famílies d'alumnes (AFA), municipis i consells comarcals.
Indicadors	Nombre d'escoles amb revisió de menús. Fase 1 i fase 2 i avaluació sensorial, fase 3. Nombre d'alumnes i comensals en escoles amb revisió de menús i nombre d'alumnes i comensals en escoles amb avaluació sensorial. Percentatge d'escoles que ofereixen fruita ≥ 4 vegades per setmana. Percentatge d'escoles que ofereixen ≥ 10 vegades llegums entre els primers i segons plats Percentatge d'escoles que ofereixen ≥ 15 dies al mes hortalisses al menú diari Percentatge d'escoles que ofereixen ≥ 15 dies al mes aliments frescos (fruites o hortalisses) al menú diari Percentatge d'escoles que ofereixen oli d'oliva verge per amanir Percentatge d'escoles amb màquines expenedores d'aliments i begudes Cobertura de les escoles i dels alumnes als quals s'ha fet una revisió de menús els darrers tres anys.
Contacte	menus.escolars@gencat.cat promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Pàgina web del PReME. Catàleg de publicacions sobre alimentació infantil. Llei 17/2011, de 5 de juliol, de seguretat alimentària i nutrició (BOE 160, de 6.7.2011).

Producte o servei	Promoció de l'activitat física fomentant l'ús de les escales a l'àmbit laboral. Programa «A la feina fem salut. Pugem escales!»
Justificació	<p>Nombrosos estudis han demostrat que la pràctica d'un mínim de 30 minuts d'activitat física moderada cinc cops per setmana redueix a la meitat el risc de patir malalties cardiovasculars, diabetis de tipus 2 i obesitat. Practicar activitat física de manera habitual també disminueix l'estrès, l'ansietat, la depressió i millora la salut mental en general. L'activitat física acumulada al llarg del dia i integrada en la rutina diària és una eina de promoció de la salut i de prevenció i control de les malalties. L'entorn laboral és un àmbit idoni per fomentar l'activitat física, tant per a la salut dels treballadors com per a l'empresa. Per això, en el marc del PAAS es va dissenyar el programa «A la feina, fem salut. Pugem escales!» amb l'objectiu de contribuir a assolir la recomanació d'acumular 30 minuts d'activitat física moderada cinc dies o més a la setmana.</p> <p>Pujar escales és una manera senzilla d'augmentar l'activitat física quotidiana, que no requereix cap equipament especial i no cal invertir-hi temps ni diners addicionals. Diferents estudis científics han demostrat que la col·locació de rètols per promoure l'ús de les escales en els punts de decisió és una intervenció efectiva per augmentar el grau d'activitat física en l'entorn laboral. El projecte «Escales» dona les recomanacions i el material necessari (adhesius) per poder implantar el programa en l'entorn laboral.</p>
Descripció	El material inclou informació sobre els beneficis de pujar escales, la forma d'implementar el programa per promoure l'ús de les escales, una proposta d'avaluació, recomanacions i diferents tipus adhesius amb instruccions per col·locar-los. També inclou una presentació com a eina per comunicar la iniciativa. S'utilitzen rètols visibles (adhesius i cartells) amb missatges que promouen l'ús de les escales, i que es col·loquen en llocs estratègics dels edificis, coneguts com punts de decisió: recepció, ascensor, frontals d'escales, etc.
A qui s'adreça	A l'entorn laboral.
Qui ho pot demanar	Empreses, entitats i centres interessats a promoure la salut en l'àmbit laboral. Centres sanitaris, seus territorials de la Generalitat, ajuntaments i establiments municipals; centres d'acolliment residencial per a la gent gran, etc.
Indicador	Nombre i tipus d'entitat per territori (regió) on s'ha implementat el projecte «Escales», per anys.
Contacte	promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	«A la feina, fem salut. Pugem escales» 10 consells per ser més actius a la feina

Producte o servei	Empresa promotora de salut. Recursos per a la petita i mitjana empresa
Justificació	<p>Les persones adultes passen aproximadament la meitat de la seva vida en l'entorn laboral, un entorn clau per a la promoció d'estils de vida saludable. Per aquest motiu, l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT), amb el suport de la PIMEC, ha elaborat una plataforma digital que incorpora les eines necessàries per implementar la promoció de la salut a la petita i mitjana empresa.</p> <p>L'objectiu és facilitar eines i recursos a la petita i mitjana empresa per promoure estils de vida saludable dins l'entorn laboral, per mantenir i millorar la salut i el benestar dels treballadors i treballadores.</p>
Descripció	<p>El disseny de <i>La plataforma</i> a Canal Salut incorpora qüestionaris d'autoavaluació (un de general i cinc d'específics), propostes d'accions, programes i informació sobre estils de vida saludable perquè les empreses puguin realitzar accions de promoció de la salut i disposin del material necessari per portar-les a terme.</p>
A qui s'adreça	<p>A l'entorn laboral: petita i mitjana empresa.</p> <p>A les empreses promotores de salut (treballadors i empresariat).</p>
Qui ho pot consultar	<p>Qualsevol empresa, persona o entitat interessada a promoure un estil de vida saludable a l'entorn laboral.</p> <p>Eina disponible al web Canal Salut.</p>
Indicador	<p>Nombre de visualitzacions de la pàgina web.</p> <p>Nombre de consultes al correu corporatiu de la caixa d'eines.</p>
Contacte	<p>promocio.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Els qüestionaris permeten analitzar l'estat de salut de l'empresa en els diferents àmbits i, en funció de les respostes, s'obté un diagnòstic i unes recomanacions de programes per dur a terme.</p> <p><u><i>La plataforma</i></u> es compon dels apartats següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>L'empresa</i>: Què es guanya sent una empresa saludable i quins són els àmbits en què es pot treballar.• <i>La participació dels treballadors</i>: Per aconseguir un entorn laboral saludable cal el compromís de la direcció i dels càrrecs intermedis, a més de la participació dels treballadors i treballadores.• <i>Qüestionaris</i>: La meva pime és saludable? Alimentació, activitat física, consum de tabac, alcohol, altres drogues i benestar emocional i social.• <i>Programes</i>: Alimentació, activitat física, consum de tabac, alcohol, altres drogues i benestar emocional i social. <p>En cada programa es desenvolupen recomanacions generals en tres etapes:</p> <ul style="list-style-type: none">• 1a etapa: disseny i planificació del programa.• 2a etapa: accions i implementació.• 3a etapa: avaluació i continuïtat del programa.

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia en relació amb problemes de salut prioritaris

> Programes de prevenció i control del tabaquisme

Producte o servei	Programa «Infància sense fum»
Justificació	Són moltes les malalties i els problemes de salut pediàtrics que es relacionen amb l'exposició al fum del tabac. En el cas de la infància, sobretot per als més petits, és especialment preocupant per les característiques dels infants, ja que tenen una freqüència respiratòria més alta que la d'un adult, no tenen suficient maduresa immunitària i depenen de la voluntat dels adults. Les intervencions per evitar l'exposició al fum del tabac estan emmarcades com a complements d'altres activitats dirigides a la protecció de la infància.
Descripció	El programa «Infància sense fum» s'ha elaborat amb la finalitat de sensibilitzar, informar i formar els professionals de l'àmbit pediàtric d'AP perquè intervinguin homogèniament en tabaquisme passiu en la infància per millorar la salut dels infants.
A qui s'adreça	Professionals d'atenció pediàtrica i altres professionals relacionats amb la salut maternoinfantil.: Famílies amb infants.
Qui ho pot demanar	Referents de formació, direcció de les ABS amb unitats de pediatria i coordinadores ASSIR i referents de tabaquisme.
Indicadors	Nombre d'ABS amb professionals formats en el programa (anual). Nombre de professionals que reben la formació, per comarques (anual).
Contacte	Agència de Salut Pública de Catalunya. promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Per als professionals <u>Informació: Web de l'Agència de Salut Pública de Catalunya.</u> <u>Guia d'intervenció per a professionals sobre tabaquisme passiu en la infància</u> <u>Fullet Vull créixer sense fum</u> <u>Vídeo: Protegiu el vostre fill del fum del tabac</u>

Producte o servei	Programa «Classe sense fum», per a la prevenció de l'inici del consum de tabac
Justificació	El programa concurs «Classe sense fum», emmarcat en la iniciativa europea <i>Smoke-free Class</i> , es desenvolupa a Catalunya amb l'impuls de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i del Departament d'Educació i amb la col·laboració de la Direcció General de Joventut i de l'Agència de Salut Pública de Barcelona. S'adreça a l'alumnat de 1r i 2n d'ESO (12 a 14 anys). Els estudis d'avaluació realitzats des de l'any 1997 n'han demostrat l'eficàcia per prevenir l'inici i la progressió del consum de tabac.
Descripció	Programa educatiu de prevenció de l'inici del consum de tabac, en el qual tota una classe es compromet per escrit a mantenir-se sense fumar durant tot el curs.
A qui s'adreça	Alumnat de 1r o 2n d'ESO dels centres educatius.
Qui ho pot demanar	Centres educatius i docents, AMPA, programa «Salut i escola», ajuntaments i atenció primària.
Indicadors	-Nombre de centres i grups classe que s'inscriuen i finalitzen el programa. -Nombre d'alumnes participants que inicien el programa.
Contacte	promocio.salut@gencat.cat ; classesensefum.educacio@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Classe sense fum

Producte o servei	Programa «Atenció primària sense fum»
Justificació	Segons l'ESCA 2021, el 22,64% de la població adulta de Catalunya fuma (26,6% dels homes i 18,8% de les dones) i s'observa un gradient socioeconòmic clar, sobretot en els homes. Hi ha proves de l'eficàcia del consell estructurat i d'altres intervencions terapèutiques per deixar de fumar, a més de la utilitat de diferents fàrmacs per al tractament del tabaquisme (per exemple, els substituïts de la nicotina, el bupropió i els agonistes parcials de la nicotina com la vareniclina i la citisina).
Descripció	L'any 2009 es va completar el desplegament total del programa «Atenció primària sense fum» (APSF), que actualment forma part de la iniciativa «SumaSalut»:
A qui s'adreça	Part pública: a població i professionals sanitaris en general. Part privada: a professionals mèdics i infermers d'atenció primària.
Qui ho pot demanar	Referents de formació o direcció dels equips d'atenció primària de salut:
Indicadors	Entrades a la part pública del web. Participació en les diferents activitats del programa per via web. Persones que deixen de fumar per intervenció de l'atenció primària.
Contacte	promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Des del 2010 es disposa d'un web específic per a la xarxa: www.papsf.cat A la part pública es pot trobar informació del programa, a més d'ajuda i informació dels recursos d'ajuda per deixar de fumar. Els referents de la xarxa (professionals mèdics o d'infermeria) poden accedir a la part privada. El web s'utilitza per a totes les funcions pròpies del programa: conté un apartat de temes destacats; s'actualitza periòdicament l'activitat formativa i d'altres d'interès per als professionals i inclou documents i enllaços d'interès relatiu al tabaquisme. Serveix també per agilitar tràmits en relació amb la formació, les comandes de material, la distribució i gestió dels tractaments farmacològics i també disposa d'un espai de fòrum perquè els professionals hi intercanviïn opinions.

Producte o servei	Programa «Hospitals sense fum»
Justificació	<p>Segons l'ESCA 2021, el 22,6% de la població adulta de Catalunya fuma (26,6% dels homes i 18,8% de les dones) i s'observa un gradient socioeconòmic clar, sobretot en els homes.</p> <p>Els hospitals tenen un paper essencial en el control del tabaquisme, ja que no es pot fumar en aquests recintes. El seu paper exemplar és clau, especialment perquè molts dels pacients ingressats hi són per malalties relacionades amb el tabac.</p>
Descripció	<p>La Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum es va crear l'any 1999, amb la finalitat de fomentar canvis organitzatius que afavoreixin unes institucions sanitàries sense fum.</p> <p>Des de l'any 2004, la Xarxa compta amb el finançament del Departament de Salut. Actualment en formen part 88 centres del SISCAT.</p> <p>Per acreditar-s'hi, cal constituir un grup de treball, realitzar una autoauditoria (<i>self-audit</i>) i una enquesta als professionals.</p> <p>Molts d'aquests hospitals tenen programes d'ajuda als pacients, de vegades mentre estan ingressats i de vegades per ajudar-los a deixar de fumar definitivament.</p> <p>La Xarxa ajuda a complir la normativa que prohibeix fumar en tot el recinte hospitalari, a més d'ajudar els professionals i els pacients perquè deixin de fumar. Per fer-ho, organitza cursos i tallers de formació, té una pàgina web i envia periòdicament un butlletí d'informació.</p>
A qui s'adreça	A qualsevol hospital públic o privat de Catalunya.
Qui ho pot demanar	Equips de direcció d'hospitals i referents de tabaquisme i de salut laboral.
Indicadors	<p>Nombre i percentatge d'hospitals inclosos a la Xarxa.</p> <p>Nombre de professionals que reben la formació.</p> <p>Nombre de professionals i pacients que reben ajuda per deixar de fumar (incloent-hi el tractament farmacològic).</p> <p>Nombre de professionals i pacients que deixen de fumar.</p>
Contacte	promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Xarxa Catalana d'Hospitals Sense Fum (XCHSF)

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia en relació amb problemes de salut prioritaris

> Consell Integral de promoció de la salut de l'Atenció Primària

Producte o servei	SumaSalut
Justificació	<p>L'evidència ha demostrat que les estratègies de prevenció de les malalties i promoció de la salut aplicades a l'atenció primària de salut (en relació amb vacunes, alcohol i drogues, tabac, activitat física i prescripció social) són efectives per reduir la incidència de les malalties no transmissibles.</p> <p>A Catalunya, tenim vint anys d'experiència de programes exitosos i capdavanters de promoció de la salut i prevenció a l'atenció primària: Atenció primària sense fum, Beveu menys i Activitat física saludable, que aborden els factors de risc principals de malaltia i mortalitat en el nostre entorn. Tots aquests programes comparteixen estratègies i elements comuns, ja sigui quant a la formació de formadors, la formació contínua i la formació en línia, ja sigui quant a la identificació de referents, la promoció del registre a la història clínica i la commemoració dels dies mundials i les activitats comunitàries.</p>
Descripció	<p>Amb la intenció de facilitar la feina als professionals, promoure sinergies i ser més eficients en la implementació d'aquests programes, l'Agència de Salut Pública de Catalunya ha iniciat una proposta d'integració d'alguns dels processos, les estratègies i les eines de comunicació compartides. Es tracta d'oferir un enfocament integrador des de Salut Pública pel que fa a les intervencions adreçades a la promoció de la salut i a la prevenció, i d'abordar de manera conjunta els factors de salut i risc principals i les seves interaccions, alhora que es facilita que els professionals de l'atenció primària disposin de les eines més efectives a aquest fi.</p> <p>Per a més informació: Web</p>
A qui s'adreça	A l'atenció primària, ajuntaments, departaments, centres educatius i entitats.
Qui ho pot demanar	Professionals d'atenció primària, d'universitats i de salut pública
Indicadors	<p>Nombre d'equips d'AP amb referent SumaSalut</p> <p>Nombre de professionals formats presencials i en línia (cursos, jornada, etc.)</p> <p>Nombre d'informacions / actualitzacions a professionals (Mailchimp, web, xarxes socials, etc.)</p> <p>Nombre de cribatge d'AF, tabaquisme i alcohol</p> <p>Nombre de persones que realitzen AFS, que no són sedentàries, nombre de cessacions de tabac, persones no exposades al FAT i persones que no tenen ingesta de risc d'alcohol</p> <p>Nombre d'activitats comunitàries / dies mundials SumaSalut</p> <p>Impacte en xarxes social dels dies mundials</p>
Contacte	sumasalut@promocio.cat
Enllaços i material de suport	<p>Integració dels programes de prevenció i promoció de la salut a l'atenció primària</p> <p>Formació per a professionals</p> <p>Recursos i materials</p>

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia en relació amb problemes de salut prioritaris

> Prevenció de lesions

Producte o servei	Consell sanitari per a la prevenció de lesions per accident de trànsit
Justificació	<p>Les lesions per accident de trànsit són una causa destacada de mortalitat prematura i de discapacitat. La magnitud del problema justifica la implantació d'un conjunt de recomanacions preventives adreçades a la població adulta en relació amb l'ús d'alcohol i altres drogues, l'ús de dispositius de seguretat (casc i cinturó de seguretat) i la conducció de vehicles, a més d'altres recomanacions orientades a reduir els riscos associats a algunes malalties o tractaments mèdics.</p> <p>En el cas dels infants i els adolescents, el consell dels professionals sanitaris pot contribuir a reduir el risc de patir lesions, amb la millora del grau de supervisió i l'adopció de mesures de seguretat, com l'ús de sistemes de retenció (SRI) en els desplaçaments amb automòbil o del casc en l'ús de la bicicleta.</p> <p>En l'àmbit de l'atenció farmacèutica, un estudi realitzat en una mostra de farmàcies catalanes va palesar que molts dels conductors que rebien un tractament amb benzodiazepines desconeixien la influència d'aquests fàrmacs sobre la capacitat de conduir, i mostraven una bona acceptació del consell farmacèutic sobre medicaments i conducció.</p>
Descripció	<ul style="list-style-type: none">• Consell preventiu per a la promoció de l'ús de dispositius de seguretat (casc i cinturó de seguretat).• Consell preventiu sobre seguretat viària en les persones que fan un consum de risc d'alcohol.• Consells específics adreçats a les persones que prenen fàrmacs o pateixen trastorns que poden afectar negativament la conducció.• Consell farmacèutic per a la dispensació de psicofàrmacs i altres medicaments que afecten negativament la capacitat de conduir. <p>En les visites de seguiment pediàtric, els professionals sanitaris aconsellen les famílies sobre l'ús d'un sistema de retenció infantil (SRI) apropiat per a l'alçada i el pes dels infants i adolescents en tots els desplaçaments amb automòbil; ajuden a resoldre dubtes en relació amb l'elecció del dispositiu més apropiat i orienten sobre estratègies per millorar l'acceptació dels SRI per part dels infants.</p>
A qui s'adreça	<p>A la població general, persones que pateixen malalties o que segueixen tractaments que poden afectar la capacitat de conduir.</p> <p>A famílies amb infants i adolescents.</p> <p>A persones usuàries de les oficines de farmàcia.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Equips d'atenció primària de salut.</p> <p>Equip pediàtric d'atenció primària (metges, professionals de pediatria i infermeria, etc.).</p> <p>Oficines de farmàcia.</p>

Indicadors	Material distribuït.
Contacte	promoció.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<u>Vídeo <i>Al volant, eviteu el risc!</i></u> <u>Vídeo <i>Com desplaçar-vos amb seguretat. Gent gran.</i></u> <u>Orientacions per a l'adquisició d'una bicicleta infantil</u> <u>Orientacions per a l'elecció de joguines saludables i segures</u> <u>Vídeo <i>Salut i seguretat els primers mesos de vida</i></u> <u>Vídeo <i>Seguretat i salut en infants i adolescents. Com evitar el risc?</i></u>

Producte o servei	Activitats comunitàries de sensibilització per a la prevenció de lesions i la promoció de la seguretat
Justificació	La sensibilització de la comunitat pel que fa a la importància de les lesions i la prevenció es pot traduir en l'adquisició de comportaments més segurs i en la implementació d'altres intervencions preventives. Anualment es commemoren diferents efemèrides o se celebren festivitats que propicien la difusió de missatges de sensibilització a la comunitat.
Descripció	Difusió de missatges orientats a la prevenció de lesions i la promoció de la seguretat en el context de la commemoració del Dia Mundial en Memòria de les Víctimes del Trànsit (tercer diumenge de novembre), la Setmana Europea de la Mobilitat (del 16 al 22 de setembre), el Dia Mundial per a la Prevenció dels Ofegaments (25 de juliol), la revetlla de Sant Joan o altres esdeveniments puntuals.
A qui s'adreça	Població general. Famílies.
Qui ho pot demanar	Equips d'atenció primària de salut, ajuntaments i associacions.
Indicadors	Material distribuït. Nombre de municipis, centres sanitaris i entitats que s'hi han adherit.
Contacte	promoció.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Opuscle Revetlles amb precaució. Vídeo Revetlles saludables i segures Vídeo Mobilitat i salut Canal Salut: Seguretat a la platja i a la piscina

Producte o servei	Suport a la prevenció de lesions a l'escola
Justificació	<p>El currículum de les diferents etapes de l'ensenyament inclou continguts relacionats amb la promoció de la seguretat, la prevenció de lesions i la mobilitat. Les activitats orientades que porta a terme el professorat a l'escola es complementen també amb les actuacions que desenvolupen altres actors, com les policies locals, el cos de Mossos d'Esquadra i diverses entitats (associacions de víctimes, clubs de conductors, etc.).</p> <p>A banda del seu paper important en l'adquisició de competències relacionades amb la seguretat i la prevenció de lesions, les infraestructures i la dinàmica interna de l'escola han de contribuir a reduir els riscos en el marc de l'activitat escolar.</p>
Descripció	<p>Suport a la implementació d'activitats orientades a proporcionar a l'alumnat projectes formatius adaptats a cada etapa del desenvolupament, que promoguin l'adquisició dels coneixements, habilitats i confiança necessàries per adoptar mesures orientades a augmentar la seguretat física i personal i prevenir les lesions.</p>
A qui s'adreça	<p>A l'alumnat de totes les etapes de l'ensenyament i les seves famílies.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Ajuntaments, comunitat educativa, associacions de mares i pares d'alumnes, programa «Salut i escola» i equips d'atenció primària de salut.</p>
Indicadors	<p>Material distribuït. Nombre de centres i d'alumnes que han incorporat alguns dels materials i activitats disponibles.</p>
Contacte	<p>promoció.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Hi ha nombrosos materials didàctics de suport a les activitats educatives per a la prevenció de lesions, especialment en l'àmbit de <u>l'educació per a la mobilitat segura</u>.</p>

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia en relació amb problemes de salut prioritaris

> **Prevenció de les malalties transmissibles mitjançant vacunacions**

Producte o servei	Programa de vacunacions de Catalunya
Justificació	<p>La vacunació ha constituït una de les millores més importants de la salut pública. La contribució de les vacunes ha estat decisiva per canviar el perfil de la mortalitat i de la morbiditat gràcies a la important reducció de les malalties transmissibles, algunes de les quals afectaven la pràctica totalitat de la població durant la infància, mentre que ara hi tenen una incidència mínima. D'acord amb la informació dels sistemes de vigilància epidemiològica, des de la creació del Programa de vacunacions s'han evitat més d'un milió de casos de les malalties transmissibles contra les quals es vacuna.</p> <p>Des del punt de vista sanitari, les vacunacions es classifiquen en dos grans grups: sistemàtiques i no sistemàtiques. Les vacunacions sistemàtiques presenten un interès individual i comunitari i per això estan indicades en tota la població. En general, s'apliquen seguint un calendari vacunal en el marc dels serveis d'atenció primària. L'aplicació de les vacunes no sistemàtiques, en canvi, té un caràcter individual i es basa en les indicacions motivades per les circumstàncies personals o ambientals. S'adrecen a persones amb un risc més alt d'infecció o complicacions per la seva condició mèdica o conductes de risc, a col·lectius prioritaris i a persones nouvingudes.</p>
Descripció	<p>El Programa de vacunacions de Catalunya té la missió de controlar (i en cas que sigui factible, eliminar i col·laborar a erradicar) les malalties evitables per vacunació en la totalitat del territori i de la població de Catalunya amb criteris d'equitat.</p> <p>Les activitats principals del Programa de vacunacions són mantenir actualitzades les recomanacions de vacunació amb la participació del Consell Assessor de Vacunacions i facilitar la formació i informació dels professionals sanitaris i de la població, a més de garantir la disponibilitat continuada de vacunes als més de mil centres de vacunació públics i privats als quals subministra vacunes.</p>
A qui s'adreça	A tota la població de Catalunya, però principalment la població infantil, les persones grans, els malalts de risc i els professionals sanitaris.
Qui ho pot demanar	El Programa està integrat a tota la xarxa sanitària pública i també als centres pediàtrics privats que ho sol·liciten.
Indicadors	Cobertura vacunal de cada vacuna. Nombre de dosis administrades de cada vacuna.
Enllaços i material de suport	Canal Salut Vacunacions

Producte o servei	Calendari de vacunacions sistemàtiques de Catalunya
Justificació	<p>El Programa de vacunacions es va iniciar l'any 1980, amb l'assoliment de les competències sanitàries per a Catalunya. Aquell mateix any es va crear el primer calendari de vacunacions sistemàtiques que proporcionava protecció contra set malalties (poliomielitis, diftèria, tètanus, tos ferina, xarampió, parotiditis i rubèola). Des d'aleshores, el calendari s'ha actualitzat tretze vegades, la darrera, el 20 de juny de 2016. Amb aquest calendari, a més de les vacunes esmentades, s'ofereix a la població infantil la vacunació contra la malaltia invasiva per <i>Haemophilus influenzae</i> de tipus b, el pneumococ, el meningococ C, les hepatitis A i B, el virus del papil·loma humà i la varicel·la. A més a més, des de l'any 2008, s'inclou al calendari la vacunació de la població adulta contra el tètanus i la diftèria i, a partir dels 60 anys, contra la grip i la malaltia pneumocòccica (a les persones de 65 anys i més). El nou calendari inclou la vacunació de les dones embarassades contra la tos ferina i la grip, per protegir els nadons.</p>
Descripció	<p>El calendari de vacunacions sistemàtiques és un instrument que sintetitza les recomanacions de vacunació segons l'edat i en facilita el compliment.</p>
A qui s'adreça	<p>A tota la població de Catalunya, però, principalment, a la població infantil i a les persones grans.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Està a l'abast de tota la població i dels professionals sanitaris de la xarxa sanitària pública i dels centres privats.</p>
Indicadors	<p>Nombre de dosis administrades de cada vacuna. Cobertures vacunals. Incidències de les malalties evitables per vacunes.</p>
Contacte	<p>promocio@gencat.cat</p>
Enllaços i material de suport	<p>Suport legislatiu mitjançant un decret que el regula i una ordre que l'actualitza. <u>Ordre SLT/167/2023, de 21 de juny, per la qual s'actualitza el calendari de vacunacions sistemàtiques.</u> Canal Salut Vacunacions. http://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/v/vacunacions/ http://salutpublica.gencat.cat/ca/ambits/promocio_salut/vacunacions</p>

Producte o servei	Prevenció de les malalties transmissibles mitjançant vacunacions en grups de risc, col·lectius prioritari i persones nouvingudes
Justificació	L'objectiu és controlar les malalties evitables amb vacunes en les poblacions de més risc per la seva condició mèdica o conductes de risc, col·lectius prioritari i persones nouvingudes.
Descripció	Es tracta d'una vacunació selectiva dirigida a: <ul style="list-style-type: none">• Persones amb criteris de risc per la seva condició mèdica o conductes de risc, ja que presenten un risc més alt d'infecció i de complicacions, a més d'una taxa més alta d'hospitalització i, en alguns casos, de mort.• Persones o grups que poden transmetre la malaltia a persones d'alt risc.• Altres grups: persones que realitzen serveis públics essencials per a la comunitat, viatgers internacionals i persones amb risc per la seva tasca laboral.
A qui s'adreça	A persones de risc, col·lectius prioritari i persones nouvingudes.
Qui ho pot demanar	Està a l'abast de tota la població i dels professionals sanitaris de la xarxa sanitària pública i dels centres privats.
Indicadors	Nombre de dosis administrades de cada vacuna. Cobertures vacunals (en cas de conèixer el denominador). Incidències de les malalties evitables per vacunes en aquests col·lectius.
Contacte	promocio@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Canal Salut Vacunacions Manual de vacunacions Canal Grip Infografia Grip en professionals Infografia Vacunació grip embarassada Aquesta tardor, protegeix-te el doble Tríptic Vacuna't contra la tos ferina Pautes de vacunació de rescat

Producte o servei	Programa de reaccions adverses a vacunes
Justificació	La disminució de les malalties que es poden evitar mitjançant la vacunació ha estat un fet progressiu des que, el 1980, Catalunya va començar a aplicar el calendari de vacunacions sistemàtiques. A la primera dècada, la cobertura vacunal va començar a créixer de manera important i podem afirmar que, des de 1990, es manté en una taxa notable. El Programa de reaccions adverses a vacunes de Catalunya té la missió de col·laborar a mantenir el bon grau de compliment que la població té actualment del calendari vacunal.
Descripció	El Programa preveu un conjunt d'intervencions que es generen a partir d'una enquesta nominal i que estan dirigides a: <ul style="list-style-type: none">• Conèixer la dimensió del problema.• Donar suport als professionals sanitaris i als afectats per una reacció.• Identificar possibles errors en la praxi vacunal.• Col·laborar en la declaració obligatòria dels casos al Centre de Farmacovigilància de Catalunya.• Vigilar i controlar les reaccions adverses a vacunes després de comercialitzar-les.
A qui s'adreça	A tota la població de Catalunya.
Qui ho pot demanar	Professionals sanitaris que administren vacunes i també els ciutadans.
Indicadors	Nombre de reaccions adverses. Nombre de reaccions lleus i greus. Nombre de casos esperats de reaccions greus cada 10.000 dosis.
Contacte	promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Full de notificació de reaccions adverses de vacunes de Catalunya. Informes i publicacions sistemàtiques que genera el Programa.

Producte o servei	Suport a la logística de distribució de vacunes
Justificació	Per aconseguir els objectius del Programa de vacunacions cal un sistema logístic que en garanteixi l'aprovisionament, la distribució i el subministrament, i que controli la traçabilitat de les vacunes a tot el territori.
Descripció	Suport a la logística de les vacunes per garantir-ne la traçabilitat en tot el procés de distribució, des de la sortida dels laboratoris fins a l'arribada als centres vacunals de la xarxa sanitària de Catalunya.
A qui s'adreça	A responsables dels serveis de gestió integral de vacunes (SeGIV) i dels centres vacunals (CV).
Qui ho pot demanar	Els responsables dels SeGIV i dels CV.
Indicadors	Nombre de vacunes distribuïdes als SeGIV. Nombre de vacunes distribuïdes als CV. Nombre de SeGIV. Nombre de CV actius.
Contacte	Promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Programa de gestió de vacunes SIVAC

Producte o servei	Centres vacunals i unitats de salut internacional
Justificació	Durant el temps que es dedica a les vacances i a l'oci, cal tenir una cura especial de la salut. Pel que fa als viatges, exigeixen sempre una preparació acurada, que inclou la correcta informació sanitària del país de destinació i dels riscos i les precaucions que cal prendre per gaudir-ne amb bona salut. La visita a determinats països, particularment els anomenats <i>exòtics</i> , pot comportar l'obligatorietat de vacunar-se prèviament.
Descripció	Les unitats de salut internacional són centres que ofereixen serveis de consell i vacunació internacional per als viatgers. A més, alguns d'aquests centres també ofereixen atenció a la malaltia importada després del viatge. Aquestes unitats ofereixen serveis a qualsevol persona, independentment de la seva àrea de residència i amb cita prèvia, però tenen un cost que han d'assumir els usuaris (consulteu-ne els <u>preus</u>).
A qui s'adreça	A persones que viatgen a països considerats de risc per a la salut.
Qui ho pot demanar	Qualsevol persona.
Indicadors	Nombre de vacunes administrades. Nombre de viatgers atesos. Nombre de centres acreditats i autoritzats per administrar les vacunes taxables pel MSCBS.
Contacte	promocio.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	https://www.exteriores.gob.es/es/ServiciosAlCiudadano/Paginas/Recomendaciones-de-viaje.aspx Centres for Disease Control and Prevention: Destinations Informació detallada dels països per a diferents malalties Centres de l'Institut Català de la Salut Altres centres vacu006Eals

Promoció de la salut i prevenció de la malaltia en relació amb problemes de salut prioritaris

> Promoció de la salut bucodental

Producte o servei	Programa de prevenció de la càries infantil («Dents fortes i sanes»)
Justificació	Atès l'augment observat del percentatge de dents obturades en una persona (índex CAO), l'ASPCAT vol fomentar el raspallat de les dents com a hàbit de salut bucodental essencial per a la prevenció de la càries.
Descripció	Promoure el raspallat dental en l'àmbit de l'escola. Amb l'objectiu que els infants aprenguin i consolidin l'hàbit del raspallat dental, es distribueixen entre l'alumnat de primer de primària estoigs d' <u>higiene bucodental</u> que inclouen un raspall de dents i un tub de pasta fluorada.
A qui s'adreça	A infants de primer d'educació primària de totes les escoles de Catalunya.
Qui ho pot demanar	Els ajuntaments. Les escoles ho han de sol·licitar per mitjà dels ajuntaments corresponents.
Indicadors	Nombre d'escoles que participen en el programa. Nombre d'alumnes que participen en el programa.
Contacte	sec.promocio@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Programa dents fortes i sanes

Producte o servei	Programa de prevenció de la càries en persones amb discapacitat
Justificació	Les persones amb un grau important de discapacitat tenen un risc alt d'aparició de càries. Les dificultats motores i, sovint, els problemes de maloclusió dental fan que la càries sigui una malaltia amb molta prevalença en aquesta població.
Descripció	Es distribueixen 25.000 tubs de pasta de dents d'alta concentració de fluor (2500 ppm) entre els centres que ho sol·liciten.
A qui s'adreça	A centres ocupacionals, residències i altres centres de persones amb discapacitat.
Qui ho pot demanar	Centres ocupacionals i residències o centres oberts de persones discapacitades.
Indicadors	Nombre de centres que participen en el Programa. Nombre d'usuaris que participen en el Programa.
Contacte	sec.promocio@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Programa per a la prevenció de malalties bucodentals per a persones amb discapacitat

Producte o servei	Prevenció de la càries en persones en situació de vulnerabilitat
Justificació	<p>El grau de salut de la població està molt influït pel seu nivell socioeconòmic i per altres determinants.</p> <p>En l'àmbit nacional i internacional hi ha entitats sense ànim de lucre que treballen per dur a terme programes de salut i desenvolupament global sostenible en les comunitats més desfavorides, amb projectes de salut bucodental.</p> <p>Aquesta actuació dona resposta a les necessitats de tractament odontològic de la població amb pocs recursos econòmics, i que no estan cobertes actualment pel sistema sanitari.</p> <p>El Programa d'atenció bucodental per a persones amb manca de recursos econòmics el desenvolupen entitats proveïdores sense ànim de lucre com Odontologia Solidària i la Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat, Salut, Consum i Alimentació (amb el seu projecte OdontoCUS), en estreta relació amb la xarxa d'atenció primària.</p>
Descripció	<p>Aquests programes estan dirigits a les persones en risc d'exclusió social que necessiten un tractament odontològic però que, per mancances econòmiques, no poden accedir a un tractament odontològic privat.</p> <p>L'objectiu és millorar la seva salut bucal, i, per tant, la seva qualitat de vida mitjançant l'adquisició d'hàbits alimentaris i higiènics i la realització de tractaments odontològics adequats.</p>
A qui s'adreça	A la població desfavorida que no pot accedir a un tractament odontològic privat.
Qui ho pot demanar	ABS, servei d'atenció primària o regió sanitària.
Indicadors	Nombre de visites odontològiques realitzades/any. Nombre de tractaments realitzats/any.
Contacte	sec.promocio@gencat.cat

Salut comunitària

> Reducció de les desigualtats en salut

Producte o servei	«Aquí sí. Actius i salut»
Justificació	<p>«Aquí sí. Actius i salut» és un projecte integrat dins del <u>Pla interdepartamental de salut pública (PINSAP)</u> i del projecte <u>COMSalut</u>. Per millorar la salut de la població és fonamental identificar i reforçar els seus actius. Un actiu és un recurs que dona salut i benestar a les persones o als grups d'una comunitat. Els actius poden ser persones, entorns, equipaments i activitats comunitàries. El mapatge d'actius és un element fonamental en processos de salut comunitària.</p> <p>«Aquí sí. Actius i salut» facilita la construcció local i col·laborativa de salut mitjançant la identificació d'actius per part de persones i comunitats i visibilitzant-los. L'aplicació permet que individus o entitats introdueixin activitats i recursos comunitaris, i també permet identificar actius d'un territori concret. Es tracta de construir i fer créixer entre tots el mapa dels actius de Catalunya.</p>
Descripció	<p>El projecte consta d'un cercador d'activitats i recursos comunitaris, per temàtiques i d'accés lliure, i un espai per introduir-hi activitats i recursos comunitaris. L'aplicació ha estat una adaptació al nostre context de l'eina «Asturias Actúa», creada per l'Observatori de Salut d'Astúries (Conselleria de Salut).</p> <p>A més, hi ha un paquet formatiu sobre actius en salut i salutogènesi per contextualitzar l'aplicació, consistent en una presentació i una guia per utilitzar-les com a introducció (amb una presentació i guia per al formador).</p>
A qui s'adreça	A la població general i als professionals relacionats amb temes de salut i benestar.
Qui ho pot demanar	Municipi, ABS o regió sanitària, entitats, associacions...
Indicadors	Nombre d'activitats i recursos incorporats/caducats al cercador per any. Nombre d'activitats i recursos per població/província. Nombre de descàrregues del paquet formatiu.
Contacte	actius.salut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Web Actius i salut Cercador Actius i salut Paquet formatiu sobre salutogènesi

Producte o servei	Suport a xarxes d'entitats promotores de la salut
Justificació	<p>Les primeres conferències internacionals sobre promoció de la salut, com la d'Ottawa de 1986, ja parlaven de la importància de les estratègies de suport a l'acció comunitària. A partir d'aquestes s'han desenvolupat, a escala internacional, diverses xarxes d'entitats promotores de la salut en el marc de l'Organització Mundial de la Salut i amb el suport del Ministeri. Des de la Secretaria de Salut Pública es dona suport a diverses xarxes, com per exemple:</p> <ul style="list-style-type: none">• la Xarxa Catalana d'Hospitals i Centres Promotors de la Salut• la Xarxa Catalana de Ciutats Saludables (XCCS)• la Xarxa Catalana d'Universitats Saludables• la Xarxa Perifèrics <p>El suport a les xarxes comporta l'acció sinèrgica amb nombrosos agents de la comunitat i amplifica la capacitat de fer arribar les bones pràctiques de promoció de la salut al territori.</p>
Descripció	Donar suport i facilitar les accions territorials de les xarxes, entitats i institucions que hi participen.
A qui s'adreça	A hospitals i centres sanitaris, ajuntaments i universitats.
Qui ho pot demanar	Direcció dels centres i tècnics de serveis de salut laboral, promoció i salut comunitària.
Indicadors	Nombre i percentatge d'entitats que participen en cada xarxa.
Contacte	sec.promocio@gencat.cat
Enllaços i material de suport	Xarxa d'Hospitals i Centres Promotors de la Salut Xarxa Catalana d'Universitats Saludables Red Española de Ciudades Saludables Xarxa Perifèrics

Producte o servei	Acció comunitària en salut - ACeS
Justificació	<p>L'acció comunitària en Salut (ACeS) és el conjunt d'actuacions, prestacions i serveis destinats a millorar la situació de salut de la comunitat en les seves dimensions físiques, psicològiques i socials que actuen mitjançant la capacitat col·lectiva d'adaptació positiva als canvis de l'entorn.</p> <p>La salut comunitària es refereix als elements tangibles i als no tangibles d'una comunitat, els seus sistemes de suport, les normes, els aspectes culturals, les institucions, les polítiques i les creences.</p> <p>Es basa en el model de determinants socials de la salut, en la teoria salutogènica i cerca la reducció de desigualtats socials.</p> <p>Les intervencions en salut comunitària tenen com a objectiu la millora de la salut i el benestar de la comunitat, per mitjà d'actuacions locals, amb treball en xarxa i amb la implicació i participació de les persones en la presa de decisions i en les intervencions. Salut als barris i COMSalut.</p>
Descripció	<p>Acompanyament a projectes d'ACeS en qualsevol de les fases del procés comunitari:</p> <ul style="list-style-type: none">• Creació del grup motor i cerca d'aliances.• Diagnòstic de situació amb una mirada de generació de salut.• Priorització de necessitats.• Definició i planificació d'intervencions basades en evidència.• Seguiment.• Avaluació. <p>Xarxa ACeS a nivell de cada regió sanitària</p> <p>Formació en salut comunitària tant a professionals de la salut com de l'àmbit municipal o d'altres.</p> <p>Creació d'eines per a l'ACeS:</p> <ul style="list-style-type: none">• Indicadors bàsics per ABS• Termòmetre comunitari• Material formatiu en ACeS i en actius en salut• Cercador d'actius i salut
A qui s'adreça	A professionals del sistema sanitari i/o municipis, i a entitats de caire comunitari.
Qui ho pot demanar	Municipi, ABS o regió sanitària, entitats.
Indicadors	Nombre de barris (municipis) que apliquen processos d'ACeS i nombre d'habitants dels barris. Indicadors relacionats amb el tipus de suport realitzat.
Contacte	comsalut@gencat.cat
Enllaços i material de suport	<p>Salut Comunitària</p> <p>Material formatiu en salut comunitària</p> <p>Plataforma amb formació online gratuïta i acreditada</p> <p>https://observatorisalut.gencat.cat/ca/observatori-desigualtats-salut/indicadors_comunitaria/</p> <p>COMSalut</p> <p>Xarxa AUPA</p>

Informació, assessorament i atenció de consultes

Producte o servei	Informació, assessorament i atenció de consultes en promoció de la salut																
Justificació	La salut es determina en més del 80% dels casos per factors fora del sistema sanitari. Diversos departaments del Govern, les administracions locals i entitats desenvolupen iniciatives, programes i projectes que tenen resultats en la salut de la població, ja que influeixen en l'alimentació, l'activitat física, les diverses etapes de la vida, les relacions socials, etc. Contribuir, assessorar i revisar aquests programes és fonamental per assegurar la qualitat dels aspectes lligats a la promoció de la salut.																
Descripció	<p>Les línies principals d'informació, assessorament i consultes tècniques en promoció de la salut de l'ASPCAT són:</p> <table border="1"> <tr> <td>Alimentació saludable</td> <td>Tabac</td> </tr> <tr> <td>Activitat física saludable</td> <td>Lesions</td> </tr> <tr> <td>Etapa maternoinfantil</td> <td>Ofegaments</td> </tr> <tr> <td>Adolescència</td> <td>Vacunacions</td> </tr> <tr> <td>Envel·liment saludable</td> <td>Prevenició de malalties cròniques</td> </tr> <tr> <td>Desigualtats en salut</td> <td>Diabetis</td> </tr> <tr> <td>Actuacions en col·lectius en situació de vulnerabilitat</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Família</td> <td></td> </tr> </table> <p>S'elaboren informes o es fan revisions dels materials o programes d'altres departaments o entitats.</p> <p>La informació que es considera necessària es publica al web de l'ASPCAT en formats diferents:</p> <p>Notes tècniques (respostes a consultes que es generalitzen).</p>	Alimentació saludable	Tabac	Activitat física saludable	Lesions	Etapa maternoinfantil	Ofegaments	Adolescència	Vacunacions	Envel·liment saludable	Prevenició de malalties cròniques	Desigualtats en salut	Diabetis	Actuacions en col·lectius en situació de vulnerabilitat		Família	
Alimentació saludable	Tabac																
Activitat física saludable	Lesions																
Etapa maternoinfantil	Ofegaments																
Adolescència	Vacunacions																
Envel·liment saludable	Prevenició de malalties cròniques																
Desigualtats en salut	Diabetis																
Actuacions en col·lectius en situació de vulnerabilitat																	
Família																	
A qui s'adreça	A professionals sanitaris, tècnics de salut municipals o professionals de plans de desenvolupament de barris on es porti a terme un procés de salut comunitària.																
Qui ho pot demanar	Grup motor d'un procés de salut comunitària, centre de salut, servei d'atenció primària o regió sanitària, organització comunitària, etc.																
Indicadors	<p>Nombre de barris (municipis) que implanten el Programa.</p> <p>Nombre d'habitants dels barris inclosos en el Programa.</p> <p>Nombre d'informes realitzats.</p> <p>Nombre de tallers de detecció de necessitats realitzats.</p> <p>Nombre d'intervencions a les quals es dona suport i nombre de persones beneficiàries.</p>																

Salut laboral

Introducció

Les condicions de treball i d'ocupació són un dels determinants essencials que influeixen en l'estat de salut de les persones. La salut laboral és l'àmbit de la salut pública que estudia i valora aquestes condicions i la seva relació amb la salut dels treballadors amb l'objectiu d'establir polítiques i dur a terme actuacions amb la finalitat última que el treball sigui font de salut.

El món del treball i tot el que fa referència a la salut laboral es caracteritzen per ser un àmbit sotmès a transformacions ràpides i constants que afecten el mercat de treball, els processos productius i les formes de treballar i l'estructura de la població activa. Tot això està donant lloc a l'aparició de nous problemes de salut i a canvis en la incidència i prevalença de problemes de salut de la població treballadora.

Aquesta realitat posa en relleu la necessitat de dotar-se d'instruments que permetin respondre a aquests reptes, amb un abordatge dels problemes de salut de la població treballadora basat en una concepció de salut pública proactiva que prioritzi els aspectes de la protecció i la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia, i també la vigilància de la salut laboral, amb una perspectiva poblacional vinculada al territori i realitzada des de la coordinació i interrelació de dispositius.

D'acord amb la Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública, l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) és l'organisme que fa efectiva la coordinació del departament competent en matèria de salut amb les administracions públiques i els organismes competents en l'exercici de les actuacions, les prestacions i els serveis en l'àmbit de la salut laboral.

El catàleg de serveis de l'ASPCAT, en relació amb la salut laboral, preveu diferents línies de servei que comporten actuacions de coordinació, suport, assessorament, formació, avaluació i acreditació dirigides als diferents serveis sanitaris de l'atenció primària i dels serveis de prevenció de riscos laborals, així com actuacions de vigilància epidemiològica dels problemes de salut relacionats amb el treball i de vigilància postocupacional de la salut dels treballadors.

Les diferents línies de servei s'agrupen en quatre subàmbits d'actuació dirigits a:

- La millora de l'atenció i gestió dels problemes de salut relacionats amb el treball atesos al sistema públic de salut.
- La promoció i supervisió de la qualitat, suficiència i adequació de les activitats sanitàries dels SPRL en relació amb la salut laboral, en especial pel que fa a la vigilància de la salut individual i col·lectiva dels treballadors.
- El desenvolupament i la millora del sistema d'informació i vigilància epidemiològica laboral i del Programa de vigilància postocupacional de la salut dels treballadors que han estat exposats a l'amiant.
- La promoció del projecte d'empresa promotora de salut, dirigit al fet que les empreses adoptin mesures per crear entorns que garanteixin la protecció de la salut, el benestar, la sostenibilitat i l'adopció d'hàbits saludables.

Aquestes actuacions es duen a terme mitjançant el Servei de Coordinació d'Actuacions de Salut Laboral i la Xarxa d'Unitats de Salut Laboral, distribuïdes estratègicament en les diferents regions sanitàries del sistema sanitari català.

Millora en l'atenció i gestió dels problemes de salut relacionats amb el treball atesos al sistema públic de salut (SISCAT)

Producte o servei	Sistema d'informació i vigilància epidemiològica laboral de malalties i problemes de salut relacionats amb el treball
Justificació	<p>La subnotificació de malalties professionals és un problema generalitzat i s'estima que a Espanya només se'n reconeix una quarta part del total.</p> <p>La Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública de Catalunya, estableix el desenvolupament d'un sistema de vigilància de malalties i problemes de salut relacionats amb el treball. Amb aquesta finalitat, es constitueix el Registre de malalties relacionades amb el treball de l'ASPCAT. Aquest Registre es basa en les notificacions de sospita de malalties relacionades amb el treball detectades al sistema públic de salut pels facultatius d'atenció primària i dels serveis de prevenció.</p> <p>Complementa la informació que aporten altres registres oficials d'accidents de treball i malalties professionals i té com a objectiu el coneixement epidemiològic d'aquestes malalties i el disseny d'intervencions dirigides a millorar la salut de la població treballadora.</p> <p>Aquest sistema d'informació dona compliment al que estableix el Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals, i el Reial decret 843/2011, de 17 de juny, de criteris bàsics per desenvolupar l'activitat sanitària dels serveis de prevenció, pel que fa a la comunicació de sospites de malalties professionals i el manteniment del sistema d'informació sanitària en salut laboral.</p>
Descripció	<p>Quan un facultatiu del sistema públic de salut, principalment d'atenció primària o dels serveis de prevenció de riscos laborals, detecta una persona treballadora amb una malaltia que sospita que pot estar relacionada amb l'exposició a factors de risc en el seu lloc de treball, ho comunica a la USL corresponent a efectes de fer-ne el registre i de dur a terme l'assessorament en la gestió del cas. A partir de les dades d'aquest registre s'elabora informació epidemiològica que es difon a través de les publicacions del Departament de Salut i dels butlletins territorials de les USL.</p>
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	<p>Òrgans competents en matèria de seguretat i salut, protecció, vigilància i promoció de la salut laboral a Catalunya. Facultatius dels equips d'atenció primària i serveis de prevenció de riscos laborals.</p>
Indicadors	<p>Nombre de notificacions de malalties relacionades amb el treball a Catalunya.</p>
Normativa	<p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> <u>Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals (BOE 302, de 19.12.2006)</u> <u>Reial decret 843/2011, de 17 de juny pel qual s'estableixen els criteris bàsics envers l'organització de recursos per a desenvolupar l'activitat sanitària dels serveis de prevenció (BOE 158, de 04.07.2011).</u></p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Salut Laboral/ Vigilància epidemiològica de malalties relacionades amb el treball.</u></p>
Contacte	<p><u>salut laboral aspcat@gencat.cat</u></p>

Producte o servei	Assessorament especialitzat i suport en la gestió dels problemes de salut i malalties relacionats amb el treball atesos al sistema públic de salut (SISCAT)
Justificació	<p>Una gran proporció de pacients que s'atenen a l'atenció primària presenten malalties que tenen algun nivell de relació amb la feina (patologia laboral). Moltes d'aquestes malalties tenen la consideració de malaltia comuna, però d'altres són malalties professionals. La prestació de serveis en les contingències professionals (malalties professionals i accidents de treball) correspon al sistema sanitari de les entitats gestores o col·laboradores amb la seguretat social (MCSS).</p> <p>En aquest context d'atenció de la malaltia per part de diferents sistemes sanitaris, es posa en relleu la necessitat de donar suport especialitzat als facultatius de l'atenció primària en la detecció, valoració i gestió dels casos relacionats amb el treball, i millorar la coordinació entre els dos sistemes sanitaris.</p> <p>La consideració d'una malaltia com a patologia laboral (sigui contingència comuna o professional) té importants implicacions, tant pel que fa a les prestacions sanitàries i econòmiques com pel sistema de millora de la prevenció de riscos laborals de les empreses.</p>
Descripció	Valoració per part de les USL dels casos notificats i resposta d'assessorament als facultatius d'atenció primària mitjançant via telemàtica, telefònica o informe escrit.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Personal facultatiu del sistema públic de salut.
Indicadors	Nombre d'interconsultes. Nombre d'informes emesos.
Normativa	<p><u>RDL 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social</u> (BOE 261, de 31.10. 2015).</p> <p><u>Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals en el sistema de la Seguretat Social i s'estableixen criteris per a la seva notificació i registre</u> (BOE 302, de 19.12.2006).</p> <p><u>Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat</u> (BOE 102, de 29.04.1986).</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Web de l'ASPCAT/Salut Laboral/ Vigilància epidemiològica de malalties relacionades amb el treball.</u></p> <p><u>Canal Salut/Empresa saludable</u></p>
Contacte	<u>salut_laboral_aspcat@gencat.cat</u>

Producte o servei	Formació especialitzada en salut laboral als professionals del sistema públic de salut (SISCAT)
Justificació	<p>L'actualització continuada dels professionals de la salut esdevé un dels pilars bàsics d'un sistema de salut de qualitat. En concret, l'alta normativització d'un àmbit especialitzat com el de la salut laboral i la nova evidència científica fan que sigui especialment important l'existència de formació continuada que garanteixi l'actualització periòdica del coneixement en la matèria.</p> <p>La Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública de Catalunya, estableix actuacions en relació amb la promoció de la formació en salut laboral dels professionals sanitaris, especialment els de l'atenció primària de salut.</p>
Descripció	<p>Formació dels professionals sanitaris del SISCAT en matèries relacionades amb la salut laboral.</p> <p>Aquesta formació comprèn els aspectes preventius i de promoció de la salut en el lloc de treball. Així mateix, inclou matèries pròpies de l'especialitat de medicina del treball i coneixements normatius pel que fa a qüestions relacionades amb la salut i l'entorn laboral. La formació s'imparteix en diferents formats com sessions, cursos presencials, cursos en línia, etc.</p>
A qui s'adreça	Professionals sanitaris del SISCAT. La formació està dirigida al personal sanitari d'atenció primària i d'atenció especialitzada.
Qui ho pot demanar	Professionals sanitaris del SISCAT.
Indicadors	Percentatge d'EAP que han participat en alguna activitat de formació. Nombre de participants en activitats formatives.
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u>
Enllaços i material de suport	<u>Web de l'ASPCAT/Salut Laboral/Xarxa d'unitats de salut laboral.</u>
Contacte	<u>salut_laboral_aspcat@gencat.cat</u>

Promoció i supervisió de la qualitat, suficiència i adequació de les activitats sanitàries dels SPRL en relació amb la salut laboral

Producte o servei	Assessorament i formació especialitzada en salut laboral als professionals sanitaris dels serveis de prevenció de riscos laborals (SPRL)
Justificació	<p>En relació amb la formació, la Llei 18/2009, del 22 d'octubre, estableix les actuacions de l'ASPCAT relacionades amb la promoció de la formació en l'àmbit de les professions relacionades amb la salut laboral.</p> <p>A més, preveu el suport a les empreses i als SPRL propis i aliens autoritzats a Catalunya perquè puguin desenvolupar llurs activitats en matèria de salut laboral i la supervisió de la formació que hagi de rebre el personal sanitari dels serveis de prevenció de riscos laborals.</p>
Descripció	<p>Formació dels professionals sanitaris dels serveis de prevenció en matèria de salut laboral relacionada amb els aspectes propis del desenvolupament de la medicina i la infermeria del treball, de la vigilància de la salut, de la prevenció de riscos i de la promoció de la salut en el treball.</p> <p>La formació s'imparteix en diferents formats, sessions, jornades tècniques, congressos, cursos presencials, etc.</p> <p>Les actuacions d'assessorament i suport també preveuen el desenvolupament d'eines com ara l'establiment i la revisió de protocols per a la vigilància de la salut dels treballadors exposats a riscos laborals.</p>
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Personal sanitari dels SPRL.
Indicadors	Activitats formatives dirigides als SPRL. Nombre de participants en les activitats formatives.
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009). <u>Reial decret 843/2011, de 17 de juny, pel qual s'estableixen els criteris bàsics sobre l'organització de recursos per desenvolupar l'activitat sanitària dels SPRL</u> (BOE 158, de 04.07.2011).
Enllaços i material de suport	<u>Web de l'ASPCAT/Salut Laboral/Xarxa d'unitats de salut laboral.</u>
Contacte	<u>salut_laboral_aspcat@gencat.cat</u>

Producte o servei	Avaluació de la qualitat de les activitats sanitàries dels SPRL
Justificació	L'ASPCAT té la competència de promoure, supervisar i avaluar la qualitat, suficiència i adequació de l'activitat sanitària dels serveis de prevenció i establir els mitjans adequats per a la seva avaluació i control.
Descripció	Avaluació de l'activitat sanitària, especialment la vigilància de la salut individual i col·lectiva dels treballadors, estudi de les malalties susceptibles d'estar relacionades amb el treball, comunicació de sospites de malalties professionals, programes de promoció de la salut i de formació, d'acord amb els estàndards de qualitat definits per l'ASPCAT i aplicació segons la metodologia establerta (documental i presencial).
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Serveis sanitaris dels serveis de prevenció.
Indicadors	Nombre de serveis de prevenció avaluats.
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u> <u>Reial decret 843/2011, 17 juny, pel qual s'estableixen els criteris bàsics sobre l'organització de recursos per desenvolupar l'activitat sanitària dels SPRL (BOE 158, de 04.07.2011).</u>
Enllaços i material de suport	<u>Web de l'ASPCAT/Salut Laboral/Xarxa d'unitats de salut laboral.</u>
Contacte	<u>salut_laboral_aspcat@gencat.cat</u>

Producte o servei	Aprovació dels aspectes sanitaris per a l'acreditació dels SPRL aliens i de les entitats auditores, i verificació del compliment dels requisits exigibles per al desenvolupament de l'activitat sanitària dels SPRL aliens i propis.
Justificació	Competències assignades a l'autoritat sanitària per la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals; pel Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció, i les respectives disposicions de desenvolupament.
Descripció	<p>Les entitats que pretenen ser acreditades com a servei de prevenció de riscos laborals aliè i les persones o entitats que pretenen ser autoritzades per desenvolupar l'activitat d'auditoria del sistema de prevenció han de sol·licitar-ho a l'autoritat laboral del lloc on radiquin les seves instal·lacions principals. L'autoritat laboral remet còpia a l'autoritat sanitària per tal que aquesta comuniqui la seva decisió sobre l'aprovació en relació amb els aspectes de caràcter sanitari.</p> <p>En el cas que l'entitat tingui instal·lacions sanitàries en altres comunitats autònomes, l'autoritat sanitària demana l'informe preceptiu a les autoritats sanitàries de les comunitats autònomes en les quals existeixin instal·lacions sanitàries i en relació amb l'aprovació dels aspectes sanitaris.</p> <p>Els serveis de prevenció propis han de notificar a l'autoritat sanitària qualsevol modificació en la plantilla de personal sanitari, així com en el nombre d'empreses i treballadors als quals realitzin la vigilància de la salut.</p> <p>L'autoritat sanitària verifica, en l'àmbit de les seves competències, el compliment dels requisits tècnics i les condicions mínimes exigides als serveis sanitaris dels serveis de prevenció de riscos laborals per al desenvolupament de les activitats del servei en el seu funcionament, i comunica a l'autoritat laboral que va concedir l'acreditació o l'autorització les deficiències detectades amb motiu de les seves verificacions.</p>
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	<p>Entitats especialitzades que pretenen ser acreditades com a serveis de prevenció.</p> <p>Persones o entitats especialitzades que pretenen desenvolupar l'activitat d'auditoria del sistema de prevenció.</p> <p>Serveis de prevenció aliens, propis i entitats auditores.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'informes sanitaris emesos a l'autoritat laboral i a les autoritats sanitàries de les comunitats autònomes en relació amb els aspectes de caràcter sanitari.</p> <p>Nombre de comunicacions rebudes: de l'autoritat laboral, dels serveis de prevenció (aliens i propis), de les entitats auditores, de les autoritats sanitàries de les comunitats autònomes, de la Direcció General d'Ordenació Professional i Regulació Sanitària.</p> <p>Nombre de requeriments d'informació emesos: als serveis de prevenció (aliens i propis), a les entitats auditores, a les autoritats sanitàries de les comunitats autònomes.</p> <p>Nombre de comunicacions fetes a la Direcció General d'Ordenació Professional i Regulació Sanitària.</p>

Normativa	<p><u>Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat (BOE 29, de 29.04.1986).</u></p> <p><u>Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals (BOE 269, de 10.11.1995).</u></p> <p><u>Reial decret 39/1997, de 17 de gener, pel qual s'aprova el Reglament dels serveis de prevenció (BOE 27, de 31.01.1997).</u></p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u></p> <p><u>Reial decret 843/2011, de 17 de juny, pel qual s'estableixen els criteris bàsics sobre l'organització de recursos per desenvolupar l'activitat sanitària dels serveis de prevenció (BOE 158, de 04.07.2011).</u></p>
Enllaços i material de suport	<p><u>ASPCAT/Acreditació de la medicina del treball dels serveis de prevenció.</u></p>
Contacte	<p><u>salut_laboral_aspcat@gencat.cat</u></p>

Desenvolupament i millora del sistema d'informació i vigilància epidemiològica laboral i del programa de vigilància postocupacional de l'amiant

Producte o servei	Programa de vigilància postocupacional de la salut dels treballadors que han estat exposats a l'amiant
Justificació	<p>Fins a la prohibició definitiva l'any 2002, l'amiant s'utilitzava en diversos processos productius, especialment en el sector de la construcció.</p> <p>La relació que existeix entre l'exposició a l'amiant i algunes malalties, com l'asbestosi, el càncer de pulmó i el mesotelioma, està ben establerta, i les prediccions indiquen que els pròxims anys continuaran apareixent casos d'aquestes malalties.</p> <p>A les empreses on s'havia manipulat amiant, els treballadors que hi continuen en actiu estan sotmesos a activitats específiques de vigilància de la salut realitzades pels serveis de prevenció de riscos laborals. En canvi, els treballadors que han canviat d'activitat o que ja no estan actius no reben aquest tipus de vigilància per part del servei de prevenció.</p> <p>El Reial decret 39/1997, de 17 de gener, i el Pla de Govern per a la prevenció de riscos laborals 2005-2008 van establir la creació del Programa integral de vigilància de la salut dels treballadors que han estat exposats a l'amiant a Catalunya.</p>
Descripció	<p>Desenvolupament per part de la xarxa d'USL de les activitats del Programa, que consisteixen en:</p> <p>Identificació de persones treballadores que han estat exposades a amiant i manteniment del registre de treballadors postexposats i exposats actualment a Catalunya.</p> <p>Vigilància de la salut de les persones treballadores que han estat exposades a l'amiant, fent un seguiment coordinat amb l'atenció primària i els centres de referència de pneumologia.</p> <p>Col·laboració per al reconeixement de la malaltia professional.</p>
A qui s'adreça	Treballadors i treballadores que han estat exposats a l'amiant.
Qui ho pot demanar	Tot el personal, especialment el personal facultatiu del servei públic de salut i dels serveis de prevenció.
Indicadors	<p>Nombre de treballadors que formen part del Registre de treballadors exposats a amiant (RTEA).</p> <p>Nombre de treballadors que realitzen seguiment en el Programa.</p>
Normativa	<p><u>Reial decret 396/2006, de 31 de març, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut aplicables als treballs amb risc d'exposició a l'amiant</u> (BOE 86, de 11.04.2006).</p> <p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u></p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Programa de vigilància postocupacional de la salut dels treballadors que han estat exposats a l'amiant de la Generalitat de Catalunya. (Amiant 3.3.2.)</u></p> <p><u>Canal Salut/Salut Laboral/Vigilància postocupacional de la Salut dels treballadors exposats a l'amiant.</u></p>

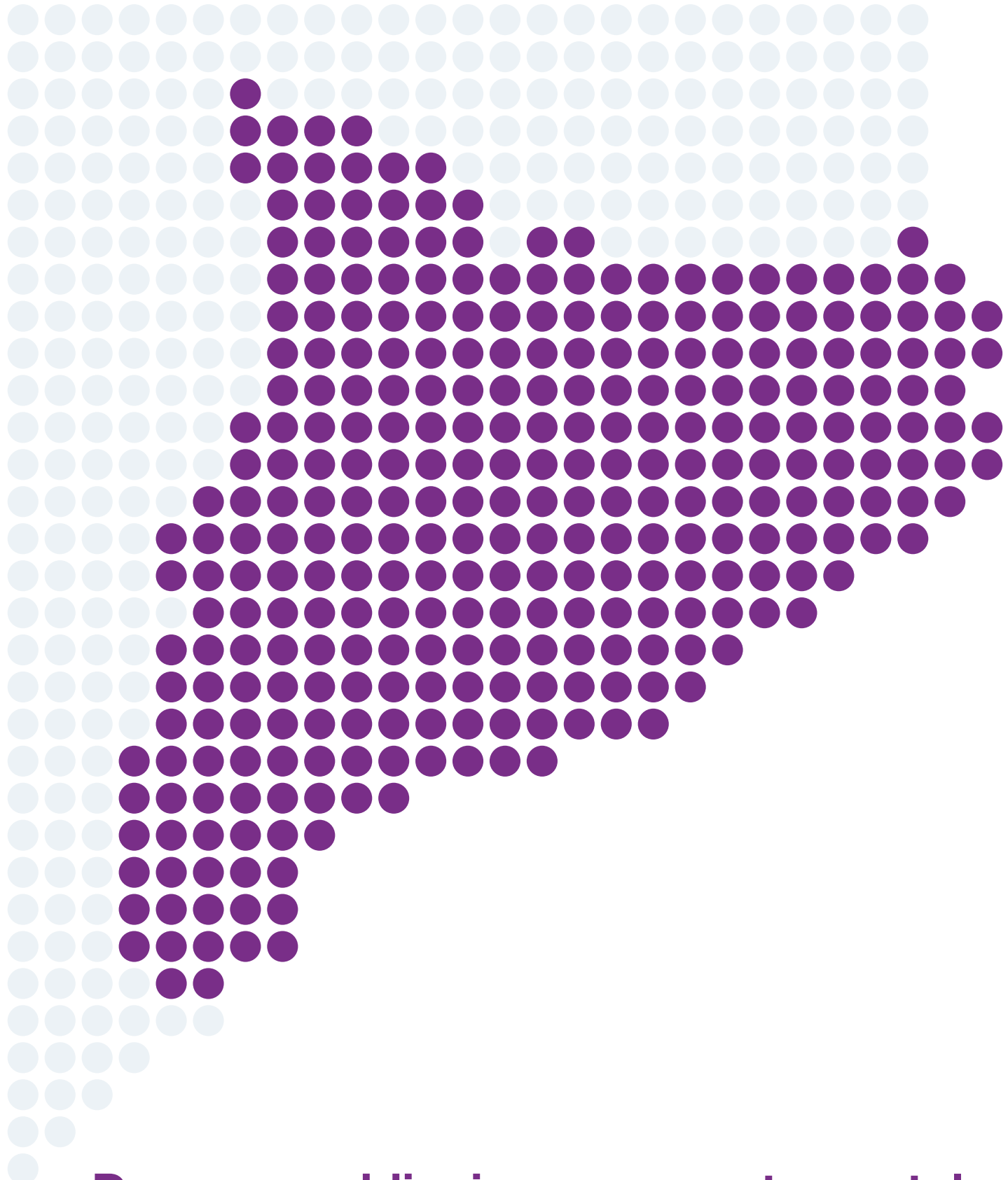
Contacte	<u>salut_laboral_aspcat@gencat.cat</u>
Tràmit	<u>Comunicació de dades de la fitxa de vigilància de salut dels treballadors exposats a amiant</u> <u>Tràmit gencat/Canal Empresa</u>

Promoció del projecte d'empresa promotora de salut

Producte o servei	Adhesió al projecte d'empreses promotores de la salut
Justificació	<p>El medi laboral i les condicions de treball són determinants importants de la salut. Les persones adultes passen aproximadament un terç de la seva vida en l'entorn laboral i aquest entorn és clau per a la promoció d'estils de vida saludables.</p> <p>Unes condicions de treball adverses poden tenir efectes negatius en la salut individual i col·lectiva, a més de repercutir en la comunitat, afectar les relacions personals i familiars i disminuir la productivitat de les empreses.</p> <p>L'ASPCAT realitza actuacions per promoure l'acompliment en el lloc de treball d'activitats de protecció i promoció de la salut i de prevenció de les malalties i els problemes relacionats amb el treball, en coordinació amb les estructures d'atenció primària de salut, les mútues col·laboradores amb la seguretat social, els serveis de prevenció i els agents socials.</p>
Descripció	<p>El projecte "Empresa promotora de la salut" té com a objectiu fomentar la promoció de la salut en l'entorn de treball i contribuir a la millora de la salut de la població treballadora mitjançant l'impuls d'iniciatives que facilitin que les empreses adoptin mesures per crear entorns que garanteixin la protecció de la salut, el benestar, la integració en la comunitat, la sostenibilitat i la promoció d'hàbits saludables.</p> <p>El projecte ha desenvolupat un instrument d'adhesió (un qüestionari d'autoavaluació) que permet valorar el compromís de les empreses amb la promoció de la salut i el concepte d'empresa promotora de salut i que permet que obtinguin un reconeixement. L'adhesió preveu com a requisits una correcta gestió dels riscos laborals i un compromís amb la comunitat i la sostenibilitat, tot això en el camí cap a l'empresa socialment responsable.</p>
A qui s'adreça	Empreses de Catalunya.
Qui ho pot demanar	Empreses de Catalunya.
Indicadors	Nombre d'empreses que sol·liciten l'adhesió al projecte. Nombre d'empreses adherides i nivell d'adhesió.
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009).</u> <u>Reial decret 843/2011, de 17 de juny, pel qual s'estableixen els criteris bàsics sobre l'organització de recursos per desenvolupar l'activitat sanitària dels SPRL (BOE 158, de 04.07.2011).</u>
Enllaços i material de suport	<u>Canal Salut/Empresa saludable.</u>
Contacte	<u>salut_laboral_aspcat@gencat.cat</u>

Drogues, addiccions comportamentals i salut mental

Introducció

El consum d'alcohol i drogues, el joc, l'ús de pantalles i altres addiccions comportamentals, així com els problemes de salut mental constitueixen fenòmens amb un impacte en múltiples àmbits (laboral, educatiu, oci nocturn, sanitari, etc.) i que afecten diferents col·lectius, però, en especial, els que es troben en una situació de vulnerabilitat social.

Les tendències de consum han anat variant al llarg dels anys en consonància amb els canvis socials. En termes de salut pública, el tabac i l'alcohol continuen ocasionant la morbimortalitat més elevada; en el cas del consum de cànnabis i cocaïna en homes, i de cànnabis, hipnosedants i analgèsics en dones.

L'alcohol genera cada any quasi la meitat de les demandes de tractament per addiccions a Catalunya i la mortalitat atribuïble a Catalunya el 2019 va ser de 2.706 (1.991-4.499). Això representa el 4,23% (3,11%-7,04%) de les morts totals, a més a més, més del 50% de les urgències hospitalàries per drogues són causades per l'alcohol (OCDA 2021). Més del 50% dels estudiants de 14 a 18 anys havien begut alcohol i un de cada 3 havia tingut una intoxicació aguda en els darrers 30 dies. Un 14 % d'aquests estudiants de 14 a 18 havia estat passatger d'un vehicle conduït per una persona que estava sota els efectes de l'alcohol. Totes aquestes prevalències són lleugerament superiors en les noies. Un 9% (8% noies i 10% nois) consum diari de tabac i un 2,5% (2 % noies i 3% nois) presenten un consum problemàtic de cànnabis i (ESTUDES 2021). De la població entre 15 i 64 anys, un 50% (57% homes i un 43 % dones) havia begut alcohol els darrers 7 dies i un 7,5% ho fa cada dia (12% homes i un 3 % dones). Un 9,6% havia fet un consum episòdic intensiu. Un 34 % persones (39,5% homes i 28,5% dones) fuma cada dia. Un 4% (4,5% homes i 3,6% dones) presenta un consum problemàtic de Cànnabis. Un 3,1% de les persones entre 15 i 29 anys (3,7% homes i 2,4% dones) han pres cocaïna els darrers 30 dies (EDADES 2022)

Pel que fa al joc amb diners, el 54,7% de la població general entre 15 i 64 anys (56% en homes i 53% en dones) ha jugat alguna vegada presencialment durant el darrer any. En canvi, només el 4,9% (7,5% en homes i 2,3% en dones) participa en jocs amb diners a través d'Internet. L'ús compulsiu d'Internet se situa en el 4,3 % de la població general, i té més prevalença en dones (4,0% en homes i 4,5% en dones) (EDADES 2022) i, sobretot, en estudiants de 14 i 18 anys, 27,1% (21,8% en homes i 32,4% en dones) (ESTUDES, 2021).

Quant als trastorns de salut mental, s'estima que 1 de cada 4 europeus presentarà, almenys, un trastorn mental al llarg de la vida. A Catalunya, un 25% de la població a partir de 15 anys presenta malestar emocional, amb una prevalença major en dones. També hi influeixen força els determinants socials de la salut, especialment la classe social (Enquesta de Salut de Catalunya 2022). A més, els últims 10 anys, els suïcidis consumats a Catalunya s'han incrementat un 21% i està entre les primeres causes de mort en adults per sota dels 50 anys (primera causa de mort en dones d'entre 15 i 34 anys i homes de 15 i 44 anys) (Anàlisi de mortalitat de Catalunya 2020).

Les actuacions envers la promoció de la salut mental i la prevenció del consum de drogues i les addiccions comportamentals són un àmbit d'intervenció prioritària de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques, en particular. La finalitat és desenvolupar programes i estratègies basades en l'evidència que contribueixin a disminuir-ne la prevalença i el consum, minimitzar els riscos associats i disminuir significativament els danys i les conseqüències negatives per als individus i per a la comunitat en general, tenint en compte els eixos transversals de desigualtat (estigma, gènere, cultura, envelliment...).

Aquest capítol de la cartera de serveis de salut pública en l'àmbit de les drogues, addiccions

comportamentals i salut mental és una actualització que inclou com a novetat totes les accions que s'impulsen per donar resposta a l'augment dels problemes d'addicció a jocs d'apostes (presencials i virtuals), a Internet, a videojocs i altres addiccions a través de les tecnologies de la informació i comunicació. El consens internacional sobre la seva inclusió dins de trastorns d'addicció de la CIM-11 i del DSM-5 comporten la necessitat d'integrar les accions de prevenció i abordatge assistencial d'aquestes condicions dins del nou Pla de drogues i addiccions comportamentals i també dins d'aquesta cartera de serveis.

L'àmbit de drogues, addiccions comportamentals i salut mental, dins de la present cartera de serveis, està estructurat en sis apartats diferents.

Es presenten els programes i projectes en l'àmbit de la promoció de la salut mental i de prevenció dels trastorns de salut mental que pretenen incidir en els determinants de la salut amb la finalitat d'augmentar l'anomenada *salut mental positiva*, reduir les desigualtats, construir capital social i crear guanys en salut. Quant a la prevenció dels trastorns mentals, el seu objectiu ha de ser la reducció de l'impacte de la malaltia mental, i cal anar més enllà de les persones afectades per incloure-hi les seves famílies i la societat. Específicament, una de les prioritats és prevenir la depressió i el suïcidi a partir de la promoció d'una bona salut mental i la implementació d'estratègies de detecció precoç en l'atenció primària i l'àmbit laboral, entre d'altres.

També es presenten els programes adreçats a informar i assessorar tant la ciutadania com els professionals sobre el consum d'alcohol i altres drogues, i les addiccions comportamentals i el sistema d'informació que recull dades per monitorar aquests aspectes.

En l'àmbit de la prevenció del consum de drogues es presenten, entre d'altres, projectes comunitaris, actuacions en el marc escolar, en l'àmbit del lleure i intervencions en espais d'oci nocturn. A continuació, en l'àmbit de suport a l'assistència, es detalla la feina que es fa per donar suport a l'actuació de tota la xarxa de centres d'atenció i seguiment

de les drogodependències (XAD) que hi ha arreu de Catalunya i que aborden de manera interdisciplinària, i des d'una perspectiva biopsicosocial, el tractament de les persones que presenten un trastorn per consum de substàncies i també la reducció de danys.

Quant a l'àmbit de la reducció de danys, es presenten els diferents serveis que s'ofereixen orientats a la reducció de la morbimortalitat de les persones usuàries de drogues en actiu amb estratègies adreçades a augmentar el contacte i la retenció d'aquesta població d'alt risc amb serveis com ara treball de carrer, unitats mòbils, centres de calor i cafè i sales de consum.

Per al bon desenvolupament i la implementació de tots aquests programes que s'inclouen en el nou **Pla de drogues i addiccions comportamentals 2019-2025**, cal, entre d'altres, la coordinació amb els diferents plans transversals, com el Pla de salut i el Pla director de salut mental i addiccions, la mobilització i capacitació dels professionals dels centres d'atenció i seguiment, centres de reducció de danys, centres d'atenció primària, dels ajuntaments, d'entitats, etc. i la inclusió de les perspectives transversals d'interseccionalitat, com són el gènere i la transculturalitat.

Per a la deguda implementació dels programes que s'ofereixen en aquesta cartera, la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques promou formació especialitzada per als professionals que els han d'implementar. Tota la informació dels cursos es troba al [Canal Drogues](#).

Tota la nostra cartera pretén promoure l'empoderament de les persones, les famílies i les comunitats en relació amb les drogues i els comportaments susceptibles de generar addicció i per fer front als determinants socials que influeixen en el desenvolupament dels trastorns per consum de substàncies i les addiccions comportamentals des d'una perspectiva de salut pública, interseccional (tenint en compte els eixos de desigualtat com el gènere, l'edat, la cultura, el nivell socioeconòmic...) i centrada en la persona, que abastin tot el cicle vital i que estiguin compromesos amb els seus drets.

Promoció de la salut mental

> Salut mental positiva

Producte o servei	Avaluació de la salut mental positiva
Justificació	<p>La inclusió de la perspectiva salutogènica en el marc dels programes de promoció de la salut mental obliga, d'una banda, a superar models d'avaluació que es basen exclusivament en la identificació dels problemes i de la patologia, i, de l'altra, a disposar d'eines que permetin avaluar, en canvi, la salut mental positiva de la població. La salut mental positiva té relació amb molts indicadors de qualitat de vida i permet entendre el benestar fins i tot en etapes de la vida en què estan molt presents l'efecte dels símptomes o les malalties cròniques. A Catalunya, no es disposava de cap escala validada (en castellà ni en català) per avaluar aquesta dimensió.</p>
Descripció	<p>A mitjans de l'any 2010, la Subdirecció General de d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques va validar al català i al castellà el qüestionari de salut mental positiva Warwick-Edinburgh Mental Well-being Scale (WEMWBS), desenvolupat per la Universitat de Warwick i que inclou una dimensió del benestar. Actualment, es disposa d'aquesta eina a l'Enquesta de salut de Catalunya (ESCA) i a la història clínica d'atenció primària (eCAP).</p> <p>La versió curta, de només set preguntes amb resposta de cinc opcions tipus <i>Likert</i> (1 mai - 5 sempre), forma part del qüestionari bàsic de l'ESCA, i s'administra sistemàticament en totes les onades a les persones de 15 anys o més. La puntuació final és entre 5 i 35, per sobre de 27 equival a benestar emocional.</p> <p>L'escala curta també està inclosa a la història clínica de l'atenció primària (eCAP) com a test d'avaluació de la salut mental positiva.</p> <p>L'SGD en promou la inclusió en totes les eines de registre i d'avaluació, tant en la pràctica clínica i social com en la salut pública, per tal de poder disposar de més informació sobre la salut mental positiva de la població. S'ofereix també assessorament en la utilització de l'escala i l'avaluació dels resultats.</p>
A qui s'adreça	<p>Professionals que vulguin avaluar la salut mental positiva de la població, ja sigui en el context clínic o de recerca.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Proveïdors, entitats i qualsevol professional de la salut o social mitjançant el correu de contacte.</p>
Indicadors	<p>Puntuació mitjana a l'escala SWEMWBS de salut mental positiva de la població d'estudi.</p> <p>Percentatge de persones amb malestar emocional.</p> <p>Percentatge de persones amb benestar emocional.</p>
Contacte	<p>prescripcio.social@gencat.cat</p>

Promoció de la salut mental
> Prevenció dels trastorns mentals

Producte o servei	Programa de prescripció social i salut (PrSiS)
Justificació	<p>Molts dels factors que poden contribuir a una disminució de la càrrega de malaltia i dels seus símptomes són fora dels serveis sanitaris. La participació regular en activitats comunitàries ajuda els pacients a adquirir recursos socials i psicològics, proporciona un reforç positiu i pot ajudar a mantenir un estil de vida actiu i saludable. En aquest sentit, la implementació al territori del programa de “Prescripció social i salut” pot tenir un impacte important en els determinants socials de la salut mitjançant l’augment de la participació comunitària de persones que presenten diferents tipus de malestars en la seva vida quotidiana.</p>
Descripció	<p>La prescripció social és un mecanisme a través del qual un professional de la salut i un pacient identifiquen junts activitats de la comunitat que l’ajuden a millorar la salut i el seu benestar.</p> <p>Es tracta d’oferir alternatives a la medicalització per a persones que presenten diferents tipus de malestars en la seva vida quotidiana, que tenen un benefici limitat de la medicina tradicional i que perceben manca de participació social o sentiment de solitud.</p> <p>Els seus objectius són:</p> <ul style="list-style-type: none">• Augmentar la participació dels pacients en activitats de la comunitat.• Reduir el sentiment de solitud.• Millorar el benestar emocional.• Millorar la qualitat de vida.• Reduir la hipermedicalització en les persones que presentin algun tipus de malestar emocional quotidià.• Reduir la hiperfreqüentació a l’atenció primària,• Millorar l’autoestima, l’estat d’ànim, la confiança i l’autoeficàcia. <p>És una tècnica molt rendible, ja que:</p> <ul style="list-style-type: none">• Facilita l’ús de recursos ja existents a la comunitat;É• És una mesura de prevenció primària que té com a objectiu prevenir els problemes de salut mental, en reduir l’aparició de factors de risc o símptomes preclínic, i• S’articula, per mitjà de derivacions, des de l’atenció primària de salut. <p>El Programa es desenvolupa en un territori concret amb la participació de diversos agents comunitaris: equips d’atenció primària, ajuntaments, serveis de salut pública de l’Agència de Salut Pública de Catalunya, CatSalut, entitats comunitàries, etc. Tot amb el suport de l’àrea de prevenció i promoció de la salut mental de la Subdirecció General d’Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques.</p> <p>S’ofereix material per al desenvolupament del Programa, suport per a la implementació i formació per als professionals.</p>
A qui s’adreça	Professionals interessats a desenvolupar el PrSiS.

Qui ho pot demanar	Direcció dels centres que vulguin desenvolupar el PrSiS.
Materials de suport	<u>Guia de Prescripció d'actius comunitaris Programa PRESCRIPCIÓ SOCIAL I SALUT (PSS)</u>
Indicadors	Nombre d'ABS que desenvolupen la prescripció social. Nombre de professionals formats en prescripció social. Nombre de persones que han rebut una prescripció social. Nombre de persones a les quals s'ha fet seguiment de la prescripció social. Millora de les puntuacions als tests de benestar emocional i suport social en les persones que han rebut una prescripció social. (Es disposa de tots els indicadors desagregats per gènere.)
Contacte	<u>prescripcio.social@gencat.cat</u>

Producte o servei	Programa de salut i benestar dels professionals sanitaris a l'entorn laboral
Justificació	<p>Les professions sanitàries, basades en l'ajuda als altres, tenen un component vocacional i una implicació personal elevats, i la tasca assistencial està lligada sovint a la vivència de situacions crítiques i de fort impacte emocional.</p> <p>Cada cop són més els estudis que refereixen que existeix un alt nivell d'estrès en els professionals sanitaris i elevades repercussions sobre l'exercici professional. Així, hi ha estudis que relacionen la productivitat, els errors mèdics o el compliment dels tractaments per part dels pacients amb la satisfacció dels professionals, que es veu afectada per situacions d'estrès laboral i esgotament professional.</p> <p>Cal emmarcar el benestar dels professionals tenint en compte el context sociopolític, la pressió social i la demanda dels ciutadans, l'evolució de les organitzacions sanitàries i de les actituds i expectatives dels professionals.</p> <p>Els professionals de la salut no sempre s'apliquen els consells de salut que prescriuen als seus pacients. Tenir cura d'uns hàbits i estil de vida saludables, l'autoconeixement i el desenvolupament psicològic propi, l'equilibri entre la vida professional i laboral, i la capacitat de demanar l'ajuda adequada davant els problemes de salut física o emocional són actituds necessàries per modular les tensions que la professió comporta.</p> <p>Tradicionalment, els recursos invertits per les institucions sanitàries per tenir cura del benestar i la salut psicològica dels treballadors han estat insuficients.</p>
Descripció	<p>El programa ofereix, entre d'altres, una guia, <i>La salut i el benestar dels professionals sanitaris a l'entorn laboral</i>, que permet analitzar els factors que influeixen en el benestar psicològic de la feina del personal sanitari, valorar la situació de malestar que pateixen alguns d'aquests professionals i formular recomanacions per ajudar a millorar aquesta situació, tant en relació amb el compromís institucional com amb la promoció de la participació activa dels professionals.</p> <p>El programa vol facilitar la incorporació de bones pràctiques adreçades a la millora del benestar dels professionals en l'entorn laboral en les institucions sanitàries de tot Catalunya.</p> <p>El programa ofereix suport en la consolidació d'un grup de treball promotor del benestar laboral dins l'organització i des del punt de vista metodològic per a la planificació d'accions concretes de millora del benestar dels professionals, segons la realitat de la institució</p>
A qui s'adreça	Institucions, equips i professionals sanitaris.
Qui ho pot demanar	Responsables d'institucions sanitàries, mitjançant el correu de contacte.
Materials de suport	<u>Guia de la salut i el benestar dels professionals sanitaris en l'entorn laboral</u>
Indicadors	<p>Nombre d'institucions que desenvolupen bones pràctiques en relació amb el benestar dels professionals sanitaris.</p> <p>Nombre de professionals que es beneficien d'una bona pràctica.</p>
Contacte	<u>prescripcio.social@gencat.cat</u>

Informació i assessorament sobre consum d'alcohol i altres drogues i addiccions comportamentals

> Informació/comunicació

Producte o servei	Canal Drogues: ¹ web temàtica del Canal Salut
Justificació	<p>Al voltant del Canal Salut, l'eix vertebrador de tota l'estratègia de comunicació digital del Departament de Salut i els ens adscrits s'articulen altres portals de salut especialitzats en temes o projectes de rellevància per a l'administració sanitària.</p> <p>El Canal Drogues és un d'aquests portals i neix, l'any 2012, fruit de la necessitat d'aprofundir en continguts centrats en aquesta temàtica específica. L'essència del canal és donar resposta a una demanda del territori, difonent estratègies per complementar l'atenció a la salut i oferint informació, recursos, programes i activitats formatives sobre la base de l'Estratègia nacional de prevenció.</p>
Descripció	<p>El Canal Drogues pretén ser l'espai de referència en informació i l'eina de comunicació bidireccional amb la ciutadania i els professionals, a més de la porta d'entrada a altres webs específiques sobre drogues i també sobre addiccions comportamentals. Així mateix, pretén donar a conèixer els recursos, les actuacions i els programes per a la prevenció i el tractament del consum de drogues i les addiccions comportamentals a Catalunya:</p> <p>Per a la ciutadania:</p> <ul style="list-style-type: none">• Informació sobre centres de tractament.• Informació sobre les drogues i les addiccions comportamentals, els seus efectes i riscos per a la salut i falses creences.• Relació de programes i recursos per rebre informació i assessorament.• Enllaços d'interès d'entitats i associacions.• Dades de prevalença a Catalunya. <p>Per als professionals:</p> <ul style="list-style-type: none">• Agenda d'activitats de cursos formatius, jornades i congressos rellevants.• Informes epidemiològics i d'ús de serveis.• Polítiques i programes que tenen com a objectiu prevenir i disminuir les conseqüències negatives del consum de drogues (prevenció, reducció de riscos reducció de danys) i de les addiccions comportamentals.• Recursos de tractament i de reducció de danys per a persones amb trastorns per ús de substàncies i addiccions comportamentals a Catalunya.• Programes i recomanacions per apropar-nos a la complexitat del gènere des d'una perspectiva transversal.• Materials, activitats formatives, articles i altres actuacions orientades als professionals que treballen amb persones d'orígens etnoculturals diversos.• Projectes internacionals en formació, investigació i cooperació en els quals participa la Subdirecció General de Drogodependències.• Accés als tràmits administratius, memòries, material divulgatiu, enllaços d'interès, recursos audiovisuals, butlletins i legislació.
A qui s'adreça	Ciutadania en general i professionals (educació, social, salut i altres).

¹ El canal està en procés d'actualització i progressivament anirà incorporant continguts sobre les addiccions comportamentals per donar resposta als objectius de comunicació específics que sobre aquest àmbit s'han incorporat en el nou Pla de drogues i addiccions 2019-2023.

Material de suport	<u>Web: Canal Drogues</u>
Indicadors	Nombre de visites. Nombre de visitants. Durada mitjana de la visita. Percentatge de rebot. Nombre de descàrregues (per àmbit i per població diana). Nombre de notícies publicades i activitats formatives comunicades i gestionades a través del canal.
Contacte	<u>drogues.salut@gencat.cat</u>

Producte o servei	Hemeroteca Drogues²
Justificació	El gran nombre i diversitat de materials, programes i eines que s'han elaborat i s'estan implementant a Catalunya en l'àmbit de la prevenció i atenció a les drogodependències i les addiccions comportamentals dificulta als professionals poder estar degudament actualitzats i conèixer les bones pràctiques existents en el nostre país.
Descripció	Hemeroteca Drogues és una biblioteca virtual de l'SGD de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, realitzada en col·laboració amb Educació per a l'Acció Crítica. És tracta d'un inventari estructurat i públic amb una eina de cerca dins del Canal Drogues perquè els professionals i els agents socials de l'àmbit de la prevenció i l'assistència puguin accedir fàcilment a materials educatius, de sensibilització, informatius i didàctics, i també a documents per a la seva formació i actualització permanent.
A qui s'adreça	Professionals i altres persones interessades.
Qui ho pot demanar	Professionals del sector mitjançant correu electrònic; poden fer comandes de materials.
Material de suport	Hemeroteca Drogues
Indicadors	Nombre de visites. Nombre de descàrregues de materials. Nombre de comandes de materials.
Contacte	hemeroteca.drogues@gencat.cat

² L'hemeroteca també està en procés d'actualització i progressivament anirà incorporant continguts sobre les addiccions comportamentals per donar resposta als objectius de comunicació específics que sobre aquest àmbit s'han incorporat en el nou Pla de drogues i addiccions 2019-2023.

Informació i assessorament sobre consum d'alcohol i altres drogues i addiccions comportamentals

> Assessorament

Producte o servei	Línia Verda: informació i assessorament sobre drogues (telèfons 900 900 540)
Justificació	Només 1 de cada 10 persones afectades està rebent l'ajuda i el tractament que necessita. Facilitar, doncs, l'accés ràpid i anònim a la informació i l'assessorament per part d'especialistes sobre mesures de prevenció i recursos de tractament tant per a les persones afectades com per a les del seu entorn és clau per mirar de reduir al màxim la bretxa assistencial i la bretxa temporal.
Descripció	<p>La Línia Verda és un servei d'atenció telefònica gratuït especialitzat en l'àmbit de les drogues i les drogodependències i altres addiccions comportamentals atès per professionals sanitaris (especialistes en psicologia, treball social, medicina i infermeria) durant 24 hores. Aquest servei s'ofereix a través del telèfon 900 900 540.</p> <p>Ofereixen:</p> <ul style="list-style-type: none">• resposta a qualsevol dubte o necessitat relacionada amb les drogues i/o altres addiccions sense substància.• atenció telefònica i presencial especialitzada per les persones afectades o del seu entorn més proper. ;• orientació, assessorament i derivació a recursos especialitzats de tractament de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències i d'altres existents;• informació sobre aspectes relacionats amb les drogues i les drogodependències (informació sobre drogues, consum, efectes i aspectes legals);• la Línia Verda dona servei en la franja horària de les 9.00 h a les 20.00 h, de dilluns a divendres; la resta de la franja horària està atesa pels professionals del 061 CatSalut Respon
A qui s'adreça	Qualsevol ciutadà/na de Catalunya que vulgui fer una consulta sobre el consum de drogues, pantalles i/o joc o altres comportaments susceptibles d'addiccions, sigui el consumidor mateix o algú del seu entorn (familiars, parelles, amics, etc.).
Qui ho pot demanar	Tota la població mitjançant atenció telefònica.
Indicadors	<p>Nombre de trucades ateses (per edat, sexe de la persona consultant i motiu de consulta).</p> <p>Nombre de visites d'acollida (per edat, sexe de la persona consultant, motiu de consulta i tipus de droga).</p> <p>Nombre de visites/trucades de seguiment.</p> <p>Derivacions realitzades (per tipus de servei).</p>
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Observatori català de drogues i addiccions comportamentals (OCDA)

> Epidemiologia

Producte o servei	Comunicació: Observatori Catala de Drogues i Addiccions comportamentals
Justificació	Per tal de poder dissenyar i implementar polítiques públiques en l'àmbit de les drogodependències i addiccions comportamentals és important conèixer la situació actual d'aquestes addiccions a Catalunya, així com la demanda assistencial existent.
Descripció	Anàlisi dels inicis de tractament i activitat assistencial dels centres d'atenció a les addiccions, tant a substàncies com comportamentals; anàlisi del consum poblacional (a través de les diferents enquestes EDADES i ESTUDES, ESCA, etc.); i altres indicadors relacionats tant de fonts pròpies com externes. Les dades són vàlides a nivell de Catalunya i algunes estan desagregades i són vàlides a nivell de regió sanitària i/o comarca
A qui s'adreça	A la ciutadania, professionals de l'àmbit sanitari i/o social, professionals de regions sanitàries i administracions locals.
Qui ho pot demanar	Professionals de l'àmbit de la salut pública i de les addiccions de regions sanitàries, comarques, administracions locals més grans de 35.000 habitants.
Material de suport	<u>Observatori sobre drogues i addiccions comportamentals</u>
Indicadors	Nombre d' Informes de l'Observatori Nombre d'informes ad hoc per territori sol·licitats i realitzats
Contacte	<u>drogues.salut@gencat.cat</u>

Producte o servei	Monitoratge de la demanda de tractament per addiccions
Justificació	La demanda de tractament per addicció és un indicador epidemiològic establert a nivell de la Unió Europea i que s'usa per tenir una descripció anual de les persones amb addiccions.
Descripció	S'administra un qüestionari a totes les persones que demanen tractament per la seva addicció als centres ambulatoris de drogodependències de Catalunya (Centres d'Atenció i Seguiment –CAS-) . Aquest qüestionari incorpora dades sociodemogràfiques, de consum de drogues o ús d'activitats que genren addccions comportamentals i dels problemes associats
A qui s'adreça	A la ciutadania, professionals, regions sanitàries i administracions locals.
Qui ho pot demanar	Professionals de l'àmbit de la salut pública i de les addiccions de regions sanitàries, comarques, administracions locals amb més de 35.000 habitants
Material de suport	<u>Observatori sobre drogues i addiccions comportamentals</u>
Indicadors	Nombre d' Informes territorials elaborats
Contacte	<u>drogues.salut@gencat.cat</u>

Producte o servei	Suport metodològic i docència sobre el monitoratge en addiccions
Justificació	El coneixement de les tècniques de monitoratge del consum i addiccions a les drogues i de les addiccions comportamentals són importants per poder fer un diagnòstic i seguiment dels problemes associats a aquestes conductes
Descripció	S'ofereix suport i docència per tal de poder fer un diagnòstic de situació i definir indicadors de monitoratge
A qui s'adreça	A professionals de salut pública de les regions sanitàries i administracions locals.
Qui ho pot demanar	Professionals de l'àmbit de la salut pública i de les addiccions de regions sanitàries, comarques, administracions locals
Material de suport	<u>Observatori sobre drogues i addiccions comportamentals</u>
Indicadors	Nombre d'activitats formatives i/o suport-supervisió en vigilància del consum/ús problemàtic i de les addiccions Distribució per àmbit territorial i tipus d'administració
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Producte o servei	Elaboració d'estudis sobre la situació en relació a les addiccions químiques i comportamentals
Justificació	Qualsevol pla d'acció sobre drogues a nivell territorial o sectorial requereix d'un diagnòstic previ a través de tècniques adaptades
Descripció	Elaboració i realització d'un pla de diagnòstic basat en la identificació de fonts d'informació, aplicació de diferents tècniques diagnòstiques en funció de la demanda, anàlisi de resultats i elaboració d'informe amb conclusions
A qui s'adreça	A professionals de salut pública de les regions sanitàries i administracions locals o comarcals.
Qui ho pot demanar	Professionals de l'àmbit de la salut pública i de les addiccions de regions sanitàries, comarques, administracions locals
Material de suport	<u>Observatori sobre drogues i addiccions comportamentals</u>
Indicadors	Nombre d'estudis elaborats Distribució per àmbit territorial i tipus d'administració
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Prevenió del consum d'alcohol i altres drogues, de les addiccions comportamentals i dels trastorns mentals

> En l'àmbit educatiu

Producte o servei	L'aventura de la vida
Justificació	<p>Des de l'escola es pot incidir en molts dels determinants de la salut que poden generar desigualtats socials i contribuir així a millorar la salut dels infants i futurs adults. Els hàbits saludables i les conductes en relació amb la salut s'adquireixen des de la infància condicionats per l'entorn on vivim. Per aquest motiu, la infància és el millor moment per instaurar conductes saludables i evitar les perjudicials a la llarga.</p> <p>Estimular i potenciar les habilitats que permeten que en els infants es redueixin els factors de risc de patir problemes relacionats en el futur amb el consum de drogues és una tasca que s'ha de fer en edats primerenques.</p>
Descripció	<p>L'aventura de la vida és una intervenció educativa que s'emmarca dins l'educació per a la salut, i s'inspira en un concepte de salut com a manera de viure autònoma, joiosa i solidària.</p> <p>S'adreça a infants de 3r, 4t, 5è i 6è d'educació primària (de 8 a 11 anys). Ofereix materials didàctics, propostes de formació i activitats d'animació als mestres i a les famílies, per buscar la màxima complicitat i coherència entre tots els agents educadors.</p> <p>Els materials bàsics del programa són quatre àlbums de cromos, un per a cada curs, amb 36 cromos cadascun, que reflecteixen situacions diverses de salut viscudes per una colla d'amics en tres espais de la vida quotidiana: la família, l'escola i el barri.</p> <p>També s'organitzen tallers formatius per a pares i mares.</p>
A qui s'adreça	<p>L'aventura de la vida. Infant d'educació primària (8-11 anys) i les seves famílies.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Centres educatius de primària.</p>
Material de suport	<p>Àlbum de cromos, guia per al professorat, guia per a famílies, díptics i web https://laaventuradelavida.net/</p>
Indicadors	<p>Nombre de tallers realitzats. Nombre d'alumnes en escoles que reben els tallers. Nombre de pares i mares que participen en els tallers.</p>
Contacte	<p>drogues.salut@gencat.cat salutprevencio@fundesplai.org</p>

Producte o servei	Programa “Salut i escola”
Contacte	<u>Enllaç amb la fitxa d’SGPromoció</u>

Producte o servei	Protocol de prevenció, detecció i intervenció sobre drogues als centres d'educació secundària
Justificació	Els centres educatius són un marc idoni on implementar estratègies de prevenció del consum de drogues. Segons les dades epidemiològiques, en la majoria dels casos, l'inici en el consum d'alguna substància coincideix amb la franja d'edat en què es cursa educació secundària. Calen eines que estableixin marcs comuns d'actuació preventiva en aquestes edats per garantir un equitat en l'abordatge dels consums de drogues en l'alumnat de secundària.
Descripció	Document que estableix les orientacions per a la prevenció, la detecció i la intervenció sobre drogues als centres educatius de secundària, que cal contextualitzar en la realitat de cada centre. Aquestes orientacions engloben actuacions de prevenció per a l'alumnat, faciliten eines educatives al professorat i les famílies, i també estableixen quin és el circuit que cal seguir en casos d'indicis, consum i/o tinença de drogues. El protocol s'ha elaborat conjuntament amb el Departament d'Educació.
A qui s'adreça	Centres educatius d'ESO, batxillerat, programes de formació i inserció (PFI), cicles formatius de grau mitjà i recursos especialitzats com les unitats d'escolarització compartida.
Qui ho pot demanar	Centres educatius de secundària i professionals de la salut pública.
Material de suport	Webs: Canal Drogues i Salut a l'escola de la web del Departament d'Educació .
Indicadors	Nombre de professionals formats per a la seva implementació. Nombre de descàrregues.
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Producte o servei	Programa a universitats
Justificació	<p>El sistema universitari de Catalunya està integrat per dotze universitats amb més de 252.107 persones (45,3% homes i 54,7% dones) matriculades als estudis de Grau i Màster, tres de cada quatre de les quals són menors de 25 anys.</p> <p>En aquesta etapa del cicle vital en què es té més autonomia i sensació de llibertat, el consum pot intensificar-se, cosa que implica més conductes de risc. En aquest sentit, és necessari facilitar espais d'assessorament a l'alumnat.</p> <p>A més a més, la universitat no és només un centre educatiu, sinó que alhora esdevé un centre de treball i de recerca. L'any 1986, la Carta d'Ottawa per a la promoció de la salut ja es va establir com una de les àrees d'acció prioritàries on incidir amb "la creació d'entorns favorables la salut". Per tant, és necessari dur a terme actuacions en l'àmbit universitari amb mesures que afavoreixin que aquest entorn sigui el més saludable possible per a tothom, alumnes i personal administratiu i docent.</p>
Descripció	<p>El programa ofereix un marc comú d'actuació i acompanya les universitats que vulguin implementar accions en la prevenció del consum de drogues i les addiccions comportamentals. S'ofereixen i promouen accions en diferents àmbits:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Al campus: mitjançant la formació de l'alumnat com a agents de salut, es desenvolupen actuacions de sensibilització (punts d'assessorament i jornades). • A l'oci universitari: mitjançant un procés de treball amb els agents implicats, s'implementen a la festa universitària els criteris necessaris per ser reconeguda amb el segell "Q de Qualitat". • Incidència curricular: es dona suport a aquelles iniciatives encaminades a aconseguir una incidència en el currículum. • Entorn laboral: la universitat és un centre de treball per a personal d'administració i serveis i també per a personal docent i investigador. És necessari que aquest entorn sigui el més saludable possible i que existeixin programes de prevenció adreçats a aquest col·lectiu. • Comunicació i xarxes: difusió de missatges a través de les xarxes socials. • Grups de coneixement: el programa promou espais de col·laboració adreçats als professionals implicats per compartir coneixement i facilitar el treball en xarxa.
A qui s'adreça	Universitats.
Qui ho pot demanar	Universitats i entitats.
Material de suport	Informació d'entitats, materials i accions desenvolupades a les universitats disponibles a la web del Canal Drogues
Indicadors	<p>Nombre d'universitats participants.</p> <p>Nombre d'alumnes que se'n beneficien.</p> <p>Nombre d'entitats participants.</p> <p>Nombre d'accions dutes a terme (per tipus d'acció i persones implicades).</p>
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Producte o servei	Obra de teatre educatiu <i>Enxarxats</i>
Justificació	<p>L'ús de les xarxes socials i els telèfons intel·ligents s'ha estès per tota la societat, especialment entre els més joves.</p> <p>Immediatesa, entreteniment i privacitat són alguns dels beneficis que comporten aquestes –ja no tan noves– tecnologies. Alhora, però, al seu ús, hi ha associats també diversos riscos que poden conduir a situacions de conflicte si no es gestionen adequadament.</p>
Descripció	<p><i>Enxarxats</i> és una obra de teatre interactiu que té per objectiu informar, sensibilitzar i prevenir dels riscos relacionats amb els usos de les pantalles i les xarxes socials, sobretot entre els més joves i els seus referents principals (familiars i educadors).</p> <p>L'activitat està dividida en dues parts:</p> <p>La primera consta d'una representació teatral de diferents situacions quotidianes al voltant de les xarxes socials i les pantalles.</p> <p>La segona part consisteix en un debat, mediat pels mateixos actors, que fomenta la reflexió i el pensament crític al voltant de les diferents situacions i conflictes que s'han representat en la primera part.</p>
A qui s'adreça	Grups cohesionats de joves, amb un mínim de trenta i un màxim de cent vint assistents per sessió. També a grups de professionals (tècnics de prevenció, professors de secundària, educadors socials) i les AFA.
Qui ho pot demanar	Grups de famílies i tots els professionals que treballen amb joves.
Material de suport	www.elpep.info Enxarxats
Indicadors	Nombre d'obres de teatre realitzades. Nombre d'alumnes assistents a les obres de teatre. Nombre de professionals assistents a les obres de teatre. Nombre de familiars assistents a les obres de teatre.
Contacte	drogues.salut@gencat.cat info@teatraccio.es

Producte o servei	Obra de teatre educatiu <i>No em ratllis!</i>
Justificació	La prevalença de consum de substàncies com l'alcohol, el tabac i el cànnabis en la població escolar de 14-18 anys (<u>ESTUDES</u>) ens identifica aquesta franja d'edat com a clau per promoure accions educatives i de conscienciació del risc del consum de l'alcohol i altres drogues. A més, la baixa percepció d'aquests riscos, l'ús recreatiu i la pressió actual en relació amb el consum fan necessària la implementació de recursos que facilitin als joves l'adquisició d'habilitats que promoguin un posicionament responsable màxim amb la salut pròpia i la d'aquells que els envolten.
Descripció	<i>No em ratllis!</i> és una obra de teatre que treballa en l'àmbit de la prevenció de conductes de risc associades al consum d'algunes drogues com l'alcohol, els porros, etc. amb l'objectiu d'estimular i potenciar l'esperit crític dels joves d'una manera amena i interactiva.
A qui s'adreça	Professionals de l'àmbit educatiu, associacions de lleure i ens locals, i adolescents de 12 a 16 anys.
Qui ho pot demanar	Equips professionals que treballen amb joves.
Indicadors	Nombre d'obres de teatre. Nombre d'alumnes que assisteixen a l'obra de teatre.
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Producte o servei	Elpep.info
Justificació	<p>Internet és l'entorn on els adolescents i els joves cerquen informació i es relacionen.</p> <p>La web de elpep.info es va crear conjuntament amb laclara.info l'any 2007, amb l'objectiu de fer arribar informació i pautes educatives a l'entorn del consum de drogues i usos d'eines digitals i les seves conductes de risc associades al col·lectiu de joves que accedeix a Internet.</p>
Descripció	<p>Elpep.info és una pàgina web que proporciona informació tant sobre pantalles i tecnologies relacionades (mòbil, xats xarxes socials, televisió, consoles i videojocs) com sobre les substàncies més consumides entre els joves (tabac, alcohol i cànnabis).</p> <p>Disposa, també, d'una secció en format blog, on, periòdicament, es van publicant entrades amb reflexions sobre diferents temes relacionats amb l'ús de les pantalles i les xarxes socials i/o el consum de substàncies, on els adolescents tenen possibilitat d'expressar la seva opinió públicament mitjançant els comentaris.</p> <p>Tots els continguts són en clau educativa i utilitzen un llenguatge planer i pròxim, de fàcil comprensió per a tots els joves.</p> <p>La pàgina web inclou, a més, un formulari a través del qual els joves poden realitzar qualsevol tipus de consulta sobre els temes de la pàgina web, i així tenen més privacitat.</p>
A qui s'adreça	Adolescents de 14 a 17 anys i professionals que treballen amb adolescents
Qui ho pot demanar	Tota la població (accés informació web).
Material de suport	Web: www.elpep.info
Indicadors	Nombre d'accessos a la pàgina web. Nombre de consultes realitzades a través del formulari.
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Producte o servei	LaClara.info
Justificació	Internet és l'entorn on els adolescents i els joves cerquen informació i es relacionen. Les pàgines web elpep.info i laclara.info es van crear l'any 2007, amb l'objectiu de fer arribar informació i pautes educatives a l'entorn del consum de drogues i usos de pantalles i les seves conductes de risc associades al col·lectiu de joves que accedeix a Internet.
Descripció	<p>Web amb informació ampliada sobre drogues i conductes de risc (alcohol, cànnabis, psicofàrmacs, MDMA, <i>speed</i>, bolets al·lucinògens, cocaïna, noves substàncies i drogues i sexualitat).</p> <p>La web inclou també un apartat amb continguts sobre prevenció i usos dels entorns digitals (xarxes socials, videojocs, jocs d'atzar i apostes, streems i compres on-line)</p> <p>L'objectiu principal d'aquestes webs és informar i fer reflexionar la població adolescent o jove al voltant del consum de drogues. Per potenciar que els missatges preventius es facin virals, aquest projecte també compta amb xarxes socials de suport.</p>
A qui s'adreça	A joves a partir de 16 anys i professionals que treballen amb joves.
Qui ho pot demanar	Tota la població (accés informació web).
Material de suport	<u>Web: laClara.info</u>
Indicadors	Nombre d'entrades realitzades. Dades obtingudes amb l'eina Webtrends (analítica web)
Contacte	<u>drogues.salut@gencat.cat</u>

Producte o servei	Jugo les meves cartes
Justificació	<p>Laclara.info va posar en marxa, l'any 2015, la campanya #jugolesmevescartes, per donar a conèixer la web i fomentar la participació de la població més jove a través d'una baralla de cartes que provocaven el debat.</p> <p>Les cartes formaven part d'un conjunt de productes que al llarg del 2015 i 2016 va anar circulant entre diferents espais joves, centres, universitats o instituts de Catalunya. Es va distribuir el joc i es van fer actuacions locals en 22 municipis; es va arribar a més de 3.250 joves. Addicionalment, també es van fer actuacions a les universitats de Psicologia i Pedagogia de Barcelona.</p> <p>L'any 2017, a petició del territori, va deixar de ser una campanya i va passar a ser un recurs educatiu amb entitat pròpia; va mantenir la vinculació amb la web www.laclara.info, i es va posar a disposició del públic a través del Canal Drogues.</p>
Descripció	<p>"Baralla de cartes", on cada pal està lligat a certes situacions, vivències o dilemes (relacions, diners, estudis, salut, conflictes...). Baralla francesa de cartes que juga amb l'associació que el jovent té amb les drogues. Quina relació tenen els joves amb les drogues? A vegades, com en un joc de cartes, es té poder de decisió, s'avança, es retrocedeix, es rectifica, hi influeix la sort, es guanya i també es perd.</p> <p>Es tracta d'un recurs facilitador per als professionals de la prevenció i reducció de riscos del consum de drogues, per tal de propiciar la reflexió entre el jovent, fomentar la seva participació i dinamització mitjançant les xarxes socials.</p>
A qui s'adreça	Joves i adolescents.
Qui ho pot demanar	Professionals de prevenció i reducció de riscos del consum de drogues que treballen amb joves i adolescents.
Material de suport	Programes i materials d'educació no formal
Indicadors	Nombre d'entrades realitzades. Dades obtingudes amb l'eina Webtrends (analítica web)
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Producte o servei	Guia preventiva sobre entorns digitals adreçada a professionals que treballen amb adolescents
Justificació	<p>Els entorns d'oci digital tenen moltes avantatges però també tenen alguns riscos, com el desenvolupament d'una addicció comportamental. Els i les joves són els que més ràpidament integren l'ús d'aquestes tecnologies i, per tant, estan més exposats als riscos que poden comportar. Per aquest motiu, és necessari oferir una educació mediàtica als i les joves per tal de que desenvolupin una mirada crítica vers les tecnologies podent així aprofitar-ne totes les potencialitats i saber detectar i evitar-ne els riscos. Les persones educadores en aquesta etapa, tant d'educació formal com no formal, són considerades com un referent d'on obtenir informació fiable i, per tant, és essencial formar-los en aquest àmbit per tal de que puguin realitzar una prevenció efectiva.</p>
Descripció	<p>Eina didàctica on es troben definits els conceptes claus i exemple de situacions quotidianes respecte els entorns digitals així com les dinàmiques que comporta el seu ús durant l'adolescència. A més també inclou activitats diverses sobre els diferents riscos associats, per tal d'apropar el debat als i les adolescents i fer-los participants, d'aquesta manera, de les diferents conclusions i objectius que se'n puguin derivar.</p> <p>Pel què fa a l'estructura, la guia es compon de dos grans blocs temàtics que aborden, per una banda, les característiques i problemàtiques de l'adolescència en l'era digital i, per l'altra, la tasca d'acompanyar amb bones pràctiques i prevenir, així, possibles riscos associats a un ús abusiu o perjudicial d'aquestes tecnologies.</p>
A qui s'adreça	<p>Aquesta guia està adreçada als diferents professionals (professors, educadors, monitors...) tant de l'àmbit de l'educació formal (instituts, escoles professionals...) com en l'àmbit de l'educació no formal (espais joves, centres oberts...) que treballen directament amb adolescents.</p> <p>També pot ser d'utilitat per a l'àmbit del lleure, com ara per a monitors de cau o esplai, així com per a d'altres agents socials que tinguin contacte directe amb adolescents en el seu desenvolupament, tant social com professional.</p>
Qui ho pot demanar	Professionals que treballin amb joves a partir dels 14 anys i amb les seves famílies.
Material de suport	<u>Guia preventiva sobre entorns digitals adreçada a professionals que treballen amb adolescents</u>
Indicadors	Nombre de descàrregues de la guia
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Prevenió del consum d'alcohol i altres drogues, de les addiccions comportamentals i dels trastorns mentals

> En l'àmbit del lleure

Producte o servei	Programa Fitjove
Justificació	La prevalença de consum de substàncies com l'alcohol, el tabac i el cànnabis en la població escolar de 14-18 anys (ESTUDES) i en la població de 15-29 anys (EDADES) justifica la intervenció amb programes preventius en aquesta franja d'edat. La promoció d'hàbits saludables i la pràctica esportiva, com a alternativa d'oci, constitueixen un element clau en la prevenió del consum de substàncies.
Descripció	<p>Fitjove és un programa de promoció esportiva per a adolescents per prevenir el consum de drogues. El programa es desenvolupa en col·laboració amb el Consell Català de l'Esport (CCE) i forma part del Pla interdepartamental i intersectorial de salut pública (PINSAP) i del Pla nacional de promoció de l'activitat física (PNPAF). Els objectius del programa són:</p> <ul style="list-style-type: none">• Intervenir en la prevenió del consum de drogues en adolescents de zones especialment vulnerables per mitjà de la promoció d'activitats esportives en instal·lacions de la comunitat.• Crear una oferta atractiva d'exercici físic per a adolescents com a opció saludable d'ocupació del temps d'oci i tenint en compte la perspectiva de gènere.• Acompanyar els nois i noies en el pas de l'esport escolar a l'esport comunitari i fomentar també la participació dels que no practiquen esport escolar.
A qui s'adreça	Adolescents de 4t d'ESO (15-16 anys) de centres educatius adherits al Pla català de l'esport a l'escola.
Qui ho pot demanar	La selecció de municipis es fa a partir d'una sèrie de criteris de prioritització. Tot i això, els municipis que hi estiguin interessats ho poden comunicar a l'SGDD, al Consell Català de l'Esport o a la Fundació Esportsalus.
Material de suport	<u>Tríptic informatiu.</u>
Indicadors	Nombre de municipis participants. Nombre d'alumnes que han participat en cada una de les fases del programa.
Contacte	<u>drogues.salut@gencat.cat</u> També: <u>info@esportsalus.org</u>

Producte o servei	Guia didàctica: “Mirades que opinen”
Justificació	La mirada de les persones afectades és essencial per al disseny de programes que donin resposta a les seves necessitats. D'aquí la necessitat d'abordar el tema de les drogues i el consum des de la visió dels joves mateix.
Descripció	Material educatiu que consta d'un documental audiovisual i d'una guia didàctica que ofereix propostes que en complementen la visualització. El DVD ha estat elaborat per joves que han recollit l'opinió d'altres joves sobre diferents aspectes relacionats amb les drogues.
A qui s'adreça	“Mirades que opinen” és una eina més per abordar temes associats al consum de drogues que pot ser útil per a professionals socio-sanitaris, tècnics d'educació i de treball social, professorat, cossos de seguretat, membres d'entitats juvenils i agents socials i comunitaris. D'altra banda, la visualització del DVD es recomana a joves a partir dels 14 anys (3r d'ESO), i pares i mares.
Qui ho pot demanar	Professionals que treballin amb joves a partir dels 14 anys i amb les seves famílies.
Material de suport	Documental de 35 minuts + Guia didàctica. (http://drogues.gencat.cat/ca/detalls/Article/PGR_DROGUES_Mirades_que_opinen).
Indicadors	Nombre d'entrades realitzades. Dades obtingudes amb l'eina Webtrends (analítica web)
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Producte o servei	Guia didàctica “Sortim?”
Justificació	La prevalença de consum de substàncies com l’alcohol, el tabac i el cànnabis en la població escolar de 14-18 anys (enquesta escolar) i en la població de 15-29 anys (enquesta domiciliària) és prou alta per esdevenir preocupant. A més, la baixa percepció dels riscos associats, l’ús recreatiu i la pressió actual respecte del consum fan necessària la implementació de recursos que facilitin als joves l’adquisició d’habilitats que promoguin un posicionament responsable màxim amb la salut pròpia i la dels qui els envolten.
Descripció	Material educatiu que consta d’un documental audiovisual i d’una guia didàctica. Ofereix propostes per fomentar la reflexió entorn dels temes relacionats amb el fet de sortir de festa i els riscos associats.
A qui s’adreça	Joves a partir de 15 anys i professionals que treballen en l’àmbit educatiu i del lleure.
Qui ho pot demanar	Tots aquells professionals que treballen amb joves.
Material de suport	Documental de dotze minuts de durada i guia didàctica. http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/recursos/recurs_audiovisuals/sortim
Indicadors	Materials descarregats de la web. Nombre d’exemplars distribuïts.
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Prevenió del consum d'alcohol i altres drogues, de les addiccions comportamentals i dels trastorns mentals
> En l'àmbit de l'oci nocturn: Per una nit segura: Q de festa! Nits de qualitat

Producte o servei	Taules participatives Nits Q
Justificació	<p>Una de les necessitats detectades per treballar la reducció de riscos és que la implicació dels agents involucrats dins el món nocturn local és clau, i encara més iniciar processos participatius no excloents on aquests agents treballin plegats per aconseguir un objectiu compartit.</p> <p>Amb aquest programa es proposa a totes les persones involucrades en el sector de l'oci nocturn que treballin plegades per crear un entorn més segur i saludable per a tothom, amb un mètode de treball local, per pensar i elaborar propostes concretes que facilitin la comunicació entre tots i perquè la imatge i la qualitat de servei del sector continuïn creixent de manera positiva.</p> <p>Aquestes iniciatives locals també tenen una repercussió que transcendeix el seu àmbit, ja que tots els municipis o consells comarcals que formen part de la xarxa Nits Q poden intercanviar bones pràctiques entre ells. Els agents involucrats (promotors, administracions, propietaris, cossos i forces de seguretat, sanitaris, protecció civil, entitats de salut, tècnics municipals...) s'han de triar a partir de la realitat local. El Nits Q va de la mà dels locals susceptibles de tenir la Q de festa! del municipi on s'impulsen les taules participatives Nits Q.</p>
Descripció	<p>Espai de debat, reflexió i propostes que convida tots els agents del municipi implicats directament o indirectament en l'oci nocturn.</p> <p>Amb l'objectiu final d'esdevenir un òrgan participatiu permanent per promoure estratègies de prevenció i reducció de riscos en l'àmbit de l'oci nocturn i les característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consens: la taula pren les seves decisions cercant el consens de totes les persones i entitats participants. • Horitzontalitat: l'opinió i les propostes de totes les persones i entitats que participen en la taula són equivalents.
A qui s'adreça	<p>Administracions locals, comarcals o supramunicipals, entitats, policia i agents locals vinculats a l'oci nocturn en general.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Administracions públiques.</p>
Material de suport	<p><u>Guia Nits de Qualitat</u> <u>Guia de recomanacions sobre el consum d'alcohol i altres drogues en les festes locals</u></p>
Indicadors	<p>Nombre de taules de treball. Nombre de municipis participants. Nombre de persones participants. Nombre de sessions participatives. Nombre de presentacions públiques del Nits Q.</p>
Contacte	<p>nitsdequalitat@gencat.cat</p>

Producte o servei	Assessorament a municipis per una nit més segura, saludable i de qualitat
Justificació	<p>Des de la Subdirecció General de Drogodependències, rebem moltes demandes per incorporar mesures de salut pública en l'àmbit de les festes locals per fer d'aquestes espais més segurs, saludables i cívics. Per això s'obre una línia de treball per als municipis amb serveis d'assessorament i suport per al desplegament de polítiques de salut pública relacionades amb l'oci nocturn i la prevenció d'incidències relacionades amb el consum de substàncies.</p> <p>Aquests serveis inclouen materials formatius, de sensibilització, materials audiovisuals, programes i projectes.</p> <p>Un servei continuat d'assessorament especialitzat que permeti que l'Agència de Salut Pública posi en pràctica, conjuntament amb l'Administració local, els principis de funcionament, recursos i materials propis o recomanats, en la millora de les polítiques locals de prevenció i reducció de riscos en l'oci nocturn.</p>
Descripció	<p>Recomanacions pràctiques per incorporar la perspectiva de salut pública en les festes majors i celebracions locals. Ofereix propostes concretes per reduir els problemes relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues en les festes. L'assessorament s'adreça a professionals que desenvolupen accions de prevenció en el marc de les festes locals, es basa en el contingut de la Guia de recomanacions sobre el consum d'alcohol i altres drogues en les festes locals, que fou elaborada amb la col·laboració d'especialistes del camp vinculats a diferents entitats i municipis.</p>
A qui s'adreça	Ajuntaments. Consells Comarcals. Municipis mancomunats. Altres administracions locals.
Qui ho pot demanar	Administracions públiques.
Material de suport	<u>Guia i decàleg amb recomanacions pràctiques sobre el consum d'alcohol i altres drogues per incorporar la perspectiva de salut pública en les festes majors i celebracions locals.</u>
Indicadors	Nombre de guies lliurades. Nombre de decàlegs. Nombre d'assessoraments realitzats. Nombre de municipis.
Contacte	<u>nitsdequalitat@gencat.cat</u>

Producte o servei	Segell Q de festa!
Justificació	L'àmbit de l'oci nocturn fa referència als espais i contextos d'oci vinculats al concepte de "sortir de festa". És un oci lligat sobretot al cap de setmana i als períodes festius. Sabem que, entre altres contextos, el consum de drogues i alcohol en entorns recreatius nocturns, com bars, discoteques i altres locals d'oci té relació amb problemes sanitaris i socials, com danys greus per a la salut, comportament agressiu i violència i conducció de vehicles sota l'efecte de l'alcohol i les drogues. També s'associa amb addiccions i efectes per a la salut a més llarg termini. Les conseqüències socials adverses poden incloure el tràfic de drogues i les alteracions de l'ordre públic. Atès que molts d'aquests danys solen anar associats a un consum excessiu en una ocasió concreta, al que aspiren moltes respostes és a reduir les quantitats d'alcohol i drogues consumides. Els riscos associats a l'ús lúdic de substàncies i al context festiu descrits per l'European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction recomana les estratègies ambientals, que disposen d'una millor base empírica. Q de festa! és un distintiu que s'atorga als locals i festivals d'oci nocturn de Catalunya que ofereixen un seguit de serveis per a la promoció de la qualitat i el benestar dels seus usuaris per tal de reduir riscos i problemes relacionats amb les substàncies.
Descripció	<p>Distintiu de qualitat en l'oci nocturn que implica la indústria privada de l'oci i el món local en les polítiques de salut pública per una nit més segura, atractiva i saludable. L'espai ha de complir deu criteris obligatoris per obtenir la distinció de la Generalitat de Catalunya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Disposar, dins de l'espai, d'informació sobre drogues i sexualitat de manera permanent. • Tenir a disposició del públic preservatius masculins i femenins. • Facilitar l'accés a l'aigua potable. • Facilitar maneres d'anar o tornar de l'espai sense conduir i tenir la informació sobre transport públic o privat visible. • Rebre la formació en dispensació responsable d'alcohol i en prevenció de violència masclista. • Disposar d'alcoholímetres. • Tenir aliments o màquines expenedores. • Tenir taps per a les orelles disponibles. • Tenir oferta de còctels no alcohòlics. • Tenir un referent del tema al local; tenir en un lloc visible el pòster de recomanacions i tenir un punt lila. • Q de festa! forma part de la xarxa europea Newnet a través de Party+
A qui s'adreça	Festivals, festes majors i universitàries, discos, gent jove que va als festivals i surt de festa.
Qui ho pot demanar	Administracions públiques, associacions d'oci nocturn, persones promotores de festivals i col·lectius de joves.
Material de suport	Placa Q. Pancarta Q. Formacions. web: www.qdefesta.cat
Indicadors	<p>Nombre d'espais distingits. Nombre de beneficiaris. Nombre de ciutats. Nombre de presentacions públiques. Nombre de persones formades.</p>
Contacte	nitsdequalitat@gencat.cat

Producte o servei	Rumba a tu son
Justificació	<p>L'alcohol és un dels principals factors de risc per a la salut. L'adolescència representa un període important en l'inici de conductes de consum de risc d'alcohol, tabac i altres drogues, segons les dades epidemiològiques, el 74% d'adolescents d'entre 14 i 18 anys ha consumit begudes alcohòliques alguna vegada i 5 de cada 10 estudiants van admetre que havien pres alcohol recentment (<u>Estudes 2021</u>).</p> <p>La prevalença del consum de begudes alcohòliques és major en noies que en nois.</p> <p>L'alcohol afecta el desenvolupament durant l'adolescència i existeixen riscos relacionats que augmenten quan el consum es dona entre menors d'edat, cosa que afecta especialment dones pel que fa a primeres intoxicacions agudes.</p> <p>Aquest consum es realitza freqüentment els caps de setmana i, en algunes ocasions, el consum es realitza en excés.</p> <p>Els riscos vinculats al consum d'alcohol s'incrementen, com han demostrat diferents estudis, quan aquest consum es presenta precoçment. Els riscos s'associen especialment si en l'adolescència el consum d'alcohol es presenta en forma de consum intensiu (<i>binge drinking</i>).</p> <p>D'altra banda, el consum d'alcohol, sobretot si és de tipus intensiu, s'associa amb una major prevalença de consum d'altres drogues. Durant la implementació d'aquesta iniciativa s'ha dut a terme el desenvolupament de mesures adaptades als costums i interessos d'aquests joves, així com la inclusió d'ells mateixos en les campanyes de prevenció i reducció dels riscos associats als diferents consums. D'altra banda, permet conèixer els patrons de consum de la població llatinoamericana.</p>
Descripció	<p>Projecte per a la prevenció del consum de risc d'alcohol i altres drogues a través d'un grup de joves d'origen llatinoamericà format per la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques</p> <p>per promoure missatges de reflexió al voltant dels diferents tipus de consums i les seves conseqüències entre el seu grup d'iguals. L'àmbit d'implementació del projecte són els espais d'oci llatins: matiners, discoteques, parcs, casals de joves, centres cívics, festes llatines...</p>
A qui s'adreça	Joves d'origen llatinoamericà residents a Catalunya
Qui ho pot demanar	Tots aquells professionals que treballen amb joves
Material de suport	<u>Programa Rumba a tu son</u>
Indicadors	<p>Nombre de materials descarregats de la web.</p> <p>Nombre d'intervencions en espais d'oci.</p> <p>Nombre i tipus de materials distribuïts.</p> <p>Nombre de formacions i persones formades.</p> <p>Nombre de voluntaris.</p> <p>Nombre d'interaccions o consultes ateses.</p> <p>Nombre de persones seguidores a xarxes socials.</p>
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Producte o servei	Programa “Intervenció a la nit entre iguals”
Justificació	<p>Des del 1997 es dona suport a grups de reducció de riscos que es desplacen a espais d'oci per oferir informació i assessorament sobre la gestió del risc en relació amb els problemes comuns que sorgeixen en l'oci nocturn i la festa. Ho fan sota el model del treball entre iguals i la incorporació de voluntariat. Els destinataris són persones que poden sentir-se preocupades per la seva salut i volen modificar hàbits. Hi ha riscos que són més importants i freqüents que l'addicció. Les substàncies tenen efectes altament valorats per les persones que les consumeixen.</p> <p>Les dades de consum de substàncies entre joves indiquen que la substància més consumida és l'alcohol. Cal desenvolupar programes que parteixin de les entitats comunitàries. Per això és clau facilitar l'accés dels consumidors de drogues a espais d'informació i assessorament sobre drogues en els mateixos espais d'oci, així com incorporar els usuaris a les polítiques de prevenció adreçades a ells mateixos.</p> <p>Qualsevol intervenció en prevenció de l'ús de drogues per tenir sexe ha de partir de la base, primer, d'entendre els aspectes socioculturals que han propiciat l'emergència d'aquest fenomen (adquirir competència cultural) i, segon, de recollir les necessitats de la població que el practica.</p>
Descripció	<p>És un projecte d'informació, prevenció i reducció de riscos en el consum de drogues en els espais de festa pròpiament dits.</p> <p>Diferents entitats participen d'aquest programa. Cada grup té la seva particularitat, però comparteixen mesures adaptades als costums i interessos dels destinataris, així com la inclusió d'ells mateixos en les campanyes de prevenció i reducció dels riscos associats als diferents consums.</p> <p>El treball educatiu es fa directament amb els joves i per als joves, amb l'apropament a les zones de consum. El grup de joves contacta per donar eines als usuaris de la nit, amb metodologies i recursos diferents. Alguns exemples són: instal·lació de carpes, parelles itinerants, materials informatius, pautes per a un consum més segur, pautes per no consumir, jocs interactius, distribució de preservatius, pràctica d'alcoholimetries, anàlisi de drogues, aconsellament i informació per acudir a serveis especialitzats de drogodependències.</p>
A qui s'adreça	<p>S'adreça a joves que surten de festa, especialment en festivals i música electrònica, però també hi ha propostes per abordar consums més tradicionals en espais com festes majors.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Professionals que treballen amb joves. Professionals de l'oci nocturn. Administracions públiques.</p>
Material de suport	<p>www.energycontrol.org www.somnit.org www.arsufesta.org Komando Nits Q Tarragona. Nits Q Lleida Àngels de nit. + Santes – Alcohol</p>
Contacte	<p>nitsdequalitat@gencat.cat</p>

Producte o servei	Programa InfoDroga Gratis “Més info, menys danys”
Justificació	<p>Els consums de substàncies en entorns lúdics d’oci gai són similars als de la població general que surt de festa. Però cal tenir en compte la incorporació de drogues amb finalitat purament sexual. La combinació d’ambdós elements (drogues i sexualitat) pot causar problemes en persones que tinguin conflictes interiors greus amb els tabús i prejudicis associats. Algunes persones tenen problemes o dificultats greus per assumir que la seva sexualitat és diferent de la considerada “normal”. Utilitzar substàncies per desinhibir-se i poder-se permetre comportaments que no podrien tenir sobris pot causar problemes de frustració, autoacceptació i autoestima, així com desenvolupar patrons de consum problemàtics.</p> <p>Qualsevol intervenció en prevenció de l’ús de drogues per tenir sexe ha de partir de la base, primer, d’entendre els aspectes socioculturals que han propiciat l’emergència d’aquest fenomen (adquirir competència cultural) i, segon, de recollir les necessitats de la població que el practica.</p>
Descripció	<p>Droga gratis (informació sobre) és l’acció principal del Programa de reducció de riscos associats al consum de drogues per al col·lectiu LGTBI “Més info, menys danys” de GaisPositius. Disposen de material informatiu (imprès i digital) sobre les drogues i el seu consum associat al sexe, seguint la perspectiva indicada anteriorment. La distribució de material imprès es fa necessària en locals on es practica sexe i es consumeixin drogues.</p> <p>Els materials de prevenció han d’incloure la descripció de pràctiques sexuals poc convencionals (<i>felching</i>, doble penetració, <i>gangbang</i>, orinar dins de l’anus, etc.) i els seus riscos associats per a l’adquisició de VIH, altres ITS o altres infeccions bacterianes (<i>Shigella</i>). Per això és clau facilitar l’accés dels consumidors de drogues a espais d’informació i assessorament sobre drogues i sexualitat amb els mateixos codis culturals i espais d’oci, així com incorporar els usuaris en les polítiques de prevenció adreçades a ells mateixos.</p>
A qui s’adreça	A persones lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals (LGTBI) joves, persones usuàries d’espais d’oci LGTBI i dones transsexuals treballadores del sexe.
Qui ho pot demanar	Professionals que treballen amb joves, professionals de l’oci nocturn LGTBI. Administracions públiques.
Material de suport	http://gaispositius.org/serveis/infodroga/
Indicadors	<p>Nombre d’intervencions en espais d’oci. Nombre i tipus de materials distribuïts. Nombre de formacions i persones formades. - Nombre de voluntaris.</p> <p>Nombre d’interaccions o consultes ateses.</p> <p>Nombre de persones seguidores a xarxes socials.</p>
Contacte	nitsdequalitat@gencat.cat

Producte o servei	Formació en dispensació responsable d'alcohol
Justificació	<p>Les persones que estan dispensant begudes alcohòliques han de conèixer els riscos que hi estan relacionats, tant en relació amb la salut com amb la convivència i la seguretat. Amb un nivell elevat d'alcohol en un espai, els riscos augmenten exponencialment.</p> <p>El fet d'incloure els dispensadors com a agents socials que poden ajudar a reduir els problemes relacionats amb el consum d'alcohol a través de formació especialitzada implica tenir espais més segurs i saludables, millora la imatge del local, la seva capacitat per gestionar conflictes i va en benefici del benestar dels clients.</p> <p>Les intervencions preventives amb resultats positius en els espais d'oci s'associen a les característiques següents (International Standards on Drug Use Prevention (UNODC)):</p> <p>Capacitació de la gerència i dels treballadors dels locals d'oci.</p> <p>Suport professional i tractament per al personal i gerents que ho necessiten.</p> <p>Estratègies de comunicació per alertar la població sobre els problemes i afavorir l'acceptació del Programa.</p>
Descripció	<p>Formació en dispensació responsable d'alcohol (DRA), d'una durada mínima de dues hores i màxima de quatre, per adquirir els coneixements clau per tal de fomentar uns espais de música i ball més segurs i augmentar la sensació de benestar en les persones usuàries. Continguts:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Familiaritzar-se amb els diferents tipus de drogues i consums que coexisteixen en els espais de música i ball. • Identificar situacions de risc i anticipar-s'hi correctament per evitar que es puguin convertir en situacions problemàtiques. • Conèixer i saber aplicar correctament les pautes preventives en dispensació responsable d'alcohol, consum de drogues i conductes violentes.
A qui s'adreça	Personal actiu en espais de música i ball, especialment personal de barra i responsables.
Qui ho pot demanar	Professionals. Administracions locals. Entitats. Escoles d'hoteleria.
Material de suport	<u>Contingut</u> . Cartell per a la barra. Certificat del curs. <u>Vídeos</u>
Indicadors	<p>Nombre d'assistents.</p> <p>Nombre de cursos.</p> <p>Nombre d'hores.</p> <p>Qüestionari de satisfacció i millores.</p> <p>Nombre de materials lliurats.</p> <p>Nombre de persones seguidores de les xarxes socials.</p>
Contacte	nitsdequalitat@gencat.cat

Producte o servei	Formació en prevenció i abordatge de violències sexuals en espais d'oci nocturn
Justificació	<p>El personal actiu en espais de música i ball han de conèixer els riscos que hi estan relacionats, tant en relació amb la salut com amb la convivència i la seguretat. Amb un nivell elevat d'alcohol en un espai, els riscos augmenten exponencialment.</p> <p>El fet d'incloure el personal actiu en espais de música i ball com a agents socials que poden ajudar a reduir els problemes relacionats amb el consum d'alcohol i les violències sexuals a través de formació especialitzada implica tenir espais més segurs i saludables, millora la imatge del local, la seva capacitat per gestionar conflictes i va en benefici del benestar dels clients.</p> <p>Les intervencions preventives amb resultats positius en els espais d'oci s'associen a les característiques següents (International Standards on Drug Use Prevention (UNODC)):</p> <p>Capacitació de la gerència i dels treballadors dels locals d'oci.</p> <p>Suport professional i tractament per al personal i gerents que ho necessiten.</p> <p>Estratègies de comunicació per alertar la població sobre els problemes i afavorir l'acceptació del Programa.</p>
Descripció	<p>Formació en Prevenció i Abordatge de les violències sexuals, d'una durada mínima de dues hores i màxima de quatre, per adquirir els coneixements clau per tal de fomentar uns espais de música i ball més segurs i augmentar la sensació de benestar en les persones usuàries.</p> <p>Continguts:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introducció a la categoria gènere i a la incorporació de la perspectiva de gènere en l'anàlisi de la realitat. • Violència de gènere, violències masclistes i violències sexuals: aclarint conceptes • Especificitat dels contextos festius i d'oci nocturn i la seva relació amb les violències sexuals • Estratègies de prevenció i actuació davant les situacions d'assetjament, abusos i agressions sexistes. • Exemples de protocols d'actuació. • Què puc fer des de la barra o l'organització de la festa? • Amb qui coordinar-se • Casos pràctics
A qui s'adreça	Personal actiu en espais de música i ball, especialment personal de barra i responsables.
Qui ho pot demanar	Professionals. Administracions locals. Entitats. Escoles d'hoteleria.
Material de suport	Contingut. <u>Guia d'actuació davant les violències sexuals per a locals i altres espais d'oci nocturn en el context del consum d'alcohol i altres drogues.</u>
Indicadors	<p>Nombre d'assistents.</p> <p>Nombre de cursos.</p> <p>Nombre d'hores.</p> <p>Qüestionari de satisfacció i millores.</p> <p>Nombre de materials lliurats.</p> <p>Nombre de persones seguidores de les xarxes socials.</p>
Contacte	nitsdequalitat@gencat.cat

Producte o servei	Si ets menor, sense alcohol
Justificació	<p>L'alcohol és un dels principals factors de risc per a la salut. L'adolescència representa un període important en l'inici de conductes de consum de risc d'alcohol, tabac i altres drogues, segons les dades epidemiològiques, el 74% d'adolescents d'entre 14 i 18 anys ha consumit begudes alcohòliques alguna vegada i 5 de cada 10 estudiants van admetre que havien pres alcohol recentment (<u>Estudes 2021</u>).</p> <p>La prevalença del consum de begudes alcohòliques és major en noies que en nois. L'alcohol afecta el desenvolupament durant l'adolescència i existeixen riscos relacionats que augmenten quan el consum es dona entre menors d'edat, cosa que afecta especialment dones pel que fa a primeres intoxicacions agudes.</p> <p>El 44,8% dels estudiants havien fet <i>botellot</i> en els darrers dotze mesos, i el 19,2% en els darrers trenta dies. Els llocs on els estudiants van comprar o aconseguir, en els darrers trenta dies, amb més freqüència begudes alcohòliques van ser els supermercats (57,3%); les botigues de barri, les botigues a l'abast, quioscs i cellers (55,9%); la casa d'altres persones (45,6%); la casa on vivia (35,6%); els bars o pubs (25,9%), i els hipermercats (22,9%). L'alcohol s'aconsegueix principalment en botigues i supermercats. Segons l'OCU, 8 de cada 10 establiments serveixen cervesa a menors i en quasi 7 de cada 10 establiments van vendre una ampolla de whisky.</p>
Descripció	<p>Projecte per reforçar el coneixement de la normativa vigent en relació amb la venda i dispensació de begudes alcohòliques a menors d'edat entre els comerços de proximitat.</p> <p>Els últims destinataris del projecte són els adolescents i es treballa amb els venedors d'alcohol per promoure el seu compromís en la construcció d'entorns saludables, i reduir l'accessibilitat a l'alcohol que tenen els menors. Aquest projecte neix amb el Departament d'Interior, amb el qual es va fer una prova pilot, i, actualment, s'ha deixat que el material i la metodologia siguin adaptats pels professionals de l'àmbit local que puguin fer aquesta tasca (dinamitzadors, agents de salut, tècnics...).</p> <p>En el Programa cal identificar, via cens, aquells establiments del municipi on s'han de dur a terme les visites amb els objectius secundaris següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Col·laborar amb els comerciants i donar-los eines per gestionar la negativa a la venda als menors. • Reduir l'accessibilitat dels menors a l'alcohol. • Sensibilitzar les persones que venen alcohol sobre els riscos associats al consum d'alcohol entre menors. • Complementar accions comunitàries de prevenció en l'àmbit local per reduir els problemes associats al consum d'alcohol entre menors.
A qui s'adreça	Establiments on es ven alcohol, principalment botigues.
Qui ho pot demanar	Policia, administracions, professionals que treballen amb joves.
Material de suport	<u>Adhesiu, pòster, recomanacions</u>
Indicadors	<p>Nombre de contactes i materials lliurats que concordin amb la previsió inicial.</p> <p>Tant per cent de materials visibles sis mesos després.</p> <p>Percepció de millora del coneixement de la normativa, la gestió de la negativa a la venda i els riscos de l'alcohol (1-10).</p>
Contacte	<u>nitsdequalitat@gencat.cat</u>

Producte o servei	Servei d'Anàlisi de Catalunya
Justificació	<p>La situació legal de les substàncies fiscalitzades implica riscos derivats d'aquesta situació i del desconeixement real del que es pren. Als riscos personals i contextuals, s'hi sumen la puresa, l'adulteració i les substàncies extremadament diferents en efecte sobre la base de pocs mil·ligrams.</p> <p>El Servei d'Anàlisi de Substàncies té com a objectius acostar-se a la població consumidora i millorar el coneixement de les dinàmiques que esdevenen en el mercat il·legal de les drogues. La informació obtinguda permet actuar amb rapidesa davant fenòmens emergents i adaptar les respostes a les noves necessitats. És important destacar les limitacions de l'extrapolació de les dades recollides per Energy Control. Tot i això, les dades presentades ens proporcionen una primera aproximació de quines són les drogues més consumides i quina és la seva composició.</p> <p>Els usuaris lliuren la substància. Els principals motius per analitzar han estat: l'interès per la pròpia salut (82%), poder conèixer la qualitat i la puresa de les substàncies (59%) i l'interès per la salut dels seus amics (43%). Usuaris, d'altra banda, que, majoritàriament, no anirien a serveis de salut per parlar del consum, conèixer el que prenen i rebre assessorament per descartar, reduir o incorporar pràctiques més saludables. Amb aquest coneixement, l'equip del Servei d'Anàlisi pot assessorar l'usuari perquè faci un ús de menys risc de les substàncies que consumirà, però, també, si escau, acompanyar-lo als serveis de tractament, a la XAD.</p>
Descripció	<p>El Servei d'Anàlisi de Catalunya s'emmarca dins el Pla d'actuació en prevenció 2012-2016 de la Subdirecció General de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya. I es realitza un informe anual amb tota la informació sobre el mercat il·legal de drogues i per alertar al més aviat possible els consumidors sobre la presència de productes adulterats que representin un risc per a la salut.</p> <p>Les dades sobre puresa i adulteració que es recullen corresponen a les de les mostres que han estat analitzades a l'IMIM (Institut Hospital del Mar d'Investigacions Mèdiques), ubicat al Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB), gràcies a la seva col·laboració en el Projecte des de l'any 2000.</p>
A qui s'adreça	Usuaris de substàncies. Professionals i familiars (amb cita).
Qui ho pot demanar	Professionals i entitats que treballen amb consumidors.
Indicadors	Nombre d'usuaris Nombre de mostres Nombre de mostres adulterades
Contacte	nitsdequalitat@gencat.cat

Producte o servei	Sistema de transmissió d'alerta en noves drogues
Justificació	<p>Existeixen substàncies psicoactives descrites com a <i>noves</i> o <i>emergents</i>, amb efectes similars a les drogues clàssiques, generalment en situació d'alegalitat. Hi ha poca evidència científica sobre els seus riscos per a la salut. Poden tenir riscos més greus que les drogues clàssiques. Trobem drogues clàssiques dins del grup Noves Substàncies Psicoactives (NPS en les sigles en llengua anglesa) , depenent de la font que consultem, el moment i el país. A Espanya, són de consum minoritari i s'han trobat principalment com a adulterants de drogues clàssiques.</p> <p>És una necessitat detectar i difondre la informació relativa a les conseqüències mortals i no mortals, secundàries a l'ús i abús de substàncies psicoactives, que puguin ser un problema de salut pública. Aquestes poden ser degudes a l'ús de noves substàncies, però també per noves combinacions, canvi en la via d'administració, contaminació per agents infecciosos, adulteració, etc.</p>
Descripció	<p>L'objectiu general del sistema espanyol d'alerta precoç és desenvolupar i mantenir un sistema ràpid d'alerta per a la detecció, l'intercanvi d'informació, l'avaluació i la resposta davant de l'aparició de noves substàncies, o d'esdeveniments relacionats amb el consum de substàncies psicoactives que puguin ser un problema de salut pública.</p> <p>El sistema d'alerta de drogues de la Generalitat de Catalunya forma part de l'EU Early Warning System dins l'EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction), a través del <u>sistema espanyol d'alerta precoç</u> i actua en la notificació de la detecció de noves drogues en territori espanyol.</p> <p>Principalment, per desenvolupar sistemes d'alerta ràpida sobre substàncies amb potencial de risc per a la salut en coordinació amb el sistema espanyol d'alerta precoç i l'Early Warning System, i el servei d'anàlisi de Catalunya.</p>
A qui s'adreça	Professionals i entitats que treballen amb consumidors.
Qui ho pot demanar	Professionals.
Material de suport	<p><u>Sistema d'Alerta en Drogues</u> <u>Early Warning System on NPS</u> <u>Sistema Español de Alerta Temprana</u></p>
Indicadors	<p>Nombre d'alertes enviades a PNSD. Nombre d'alertes enviades a la XAD. Nombre i tipus de substàncies. Nombre de noves drogues.</p>
Contacte	nitsdequalitat@gencat.cat

Prevenció del consum d'alcohol i altres drogues, de les addiccions comportamentals i dels trastorns mentals

> En l'àmbit de la família

Producte o servei	Programa Connecta amb els teus fills i filles
Justificació	<p>Programa de prevenció familiar sobre consum d'alcohol i altres drogues i usos d'entorns digitals (xarxes socials, videojocs, streaming, ...)</p> <p>L'avaluació de diferents programes de prevenció familiar mostra que és possible ensenyar als pares i mares a modificar i millorar les seves habilitats educatives i de gestió familiar, de manera que es redueixin els factors de risc en relació amb el consum de drogues i altres conductes de risc i s'incrementin els factors de protecció als quals estan exposats els seus fills.</p> <p>Per <i>parentalitat positiva</i> s'entén la manera d'exercir el paper de pares i mares que facilita el desenvolupament integral de l'infant des de la no-violència, l'afecte, la cura i la protecció, de manera que el seu creixement tingui lloc en un ambient de reconeixement personal i de respecte.</p> <p>Aquests programes poden aportar beneficis significatius, especialment als infants i adolescents amb dificultats d'adaptació social, i també als seus pares i mares (amb la millora del clima familiar i l'augment de la percepció d'autoeficàcia educativa, entre altres elements).</p>
Descripció	<p>Connecta amb els teus fills i filles és un programa de prevenció familiar basat en la parentalitat positiva que ofereix:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sessions formatives per a pares i mares. • Materials de suport amb orientacions per a famílies <p>El programa disposa d'un equip de formadors especialitzats i vinculats al territori on s'implementen les accions.</p>
A qui s'adreça	A les AMPA i AFA dels centres educatius d'educació primària i secundària, i a altres grups de pares i mares.
Qui ho pot demanar	Les sessions formatives les poden sol·licitar les AMPA i AFA dels centres d'educació primària i secundària, així com altres grups de pares i mares i els materials es poden descarregar al Canal Drogues.
Material de suport	<u>Guies i díptics informatius</u>
Indicadors	<p>Connecta amb els teus fills</p> <p>Nombre de municipis.</p> <p>Nombre de centres educatius.</p> <p>Nombre de sessions formatives.</p> <p>Nombre d'assistència.</p>
Contacte	<u>drogues.salut@gencat.cat</u>

Producte o servei	8 equilibris
Justificació	<p>Els materials preventius adreçats a l'àmbit familiar majoritàriament van dirigits a pares i mares que són lluny d'un entorn de consum de drogues; per això els consums o possibles consums que s'hi aborden són els dels fills. En aquest sentit, es donen pautes de comportament per als adults envers les conductes dels seus fills i es dona informació general sobre les drogues i com detectar el consum en els fills.</p> <p>Aquestes guies són de gran utilitat per a tots els pares i mares per als quals el consum de drogues, especialment les il·legals, és desconegut i està allunyat de la seva realitat psicosocial. No obstant això, interpel·len menys aquells que són o han estat consumidors de drogues. És necessari sumar aquest model d'adult per tal de poder donar-li pautes que fomentin la reflexió crítica respecte del seu consum i de com aquest incideix en la relació educativa amb els seus fills.</p>
Descripció	<p>Llibret de sensibilització en prevenció i reducció de riscos dirigit a pares i mares propers als usos de drogues.</p> <p>Consta de vuit narracions curtes en format d'història i una il·lustració de Manel Fondevila que mostren, mitjançant una reflexió crítica, possibles situacions que es poden donar en l'àmbit de les relacions entre pares i fills.</p> <p>Els continguts principals del llibret fan referència a la seguretat en l'entorn, els aspectes de modelatge, la comunicació, l'autocura i la importància de compartir activitats de lleure.</p>
A qui s'adreça	Pares i mares que consumeixen drogues.
Qui ho pot demanar	Professionals especialitzats en prevenció familiar selectiva.
Material de suport	Material educatiu
Indicadors	Nombre de materials distribuïts. Nombre de descàrregues a la web.
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Prevenió del consum d'alcohol i altres drogues, de les addiccions comportamentals i dels trastorns mentals

> En l'àmbit laboral

Producte o servei	A la feina, alcohol i drogues 0,0
Justificació	El consum d'alcohol i drogues té un fort impacte en l'àmbit laboral, ja que incrementa l'absentisme laboral i el risc d'accidents, i empitjora el clima laboral. Entre el 20% i el 25% dels accidents laborals es poden atribuir al consum d'alcohol i drogues.
Descripció	<p>L'objectiu principal del programa "A la feina, alcohol i drogues 0,0" és prevenir el consum d'alcohol i de drogues, i els problemes que hi van associats, en l'àmbit laboral mitjançant la facilitació d'eines i protocols per a les empreses i per als professionals de la salut laboral.</p> <p>Què ofereix:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assessorament per al disseny i la implementació de programes en cada empresa. • Guia per a l'elaboració de protocols. • Materials de sensibilització (materials, campanyes, etc.). • Facilitar la derivació a centres especialitzats dels treballadors afectats. <p>Formació especialitzada per a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Professionals de salut laboral i de PRL. • Direcció i comandaments intermedis • Treballadors. <p>Suport a l'avaluació global del Programa des d'una perspectiva de bones pràctiques.</p>
Material de suport	<p>Protocol i recomanacions.</p> <p>Material de sensibilització i autoavaluació del risc per als treballadors.</p> <p>Calculadora del consum d'alcohol laboral en línia.</p> <p>Material de formació per als professionals de la salut laboral i comandaments.</p> <p>http://canalsalut.gencat.cat/ca/vida-saludable/empresa-promotora-salut/els-programes/consum-de-toxics/programa-a-la-feina-alcohol-i-drogues-00</p>
A qui s'adreça	Empreses, en general, i equips de salut laboral de les empreses (personal mèdic i diplomats d'infermeria), comandaments intermedis, treballadors i comitè d'empresa.
Qui ho pot demanar	Qualsevol empresa de gestió pública o privada. Es pot demanar a través del correu electrònic o trucant a la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques
Indicadors	<p>Cobertura del Programa (nombre d'empreses que s'adhereixen al Programa, professionals formats i treballadors beneficiats).</p> <p>Nombre de consultes i descàrregues al web.</p> <p>Nombre de treballadors/es que utilitzen la calculadora del consum d'alcohol laboral.</p>
Contacte	alafeina00@gencat.cat

Prevenió del consum d'alcohol i altres drogues, de les addiccions comportamentals i dels trastorns mentals

> En l'àmbit dels serveis de salut

Producte o servei	Programa “Beveu menys” a l’atenció primària
Justificació	L'alcohol és un dels principals factors de risc per a la salut. El consum de risc d'alcohol en l'atenció primària de Catalunya se situa al voltant del 20%. Hi ha proves de l'eficàcia i l'efectivitat dels programes d'identificació precoç i intervenció breu a l'hora de reduir el consum i els problemes relacionats amb l'alcohol a l'atenció primària.
Descripció	<p>L'objectiu del programa “Beveu menys” és dotar els professionals de l'atenció primària dels coneixements i els instruments necessaris per realitzar una identificació precoç del problema i dur a terme intervencions breus en persones bevedores de risc.</p> <p>El Programa ofereix:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informació i sensibilització (plataforma, llistes de correu, butlletins, fulls de mà, pòsters, etc.). • Materials (cribratge i intervenció breu, guia de butxaca) d'actuació a la consulta. • Formació (presencial, continuada i en línia). • Suport i assessorament (especialistes, plataforma, etc.). <p>En l'àmbit de l'atenció primària, hi ha una xarxa de referents en alcohol (XaROH) a tot el territori. Els referents del programa “Beveu menys”:</p> <p>Formen el seu equip d'atenció primària amb el suport dels centres d'atenció i seguiment a les formacions.</p> <p>Duen a terme les activitats de seguiment.</p> <p>Tenen accés a cursos gratuïts (entrevista motivacional, temes específics d'alcohol, etc.).</p> <p>Tenen accés a una plataforma del programa en línia.</p> <p>Participen en estudis de recerca.</p>
A qui s'adreça	Professionals de la medicina i infermeria de l'atenció primària i població atesa.
Qui ho pot demanar	Referents d'atenció primària, de formació o direcció d'ABS.
Material de suport	<p>Tríptic per a la població general: Veus el que beus</p> <p>Guia de suport al professional: Guia de butxaca</p> <p>Material audiovisual: Vídeo alcohol / Videocàpsula</p>
Indicadors	<p>Percentatge de cribratge d'alcohol a l'ABS (CatSalut).</p> <p>Percentatge de cribratge d'alcohol a l'ABS (CatSalut).</p> <p>Nombre de persones derivades per trastorn relacionat amb l'alcohol de la primària a l'especialitzada (SIDC).</p> <p>Nombre de referents XaROH a les ABS de Catalunya (BM).</p>
Contacte	beveumenys.salut@gencat.cat

Producte o servei	Programa drogues i atenció primària: ASSIST
Justificació	Entre el 20% i el 30% de pacients que acudeixen rutinàriament a la consulta d'atenció primària presenten un consum de risc d'alcohol i altres drogues. El consum de substàncies representa una càrrega important per a la salut pública a tot el món. Hi ha proves de l'eficàcia i l'efectivitat dels programes d'identificació precoç i intervenció breu a l'hora de reduir el consum i els problemes relacionats amb el tabac, l'alcohol i les drogues il·legals.
Descripció	L'objectiu principal del Programa és millorar el cribratge i la intervenció breu dels professionals de l'atenció primària en el consum de risc de drogues. El programa ofereix: Informació i sensibilització sobre la importància del consum d'alcohol i drogues per a la salut. Materials de suport a la consulta. Formació continuada i formació de formadors. Suport i assessorament a la consulta (estandardització de l'instrument de cribratge i d'intervenció, derivació als serveis especialitzats, etc.). Coordinació (Grup de Treball per a la Implementació de l'Instrument de Cribratge d'Alcohol, Tabac i Drogues Il·legals ASSIST).
A qui s'adreça	Població atesa i professionals de l'atenció primària (personal mèdic o diplomats d'infermeria).
Qui ho pot demanar	Referents d'atenció primària, de formació o de la direcció d'àrees bàsiques de salut.
Materials de suport	Instrument de cribratge ASSIST en línia. Manual d'intervenció breu. Díptic per a la població general. Enquesta de sensibilització, adreçada als professionals de l'atenció primària, sobre la importància de la detecció precoç del consum de drogues. http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/prevencio/programes_i_recursos/ambit_serveis_de_salut/primaria/Assist
Indicadors	Percentatge de cribratge de drogues a l'ABS (CatSalut). Nombre de derivacions per drogues de la primària a l'especialitzada (SIDC). Nombre de professionals formats en l'aplicació de l'eina ASSIST i la intervenció breu. Nombre de referents del programa ASSIST. ASPB: Persones derivades a centres d'atenció especialitzada.
Contacte	assist@gencat.cat

Producte o servei	Programa per a l'abordatge del consum d'alcohol als hospitals
Justificació	L'alcohol és un dels principals factors de risc per a la salut. El consum de risc d'alcohol en l'àmbit hospitalari pot variar entre un 10% i un 30%, en funció del motiu d'ingrés. Hi ha proves de l'eficàcia i l'efectivitat dels programes d'identificació precoç i intervenció breu a l'hora de reduir el consum i els problemes relacionats amb l'alcohol a l'atenció hospitalària.
Descripció	<p>L'objectiu del programa és dotar els professionals de l'atenció hospitalària dels coneixements i els instruments necessaris per realitzar una identificació precoç del problema i dur a terme intervencions breus en persones bevedores de risc.</p> <p>El Programa ofereix:</p> <ul style="list-style-type: none">• Informació i sensibilització (plataforma, llistes de correu, butlletins, fulls de mà, pòsters, etc.).• Materials (cribratge i intervenció breu, guia de butxaca) d'actuació a la consulta.• Formació (presencial i continuada).• Suport i assessorament (especialistes, plataforma, etc.). <p>En l'àmbit hospitalari, es pretén promoure una xarxa d'hospitals sense alcohol, que, a més de promoure la identificació precoç i l'abordatge del consum de risc i la derivació a tractament, limitin la venda d'alcohol.</p>
A qui s'adreça	Professionals d'hospitals de medicina i infermeria.
Qui ho pot demanar	Gerents, directors clínics i altres professionals d'hospitals de Catalunya.
Material de suport	<p>Tríptic per a la població general: <i>Veus el que beus</i></p> <p>Guia de suport al professional: Guia de butxaca</p> <p>Material audiovisual: vídeo alcohol / Videocàpsula</p> <p>Manual d'abordatge del consum d'alcohol als hospitals.</p> <p>Díptic adreçat a pacients hospitalitzats.</p> <p>Guia de butxaca per a la identificació i intervenció precoç dels problemes associats.</p> <p>Recomanacions per a la gerència hospitalària.</p> <p>https://drogues.gencat.cat/ca/professionals/prevencio/programes_i_recursos/ambit_serveis_de_salut/hospitals/</p>
Indicadors	<p>Nombre d'hospitals que s'adhereixen al Programa.</p> <p>Nombre d'hospitals i de professionals formats.</p> <p>Nombre de persones ingressades a les quals s'ha fet el cribratge del consum de substàncies.</p> <p>Nombre de derivacions a serveis especialitzats (SIDC).</p>
Contacte	hospitalsalcohol@gencat.cat

Producte o servei	Programa “Embaràs sense alcohol ni drogues”
Justificació	<p>El consum d'alcohol o drogues durant l'embaràs comporta riscos greus per al desenvolupament i la salut del fetus. Aquests riscos poden anar des d'un retard del desenvolupament fins a una disminució de la capacitat intel·lectual.</p> <p>El fet que una dona consumeixi alcohol o drogues durant l'embaràs, si s'afegeix a altres situacions de risc social, sovint fa que es generin situacions en què hagin d'intervenir els serveis de protecció a la infància.</p>
Descripció	<p>El programa “Embaràs sense alcohol ni drogues” pretén sensibilitzar la població general i les dones gestants sobre els danys associats al consum d'alcohol durant l'embaràs i formar els professionals per fer-ne la detecció precoç i la intervenció breu, a fi de disminuir el nombre d'embarassos exposats.</p> <p>El Programa ofereix:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La formació en la identificació i intervenció breu en consum d'alcohol i altres drogues als professionals dels ASSIR i dels serveis que s'hi relacionen durant l'embaràs. • Afavorir la coordinació entre els recursos implicats (circuitos de salut mental perinatal). • Sensibilitzar les dones embarassades i el seu entorn proper. • Incidir en la reducció dels obstacles per a una implementació efectiva (promoció de recursos per a dones consumidores embarassades, priorització de la seva atenció, afinació dels criteris de maltractament prenatal, etc.).
A qui s'adreça	Dones embarassades, el seu entorn proper i professionals sanitaris que treballen en el seguiment de l'embaràs i el tractament de les addiccions.
Qui ho pot demanar	Professionals sanitaris que treballen en el seguiment de l'embaràs i el tractament de les addiccions (ASSIR, CAS, CSMA, CSMIJ, hospitals i serveis socials).
Material de suport	<p>Guia de recomanacions.</p> <p>Fullet de sensibilització per a dones embarassades.</p> <p>Fullet de sensibilització per a joves embarassades.</p> <p>Pòsters de sensibilització adreçats a dones gestants (en català, castellà, aranès i anglès), disponibles a Vídeo Salut.</p> <p>Vídeo.</p> <p>http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/prevencio/programes_i_recursos/ambit_serveis_de_salut/salut-sexual-i-reproductiva/</p>
Indicadors	<p>Cobertura del Programa (nombre de recursos que s'adhereixen al Programa, nombre de centres i professionals formats).</p> <p>Nombre de consultes al web.</p>
Contacte	embarasalcohol@gencat.cat

Producte o servei	Programa “Beveu menys” per a infants i joves
<p>Justificació</p>	<p>L'alcohol és un dels principals factors de risc per a la salut. L'adolescència representa un període important en l'inici de conductes de consum de risc d'alcohol, tabac i altres drogues, segons les dades epidemiològiques, més del 70% d'adolescents d'entre 14 i 18 anys ha consumit alcohol alguna vegada (Estudes 2021).</p> <p>L'edat mitjana d'inici del consum se situa lleugerament abans dels 14 anys i la d'inici de consum setmanal als 15 anys. L'edat d'inici de consum d'alcohol es considera un factor de risc fiable i robust per l'abús i la dependència posterior d'alcohol (York <i>et al.</i>, 2004; Sartor <i>et al.</i>, 2006), ja que la probabilitat de desenvolupar problemes relacionats s'incrementa per quatre, quan el consum s'ha iniciat abans dels 14 anys, si ho comparem amb els que han iniciat a partir dels 20 anys.</p> <p>La prevalença del consum de begudes alcohòliques és major en noies que en nois.</p> <p>L'alcohol afecta el desenvolupament durant l'adolescència i existeixen riscos relacionats que augmenten quan el consum es dona entre menors d'edat, cosa que afecta especialment dones pel que fa a primeres intoxicacions agudes.</p> <p>El 44,8% dels estudiants havien fet <i>botellot</i> en els darrers dotze mesos, i el 19,2% en els darrers trenta dies</p>
<p>Descripció</p>	<p>El Programa pretén millorar la identificació precoç dels infants i joves consumidors de risc atesos a l'atenció primària i a urgències i reduir-ne els problemes associats. Ofereix:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informació i sensibilització (guia d'abordatge, informació actualitzada, plataforma web Beveu menys...). • Document Protocol d'actuació a l'atenció primària i derivació. • Materials (fullet informatiu per a la població, guia de butxaca per als professionals). • Formació (presencial, i en un futur en línia). • Suport i assessorament (especialistes, plataforma, etc.). <p>En l'àmbit de l'atenció primària, està previst que hi hagi una xarxa de referents en alcohol a pediatria al territori i que aquests professionals formin altres equips d'atenció primària amb el suport dels CSMIJ, SM i duguin a terme activitats de seguiment.</p> <p>A aquests professionals, se'ls oferirà: accés a cursos (entrevista motivacional, temes específics d'alcohol, etc.)</p>
<p>A qui s'adreça</p>	<p>Infants i joves atesos a l'atenció primària, a les seves famílies i a professionals de la pediatria i d'infermeria de l'atenció primària pediàtrica/adolescència, urgències, CSMIJ...</p>
<p>Qui ho pot demanar</p>	<p>Direcció d'ABS</p>
<p>Material de suport</p>	<p>Tríptic per a la població Guia de suport al professional: guia de butxaca (pendent) Material audiovisual: vídeo alcohol / Videocàpsula</p>
<p>Indicadors</p>	<p>Percentatge de cribratge d'alcohol en població pediàtrica o en menors de 18 anys a l'ABS. Nombre de persones derivades per trastorn relacionat amb l'alcohol de la primària a l'especialitzada (SIDC).</p>
<p>Contacte</p>	<p>beveumenys.salut@gencat.cat</p>

Producte o servei	Programa “Beveu menys” a la farmàcia comunitària
Justificació	<p>A Catalunya, l'alcohol és la substància psicoactiva més consumida. Segons les enquestes domiciliàries, el consum d'alcohol (baix i alt risc) arriba al 67% dels catalans de 15 anys o més (ESCA 2016).</p> <p>El 91% de la població catalana d'entre 15 i 64 anys ha begut alcohol alguna vegada a la seva vida, el 8,1% n'ha consumit a diari durant el darrer mes previ a l'enquesta (EDADES 2017). Un estudi dut a terme a Catalunya ha posat de manifest que la formació dels professionals de farmàcia en relació amb el tema de l'alcohol és insuficient i també que veurien bé poder contribuir a la prevenció dels problemes que hi estan relacionats en el context de la prescripció de fàrmacs.</p> <p>A causa de les possibles interaccions de l'alcohol amb certes malalties i prescripcions mèdiques, el paper dels professionals de farmàcia ha d'incloure un conjunt de coneixements, habilitats i actituds que afavoreixin tant la identificació com la intervenció breu dels consumidors de risc. En el món anglosaxó existeixen programes que van en aquesta direcció.</p>
Descripció	<p>El Programa pretén reduir els problemes relacionats amb el consum d'alcohol i les complicacions derivades de la combinació de fàrmacs i alcohol mitjançant la capacitat dels professionals de les farmàcies comunitàries en l'abordatge del consum d'alcohol en la població adulta, en la dispensació de medicaments, així com en dones embarassades o que sol·licitin una prova d'embaràs.</p> <p>Ofereix:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informació als farmacèutics i els sensibilitza. • Materials (cribratge i intervenció breu, guia de butxaca) d'intervenció a la farmàcia. • Formació (presencial, continuada i en línia). • Suport i assessorament (especialistes, plataforma, etc.).
A qui s'adreça	A persones que utilitzen fàrmacs que interaccionen amb l'alcohol, a persones embarassades i a professionals de farmàcia comunitària.
Qui ho pot demanar	Qualsevol farmàcia comunitària de Catalunya, a través del Col·legi de Farmacèutics / Serveis Territorials de Salut Pública.
Material de suport	<p><u>Tríptic per a la població general.</u></p> <p><u>Guia clínica de suport al professional.</u></p> <p>Material audiovisual: vídeo alcohol / Videocàpsula</p> <p><u>Guia de butxaca per a la identificació i intervenció precoç dels problemes associats.</u></p>
Indicadors	<p>Nombre/percentatge de farmàcies participants.</p> <p>Percentatge de cribratge d'alcohol en el context de la dispensació de fàrmacs que interaccionin.</p> <p>Percentatge d'abstemis.</p> <p>Percentatge de consum de risc.</p> <p>Percentatge d'intervenció breu en el consum de risc.</p>
Contacte	beveumenys.salut@gencat.cat

Prevenió del consum d'alcohol i altres drogues, de les addiccions comportamentals i dels trastorns mentals

> En l'àmbit comunitari

Producte o servei	Guia de recomanacions per a la implementació dels protocols sobre drogues ASA (alternativa a la sanció administrativa)
Justificació	<p>Amb els menors d'edat sancionats per tinença o consum a la via pública, l'evidència mostra que una intervenció preventiva i educativa precoç evita el desenvolupament de conductes problemàtiques més greus en el futur. Els protocols de prevenió sobre drogues ASA són una alternativa a la sanció administrativa que estableix un import mínim de 600 euros per al consum en llocs públics o la tinença il·lícita de drogues.</p> <p>Els programes ASA s'implementen en el marc d'un conveni signat entre el Departament d'Interior i els ajuntaments.</p>
Descripció	<p>Guia de recomanacions per a la implementació de programes educatius alternatius a la sanció administrativa per consum i tinença a la via pública de drogues il·legals en menors d'edat ofereix orientacions a aquells municipis que vulguin impulsar aquests programes. La proposta educativa s'adreça als menors i a les seves famílies, en fomentar la responsabilitat del menor i la vinculació de la família en un espai preventiu. També es facilita la detecció precoç de problemes específics i la derivació als serveis especialitzats: CSMIJ, CAS i serveis socials. Aquests programes esdevenen un bon model de col·laboració i treball en xarxa.</p>
A qui s'adreça	<p>Menors d'edat sancionats per tinença o consum a la via pública i a les seves famílies o representants legals.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Professionals que vulguin impulsar o optimitzar un programa ASA. http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/tractament/col_lectius_amb_necessitats_especificques/atencio_a_adolescents/programes_de_mesures_educatives_a_menors/</p>
Material de suport	<p>La Guia de recomanacions ASA es pot descarregar des del Canal Drogues</p>
Indicadors	<p>ASA: nombre de menors denunciats que s'acullen al programa ASA (signatura de compromís) i que el superen favorablement. Nombre de municipis amb el conveni signat.</p>
Contacte	<p>drogues.salut@gencat.cat</p>

Producte o servei	Model preventiu per a associacions
Justificació	<p>Davant la proliferació d'associacions de persones usuàries de cànnabis arreu del territori, es va treballar en la publicació de la Resolució SLT/32/2015, 15 de gener, per la qual es van aprovar els criteris en matèria de salut pública per orientar les associacions de cànnabis i els seus clubs socials i les condicions de l'exercici de la seva activitat per als ajuntaments de Catalunya, en coordinació amb les dues principals federacions de clubs i associacions de cànnabis de Catalunya. Però, poc després, es va presentar un recurs contenciós administratiu (26/0315) del Govern de l'Estat en contra la Resolució SLT/32/2015.</p> <p>L'any 2016 s'inicia una iniciativa legislativa popular (ILP) a través de la recollida de 50.000 signatures, proposada pel moviment associatiu a favor de la regulació del consum de cànnabis. Això va provocar la creació d'una comissió al Parlament de Catalunya on es van escoltar les opinions d'experts de diferents àmbits, a través de més de 35 ponències. Aquest procés va concloure amb la publicació de la Llei 13/2017, del 6 de juliol, de les associacions de consumidors de cànnabis. El 13 d'octubre de 2017, el Govern de l'Estat va presentar un recurs d'inconstitucionalitat contra aquesta Llei, i va quedar suspesa.</p> <p>A nivell dels municipis algunes associacions seguien operant sota la cobertura de plans urbanístics especials i el suprem va rebutjar aquestes competències l'any 2021.</p> <p>Malgrat això, segueixen existint aquestes i des d'una perspectiva de salut pública es treballa per implementar un model de reducció de riscos i de danys en les que existeixen en el nostre país.</p>
Descripció	<p>Model d'intervenció en les associacions de cànnabis i els seus clubs socials des de la perspectiva de salut pública, amb l'objectiu principal de guiar, a través d'aquests criteris, les actuacions dels clubs i associacions de cànnabis i informar sobre els riscos i les conseqüències que el consum pot generar en la salut física i/o mental dels consumidors. Formació i assessorament als professionals dels clubs i associacions de cànnabis sobre la implementació dels criteris de Salut Pública.</p>
A qui s'adreça	Persones usuàries de clubs i associacions de cànnabis.
Qui ho pot demanar	Associacions de cànnabis
Material de suport	Materials diversos adreçats als gestors i les persones que treballen en les associacions i els seus clubs socials Material adreça a les persones usuàries https://rdrcannabis.cat/
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Prevenió del consum d'alcohol i altres drogues, de les addiccions comportamentals i dels trastorns mentals

> En l'àmbit dels serveis socials i de justícia

Producte o servei	A primera línia
Justificació	La prevalença de consum de substàncies com l'alcohol, el tabac i el cànnabis en la població escolar d'entre 14-18 anys (enquesta escolar) i en la població d'entre 15-29 anys (enquesta domiciliària) és prou alta per esdevenir preocupant. A més, la baixa percepció dels riscos associats, l'ús recreatiu i la pressió actual respecte del consum fan necessària la implementació de recursos que facilitin als joves l'adquisició d'habilitats que promoguin un posicionament responsable màxim amb la salut pròpia i la dels que els envolten.
Descripció	Estratègia socioeducativa d'intervenció adreçada a joves en situació de vulnerabilitat social i alt risc de conductes problemàtiques associades al consum de drogues, des de la perspectiva de la reducció de riscos i danys. Els objectius són: facilitar als joves pautes educatives en relació amb les seves vivències al voltant del consum de drogues; dotar els professionals d'una eina útil d'apropament i assessorament sobre l'abordatge educatiu en el consum de drogues a aquests joves, i promoure el vincle entre el professional i el jove.
A qui s'adreça	Joves a partir de 15 anys i professionals que treballen en l'àmbit educatiu i del lleure.
Qui ho pot demanar	Tots aquells professionals que treballen amb joves http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/tractament/col_lectius_amb_necessitats_especificques/atencio_a_adolescents/programa_de_mesures_educatives_a_menors/
Material de suport	<u>A Primera Línia amb Ells</u> : joc de fotografies adreçat als nois que permet treballar amb aquells nois que tenen poca comprensió lectora i també serveix de guia per a professionals. <u>A Primera Línia amb Elles</u> . Sandra, les meves coses: pensat per adreçar-lo específicament a les noies. Consta d'un diari personal on la protagonista explica diferents situacions per qui passa i d'una guia per a professionals. El teu amic inhala: adreçat a joves MENA que consumeixen inhalants i als professionals que treballen amb ells.
Indicadors	Materials descarregats de la web. Nombre d'exemplars distribuïts. A Primera Línia: nombre de professionals formats.
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Producte o servei	Programa “Límits”
Justificació	<p>L'avaluació de diferents programes de prevenció familiar mostra que és possible ensenyar als pares i mares a modificar i millorar les seves habilitats educatives i de gestió familiar, de manera que es redueixin els factors de risc en relació amb el consum de drogues i s'incrementin els factors de protecció als quals estan exposats els seus fills i filles.</p> <p>Aquests programes poden aportar beneficis significatius, especialment als infants i adolescents amb dificultats d'adaptació social, i també als seus pares i mares (amb la millora del clima familiar i l'augment de la percepció d'autoeficàcia educativa, entre altres elements). Per això, els programes de prevenció selectiva s'adrecen a segments de la població delimitats en funció de la seva exposició a un nombre més alt de factors de risc.</p>
Descripció	<p>“Límits” és una proposta de set sessions d'intervenció preventiva, de caràcter selectiu, amb grups de famílies de joves que passen pel circuit de la justícia juvenil.</p> <p>S'emmarca en l'acord de col·laboració entre el Departament de Salut i el de Justícia per al desenvolupament d'un model d'intervenció per prevenir i tractar els problemes derivats del consum de drogues en les actuacions de justícia juvenil a Catalunya.</p>
Material de suport	Web: Límits
A qui s'adreça	Famílies amb fills que han fet transgressions que els han portat a entrar en el circuit de la justícia juvenil.
Qui ho pot demanar	Professionals especialitzats en prevenció familiar selectiva.
Indicadors	Nombre de pares i mares que participen en els grups. Nombre de sessions realitzades.
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Prevenió del consum d'alcohol i altres drogues, de les addiccions comportamentals i dels trastorns mentals

> **Prevenió dels danys a tercers**

Producte o servei	Programa de prevenió per a fills de persones usuàries de drogues³
Justificació	Els fills de les persones que consumeixen drogues poden tenir problemes psicològics associats a aquesta circumstància. L'anàlisi de necessitats realitzat per la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques amb la Federació Catalana de Drogodependències ha permès constatar que hi ha mancances importants respecte a l'atenció d'aquests infants i que es pot millorar molt la intervenció que se'n fa des dels centres de la XAD.
Descripció	El Programa ha dissenyat un pla d'acció que inclou entre d'altres la realització d'un acord amb els sistema de protecció de la infància per tal de millorar la coordinació dels casos de risc, la formació a tota la XAD mitjançant un protocol d'actuació que inclou les eines d'identificació precoç bones pràctiques, el tema de la criança amb les persones ateses, tot garantint la seguretat física dels seus fills, prevenint les situacions que puguin ser susceptibles de ser considerades maltractament infantil i promovent el seu benestar emocional i la millora de la relació intrafamiliar. Es promou, entre d'altres, la millora de les eines de registre dins de la XAD per poder recollir informació clau en aquest àmbit. Està previst també capacitar a les persones usuàries en habilitats parentals
A qui s'adreça	A les persones ateses a la XAD que tenen fills i filles
Qui ho pot demanar	Els equips de la XAD.
Indicadors	Nombre de persones ateses a la XAD que es beneficien d'aquesta intervenció. Nombre d'infants que se'n beneficien
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

3 Estem treballant en la identificació de bones pràctiques i l'elaboració de recomanacions sobre criança positiva per als usuaris de la XAD.

Producte o servei	Programa per a l'abordatge de la violència masclista a la XAD
Justificació	L'abordatge de la doble problemàtica de drogodependències i violència masclista (VM) des dels dispositius de la XAD requereix una sensibilitat especial. Això fa que els professionals hagin d'estar formats en profunditat en tots dos aspectes i en la relació complexa que tenen i que calgui una coordinació molt bona entre els serveis implicats.
Descripció	El Programa per abordar aquesta doble problemàtica consisteix a designar un referent de cada centre de la XAD, facilitar la formació específica, afavorir la coordinació amb els circuits de violència masclista i donar-li suport en els casos greus.
Material de suport	<p><u>Drogues i violència</u></p> <p>Una guia per als professionals de la XAD sobre l'abordatge de la violència masclista.</p> <p>Una guia per al treball grupal sobre violència masclista en l'àmbit de la parella i consum de substàncies.</p> <p>Una revisió dels estudis publicats i un marc conceptual que defineix un model integrador de la violència contra la parella i el consum de substàncies.</p> <p>L'estudi <i>Homes, relacions i salut</i> sobre la prevalença de la violència masclista exercida per usuaris de la XAD i els factors de risc.</p> <p>Guia de butxaca per a professionals de la XAD sobre l'abordatge de la violència masclista.</p>
A qui s'adreça	Professionals que treballen amb persones amb drogodependències o amb casos de violència masclista en l'àmbit de la parella.
Qui ho pot demanar	Professionals de la XAD i de la xarxa d'atenció i recuperació integral per a dones en situació de violència masclista.
Indicadors	<p>Nombre de dispositius participants en el Programa.</p> <p>Nombre de referents formats.</p> <p>Nombre d'equips que han estat formats pel seu referent.</p> <p>Nombre de formacions específiques realitzades.</p> <p>Nombre de consultes al web</p> <p>Nombre d'accions destinades a fer difusió (presentacions, estudis i informes, notícies, etc)</p> <p>Nombre de consultes rebudes sobre casos</p>
Contacte	drogues.violencia@gencat.cat

Suport a l'assistència i a la continuïtat assistencial

> Suport a l'assistència

Producte o servei	Suport a la Xarxa d'Atenció a les Addiccions
Justificació	<p>La Xarxa d'Atenció a les addiccions és una xarxa pública de recursos especialitzats en l'atenció i el seguiment de problemes relacionats amb el consum, l'abús i/o la dependència de substàncies psicoactives.</p> <p>El <u>Departament de Salut</u> de la <u>Generalitat de Catalunya</u>, mitjançant la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques de l'<u>Agència de Salut Pública de Catalunya</u> i el <u>Pla director de salut mental i addiccions</u> coordina, planifica i planteja les directrius que han de desenvolupar els dispositius assistencials d'atenció a les addiccions.</p>
Descripció	<p>La Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques treballa per assolir les estratègies prioritàries en salut mental i addiccions elaborades conjuntament pel Pla director de salut mental i addiccions (SMiAdd) i el Servei Català de la Salut (CatSalut), que vetllen per l'equitat territorial en les prestacions dels serveis assistencials centrats en les persones:</p> <ul style="list-style-type: none">• Participa de forma activa en els diferents grups de treball de temes específics del Pla Director de SMiAdd (per exemple, suport a la primària, psicosi incipient, cartera de serveis dels CAS...) i en el procés d'implementació i avaluació de programes.• Ofereix suport i assessorament tècnic als professionals dels diferents centres assistencials mitjançant diferents recursos, com ara formació especialitzada o guies de pràctica clínica.• El suport als dispositius es basa en l'anàlisi de necessitats de les persones que consumeixen alcohol i altres drogues o que tenen una addicció comportamental.
A qui s'adreça	Als professionals de la Xarxa d'Atenció a les Addiccions
Material de suport	<u>Canal Drogues</u> <u>Salut Mental i Addiccions. Departament de Salut</u>
Contacte	<u>drogues.salut@gencat.cat</u>

Producte o servei	Targeta sanitària per a persones que consumeixen i estan en situació administrativa irregular
Justificació	<p>Dins del col·lectiu de persones consumidores de drogues hi ha persones que es troben en situació de marginalitat i sense llar.</p> <p>Per diferents motius, moltes d'aquestes persones no tenen cap mena de documentació, o aquesta és insuficient, fet que fa que no puguin disposar de targeta sanitària i, per tant, no puguin accedir al sistema de salut. Moltes d'aquestes persones presenten una elevada morbiditat i mortalitat i poden tenir una alta prevalença de malalties infectocontagioses i altres problemes de salut.</p> <p>La targeta sanitària és un component important per garantir el dret a la salut.</p>
Descripció	<p>La targeta sanitària individual (TSI), que es sol·licita des de la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques, presenta les característiques següents:</p> <ul style="list-style-type: none">• Caducitat de 12 mesos amb renovació automàtica si el centre no comunica el contrari.• Cobertura sanitària general (40% de despesa farmacèutica).
A qui s'adreça	Persones consumidores de drogues en actiu o en tractament sense cap tipus de documentació administrativa.
Qui ho pot demanar	Els centres d'atenció i seguiment a les drogodependències (CAS) i centres de reducció de danys (CRD) que atenguin persones consumidores de drogues que estiguin en una situació irregular.
Material de suport	Programa de TSI
Indicadors	Nombre de targetes sanitàries administrades (per edat i sexe i centre).
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Suport a l'assistència i a la continuïtat assistencial

> Tractament amb substitutius opiàcics

Producte o servei	Tractament amb agonistes opiàcics en centres sanitaris
Justificació	Els tractaments amb agonistes opiàcics permet reduir els danys associats al consum de determinades substàncies com l'heroïna per via injectada.
Descripció	<p>El tractament amb agonistes opiàcics és un dels tractaments d'elecció utilitzats per a la dependència de l'heroïna i altres opioïdes. El tractament inclou l'administració individualitzada de metadona o buprenorfina, principalment, actuacions en l'àrea mèdica, social, de salut o legal de les persones usuàries. El treball multidisciplinari és essencial en el tractament. S'emmarca dins de les actuacions i estratègies de tractament conjunt de mesures socials i sanitàries individuals i col·lectives que pretenen disminuir els efectes negatius del consum de drogues, tant físics, psíquics com socials.</p> <p>Els objectius del tractament són:</p> <ul style="list-style-type: none">• Disminuir la mortalitat de les persones amb dependència a l'heroïna o altres opiàcics.• Disminuir les intoxicacions agudes per opiàcics (sobredosi).• Disminuir la incidència d'infecció pel VIH i per les hepatitis.• Disminuir els símptomes d'abstinència a opioïdes.• Normalitzar les alteracions neurobiològiques.• Disminució de les activitats il·legals associades al consum.• Millora de la qualitat de vida i la situació psicossocial. <p>Els centres poden ser prescriptors, dispensadors o prescriptors-dispensadors.</p>
Material de suport	<u>Tractament de manteniment amb agonistes opiàcics</u> <u>Manual de pràctica clínica</u>
A qui s'adreça	Persones en tractament per la dependència a opiàcics.
Qui ho pot demanar	Recursos de la xarxa sanitària, CAS, centres d'atenció primària, oficines de farmàcia (a través del Col·legi Oficial de Farmacèutics), centres de salut mental, centres penitenciaris, tots prèviament autoritzats.
Indicadors	Nombre de persones en tractament. Nombre de centres autoritzats dispensadors i prescriptors.
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Suport a l'assistència i a la continuïtat assistencial

> Addiccions comportamentals

Producte o servei	Abordatge de les addiccions comportamentals
Justificació	<p>Cada vegada hi ha més evidència que determinats comportaments, sobretot els que estan relacionats amb l'ús de tecnologies (jugar amb apostes en línia, jugar a videojocs, ús d'Internet...), són més susceptibles de generar problemes i, fins i tot, esdevenir una addicció.</p> <p>Aquests problemes o addiccions comportamentals afecten tant la persona implicada com tot el seu entorn, i es converteixen en un problema de salut pública.</p> <p>És per això que es fa necessari l'abordatge de les addiccions comportamentals i dels problemes que hi estan relacionats des d'un ampli ventall d'actuacions que incloguin des de la prevenció fins al monitoratge de la problemàtica.</p>
Descripció	<p>Dins l'abordatge de les addiccions comportamentals s'inclou el disseny i la implementació de totes les actuacions dutes a terme en els diferents nivells:</p> <ul style="list-style-type: none">• Millora en la normativa.• Programes de prevenció i sensibilització.• Adequació dels recursos assistencials.• Programes de formació a professionals.• Monitoratge de la situació mitjançant indicadors.• Investigació.
A qui s'adreça	<p>Cadascuna de les actuacions que es realitzin influiran en diferents grups de la població, des de les més normatives i preventives, que beneficiaran tota la població en general, fins a les assistencials, que s'adreçaran principalment a les persones que sol·licitin tractament.</p>
Qui ho pot demanar	Professionals
Indicadors	<p>Nombre de persones que han iniciat tractament per addiccions comportamentals.</p> <p>Nombre de formacions realitzades.</p>
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Suport a l'assistència i a la continuïtat assistencial

> Sexe i consum de drogues en homes que tenen relacions sexuals amb altres homes (HSH)

Producte o servei	Chemsex
Justificació	Des de fa uns anys, s'està desenvolupant una pràctica sexual específica en homes gais, bisexuals i altres homes que fan sexe amb homes, anomenada sexe químic (<i>chemsex</i>), que consisteix en la combinació de sessions de sexe amb el consum de substàncies.
Descripció	La Subdirecció General d'Addiccions, VIH, Infeccions de Transmissió Sexual i Hepatitis Víriques ha establert el marc d'actuació en els àmbits de prevenció, detecció, abordatge i formació dels homes que practiquen sexe químic a Catalunya. Per tal de desenvolupar aquest marc d'actuació s'estan fent grups de treball amb professionals del CEEISCAT, CAS, salut mental, urgències hospitalàries, de centres d'ITS, Stopsida, Projecte dels NOMS-Hispanosida, BCN checkpoint, i Gais positius entre d'altres i amb la participació d'usuaris en primera persona.
A qui s'adreça	Als homes que practiquen sexe químic. Als professionals que atenen les persones que fan sexe químic.
Qui ho pot demanar	Professionals
Materials	<u>Canal drogues: chemsex</u> <u>CHEMSEX prevenció, detecció i abordatge a Catalunya, 2021</u>
Indicadors	- Nombre d'homes practiquen chemsex a Catalunya (EMIS, 2017) - Nombre de professionals formats (a partir de setembre de 2022)
Contacte	<u>drogues.salut@gencat.cat</u>

Suport a l'assistència i a la continuïtat assistencial

> Accessibilitat als serveis

Producte o servei	Prevenció i abordatge de l'estigma en les addiccions
Justificació	L'estigmatització (hetero i auto) de les persones que pateixen problemes relacionats amb les addiccions està a la base de la dificultat de demanar ajuda i de la identificació precoç i també les dificultats d'accedir als serveis de salut i socials i als tractaments efectius que aquestes persones necessiten. La por a ser etiquetat de manera pejorativa i la por al rebuig social i la discriminació ocasiona pèrdua de l'autoestima per part de la persona afectada (auto-estigma) i que aquesta ocultí la malaltia i que no en vulgui parlar-ne obertament. A més, l'estigma comporta l'associació de la persona amb un conjunt de prejudicis que acaben per desacreditar-la com a ens amb capacitat de prendre decisions competents sobre un mateix.
Descripció	<p>El programa de prevenció i abordatge de l'estigma, té com a objectiu reduir els prejudicis i la discriminació que pateixen les persones amb consums de drogues respectar la diversitat d'identitats al voltant de la construcció dels usos de DAC i garantir l'accés als serveis de salut i socials i tractaments efectius. Inclou actuacions en els següents àmbits:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sensibilització a la població general - videocàpsula • Sensibilització als professionals de la salut i socials <p>Formació adreçada al conjunt de professionals que conformen la XAD amb l'objectiu de contribuir a reduir, entre d'altres l'auto-estigma</p> <p>Identificació de l'estigma institucional a partir de la creació i difusió de l'Observatori Alerta Estigma Drogues</p> <p>Materials de suport per a professionals i persones amb DAC</p> <p>Per altra banda, comporta la prioritització a nivell transversal en tots els programes i polítiques de prevenció i tractament d'addiccions de continguts relatius a la prevenció i abordatge de l'estigma i també sobre l'impacte negatiu de les DAC en terceres persones.</p>
A qui s'adreça	Professionals i ciutadania
Qui ho pot demanar	Professionals de la XAD, professionals de serveis de salut i socials i d'interior
Material de suport	https://drogues.gencat.cat/ca/professionals/estigma/
Indicadors	<p>Nombre de centres formats</p> <p>Nombre formacions realitzades</p> <p>Numero de denúncies rebudes a l'Observatori Alerta Estigma Drogues</p>
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Reducció de danys associats al consum de drogues

> Actuacions de reducció de danys

Producte o servei	Programa comunitari d'intercanvi de xeringues
Justificació	<p>El consum de drogues per via parenteral requereix d'actuacions de prevenció de la realització de conductes de risc de malalties infectocontagioses (VIH, hepatitis) com compartir xeringues o altres materials que s'utilitzen per al consum. El Programa d'intercanvi de xeringues (PIX) té com a objectiu garantir l'accés a material higiènic per al consum a les persones que s'injecten drogues, a més de donar opcions per a una eliminació segura del material un cop s'ha utilitzat, per tal d'evitar que el material usat es llenci a la via pública i prevenir d'aquesta manera riscos per a la salut de les persones.</p> <p>El fet de reutilitzar xeringues representa un dels majors riscos per a la transmissió d'algunes malalties infeccioses (VIH, hepatitis víriques, etc.) entre les persones que s'injecten drogues. En aquest sentit, els programes de distribució de xeringues han demostrat científicament la seva eficàcia, ja que disminueixen el risc que es comparteixin xeringues i, per tant, que les persones adquireixin infeccions. A Catalunya, els PIX, juntament amb altres intervencions, han aconseguit disminuir la prevalença d'anticossos del VIH del 34,5% al 30,6% i del VHC del 74,9% a 60,9% entre les PQID dels centres amb serveis de reducció de danys entre el 2008 i el 2013 (CEEISCAT).</p>
Descripció	<p>El Programa consisteix essencialment en la distribució de xeringues i altres materials per a una injecció higiènica de drogues. També s'ofereix consell sanitari sobre conductes de risc i altres temàtiques de salut.</p> <p>El material que es dispensa és: una xeringa estèril, una cassoleta per a la dissolució de la droga, un filtre i tovalloletes impregnades d'alcohol. Es pot distribuir per separat o en format d'estoig.</p> <p>Altres materials disponibles: preservatius, paper d'alumini per al consum inhalat.</p>
Material de suport	<p>Pàgina web del Programa d'intercanvi de xeringues: drogues.gencat.cat/pix</p> <p>Guia de bones pràctiques del Programa d'intercanvi de xeringues</p> <p>Pla funcional del Programa d'intercanvi de xeringues a les farmàcies comunitàries</p> <p>Pla funcional del Programa d'intercanvi de xeringues a l'atenció primària</p> <p>Propostes d'actuació per disminuir la presència de xeringues i altre material de consum a la via pública</p>
A qui s'adreça	<p>Persones que s'injecten drogues.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Serveis de la XAD, oficines de farmàcia, centres d'atenció primària, centres hospitalaris i altres serveis de salut.</p>
Indicadors	<p>Nombre de punts que ofereixen el PIX segons la tipologia:</p> <p>Nombre de xeringues distribuïdes/any.</p> <p>Nombre de xeringues distribuïdes/any.</p> <p>Nombre de xeringues recollides de l'espai públic.</p>

Producte o servei	Programa de prevenció de sobredosi de Catalunya
Justificació	<p>La sobredosi, juntament amb les malalties infectocontagioses, com la sida i les hepatitis, és la principal causa de mort entre les persones consumidores de drogues.</p> <p>Es pot fer una intervenció efectiva si hi ha una detecció i una actuació precoces. Per tant, les sobredosis es poden prevenir si es prenen les mesures adequades.</p>
Descripció	<p>El Programa està dissenyat principalment perquè els professionals dels centres de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències formin les persones consumidores de drogues i els seus familiars o amics en prevenció, detecció i actuació davant d'una sobredosi.</p> <p>L'objectiu final és tenir el màxim nombre possible de persones formades i que, juntament amb l'administració de la naloxona en el cas de consum d'opiacis, puguin revertir les sobredosis que presenciïn.</p>
Material de suport	<p><u>Programa de prevenció de sobredosis</u> <u>Protocols de reducció de danys.</u></p>
A qui s'adreça	Professionals de la XAD i persones consumidores i les seves famílies i amics.
Qui ho pot demanar	Tots els centres de la XAD que vulguin entrar en el Programa.
Indicadors	<p>Nombre de persones formades.</p> <p>Nombre de naloxones distribuïdes.</p> <p>Nombre de morts relacionades amb drogues.</p>
Contacte	<u>drogues.salut@gencat.cat</u>

Producte o servei	Zones obertes de consum
Justificació	<p>Les zones obertes de consum són àrees territorials delimitades on es concentra, en espais públics, consum de drogues per via injectada, inhalada o esnifada, principalment heroïna i/o cocaïna. Sovint estan situades en zones de tràfic.</p> <p>Atesos els riscos per a la salut de les persones que consumeixen en aquestes zones i també per a la comunitat, es consideren àrees prioritàries d'intervenció des del punt de vista de la salut pública.</p> <p>No entrarien dins d'aquesta definició els espais on adolescents o joves consumeixen substàncies com cànnabis, alcohol i altres drogues.</p>
Descripció	<p>L'eficàcia dels mitjans preventius per a les persones consumidores de drogues, especialment el subgrup que presenta més exclusió social, depèn de l'accessibilitat i la cobertura dels serveis preventius.</p> <p>Un element clau en l'accessibilitat és la proximitat d'aquests serveis als espais on les persones compren la substància, ja que són aquests llocs els que determinaran on consumiran la droga, especialment aquells que són més vulnerables: amb una evolució més llarga de l'addicció, amb unes característiques de més deteriorament personal i social, i també amb riscos més elevats per a la seva salut.</p> <p>En la prevenció d'infeccions greus com la sida i les hepatitis, a més de la prevenció de la mortalitat per sobredosi i altres, és fonamental que els serveis es desplacin allà on les persones compren i consumeixen drogues.</p> <p>El Departament de Salut defineix amb els ajuntaments i altres agents socials el tipus de dispositiu adequat i la seva cobertura horària i territorial.</p> <p>Els principals programes o serveis en una zona oberta de consum són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Servei d'acolliment "calor i cafè". • Espai supervisat per a consum higiènic. • Treball comunitari d'educació al carrer. • Dispensació de metadona o accés àgil a tractament amb metadona. • Projectes educatius: "<u>Bola de neu</u>" o tallers de formació d'usuaris en actiu. • Taules de coordinació comunitàries.
Material de suport	<p><u>Zones obertes de consum (ZOC)</u></p> <p><u>Protocols de reducció de danys</u></p> <p><u>Llibret "Per què hem de reduir els danys i els riscos associats al consum de drogues?"</u></p>
A qui s'adreça	<p>Persones consumidores de drogues.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Ens locals i serveis de salut pública. A partir de la petició es du a terme un prospecció de camp per tal de valorar la situació de consum i decidir quina és la intervenció més adequada.</p>
Indicadors	<p>Nombre de xeringues a la via pública.</p> <p>Nombre de persones consumidores a la via pública.</p> <p>Nombre de serveis de la zona que donen cobertura d'accés, tant horària com territorial, a material estèril de consum.</p>
Contacte	<p>drogues.salut@gencat.cat</p>

Producte o servei	Projecte educatiu de Formació d'usuaris en actiu
Justificació	El projecte educatiu Formació d'usuaris en actiu (FUA) té per objecte la prevenció i la reducció de danys associats al consum de drogues. Aquest Projecte pretén millorar el nivell de salut de les persones consumidores de drogues que no contacten o que contacten poc amb els recursos de drogues, a través de l'afavoriment d'un canvi d'hàbits (injecció higiènica, sexe més segur i prevenció de sobredosis).
Descripció	El programa de formació s'implementa en diferents serveis de la XAD amb la finalitat de disminuir la transmissió de malalties infectocontagioses que es transmeten per via sanguínia o sexual entre les persones consumidores de drogues i dotar-les de coneixements per prevenir, identificar i actuar davant d'una reacció adversa a drogues. Els tallers bàsics que s'ofereixen són: <ul style="list-style-type: none">• Tècniques d'injecció higièniques.• Sexe segur.• Malalties infectocontagioses (com prevenir-les).• Taller de formació en sobredosi.
Material de suport	<u>Projecte educatiu Formació d'usuaris en actiu (FUA)</u>
A qui s'adreça	Persones consumidores de drogues en actiu.
Qui ho pot demanar	Serveis de la XAD.
Indicadors	Nombre de tallers realitzats. Nombre de persones formades.
Contacte	<u>drogues.salut@gencat.cat</u>

Producte o servei	Projecte de contacte i educatiu Bola de neu
Justificació	<p>Les persones consumidores de drogues, per diversos motius, no sempre acudeixen als serveis de drogues. Un dels pilars fonamentals de la reducció de danys és la formació a aquestes persones en conceptes clau perquè realitzin consums de menys risc per tal prevenir problemes relacionats amb el consum de drogues. Amb la metodologia Bola de Neu, es forma persones que estan vinculades als serveis, per tal que actuïn com a transmissores dels missatges a altres persones que no estan vinculades a cap servei sanitari i amb les quals tenen relació.</p>
Descripció	<p>Consisteix a formar persones consumidores de drogues en temes de caràcter sanitari i recursos socio-sanitaris. L'objectiu és aconseguir la difusió d'aquests missatges preventius entre les altres persones consumidores de drogues, especialment les de difícil accés, a les quals no s'arriba per altres mitjans.</p> <p>Un dels objectius és obtenir informació d'aquesta població oculta i dels canvis en el món de les drogues.</p> <p>En la mesura que sigui possible, s'intenta vincular aquestes persones a la XAD i a la xarxa socio-sanitària.</p> <p>Amb l'aplicació d'aquest tipus de metodologia i la informació que s'aconsegueix, s'intenten adaptar els serveis propis als col·lectius que no contacten a través de la informació que aporta el projecte Bola de neu (saber qui són i què necessiten).</p>
Material de suport	<u>Projecte Bola de neu</u>
A qui s'adreça	Persones que acudeixen als centres de la XAD i a aquelles que no hi acudeixen, però que estan consumint drogues.
Qui ho pot demanar	Serveis de la XAD.
Indicadors	Nombre de persones formades pels centres. Nombre de persones formades per les persones formades al centre. Nombre de formacions realitzades.
Contacte	drogues.salut@gencat.cat

Producte o servei	Pla d'acció d'hepatitis C
	Enllaç amb la fitxa de PCAVIH

VIH, ITS i Hepatitis víriques

Introducció

S'han complert quaranta anys des que es va diagnosticar el primer cas d'infecció pel virus de la immunodeficiència humana (VIH) a Catalunya i actualment s'estima que hi viuen unes 33.300 persones amb aquesta infecció. Durant aquest temps s'han fet grans avenços en el seu coneixement i el tractament, fins al punt que en els darrers dos anys s'ha aconseguit reduir en un 20% el nombre de casos notificats (344 en l'any 2021) i l'esperança de vida de les persones amb VIH s'ha equiparat a les de les no infectades. La disminució gradual en el nombre de nous diagnòstics de VIH des de l'any 2012 cal atribuir-lo a l'expansió del tractament, a l'augment de l'ús de la profilaxi pre-exposició al VIH (PrEP) i a l'ampli ventall d'intervencions desplegades en tots els àmbits durant aquests anys.

Les infeccions de transmissió sexual (ITS) constitueixen una epidèmia global amb una prevalença que va en augment en tots els països del món i el retard en el seu diagnòstic i tractament té importants efectes sobre la salut pública. A Catalunya, la mitjana d'increment anual en el global de les ITS en els darrers anys es situa prop del 45%, amb una especial afectació de la població jove entre 20 i 29 anys i amb un predomini de casos entre el sexe masculí per a la gran majoria d'elles. Entre els factors que expliquen aquesta tendència es troben el reforç dels sistemes de vigilància epidemiològica, l'augment de l'ús de tècniques més sensibles per al diagnòstic, els canvis en les polítiques de cribratge i també els canvis en les conductes sexuals.

Les hepatitis víriques, especialment les hepatitis B i C, causen una mortalitat anual a nivell mundial de més d'un milió

de persones amb una tendència creixent que si segueix així, superarà el 2040 la mortalitat causada conjuntament pel VIH, la Malària i la tuberculosi. Al món, hi ha entorn de 300 milions d'infectats pel VHB i 58 milions per l'hepatitis C. Malgrat això es disposa d'una vacuna eficaç per prevenir la infecció pel VHB i un tractament molt efectiu per tractar el VHC. Gràcies a la vacunació universal implementada a Catalunya als inicis dels anys 90 la incidència de nous casos d'infecció pel VHB ha disminuït dràsticament, però si que hi ha força persones infectades provinents de països d'alta prevalença que cal diagnosticar i tractar. L'accés als nous tractaments per la infecció pel VHC ha permès tractar els darrers 7 anys més de 28.000 persones a Catalunya, per tant els esforços cal centrar-los en acabar d'identificar persones infectades i no tractades especialment entre grups vulnerables com són les persones que s'injecten drogues, persones nouvingudes de països amb alta prevalença, etc.

Les Estratègies mundials del sector de la salut contra el VIH, les hepatitis víriques i les infeccions de transmissió sexual per al període 2022-2030 de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) proposen eliminar el VIH, les ITS i les hepatitis víriques com a problema de salut pública l'any 2030. Catalunya es troba plenament alineada amb aquesta estratègia, ja ha superat els objectius 90-90-90 fixats per ONUSIDA per a l'any 2020 i es troba en disposició d'assolir els 95-95-95 proposats per al 2025, ja que actualment es xifren en 93-90-97 (93% de les persones infectades pel VIH estan diagnosticades, el 90% d'elles estan en tractament i el 97% d'aquestes tenen una càrrega viral indetectable).

El VIH, les ITS i les hepatitis víriques són una prioritat per al Departament de Salut i per a l'Agència de Salut Pública de Catalunya, com ho mostra la creació de la Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis víriques, que ha impulsat el Pla d'Acció enfront del VIH i altres ITS 2021-2030 i el Pla de prevenció, atenció i control de l'Hepatitis C, aprovats per acord de govern, i que són el full de ruta de les actuacions que cal dur a terme en els propers anys en resposta al VIH/sida, les altres ITS i les hepatitis víriques per reduir-ne la incidència, facilitar l'accés precoç al tractament i millorar la qualitat de vida de les persones infectades, així com reduir l'estigmatització associada a aquestes infeccions mitjançant l'acció comunitària per a la inclusió social. Aquests plans compten amb la participació d'entitats governamentals, del teixit comunitari, de les societats científiques i de les poblacions objecte de les intervencions.

Aquest capítol de la cartera de serveis inclou programes i projectes en l'àmbit del monitoratge i recerca de la morbimortalitat, del diagnòstic i tractament i bio-conductual; de la prevenció en poblacions clau, educació sanitària i accés a material de prevenció; de la detecció precoç, l'accés al tractament i l'atenció a poblacions clau i l'entorn comunitari, incloent l'eliminació de l'estigma. Tots ells en concordança amb les incloses en altres plans estratègics nacionals i internacionals, com el Pla de Salut de Catalunya 2021-2025, el Plan de Prevención y Control de la infección por el VIH y las ITS 2021-2030 en España, l'Estratègia mundial contra el sida 2021-2026 d'ONUSIDA i les Estratègies mundials del sector de la salut contra el VIH, les hepatitis víriques i les infeccions de transmissió sexual per al període 2022-2030, contemplant la participació de tots els agents socials per al seu desplegament i èxit.

Monitoratge, avaluació i recerca

> Monitorar i avaluar la infecció del VIH, VHC i altres ITS i els seus determinants

Producte o servei	Monitoratge i avaluació de la morbiditat i la mortalitat pel VIH, ITS i hepatitis víriques
Justificació	<p>El monitoratge i avaluació de la morbiditat i la mortalitat pel VIH, ITS i hepatitis víriques té com a objectius, contribuir a un millor coneixement de la magnitud i distribució, dels factors de risc i de la tendència de la infecció pel VIH, ITS i hepatitis víriques en diferents poblacions vulnerables i estimar-ne la càrrega de malaltia.</p> <p>El monitoratge alhora proporciona informació adequada basada en l'evidència per planificar intervencions per reduir la transmissió en la comunitat, la morbiditat i la mortalitat de les infeccions pel VIH, ITS i hepatitis víriques. Així com, estimacions poblacionals que permeten dirigir les polítiques públiques, incrementant el seu impacte.</p>
Descripció	<p>Les actuacions que es duen a terme, corresponen principalment a:</p> <ul style="list-style-type: none">• Manteniment, anàlisi i difusió dels resultats dels casos notificats al Registre de casos de VIH i de Sida de Catalunya (MDI).• Manteniment, anàlisi i difusió dels resultats dels casos notificats al Registre d'ITS de declaració obligatòria individualitzada (MDI).• Manteniment, anàlisi i difusió dels resultats dels resultats de les ITS notificades al Sistema de notificació microbiològica de Catalunya (SNMC).• Monitoratge continuat del diagnòstic del VIH, ITS i hepatitis víriques a l'atenció primària (SIDIAP).• Anàlisi i difusió de resultats de les causes de mort associades al VIH, ITS i hepatitis víriques, incloses fraccions atribuïbles.• Monitoratge de la prevalença de la infecció pel VHC en persones infectades pel VIH.• Anàlisi i difusió dels resultats de les fonts d'informació sanitària per calcular nombre de persones amb diagnòstic actiu de VHC i VHB, per poblacions claus.• Monitoratge i l'avaluació del programa d'estudis de contactes en VIH/ITS
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Organitzacions comunitàries.</p> <p>Mitjans de comunicació</p> <p>Població general</p>

Indicadors	<p>Nombre de casos de VIH i de sida per 100.000 habitants</p> <p>Prevalença del VIH en grups clau</p> <p>Prevalença del VHC en grups clau</p> <p>Prevalença de coinfecció VIH-VHC en grups clau</p> <p>Percentatge de casos de VIH i VHC amb diagnòstic tardà</p> <p>Nombre de casos de sífilis infecciosa per 100.000 habitants</p> <p>Nombre de casos de gonocòccia per 100.000 habitants</p> <p>Nombre de casos de clamídia genital per 100.000 habitants</p> <p>Prevalença de clamídia en menors de 25 anys</p> <p>Nombre de casos de ITS declarades al SNMC i MDI</p> <p>Estudi de sensibilitat antibiòtica dels microorganismes causants d'ITS declarats al SNMC</p> <p>Taxa de mortalitat específica pel VIH i la sida, així como per les hepatitis víriques.</p> <p>Nombre de diagnòstics d'ITS i hepatitis víriques per la població assignada a l'atenció primària</p> <p>Percentatge de pacients diagnosticats amb almenys una condició indicadora pel VIH als que se'ls realitza la prova del VIH</p> <p>Prevalença de VIH entre els pacients amb una condició indicadora a atenció primària.</p> <p>Nombre i proporció de casos índexs entrevistats per iniciar l'estudi de contactes del total de casos índexs.</p>
Normativa	<p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)</u></p> <p><u>DECRET 129/2022, de 28 de juny, de reestructuració del Departament de Salut.</u></p> <p><u>ACORD GOV/101/2022, de 17 de maig, pel qual s'aprova el Pla d'acció enfront del virus de la immunodeficiència humana i altres infeccions de transmissió sexual 2021-2030.</u></p> <p><u>DECRET 203/2015, de 15 de setembre, pel qual es crea la Xarxa de Vigilància Epidemiològica i es regulen els sistemes de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics. Document Oficial Generalitat de Catalunya (DOGC), 6958, (17 Oct 2015) Catalonia; 2015</u></p> <p><u>Ordre SLT/558/2006, de 20 de novembre, per la qual la unitat operativa de l'Institut Català de la Salut Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la Sida de Catalunya (CEESCAT) s'integra a l'empresa pública Institut Català d'Oncologia, adscrita al Servei Català de la Salut, i passa a denominarse Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT).</u></p>
Contacte	<p>Jordi Casabona: jcasabona@iconcologia.net</p>
Enllaç i material de suport	<p><u>Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i Sida de Catalunya</u> <u>Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques</u> <u>Canal Salut</u></p>

Producte o servei	Monitoratge per al diagnòstic pel VIH, les ITS i les hepatitis víriques
Justificació	<p>Conèixer els patrons d'oferta i accés a les proves diagnòstiques de VIH, ITS i hepatitis víriques, permet interpretar-ne més bé les dades de prevalença i millorar-ne els programes de cribratge, així com el diagnòstic i el tractament precoç.</p> <p>El monitoratge de la realització de les proves per al diagnòstic del VIH permet generar dades que millorin les polítiques relacionades amb la realització del test, la planificació i la millora de l'assignació de recursos, amb els objectius de: millorar la disponibilitat i l'accés de les proves de VIH, ITS i hepatitis víriques; i reduir tant el percentatge de diagnòstics tardans de VIH, ITS i hepatitis víriques, com el nombre de casos no diagnosticats a Catalunya.</p>
Descripció	<p>Les actuacions que es duen a terme, corresponen principalment a:</p> <ul style="list-style-type: none">• Monitoratge de les proves diagnòstiques de VIH, ITS i hepatitis víriques i dels nous diagnòstics d'infecció de les persones que acudeixen a realitzar-se una prova voluntària de cribratge del VIH, ITS i hepatitis víriques als centres comunitaris de Catalunya (HIVDEVO).• Monitoratge de les proves diagnòstiques de VIH i dels nous diagnòstics d'infecció a la xarxa sentinella de laboratoris hospitalaris i d'atenció primària a Catalunya (HIVLABCAT).• Monitoratge de la realització de la prova de VIH, ITS i hepatitis víriques a atenció primària (SIDIAP).• Monitoratge de la realització de la prova per les hepatitis víriques en l'àmbit hospitalari.• Monitoratge de la realització de l'autotest del VIH en oficines de farmàcia a Catalunya.
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Organitzacions comunitàries.</p> <p>Farmàcies</p> <p>Mitjans de comunicació</p> <p>Població general</p>

Indicadors	<p>Taxa de proves de detecció de les ITS i hepatitis víriques per 1.000 habitants</p> <p>Nombre de les proves de detecció de VIH, ITS i hepatitis víriques dutes a terme anualment en els centres de cribratge comunitari</p> <p>Reactivitat pel VIH, ITS i hepatitis víriques en els centres de cribratge comunitari</p> <p>Característiques sociodemogràfiques de les persones que són cribrades en centres comunitaris.</p> <p>Proporció del nombre de casos de VIH declarats al registre que s'han diagnosticat inicialment en centres comunitaris</p> <p>Nombre de les proves de detecció del VIH dutes a terme anualment en l'àmbit sanitari (HIVLABCAT)</p> <p>Nombre proves de detecció de les ITS i hepatitis víriques dutes a terme anualment en l'àmbit sanitari (atenció primària)</p> <p>Percentatge de persones que s'ha fet la prova de detecció de les ITS i hepatitis víriques en els últims 12 mesos i coneixen els resultats per grups clau.</p> <p>Nombre de les proves de detecció del VIH dutes a terme anualment en farmàcies</p> <p>Percentatge de pacients diagnosticats amb almenys una condició indicadora a l'atenció primària a qui se li realitza la prova del VIH.</p>
Normativa	<p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009)</p> <p><u>DECRET 129/2022, de 28 de juny, de reestructuració del Departament de Salut.</u></p> <p><u>ACORD GOV/101/2022, de 17 de maig, pel qual s'aprova el Pla d'acció enfront del virus de la immunodeficiència humana i altres infeccions de transmissió sexual 2021-2030.</u></p> <p><u>Ordre SLT/558/2006, de 20 de novembre, per la qual la unitat operativa de l'Institut Català de la Salut Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la Sida de Catalunya (CEESCAT) s'integra a l'empresa pública Institut Català d'Oncologia, adscrita al Servei Català de la Salut, i passa a denominarse Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT).</u></p>
Contacte	<p>Jordi Casabona: jcasabona@iconcologia.net</p>
Enllaç i material de suport	<p><u>Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i Sida de Catalunya</u></p> <p><u>Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques</u></p> <p>Canal Salut</p> <p><u>COBATEST network</u></p>

Producte o servei	Monitoratge del tractament i la seva efectivitat pel VIH, les ITS i les hepatitis víriques
Justificació	<p>El monitoratge de l'accés a l'atenció i al tractament permet determinar les poblacions que s'enfronten a barreres d'accés a l'atenció en salut i al tractament.</p> <p>Aquestes indicadors i dades estratègiques es recullen de manera periòdica mitjançant els sistemes formals de vigilància epidemiològica i altres estudis observacionals com cohorts de persones VIH+ i a risc, i el monitoratge del diagnòstic i les conductes en poblacions clau.</p>
Descripció	<p>Les principals actuacions que es duen a terme corresponen a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manteniment, anàlisi i difusió de la informació que es recull a partir de la cohort longitudinal PISCIS (estudi obert multicèntric longitudinal i prospectiu d'individus infectats pel VIH). • Manteniment, anàlisi i difusió de la informació que es recull a partir dels laboratoris hospitalaris relacionats amb la càrrega viral i nivells de CD4. • Anàlisi i difusió dels resultats de les fonts d'informació sanitària per a calcular el nombre de persones que han rebut tractament i s'han curat pel VHC
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Organitzacions comunitàries.</p> <p>Mitjans de comunicació</p> <p>Població general</p>
Indicadors	<p>Anys potencials de vida perduts a causa del VIH abans dels 65 anys en pacients que inicien el tractament.</p> <p>Percentatge d'adults i infants elegibles que actualment reben tractament antiretroviral.</p> <p>Càrrega viral comunitària i la seva distribució geogràfica</p> <p>Estimació del nombre de persones en seguiment i en tractament pel el VIH, així com, amb supressió viral.</p> <p>Estimació del nombre de persones que viuen amb el VIH i el percentatge de persones que desconeixen el seu seroestatus positiu</p> <p>Esperança de vida de les persones infectades pel VIH que inicien el tractament als 20 anys</p> <p>Estimació de la incidència de VIH</p> <p>Estimació de la mitjana de temps des de la infecció al diagnòstic</p> <p>Proporció de persones que han iniciat tractament per VHC</p> <p>Taxa de curació d'hepatitis pel VHC</p>

Normativa	<p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)</u></p> <p><u>DECRET 129/2022, de 28 de juny, de reestructuració del Departament de Salut.</u></p> <p><u>ACORD GOV/101/2022, de 17 de maig, pel qual s'aprova el Pla d'acció enfront del virus de la immunodeficiència humana i altres infeccions de transmissió sexual 2021-2030.</u></p> <p><u>Ordre SLT/558/2006, de 20 de novembre, per la qual la unitat operativa de l'Institut Català de la Salut Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la Sida de Catalunya (CEESCAT) s'integra a l'empresa pública Institut Català d'Oncologia, adscrita al Servei Català de la Salut, i passa a denominarse Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT).</u></p>
Inici	Any 1998.
Contacte	Jordi Casabona: jcasabona@iconcologia.net
Enllaç per a més informació	<p><u>Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i Sida de Catalunya</u></p> <p><u>Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques</u></p> <p>Canal Salut</p> <p><u>PISCIS cohort</u></p>

Producte o servei	Monitoratge bio-conductual del VIH, las ITS i hepatitis víriques i monitoratge de poblacions sentinella
Justificació	A Catalunya, des del 1993 es porta a terme el monitoratge de la prevalença del VIH, ITS i hepatitis víriques i de les conductes associades en diferents col·lectius vulnerables per tal d'identificar els factors de risc i determinants que contribueixen a la transmissió d'aquestes infeccions i per dissenyar intervencions preventives adequades i proporcionals.
Descripció	<p>El monitoratge bio-conductual del VIH, ITS i hepatitis víriques es realitza mitjançant estudis transversals periòdics i estudis longitudinals en poblacions clau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Homes que tenen sexe amb altres homes (HSH) • Dones treballadores del sexe • Persones que s'injecten drogues (PID) que realitzen un tractament per la seva drogodependència i reclutats en centres de reducció de danys • Dones trans i homes treballadors/es del sexe • Adolescents i joves • Adolescents i joves a la presó • Persones vivint amb VIH a Catalunya • Persones donants de sang a Catalunya • Persones internes de centres penitenciaris de Catalunya
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciaris.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Organitzacions comunitàries.</p> <p>Mitjans de comunicació</p> <p>Població general</p>
Indicadors	<p>Prevalença de Chemsex en HSH</p> <p>Percentatge d'ús del preservatiu (darrera relació sexual) en poblacions clau.</p> <p>Percentatge de PID que comparteix material per a la injecció de drogues en els últims 6 mesos.</p> <p>Percentatge de persones que declaren haver patit violència segons poblacions clau</p> <p>Nombre i/o percentatge de persones que utilitzen PrEP</p> <p>Prevalença del VIH, ITS i hepatitis víriques en les poblacions sentinella.</p> <p>Coneixement de formes de prevenció en joves</p>

Normativa	<p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)</u></p> <p><u>DECRET 129/2022, de 28 de juny, de reestructuració del Departament de Salut.</u></p> <p><u>ACORD GOV/101/2022, de 17 de maig, pel qual s'aprova el Pla d'acció enfront del virus de la immunodeficiència humana i altres infeccions de transmissió sexual 2021-2030.</u></p> <p><u>Ordre SLT/558/2006, de 20 de novembre, per la qual la unitat operativa de l'Institut Català de la Salut Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la Sida de Catalunya (CEESCAT) s'integra a l'empresa pública Institut Català d'Oncologia, adscrita al Servei Català de la Salut, i passa a denominarse Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT).</u></p>
Contacte	<p>Jordi Casabona: jcasabona@iconcologia.net</p>
Enllaç per a més informació	<p><u>Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i Sida de Catalunya Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques</u></p> <p>Canal Salut</p>

Producte o servei	Construcció d'indicadors i comunicació de la informació
Justificació	<p>La construcció sistemàtic d'indicadors normalitzats és una dimensió important del sistema de monitoratge i avaluació de la infecció del VIH, els ITS i els hepatitis víriques de cada país, i permet avaluar l'eficàcia de la resposta a l'epidèmia en el nostre context i comparar la situació al llarg del temps i amb altres contextos, com l'estatal i l'internacional.</p> <p>L'informe del Sistema Integrat de Vigilància Epidemiològica de la SIDA/VIH/ITS de Catalunya (SIVES) pretén ser l'eina de referència per a la difusió de la informació epidemiològica sobre aquestes infeccions a Catalunya. Les dades de l'informe són útils per planificar les polítiques sanitàries i per avaluar les corresponents intervencions que se'n deriven.</p>
Descripció	<p>El mapa d'indicadors de la <i>Declaració de Dublín per a la lluita coordinada contra el VIH/Sida a Europa i Àsia Central</i>.</p> <p>La cascada de serveis permet d'una banda, analitzar les fissures d'efectivitat i l'impacte de les polítiques de diagnòstic, atenció i tractament a nivell nacional, i de l'altra, generar informació estratègica per donar suport a la expansió i sostenibilitat del maneig de pacients vivint amb VIH, diagnosticats amb una ITS i/o hepatitis víriques, i la prevenció de la infecció a Catalunya.</p> <p>L'informe SIVES recull dades procedents dels diferents sistemes per a la vigilància del VIH, ITS i hepatitis víriques, i hi inclou els sistemes formals de vigilància epidemiològica, altres fonts d'informació complementàries i estudis observacionals.</p> <p>Estimacions de l'epidèmia del VIH a Catalunya, mitjançant tècniques de modelització, que inclouen el nombre de persones que viuen amb el VIH, aquelles que ho desconeixen; incidència de VIH; mitjana de temps des de la infecció al diagnòstic.</p> <p>Construcció indicadors per estimar i monitorar l'accés al diagnòstic i al tractament a Catalunya (cascada de serveis del VIH) en població general i per poblacions clau.</p> <p>Construcció indicadors per estimar i monitorar l'accés al diagnòstic i al tractament a Catalunya (cascada de serveis del VHC) en població general i per poblacions clau.</p> <p>Construcció d'indicadors del Pla de salut, del Pla d'acció, memòria de Salut Pública, enfront del VIH, ITS i hepatitis víriques 2016-2020 i de la Declaració de Dublín.</p> <p>Construcció d'indicadors per el central de recursos.</p>
A qui s'adreça	<p>Professionals dels serveis de salut, professionals de laboratoris, epidemiòlegs i altres professionals dels sectors afectats (comunitari i educatiu).</p> <p>Mitjans de comunicació</p> <p>Població general</p>
Qui ho pot demanar	<p>Entitats proveïdores de serveis assistencials, organitzacions comunitàries, ajuntaments i mitjans de comunicació (consulta via web CEEISCAT)</p>

Indicadors	<p>Indicadors del Pla de salut 2016-2020</p> <p>Indicadors del Pla de acció 2016-2020</p> <p>Memòria de Salut Pública</p> <p>Indicadors de la Declaració de Dublín.</p> <p>Indicadors per el central de recursos</p> <p>Construcció indicadors per estimar i monitorar l'accés al diagnòstic i al tractament a Catalunya (Cascada de serveis del VIH i el VHC)</p> <p>Estimacions de l'epidèmia del VIH a Catalunya</p> <p>Indicadors de la Cascada de Serveis pel VIH i per la seva coinfecció amb l'hepatitis C</p>
Normativa	<p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009)</p> <p><u>DECRET 129/2022, de 28 de juny, de reestructuració del Departament de Salut.</u></p> <p><u>ACORD GOV/101/2022, de 17 de maig, pel qual s'aprova el Pla d'acció enfront del virus de la immunodeficiència humana i altres infeccions de transmissió sexual 2021-2030.</u></p> <p><u>Ordre SLT/558/2006, de 20 de novembre, per la qual la unitat operativa de l'Institut Català de la Salut Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la Sida de Catalunya (CEESCAT) s'integra a l'empresa pública Institut Català d'Oncologia, adscrita al Servei Català de la Salut, i passa a denominarse Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT).</u></p>
Contacte	<p>Jordi Casabona: jcasabona@iconcologia.net</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i Sida de Catalunya</u></p> <p><u>Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques</u></p> <p>Canal Salut</p>

Producte o servei	Suport metodològic, docència i recerca aplicada
Justificació	<p>Promoure la recerca aplicada interdisciplinària en l'àmbit de la prevenció i el control del VIH, ITS i hepatitis víriques a partir de la generació i l'anàlisi de la informació dirigida al disseny i la implementació de polítiques basades en l'evidència.</p> <p>Promoure actuacions per a potenciar el treball en xarxa i interdisciplinari dels grups de recerca i dels òrgans implicats.</p>
Descripció	<p>Aquesta actuació es fonamenta en les accions de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Donar resposta a les peticions dels organismes institucionals, les ONG i els mitjans de comunicació. • Donar suport al monitoratge i avaluació de l'impacte de les intervencions dirigides a poblacions clau. • Crear xarxes de grups interdisciplinaris per a pilotar intervencions preventives dirigides a poblacions clau. • Preparació, anàlisi i difusió de dades i d'informació a ajuntaments i mitjans de comunicació • Promoure la docència en temes relacionats amb el VIH, ITS i les hepatitis víriques. • Liderar i participar en projectes d'investigació d'àmbit nacional i internacional relacionats amb el VIH, les ITS i les hepatitis víriques • Estudis pilot d'estratègies preventives i ús de noves tecnologies
A qui s'adreça	<p>Serveis assistencials públics i privats: atenció hospitalària, especialitzada, primària i sociosanitària.</p> <p>Serveis de salut penitenciària.</p> <p>Serveis de vigilància de salut pública estatals o autonòmics.</p> <p>Organitzacions comunitàries.</p> <p>Mitjans de comunicació</p> <p>Població general</p>
Qui ho pot demanar	<p>Aquest servei es realitza d'ofici</p>
Indicadors	<p>Nombre de peticions respostes a a els organismes institucionals, les ONG i als mitjans de comunicació.</p> <p>Nombre d'intervencions coordinades per altres entitats que han rebut suport metodològic a la monitorització i avaluació.</p> <p>Grups interdisciplinaris creats per a pilotar intervencions preventives, ja sigui dins de projectes d'investigació, o en intervencions ad hoc.</p> <p>Participació en el programa de pràctiques del Màster en Salut Pública UPF-UAB i direcció de treballs fi de màster, Màster en Salut Global ISGlobal-UB i del Joint Master "Infectious Diseases and One Health", Université de Tours (France), Universitat Autònoma de Barcelona (Spain) and The University of Edinburgh (UK).</p> <p>Docència en el postgrau de Sida. Hospital Clínic de Barcelona/Universitat de Barcelona.</p> <p>Direcció, coordinació i docència del Curs d'especialització en infeccions de transmissió sexual i VIH de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC).</p> <p>Participació del CEEISCAT en el Programa de Doctorat en Salut Pública i Metodologia de la Recerca Biomèdica Departament de Pediatria, Obstetrícia i Ginecologia i Medicina Preventiva (UAB).</p> <p>Coordinació del Programa de Determinantes Biológicos, Conductuales y Estructurales en la Adquisición y Propagación de Enfermedades Transmisibles en Poblaciones Vulnerables (Programa DAPET) y del Subprograma de Inmigración y Salud del CIBERESP</p>

Normativa	<p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública (DOGC 5495, de 30.10.2009)</u></p> <p><u>DECRET 129/2022, de 28 de juny, de reestructuració del Departament de Salut.</u></p> <p><u>ACORD GOV/101/2022, de 17 de maig, pel qual s'aprova el Pla d'acció enfront del virus de la immunodeficiència humana i altres infeccions de transmissió sexual 2021-2030.</u></p> <p><u>Ordre SLT/558/2006, de 20 de novembre, per la qual la unitat operativa de l'Institut Català de la Salut Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la Sida de Catalunya (CEESCAT) s'integra a l'empresa pública Institut Català d'Oncologia, adscrita al Servei Català de la Salut, i passa a denominarse Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT).</u></p>
Contacte	<p>Jordi Casabona: jcasabona@iconcologia.net</p>
Enllaç per a més informació	<p><u>Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i Sida de Catalunya</u></p> <p><u>Subdirecció General d'Addiccions, VIH, ITS i Hepatitis Víriques</u></p> <p>Canal Salut</p>

Prevenió VIH, Hepatitis víriques i altres ITS

> Iniciatives de prevenió

Producte o servei	Prevenió i control d'ITS/VIH i les hepatitis víriques en poblacions clau
Justificació	Actualment, a Catalunya, es notifica al voltant d'una nova infecció pel VIH cada dia. La via de transmissió predominant és la transmissió sexual amb especial afectació en poblacions considerades clau com els homes que tenen sexe amb homes (HSH). Les persones que s'injecten drogues presenten una alta prevalença d'infecció per les hepatitis víriques, especialment l'hepatitis C.
Descripció	Suport tècnic i econòmic a intervencions preventives per aquestes poblacions per mitjà de les ONG i serveis assistencials de drogues.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Organitzacions comunitàries que treballen amb poblacions clau, com ara els HSH, les persones immigrades, les persones usuàries de drogues per via parenteral, els joves i adolescents, les persones que exerceixen la prostitució, etc.
Indicadors	Persones ateses, per poblacions clau. Nombre de projectes preventius, per poblacions clau.
Enllaços i material	Sida i VIH Infeccions de transmissió sexual Hepatitis víriques VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques
Contacte	sida.salut@gencat.cat hepatitis@gencat.cat

Producte o servei	Edició i distribució de material divulgatiu
Justificació	Per donar resposta al VIH i altres ITS i les hepatitis víriques, és cabdal proporcionar informació precisa i accessible a la població per comprendre i avaluar els riscos relacionats amb la salut sexual i l'eficàcia de la prevenció.
Descripció	Disseny, edició i distribució de material divulgatiu en diferents formats: paper, pdf per a difusió electrònica o web corporativa i videocàpsules/bits.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Població general, poblacions clau, agents sanitaris i socials que treballen en l'àmbit del VIH, les ITS i les hepatitis víriques.
Indicadors	Exemplars distribuïts per comandes externes. Visualitzacions de les videocàpsules/bits. Descàrregues dels pdf del web.
Enllaços i material	Sida i VIH Infeccions de transmissió sexual Hepatitis víriques VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques
Contacte	sida.salut@gencat.cat hepatitis@gencat.cat

Producte o servei	Prevenció i control d'ITS/VIH: accés a la prova ràpida del VIH i sífilis i hepatitis víriques en centres comunitaris i centres assistencials de drogodependències
Justificació	<p>Actualment, el 49% dels nous diagnòstics d'infecció pel VIH a Catalunya es fan tardanament i un 20% de les persones que s'injecten drogues no saben el seu estat serològic respecte al VHC.</p> <p>El diagnòstic precoç permet tenir una millor cura de l'estat de salut de la persona infectada, iniciar abans el tractament i adoptar mesures preventives per evitar la transmissió de la infecció a altres persones.</p>
Descripció	Facilitar l'accés a la prova diagnòstica del VIH i la sífilis i les hepatitis víriques en centres comunitaris i assistencials de drogues, mitjançant activitats de sensibilització, assessorament i el subministrament de materials per a la realització de proves diagnòstiques ràpides.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Organitzacions comunitàries i serveis assistencials de drogodependències que treballen amb poblacions clau.
Indicadors	<p>Nombre de proves realitzades / percentatge de resultats reactius.</p> <p>Taxa de retard diagnòstic (VIH).</p> <p>Taxa de desconeixement de la infecció ple VHC entre persones que s'injecten drogues.</p>
Enllaços i material	<p>Sida i VIH</p> <p>Infeccions de transmissió sexual</p> <p>Hepatitis víriques</p> <p>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</p>
Contacte	sida.salut@gencat.cat hepatitis@gencat.cat

Producte o servei	Prevenició i control d'ITS/VIH: accés a la prova ràpida del VIH a les oficines de farmàcia
Justificació	Actualment, el 49% dels nous diagnòstics d'infecció pel VIH a Catalunya es fan tardanament. El diagnòstic precoç permet tenir una millor cura de l'estat de salut de la persona infectada, iniciar abans el tractament i adoptar mesures preventives per evitar la transmissió del virus a altres persones.
Descripció	Facilitar l'accés a la prova diagnòstica del VIH a les oficines de farmàcia mitjançant activitats d'educació sanitària, assessorament i la realització de la prova ràpida del VIH.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Farmàcies comunitàries formades en la prestació d'aquest servei. Sol·licitud a través dels Col·legis de Farmacèutics.
Indicadors	Nombre de proves realitzades / percentatge de resultats reactius. Nombre d'oficines de farmàcia. Taxa de retard diagnòstic.
Enllaços i material	Sida i VIH VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques
Contacte	sida.salut@gencat.cat

Producte o servei	Prevenció i control d'ITS/VIH i hepatitis víriques: pla d'accessibilitat al preservatiu i al material higiènic d'injecció de drogues
Justificació	<p>El preservatiu, si s'utilitza correctament i sempre, és el mètode més segur de prevenció de les infeccions de transmissió sexual i la seva eficàcia s'apropa al 100%.</p> <p>L'ús de material higiènic d'injecció de drogues és bàsic per a la prevenció de les infeccions de transmissió sanguínia.</p>
Descripció	<p>Es realitzen un seguit d'actuacions per tal de millorar l'accés al preservatiu:</p> <p>Distribució de material preventiu gratuït: preservatius externs de diferent gruix i mida, preservatius interns i lubricants destinats a la realització d'intervencions preventives.</p> <p>Distribució de preservatius externs a baix cost per mitjà del "Programa Màquina", per millorar-ne l'accessibilitat de la població jove.</p> <p>Distribució de material higiènic d'injecció a serveis assistencials de drogues, oficines de farmàcia, centres d'atenció primària i màquines expenedores.</p>
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	<p>ONG que ofereixen serveis de prevenció del VIH i serveis assistencials de drogodependències.</p> <p>Administració local per a la instal·lació de màquines expenedores del Programa Màquina.</p> <p>Centres d'atenció primària, oficines de farmàcia (kits de xeringues).</p>
Indicadors	<p>Nombre de preservatius gratuïts distribuïts.</p> <p>Nombre de màquines instal·lades.</p> <p>Nombre de preservatius distribuïts a través de les màquines.</p> <p>Nombre de xeringues distribuïdes.</p> <p>Nombre de xeringues usades recuperades.</p> <p>Nombre de xeringues distribuïdes segons el tipus de servei.</p>
Enllaços i material	<p>Sida i VIH</p> <p>Infeccions de transmissió sexual</p> <p>Hepatitis Víriques</p> <p>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</p>
Contacte	<p>sida.salut@gencat.cat</p> <p>pix.drogues@gencat.cat</p>

Producte o servei	Prevenció i control d'ITS/VIH i hepatitis víriques: coordinació dels serveis assistencials i de salut pública
Justificació	Les infeccions de transmissió sexual (ITS) i la infecció pel VIH i les hepatitis víriques són sinèrgiques des del punt de vista clínic i epidemiològic. La incorporació d'elements de salut pública a les tasques assistencials dels professionals d'atenció primària és bàsica per a la prevenció, control i atenció d'aquestes infeccions.
Descripció	Establiment de l'ordenació territorial dels fluxos de treball dels professionals sanitaris de la xarxa pública en relació amb les ITS, per oferir una atenció de qualitat, accessible i d'àmplia cobertura poblacional, i fomentar les intervencions precoces en relació amb: El diagnòstic i tractament adequats. La provisió de consells i d'educació sanitària per reduir riscos. La promoció de l'ús correcte i sistemàtic de preservatius i de les conductes sexuals més segures . L'estudi i tractament dels contactes sexuals. La millora de la vigilància epidemiològica. Elaboració i implementació progressiva del Pla operatiu de desplegament territorial a tots els sectors i regions sanitàries, iniciat l'any 2010.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Equips d'atenció primària, centres d'atenció a la salut sexual i reproductiva i serveis de vigilància epidemiològica.
Indicadors	Nombre de territoris nous on s'inicia la implementació del Pla operatiu de desplegament i de les tècniques recomanades per al diagnòstic d'ITS als seus laboratoris de referència, i que compten amb una Comissió de seguiment. Nombre de territoris que tenen un Pla funcional d'ITS en funcionament amb la seva Comissió de seguiment. Increment anual del nombre de notificacions d'MDO als territoris on s'aplica el Pla operatiu.
Enllaços i material	Sida i VIH Infeccions de transmissió sexual Protocol per a l'estudi dels contactes de les persones diagnosticades d'ITS a Catalunya VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques
Contacte	sida.salut@gencat.cat

Producte o servei	Prevenició i control d'ITS/VIH: profilaxi preexposició al VIH
Justificació	La profilaxi preexposició (PrEP) és una estratègia de salut pública basada en l'ús de fàrmacs antiretrovirals per a prevenir la infecció pel VIH en persones no infectades. És una intervenció biomèdica preventiva amb eficàcia demostrada en la disminució de la transmissió a persones que tenen un risc elevat d'infecció pel VIH, especialment en aquelles persones que tenen un alt compliment i, sobretot, en grups de població amb una elevada incidència del VIH, com són els homes que fan sexe amb altres homes, entre d'altres.
Descripció	La SGAVIHV ha coordinat la creació del document " <u>Elements per a la implementació de la profilaxi preexposició al VIH (PrEPa Catalunya)</u> " i n'ha impulsat el desplegament a tot el territori amb la participació del CatSalut, de les unitats funcionals de sida hospitalàries i de dos dispositius de l'àmbit comunitari (BCN Checkpoint i la Unitat ITS Vall d'Hebron-Drassanes). En aquest document s'inclouen els criteris d'accés, els mecanismes de dispensació i seguiment i els centres participants, entre d'altres informacions.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Població inclosa en els supòsits aprovats per la cartera del Sistema Nacional de Salut.
Indicadors	Nombre de persones beneficiàries Informació clínica i conductual de la població usuària Compliment en persones usuàries Efectes clínics adversos en persones usuàries Incidència VIH/ITS en persones usuàries Nombre de centres participants
Enllaços i material	<u>Profilaxi Pre-Exposició al VIH (PrEP)</u> <u>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</u>
Contacte	<u>sida.salut@gencat.cat</u>

Diagnòstic precoç en poblacions vulnerables

> El cribratge comunitari

Producte o servei	Cribratge oportunista de clamídia i gonococ en poblacions clau
Justificació	Les infeccions per clamídia i gonococ són les infeccions bacterianes més freqüents a Catalunya i la seva prevalença va en augment. Entre els segments de població més afectats figuren les persones menors de 30 anys i els homes que tenen sexe amb altres homes.
Descripció	Oferir la detecció de la infecció per clamídia i gonococ a les persones que acudeixen per qualsevol motiu a entitats comunitàries de servei en VIH prèviament acreditades.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Persones usuàries d'aquestes entitats que presenten un risc elevat d'ITS.
Indicadors	Nombre de cribratges realitzats Nombre d'usuaris actius
Enllaços i material	<u>Infeccions de transmissió sexual</u> <u>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</u>
Contacte	<u>sida.salut@gencat.cat</u>

Accés al tractament i atenció a poblacions vulnerables

> **Circuits i estratègies que augmenten l'accessibilitat**

Producte o servei	Millores en el compliment terapèutic
Justificació	Per garantir una correcta evolució de la infecció pel VIH i reduir-ne dràsticament la transmissió, cal que la càrrega viral en sang sigui indetectable. Per això, les persones amb VIH en tractament antiretroviral han de mantenir un grau elevat de compliment terapèutic (superior al 90%).
Descripció	Oferir un espai de discussió a les entitats que treballen en aquest àmbit per dissenyar, coordinar i avaluar estratègies, i proveir d'assessorament a les entitats, si escau.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Professionals de les ONG de servei en VIH
Indicadors	Avaluació del grau de compliment terapèutic de les persones usuàries dels programes que duen a terme les entitats, mitjançant: L'enquesta estructurada de valoració del compliment (SERAD o SMAQ). Proporció de persones usuàries amb una càrrega viral indetectable en finalitzar l'any.
Enllaços i material	VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques
Contacte	sida.salut@gencat.cat

Producte o servei	Millora en l'accés al tractament pel virus de l'hepatitis C (VHC) en persones en drogodependents
Justificació	La infecció pel VHC és altament prevalent en persones drogodependents, especialment en aquelles que s'injecten o s'han injectat drogues. Els estudis ens indiquen que entre un 30 i un 50% de les persones infectades mai s'han tractat.
Descripció	Establir circuits assistencials àgils i senzills entre els serveis assistencials de drogues i els serveis hospitalaris de tractament.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Professionals dels serveis assistencials de drogodependències i professionals de digestologia dels hospitals de referència.
Indicadors	Cascada de tractament: Persones diagnosticades Persones tractades Persones curades Persones reinfectades Persones retractades i curades
Enllaços i material	<u>Protocol de diagnòstic i tractament del virus de l'hepatitis C per persones drogodependents</u> <u>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</u>
Contacte	<u>hepatitis@gencat.cat</u>

Producte o servei	Accés a l'assistència sanitària de col·lectius amb necessitats especials
Justificació	<p>Les administracions públiques han de vetllar per garantir la protecció de la salut pública de la societat i l'atenció sanitària als col·lectius més vulnerables. És per això que les persones amb una infecció per VIH/ ITS/ hepatitis víriques així com els col·lectius amb major probabilitat de patir-les, entre d'altres, han de tenir garantit l'accés a la sanitat pública.</p> <p>A les persones que no tenen la condició d'assegurades en el Sistema Nacional de Salut se'ls facilita l'accés a l'assistència sanitària de cobertura pública.</p>
Descripció	<p>Facilitar l'accés a la sanitat pública catalana de les persones estrangeres en situació administrativa irregular i que exerceixen la prostitució o consumeixen drogues i presenten patologies greus o es troben sota el supòsit de programa d'interès sanitari del Departament de Salut, mitjançant la provisió de la targeta sanitària individual (TSI).</p>
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	<p>Persones que compleixin els criteris.</p> <p>Ho poden sol·licitar les ONG que donen servei relacionat amb el VIH i altres organitzacions prèviament acreditades.</p> <p>Serveis assistencials de drogodependències.</p>
Indicadors	<p>Nombre de targetes gestionades</p> <p>Distribució territorial</p> <p>Nombre de targetes distribuïdes per motiu i tipus de servei</p>
Enllaços i material	<p><u>Programes interès sanitari Departament de Salut</u></p> <p><u>Instrucció 08/2015 de 22 de juliol de 2015</u></p> <p><u>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</u></p>
Contacte	<p><u>sida.salut@gencat.cat</u> <u>tsi.drogues@gencat.cat</u></p>

Producte o servei	Programa Dida
Justificació	<p>La transmissió de la infecció pel VIH entre la mare infectada i el seu fill mitjançant l'alletament matern és un mecanisme de transmissió de la infecció que representa el 5% de tots els nous casos d'infecció en els nens menors d'1 any d'edat en aquells països on és la pauta habitual de nutrició dels nadons.</p> <p>L'alletament del nadó amb llet maternitzada prevé la transmissió per aquesta via.</p>
Descripció	<p>Facilitar als hospitals de Catalunya de forma gratuïta la llet necessària per a l'alletament dels nadons fills de dones infectades pel VIH, durant el primer any de vida.</p>
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	<p>Professionals de pediatria dels centres sanitaris participants en el programa.</p>
Indicadors	<p>Nombre de nadons que s'incorporen al programa durant l'últim any. Nombre de nadons que han rebut llet durant l'últim any. Quantitat de llet consumida pels nadons durant l'últim any.</p>
Enllaços i material	<p>http://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/s/sida/prestacions/ VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</p>
Contacte	<p>sida.salut@gencat.cat</p>

Producte o servei	Medicaments a preu reduït per a persones amb sida
Justificació	<p>Les persones infectades pel VIH amb una malaltia indicativa de sida pateixen una immunodeficiència severa que afavoreix l'aparició freqüent d'infeccions i d'altres malalties derivades de la immunosupressió.</p> <p>La finalitat d'aquesta prestació és afavorir el compliment terapèutic en el tractament d'aquestes complicacions de la infecció avançada pel VIH.</p>
Descripció	<p>Facilitar la compra de fàrmacs amb el pagament del 10% del seu valor fins a un màxim de 4,24€. En aquesta prestació, que rep el nom de Campanya sanitària s'inclouen els medicaments que són finançats parcialment pel Sistema Nacional de Salut.</p>
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	<p>Persones usuàries del Sistema Nacional de Salut amb un diagnòstic de sida.</p>
Indicadors	<p>Nombre de persones a qui s'ha concedit la prestació: sol·licituds noves i renovacions.</p> <p>Nombre de persones a qui se'ls denega la prestació.</p>
Enllaços i material	<p>Medicació a preu reduït per a malalts de sida</p> <p>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</p>
Contacte	<p>sida.salut@gencat.cat</p>

Entorn comunitari: informació, sensibilització i participació

> Informació i sensibilització

Producte o servei	Butlletí <i>INFOSIDA</i>
Justificació	El coneixement dels aspectes clínics, del diagnòstic i del tractament de la infecció pel VIH i de les altres ITS augmenta progressivament i en fa necessària la difusió entre els professionals que hi intervenen.
Descripció	Publicació en línia que recull informació actualitzada d'interès per als professionals sanitaris. Es publiquen dos butlletins a l'any: al juny i al desembre.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Professionals sanitaris
Qui ho pot demanar	Visionat en línia a Canal Salut
Indicadors	Nombre d'accessos i descàrregues del butlletí.
Enllaços i material	<u>Butlletí de InfoSida</u> <u>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</u>
Contacte	<u>sida.salut@gencat.cat</u>

Producte	Edició i distribució de material divulgatiu
Justificació	En la resposta enfront del VIH, altres ITS i les hepatitis víriques, és cabdal proporcionar informació precisa i accessible a la població per comprendre i avaluar els riscos relacionats amb la salut sexual i el consum de drogues i l'eficàcia de la prevenció.
Descripció	Disseny, edició i distribució de material divulgatiu en diferents formats: paper, pdf per a difusió electrònica o web corporativa i videocàpsules/bits.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Població general, poblacions clau, agents sanitaris i socials que treballen en l'àmbit del VIH i les ITS i les hepatitis víriques.
Indicadors	Exemplars distribuïts per comandes externes. Visualitzacions de les videocàpsules/vits. Descàrregues dels pdf del web.
Enllaços i material	<u>Material divulgatiu i documentació sobre el VIH / Sida</u> <u>Materials divulgatius (ASPCAT)</u> <u>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</u>
Contacte	<u>sida.salut@gencat.cat</u> <u>hepatitis@gencat.cat</u>

Entorn comunitari: informació, sensibilització i participació

> La participació de la comunitat

Producte o servei	Dia Mundial de la Sida
Justificació	Des de l'any 1987, cada 1 de desembre es commemora a tot el món el <i>Dia Mundial de la Sida</i> per donar suport a les persones que viuen amb el VIH, les que estan afectades pel virus i, també, per recordar les persones que han mort per malalties relacionades amb la sida i no oblidar que hem de continuar actius, sense treva, en la resposta enfront del VIH.
Descripció	Cada any, l'ASPCAT se suma a aquesta diada per fomentar la conscienciació de la societat i implicar-la en la lluita contra el VIH, fent difusió de les estratègies per fer front a aquesta infecció i elaborant un manifest conjunt al qual s'adhereixen entitats públiques i privades. En aquest manifest, les entitats adquireixen un compromís professional per fomentar i mantenir el respecte i la no discriminació de les persones que viuen amb el VIH/sida. També es distribueix material divulgatiu i llacets vermells, símbol de la resposta enfront del VIH arreu del món. Es celebra un acte institucional obert al Palau de la Generalitat amb participació del Departament de Salut, la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona, per donar ressò social a la diada.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Població general, ONG/sida, agents socials i sanitaris.
Indicadors	Nombre d'unitats de material divulgatiu distribuït. Nombre d'adhesions al manifest conjunt. Nombre d'accessos a l'apartat web.
Enllaços i material	<u>1 de desembre, Dia Mundial de la Sida</u> <u>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</u>
Contacte	<u>sida.salut@gencat.cat</u>

Producte o servei	Dia Mundial de les Hepatitis Víriques
Justificació	Des de l'any 2010, cada 28 de juliol, al món es commemora el Dia Mundial de les Hepatitis Víriques per informar sobre la importància d'aquestes infeccions, els factors i situacions de risc de contagi i la necessitat d'una detecció precoç i accés al tractament de les persones infectades, sobretot, a causa de la simptomatologia silent que sovint presenten.
Descripció	Cada any, l'ASPCAT es suma a aquesta diada per fomentar la conscienciació de la societat i implicar-la en la lluita contra les hepatitis víriques, i fer difusió de les estratègies per fer front a aquesta infecció.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Població general, ONG i agents socials i sanitaris.
Indicadors	Nombre d'unitats de material divulgatiu distribuït. Nombre d'accessos a l'apartat web.
Enllaços i material	<u>Formació i Jornades</u> <u>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</u>
Contacte	<u>hepatitis@gencat.cat</u>

Producte o servei	Setmana europea de les proves del VIH i de les hepatitis víriques
Justificació	Promoure la detecció precoç d'aquestes infeccions fent que els professionals sanitaris incentivin la sol·licitud i realització de les proves entre la població.
Descripció	Disseny, edició i distribució de material específic de la Setmana europea de la prova. Facilitar les proves ràpides a determinats dispositius assistencials
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Població general, centres assistencials que treballen en l'àmbit del VIH i les hepatitis víriques.
Indicadors	Descàrregues i visionats del web. Proves ràpides distribuïdes.
Enllaços i material	<u>Setmana Europea de les proves de VIH/Hepatitis víriques</u> <u>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</u>
Contacte	<u>sida.salut@gencat.cat</u> <u>hepatitis@gencat.cat</u>

Entorn comunitari: informació, sensibilització i participació

> Prevenció de l'estigma i de la discriminació

Producte	Pacte social contra l'estigma i la discriminació de les persones amb VIH
Justificació	<p>L'any 2014, el Ple del Parlament de Catalunya va aprovar la Resolució 572/X del Parlament de Catalunya, sobre l'Acord nacional per afrontar l'epidèmia del virus de la immunodeficiència humana a Catalunya i lluitar contra l'estigma relacionat amb aquest virus. Aquesta Resolució estableix impulsar un Pacte social contra la discriminació de les persones que viuen amb el VIH, l'objectiu general del qual és eliminar l'estigma i la discriminació associada al VIH i a la sida a Catalunya.</p> <p>Aquest Pacte inclou, com a mínim: el foment d'un canvi en la imatge del VIH a la nostra societat, la vigilància de les situacions de discriminació, la garantia de l'accés igualitari a tots els serveis, prestacions i recursos; la facilitació de l'accés als drets sexuals i reproductius de les persones que viuen amb el VIH i la promoció i posada en pràctica de la Recomanació 200 de l'Organització Internacional del Treball, sobre el VIH i la sida i el món del treball.</p>
Descripció	<p>El Departament d'Igualtat i Feminismes, amb la participació directa del Departament de Salut i d'altres departaments de la Generalitat, juntament amb agents de la societat civil organitzada (les entitats, els agents socials i els col·legis professionals), ha impulsat l'elaboració d'un document de consens que materialitza la voluntat del país de canviar la percepció del VIH a la societat catalana, lluitar contra la serofòbia i garantir l'accés igualitari als serveis, prestacions i treball des d'una perspectiva holística per tal d'assolir de manera efectiva la igualtat de drets de les persones amb VIH en tots els àmbits.</p> <p>El Pacte social és el principal instrument polític i social a Catalunya per garantir els drets de les persones amb VIH i erradicar totes les formes d'estigma i discriminació associades.</p>
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	ONG, agents socials, societat civil
Indicadors	<p>Accions executades a partir de les propostes derivades de les accions de coordinació amb les administracions locals.</p> <p>Nombre d'estudis periòdics que permetin conèixer tant les actituds de la població catalana envers les persones amb el VIH, com la percepció de les situacions d'estigma i discriminació envers les persones amb VIH.</p> <p>Nombre de reunions de seguiment del compliment del Pacte social a través de la Comissió Delegada de la CISC.</p>
Normativa	<p><u>Resolució sobre l'acord nacional per fer front al VIH</u></p> <p><u>Informe de la normativa autonòmica</u></p>
Enllaços i material	<p><u>Pacte Social contra la discriminació i l'estigma de les persones amb VIH</u></p> <p><u>VIH/sida, infeccions de transmissió sexual i hepatitis víriques</u></p>
Contacte	<u>sida.salut@gencat.cat</u>

**Informació, comunicació i suport
a la Salut Pública**

Introducció

La comunicació en salut pública esdevé una eina de gestió especialment important, utilitzada des de totes les àrees i amb diferents objectius. Pràcticament tots els serveis presents a la cartera impliquen accions comunicatives en un format o un altre. Per ser útil, la comunicació en salut s'ha d'anar transformant, cada vegada més, en conversa amb els diferents interlocutors. En aquest apartat presentem una visió global dels diferents modes de comunicació que oferim des de la salut pública i en funció dels usuaris.

L'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT), establerta per la Llei 5/2019, del 31 de juliol, de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i de modificació de la Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública, té diverses funcions relacionades amb la comunicació i la informació en matèria de salut pública. Algunes de les seves funcions més rellevants en aquest àmbit són les següents:

1. Promoure la comunicació i la informació en matèria de salut pública: L'ASPCAT té com a funció principal promoure la comunicació i la informació en l'àmbit de la salut pública. Això implica la difusió de coneixements, consells i recomanacions a la població per millorar la seva salut i prevenir malalties.

2. Elaborar i difondre materials informatius: L'ASPCAT és responsable de l'elaboració i difusió de materials informatius sobre temes de salut pública. Aquests materials poden incloure guies, protocols, campanyes de sensibilització, informes epidemiològics, entre altres recursos, amb l'objectiu de proporcionar informació precisa i actualitzada a la població i als professionals de la salut.

3. Gestionar la comunicació de crisis sanitàries: En situacions d'emergència o crisis sanitàries, l'ASPCAT té la responsabilitat de gestionar la comunicació i proporcionar informació

oportuna i clara a la població. Això inclou la difusió de mesures preventives, l'actualització sobre l'evolució de la situació i la resposta a les consultes i inquietuds dels ciutadans.

4. Coordinar la comunicació amb altres entitats i institucions:

L'ASPCAT té la funció de coordinar la comunicació i la col·laboració amb altres entitats i institucions relacionades amb la salut pública, com ara hospitals, centres de salut, universitats, organitzacions no governamentals, etc. Això permet una millor difusió de la informació i la cooperació en la prevenció i control de malalties.

5. Impulsar la participació ciutadana:

L'ASPCAT fomenta la participació ciutadana en les polítiques i accions de salut pública. Això inclou la creació d'espais de participació, la recopilació d'opinions i suggeriments de la població, i la incorporació d'aquesta informació en la presa de decisions relacionades amb la comunicació i la informació en salut pública.

Una de les funcions més evidents de la comunicació en salut pública és la que es produeix en situacions d'alertes i **emergències** que requereixen **respostes ràpides**, amb **informació rellevant** ajustada al risc real o percebut i adreçada als ciutadans, els professionals, les organitzacions i la societat perquè puguin prendre la millor decisió informada relativa a la salut. En la pàgina web de l'ASPCAT trobareu l'apartat "[Alertes de salut pública](#)".

Però és igual d'important la comunicació quotidiana basada en la generació i difusió d'informació sobre **pràctiques promotores de la salut, prevenció de la malaltia i efectes adversos per a la salut**, amb l'objectiu de produir canvis en les persones i també en grups, organitzacions, comunitats o en la societat, per preservar i millorar la salut. En el dia a dia podem diferenciar grans grups de receptors dels missatges de la salut pública.

Així, l'objectiu principal de **la comunicació al ciutadà** és conscienciar la població sobre temes de salut o i fer-li arribar informació entenedora, rigorosa, basada en proves científiques i **que li permeti prendre decisions informades respecte a la seva salut** i la salut de la comunitat. Altres objectius poden ser refutar mites o conceptes erronis; influir per reduir biaixos de percepcions, creences i actituds; difondre i conscienciar dels beneficis de les actituds i els comportaments saludables i també dels riscos dels comportaments i activitats que poden influir negativament, amb el propòsit d'ajustar la percepció de les persones als riscos reals i fer que canviïn el seu comportament; impulsar una determinada actitud i mentalitat de les persones perquè adaptin els seus estils de vida i siguin protagonistes i responsables de la seva salut. En aquest sentit, resulta clau que la ciutadania disposi d'informació tècnica actualitzada relativa a la protecció de la salut, com les guies de bones pràctiques, i participen en fòrums de diàleg permanent en la promoció de la salut i la prevenció.

Els professionals sanitaris requereixen informació epidemiològica actualitzada, criteris i programes per orientar i homogeneïtzar l'actuació de protecció, promoció i prevenció a tot el país en un context globalitzat. L'organització de conferències i jornades tecnicocientífiques i les reunions periòdiques en grups de treball dels diferents àmbits de la salut pública per a l'intercanvi de coneixements i la col·laboració són recursos que s'utilitzen

per difondre aquesta informació. La Secretaria de Salut Pública utilitza altres canals, com el web o els butlletins electrònics, per enviar periòdicament informació actualitzada, especialment als professionals.

Els ajuntaments, altres departaments de la Generalitat i organismes de govern i socials són transmissors i usuaris de la informació sobre salut pública, especialment en l'àmbit comunitari, i poden rebre formació tècnica per transmetre i dissenyar adequadament les seves polítiques amb efecte en la salut. En aquest entorn, el diàleg establert amb tots aquests interlocutors per dissenyar i elaborar el Pla interdepartamental de salut pública (PINSAP) ha estat la base per identificar i valorar les intervencions en totes les polítiques que actuen sobre els determinants de salut i que hi tenen més impacte, per impulsar, des de la perspectiva governamental, canvis de cultura i de valors.

S'elabora i actualitza el contingut de les **campanyes d'educació per a la salut de la població** i dels grups específics de risc. I es duen a terme cada any diferents campanyes estacionals, com és el cas de la grip, per promoure la vacunació de grups de risc i prevenció del contagi; campanya d'actuació per prevenir els efectes de les onades de calor sobre la salut (POCS); prevenció d'accidents; prevenció d'intoxicacions per consum de bolets no comestibles; seguretat a les revetlles; campanya de vigilància dels nivells d'ozó troposfèric a Catalunya, etc.

Producte o servei	Difusió de la informació en l'àmbit de la Salut Pública
Justificació	L'ASPCAT té com a funció principal promoure la comunicació i la informació en l'àmbit de la salut pública. Això implica la difusió de coneixements, consells i recomanacions a la població per millorar la seva salut i prevenir malalties.
Descripció	<p>La Secretaria de Salut Pública utilitza canals, com el web ASPCAT, Canal Salut, entre d'altres o els butlletins electrònics, i el Facebook Vida Saludable, per enviar periòdicament informació actualitzada. La comunicació a ciutadania s'orienta a conscienciar la població sobre temes de salut, fer-li arribar informació entenedora, rigorosa, basada en proves científiques i que li permeti prendre decisions informades respecte a la seva salut i la salut del seu entorn. També refutar mites o conceptes erronis i reduir biaixos de percepcions, creences i actituds. Bàsicament, difondre i conscienciar dels beneficis de les actituds i els comportaments saludables i també dels riscos dels comportaments i activitats que poden influir negativament en la salut</p> <p>Els professionals sanitaris requereixen informació tècnica actualitzada, criteris i programes per orientar i homogeneïtzar l'actuació de protecció, promoció i prevenció a tot el país en un context globalitzat. Els ajuntaments, altres departaments de la Generalitat i organismes de govern i socials són transmissors i usuaris de la informació sobre salut pública, especialment en l'àmbit comunitari, i poden rebre formació tècnica per transmetre i dissenyar adequadament les seves polítiques.</p> <p>L'ASPCAT disposa d'una sèrie de butlletins periòdics electrònics, com el Butlletí de Salut Pública, el BEC, InfoACSA o InfoSIDA.</p> <p>En situacions d'emergència o crisis sanitàries, l'ASPCAT proporciona informació oportuna i clara a la població. Això inclou la difusió de mesures preventives, l'actualització sobre l'evolució de la situació i la resposta a les consultes i inquietuds dels ciutadans. Apartat "Alertes de salut pública".</p>
A qui s'adreça	Ciutadania, professionals, altres administracions i sectors
Qui ho pot demanar	Professionals, sectors, administracions, ciutadania.
Enllaços	<p>https://salutpublica.gencat.cat/ca/inici/ https://canalsalut.gencat.cat/ca/inici https://salutpublica.gencat.cat/ca/publicacions_formacio_i_recerca/publicacions/butlletins_periodics/ https://salutpublica.gencat.cat/ca/publicacions_formacio_i_recerca/publicacions/butlletins_periodics/Butlleti-de-Salut-Publica/</p>
Indicadors	<p>Nombre d'usuaris de les webs Nombre de visites a les webs Nombre d'entrades publicades Subscripció a Butlletins o newsletters Engagement i visites en XXSS</p>

Producte o servei	Coordinació elaboració i difusió de material corporatiu
Justificació	Donar a conèixer l'activitat de la SSP i els seus àmbits d'actuació. Visibilitzar acció realitzada i recollir i difondre informació i dades dels diversos àmbits de la SSP-ASPCAT. Procedir a fer un rendiment de comptes transparent.
Descripció	Els principals productes són: <ul style="list-style-type: none">• Cartera de Serveis• Memòria general• Document de Central de resultats (apartat específic) Opuscles, tríptics, i altres. Documents específics: PINSAP, altres plans...
A qui s'adreça	Professionals de la Salut Pública, en general; professionals de la salut, àmbit polític i representatiu, entitats i sectors implicats, i la ciutadania / societat en general.
Qui ho pot demanar	D'ofici
Indicadors	Nombre de publicacions Nombre de visites Nombre de descàrregues
Contacte	jornades.salutpublica@gencat.cat
Enllaços i material	https://salutpublica.gencat.cat/ca/publicacions_formacio_i_recerca/publicacions/documents_corporatius/

Producte o servei	Atenció als mitjans i notes de premsa
Justificació	La comunicació amb els mitjans és una activitat capdal de l'ASPCAT, que s'implementa de manera coordinada amb el Gabinet de Comunicació-Prensa del Departament de Salut. Permet respondre i fer arribar a la ciutadania i sectors professionals l'activitat que es desenvolupa a l'ASPCAT-SSP.
Descripció	Comprèn, d'una banda, l'atenció i la resposta a les peticions dels mitjans de comunicació, sigui presencialment o amb declaracions telefòniques o documentals. A més, la Secretaria de Salut Pública elabora notes de premsa que difon a mitjans de comunicació generalistes o especialitzats i que es publiquen a la <u>Sala de premsa</u> de la Generalitat de Catalunya. Igualment, organitza rodes de premsa i atén els mitjans, a més de confeccionar i distribuir els dossiers d'avançament a les campanyes de comunicació externa als professionals de la comunicació.
A qui s'adreça	Mitjans i professionals de la comunicació
Qui ho pot demanar	Mitjans i professionals de la comunicació
Indicadors	Nombre de notes de premsa publicades Nombre de rodes de premsa Nombre atenció als mitjans Taxa resposta puntual* a peticions mitjans (*abans de 48h o equivalent)
Contacte	premsa.salut@gencat.cat (entrada) sec.salutpublica@gencat.cat
Enllaços i material	https://salutweb.gencat.cat/ca/actualitat/noticies/ https://salutpublica.gencat.cat/ca/inici/

Producte o servei	Altres activitats de comunicació i suport
Justificació	Anualment, l'ASPCAT organitza i promou diferents activitats amb la participació de professionals experts: xerrades divulgatives, debats, activitats i jornades sobre temes diversos relacionats amb aquest àmbit i obertes als professionals i a tots els agents de la societat implicats o interessats en la salut pública. L'objectiu és mantenir actualitzat el coneixement científic i propiciar l'intercanvi d'experiències i continguts.
Descripció	<p>Algunes de les jornades i activitats es repeteixen anualment i altres s'agrupen en cicles al llarg del calendari. Per facilitar la difusió del coneixement, el contingut de les presentacions es publica en el web, havent obtingut prèviament l'autorització dels ponents, sempre que sigui possible. Alguns dels cicles consolidats són:</p> <p>Els Dijous de Salut Pública</p> <p>Són sessions especialitzades per actualitzar, compartir experiències i difondre al màxim l'activitat que duen a terme les diferents àrees de la Secretaria de Salut Pública, en un espai compartit on també hi participen professionals d'altres organismes/entitats del sector. La majoria són impartides per personal de l'ASPCAT i/o del Departament de Salut però també hi participen altres departaments de la Generalitat, experts i especialistes externs. Després d'uns anys d'interrupció, a la tardor del 2021 es va reprendre el cicle, ara en format híbrid, gratuïtes i obertes a totes les persones interessades.</p> <p>Sessions Margarita Coll</p> <p>Són una proposta formativa, divulgativa, de reflexió i debat sobre programes, recursos, serveis i iniciatives relacionades amb la salut pública d'interès per a professionals. Aquestes sessions solen tenir una periodicitat mensual, una durada d'una hora i mitja i són en línia.</p> <p>Jornades</p> <p>Algunes de les jornades que es repeteixen anualment són les que s'organitzen en relació Vigilància de la Salut, Addiccions, Vacunacions, Tabac, PINSAP, Pla Integral per a la Promoció de la Salut mitjançant l'Activitat Física i l'Alimentació Saludable (PAAS), Salut Laboral, Seguretat Alimentària i Administració Local, entre altres. S'organitzen i acullen també activitats i grups de treball de societats científiques, corporacions professionals i visites de delegacions estatals i internacionals.</p>
A qui s'adreça	Professionals de la Salut Pública, en general; professionals de la salut, entitats i sectors implicats.
Qui ho pot demanar	Obertes (en alguns casos, poden ser activitats amb assistència per invitació)
Indicadors	Nombre de jornades realitzades Nombre de persones/professionals assistents Descàrregues continguts (filmació, presentació.)
Contacte	jornades.salutpublica@gencat.cat
Enllaços i material	https://salutpublica.gencat.cat/ca/actualitat/agenda/documentacio-de-jornades/index.html https://salutpublica.gencat.cat/ca/publicacions_formacio_i_recerca/dijous-salut-publica/

Docència, formació i recerca

Introducció

La formació en salut pública es constitueix com un sistema que orienta, facilita i coordina el conjunt d'actuacions de formació en salut pública i que propicia la cooperació entre els organismes competents en matèria de formació i les administracions públiques, les universitats catalanes, les corporacions professionals i els centres, els serveis i els establiments que a compleixen tasques de formació en salut pública. En el marc d'aquest sistema, l'ASPCAT-SSP impulsa i ofereix un ampli i divers ventall d'activitats de formació i capacitació de professionals en actiu, presencials i en línia, amb diferents eines, plataformes i formats.

La Secretaria de Salut Pública disposa d'un Pla de formació interna i de capacitació dels seus professionals i treballa la gestió del coneixement per mitjà de les comunitats de pràctica i altres formats innovadors. També desenvolupa i impulsa activitats de formació sobre qüestions de salut pública, amb la finalitat de formar i informar la ciutadania, les administracions i els professionals.

Les nostres fonts de coneixement poden fer possible que altres organitzacions i col·lectius professionals es puguin beneficiar d'allò que sabem fer i de com ho fem, i ho podem ensenyar a altres, de manera organitzada, a partir d'activitats formatives reglades i la gestió del coneixement, dels futurs professionals en salut pública o de la formació continuada dels professionals actuals.

La qualitat de les prestacions en salut pública es basa principalment en la competència dels recursos humans que les exerceixen. Un dels

eixos estratègics per garantir-la és disposar d'una oferta de docència per als professionals adaptada a les necessitats reals per resoldre els problemes de salut. Dins aquest àmbit de docència es formalitzen acords de col·laboració amb institucions docents per impartir postgrau i màster en salut pública que permetin capacitar els participants en els àmbits que són propis de la salut pública.

La recerca es configura com un element essencial de suport a la bona pràctica professional amb la introducció d'innovacions com element mediador i es resumeix en la cultura d'estreta interrelació entre la recerca, la innovació i el servei de la comunitat.

La recerca en salut pública té com a objectiu fonamental indagar, analitzar i explicar la distribució de l'estat de salut de les poblacions, els factors que el determinen i les respostes organitzades socialment per fer front als problemes de salut en termes col·lectius. El seu propòsit és, per tant, generar els coneixements necessaris per entendre les causes i els factors que influeixen en les condicions de salut amb una perspectiva poblacional, a més d'avaluar i explicar l'efecte que exerceixen en aquestes condicions les diferents polítiques, intervencions i mecanismes d'organització de sistemes i de prestació de serveis de salut.

Per a la Secretaria de Salut Pública, la recerca i la innovació en el terreny de la salut pública és una de les tasques essencials i estratègiques que cal potenciar, sigui per mandat o com a conseqüència del desenvolupament de la seva missió, visió, valors i funcions.

Docència

Producte o servei	Acords de col·laboració en matèria de salut pública amb institucions docents: pregrau, postgrau, màsters i especialitats
Justificació	Per completar la seva formació, cal que els professionals sanitaris tinguin contacte directe amb la feina que es duu a terme als centres i serveis de salut pública i que coneguin el paper dels professionals que hi treballen.
Descripció	Estades d'estudiants de ciències de la salut per a la realització de pràctiques curriculars de salut pública: Pregrau: medicina, infermeria, farmàcia, psicologia, nutrició, veterinària, etc. Postgrau: màster i diploma de salut pública, màster d'addiccions, de polítiques públiques, nutrició i d'altres Especialistes: medicina preventiva i salut pública, infermeria familiar i comunitària, medicina i infermeria del treball. Tutorització de treballs de final de Màster de Salut Pública.
A qui s'adreça	Centres docents universitaris en ciències de la salut.
Indicadors	Nombre de centres docents amb els quals es col·labora. Nombre d'alumnes.
Contacte	formacio_salut_publica@gencat.cat

Formació

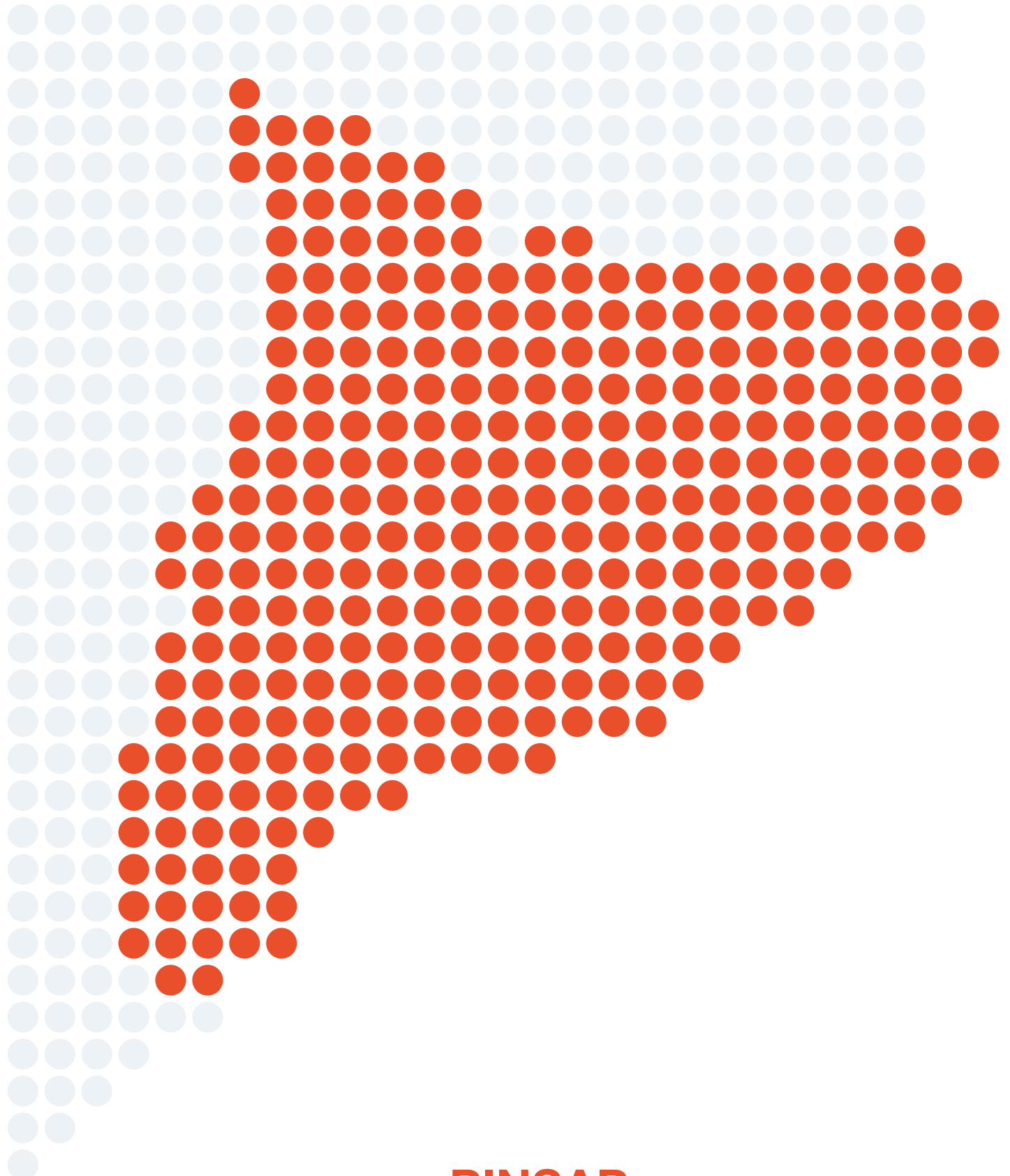
Producte o servei	Formació interna, capacitació dels professionals, gestió del coneixement i treball col·laboratiu.
Justificació	La pràctica de la salut pública determina un espai de treball multidisciplinari. Per això, l'ASPCAT disposa d'equips multidisciplinaris, integrats per professionals de la salut de diverses professions sanitàries i no sanitàries, adequadament formats per exercir les competències professionals de la salut pública. La formació continuada i la gestió del coneixement han de tenir un paper clau en el suport a les bones pràctiques en la prestació de serveis de salut pública.
Descripció	<p>La Secretaria de Salut Pública disposa d'un Pla anual de formació interna específica que ofereix un conjunt d'activitats de formació als seus professionals.</p> <p>S'hi afegeixen també sessions tècniques com els Dijous de Salut Pública, les sessions Margarita Coll i la participació en cicles formatius d'altres institucions (Consorti de Salut i Social de Catalunya, ASPB).</p> <p>Addicionalment, la SSP-ASPCAT disposa d'un àmbit de Gestió del Coneixement, on hi trobem les "Comunitats de Pràctica" (CoP) amb grups de persones que tenen en comú una necessitat en alguna activitat professional vinculada a la salut pública i que, gràcies a la interacció regular, aprenen a millorar-la en una dinàmica d'intel·ligència col·lectiva i treball col·laboratiu. Altres eixos que s'ofereixen són "l'Erasmus del coneixement", programa d'aprenentatge per a professionals, basat en l'intercanvi de coneixement i experiències i les "Sessions de Casos Pràctics" - que van néixer en temps de pandèmia - per facilitar telemàticament un espai de conversa per compartir dubtes entre professionals de la salut pública i intentar resoldre'ls de forma col·laborativa.</p>
A qui s'adreça	Professionals que treballen a la Secretaria de Salut Pública.
Qui ho pot demanar	Professionals que treballen a la Secretaria de Salut Pública.
Normativa	<u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).
Enllaços i material de suport	<u>Formació en salut pública per a professionals</u> <u>Gestió del coneixement. Aprenentatge i treball col·laboratiu</u>
Contacte	formacio_salut_publica@gencat.cat

Producte o servei	Formació en matèria de salut pública dels professionals i prescriptors de salut pública i de la població general
Justificació	<p>La <i>salut pública</i> es defineix com el conjunt organitzat d'actuacions dels poders públics i de la societat mitjançant la mobilització de recursos humans i materials per protegir i promoure la salut de les persones, prevenir la malaltia i tenir cura de la vigilància de la salut pública. La salut pública també s'ha d'entendre com la salut de la població i depèn, en gran part, de determinants socials, estructurals i ambientals, com ara l'educació o la seguretat, però també de factors lligats als estils de vida. La consideració de les activitats i els serveis de salut pública com a prestació els concedeix la dimensió de dret de la ciutadania, com les altres prestacions del sistema sanitari públic.</p>
Descripció	<p>Activitats de formació, informació i divulgació adequades, accessibles, coherents, coordinades, permanents i actualitzades sobre les qüestions més rellevants en matèria de salut pública. Per àmbits d'actuació, s'ofereix formació:</p> <ul style="list-style-type: none">en l'àmbit de les <u>drogodependències</u>en l'àmbit de la <u>vigilància epidemiològica</u>en l'àmbit de la <u>higiene i seguretat alimentària</u>en l'àmbit de la <u>promoció de la salut</u> (Aula). <p>mitjançant cursos i activitats formatives en diversos formats (presencials, telemàtics i híbrids), utilitzant majoritàriament el suport de plataformes <i>on line</i> de formació i amb la finalitat d'informar i formar els professionals, la ciutadania, i les administracions i entitats que es constitueixen com actors en l'àmbit de la salut pública.</p> <p>A nivell de formació universitària, la SSP-ASPCAT està implicada i dona suport acadèmic i financer al <u>Màster en Salut Pública UPF-UAB</u>) i al <u>Postgrau online de Salut Pública (BSM-UPF)</u> com a ofertes especialitzades per als professionals que es volen formar en salut pública.</p>
A qui s'adreça	<p>Població general.</p> <p>Professionals sanitaris i prescriptors de salut pública.</p> <p>Tècnics de les administracions públiques i altres professionals amb competències en salut pública o en matèries relacionades.</p>
Qui ho pot demanar	<p>Els prescriptors de salut</p> <p>Col·lectius, associacions o agrupacions que representen grups de la població</p> <p>Administracions públiques amb competències en matèria de salut pública o en matèries relacionades.</p>
Normativa	<p><u>Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública</u> (DOGC 5495, de 30.10.2009).</p>
Enllaços i material de suport	<p><u>Formació en salut pública per a professionals</u></p> <p><u>Portal de formació en Salut Pública</u></p>

Recerca

Producte o servei	Foment de la recerca aplicada i innovació en salut pública
Justificació	<p>Una de les funcions de l'ASPCAT és desenvolupar la recerca en el terreny de la salut pública. La recerca és un element clau per donar suport a la bona pràctica de la salut pública i per assolir els objectius de l'ASPCAT. Per a l'ASPCAT, la recerca i la innovació en el terreny de la salut pública són tasques essencials i estratègiques, sigui per imperatiu legal (Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública) o com a conseqüència de la seva missió, valors i funcions.</p> <p>El Pla interdepartamental de salut pública (PINSAP) es beneficiaria molt d'una recerca aplicada que millorés el coneixement dels efectes de les intervencions intersectorials sobre la salut. El Pla proposa avaluar especialment els efectes de la crisi sobre els determinants de la salut, col·laborar amb els centres de recerca del país, elaborar un inventari de projectes en marxa, fomentar noves línies de recerca i promoure projectes internacionals.</p>
Descripció	<p>Les activitats de la Secretaria de Salut Pública per al foment de la recerca i la innovació es concreten en:</p> <ul style="list-style-type: none">• el lideratge de projectes de recerca propis,• la participació en projectes de recerca amb altres organismes i institucions nacionals i internacionals (universitats, fundacions, etc.) i• el foment de col·laboració entre universitats, centres de recerca i professionals en l'àmbit de la salut pública.
A qui s'adreça Qui ho pot demanar	Professionals de l'ASPCAT.
Indicadors	<p>Nombre de grups de recerca consolidats. Nombre d'articles publicats. Línies de recerca en les quals es treballa. Nombre de projectes nacionals i internacionals en els quals es participa. Nombre de xarxes de recerca en les quals es participa. Nombre de comunicacions a congressos i reunions nacionals i internacionals.</p>
Contacte	<p>sgve@gencat.cat promocio.salut.@gencat.cat proteccio.aspc@gencat.cat drogues.salut@gencat.cat</p>

PINSAP
**(Pla interdepartamental i intersectorial
de Salut Pública)**

Introducció

El Pla interdepartamental i intersectorial de salut pública (PINSAP) de la Generalitat de Catalunya és una iniciativa alineada amb les recomanacions de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) per impulsar la salut des de tots els àmbits de l'acció del Govern i la societat, és a dir "salut a totes les polítiques". Aquestes activitats i serveis que tenen influència sobre la salut pública les realitzen al territori diverses administracions, entitats i agents que en són competents, i aquesta concurrència de competències fa necessari compartir la visió, els criteris, els circuits i les responsabilitats per ser eficaces i eficients en la prestació de serveis. Per fer-ho possible, la Comissió Interdepartamental de Salut liderada des de la Secretaria de Salut Pública es la estructura organitzativa adient per facilitar les relacions interdepartamentals, interinstitucionals i intersectorials.

Cal considerar la influència dels determinants socials sobre la salut de les persones i de la població. Així, l'acció sobre aquests determinants ha de tenir lloc des de diverses perspectives i responsabilitats de cadascun dels sectors socials i de les administracions implicades, la qual cosa requereix un model d'intervenció que implica una acció global de govern i societat que cal coordinar.

L'eina bàsica per dur a terme les accions de salut pública és el PINSAP, que té com a propòsit mobilitzar i responsabilitzar els diversos àmbits de govern per millorar el grau de salut amb l'actuació sobre els seus principals determinants, siguin estructurals o d'estils de vida, i incorporar el valor salut en totes les polítiques sectorials, i tenint sempre present una perspectiva d'equitat.

Des de la seva aprovació pel Govern de la Generalitat l'any 2014, s'han mantingut els objectius fundacionals d'incorporar el punt de vista de la salut com un dels eixos de totes les polítiques governamentals, des de la política d'Estat fins a la política municipal, i es proposen accions finalistes que serveixen per incrementar els anys en bona salut de la població de Catalunya. Els darrers anys s'ha reforçat transversalment el plantejament intersectorial del programa, a partir de la constitució dels Consells Territorials de Salut Pública, que acullen representants de la Generalitat, del món local i acadèmic i dels col·legis professionals relacionats amb la salut pública i a partir de la creació de les Comissions Tècniques de Salut a Totes les Polítiques que tenen com a objectiu principal que a cada territori es materialitzin de manera palpable activitats PINSAP a través de dinàmiques de treball intersectorial en xarxa, en col·laboració estreta amb els ens locals i tot el teixit comunitari.

Coordinació interdepartamental i intersectorial en el marc del PINSAP

Producte o servei	Coordinació interdepartamental i intersectorial en el marc del PINSAP
Justificació	<p>El Pla interdepartamental i intersectorial de salut pública (PINSAP) és la figura que estableix la Llei 18/2009, del 22 d'octubre, de salut pública per tal de dur a terme les intervencions sobre els determinants de la salut de la població, que requereixen un abordatge conjunt des de molts sectors socials i de les administracions públiques, l'autonòmica i la local. Té l'objectiu d'assolir els propòsits de millora i protecció de la salut tan equitativament i eficient com sigui possible. És, per tant, un instrument de governança que vincula tot el Govern.</p>
Descripció	<p>El PINSAP és una eina de govern per millorar la salut de la població a partir de l'acció interdepartamental, interinstitucional i intersectorial.</p> <p>Recull les principals actuacions amb resultats de salut de cada departament i inclou trenta actuacions noves o que potencien el component interdepartamental i intersectorial en catorze àmbits agrupats al voltant de dos eixos:</p> <ul style="list-style-type: none">• Actuacions concretes que tenen a veure amb la promoció d'una Catalunya més saludable (incrementar els anys en bona salut de la població).• Incorporació de la perspectiva de salut en el disseny i l'avaluació de les polítiques públiques.
A qui s'adreça	Administracions i sectors implicats en els diferents àmbits d'actuació.
Indicadors	Els propis de cada actuació del PINSAP.
Contacte	sec.salutpublica@gencat.cat
Enllaços i material de suport	PINSAP

Producte o servei	Òrgans consultius, assessors i participatius
Justificació	<p>Un dels principis fonamentals en el qual es basa la creació del l'ASPCAT estableix que la integració dels serveis de salut pública es faci dins d'organitzacions executives, àgils i flexibles, amb capacitat per mobilitzar la cooperació intersectorial i interadministrativa i fomentar les aliances comunitàries.</p> <p>En aquest sentit, la Llei de salut pública i el seu Reglament creen diversos òrgans consultius i assessors, a més d'establir-ne la composició, les funcions i les actuacions previstes per fer efectiu l'objectiu d'òrgan consultiu, assessor o de participació en la presa de decisions.</p>
Descripció	<p>Òrgans creats normativament:</p> <ul style="list-style-type: none">• Comissió Interdepartamental de Salut• Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya,• Comissió Interdepartamental de Drogues,• Comitè Executiu de Catalunya per a la Prevenció, el Control i el Seguiment de l'Evolució d'una Possible Pandèmia de Grip, i• Consell Assessor de Salut Pública.
A qui s'adreça	Administracions i sectors implicats en els diferents àmbits d'actuació.
Indicadors	Nombre de reunions i comissions.
Contacte	sec.salutpublica@gencat.cat

Producte o servei	Avaluació d'impacte en salut (AIS)
Justificació	<p>Aproximadament, el 80% dels determinants de la salut cauen fora del sistema sanitari. Per això, un dels objectius clau en el marc del <u>Pla interdepartamental i intersectorial de salut pública</u> (PINSAP) és incorporar-hi la perspectiva de salut i d'equitat en el disseny de les polítiques públiques mitjançant l'avaluació de l'impacte en la salut (AIS).</p> <p>L'AIS és una eina que permet identificar, abans de l'aprovació d'una iniciativa política o de la posada en marxa d'un projecte, els possibles impactes sobre la salut de qualsevol intervenció. També permet minimitzar els impactes negatius i potenciar-ne els positius, tot centrant-se en col·lectius més vulnerables i en l'impacte sobre l'equitat de les polítiques.</p>
Descripció	Tallers formatius sobre AIS i suport metodològic i acompanyament per implementar-la.
A qui s'adreça	A professionals de diferents departaments o municipis interessats a implementar el Test de salut.
Qui ho pot demanar	Altres departaments, municipis.
Indicadors	Nombre de tallers impartits, assistents i satisfacció. Nombre de projectes o polítiques sobre els quals es fa una AIS i recomanacions incorporades derivades de la implementació.
Contacte	sec.promocio@gencat.cat
Enllaços i materials de suport	PINSAP

Producte o servei	Test de salut
Justificació	<p>El <u>Pla interdepartamental i intersectorial de salut pública</u> (PINSAP) té com a objectiu incorporar la visió de la salut en el disseny i l'avaluació de les polítiques públiques.</p> <p>Test de salut és una eina que ajuda a incorporar la perspectiva de la salut i de l'equitat en el disseny de les polítiques públiques, amb una metodologia arrelada en l'avaluació de l'impacte en la salut (AIS).</p> <p>Mitjançant el Test de salut s'avalua, abans d'aprovar una política, l'impacte potencial en la salut que es derivarà d'implementar-la. Alhora, es concreten unes recomanacions per tal de maximitzar-ne els efectes potencials positius en la salut i de minimitzar-ne els efectes potencials negatius, tenint en compte els diferents grups de població.</p> <p>L'Acord del Govern aprovat el dia 14 d'octubre de 2014, sobre actuacions per a la identificació, el seguiment i l'abordatge dels determinants de salut en les polítiques públiques responsabilitat del Govern, estableix el desenvolupament del test de salut per identificar i avaluar l'impacte en l'estat de la salut de la població de les polítiques públiques i per dissenyar estratègies per a l'abordatge dels determinants de salut.</p>
Descripció	Tallers formatius sobre l'eina Test de salut i suport metodològic i acompanyament per implementar-la.
A qui s'adreça	A professionals de diferents departaments o municipis interessats a implementar el Test de salut.
Qui ho pot demanar	Altres departaments, municipis.
Indicadors	Nombre de tallers realitzats, assistents i satisfacció. Nombre de projectes o polítiques avaluades a través del Test de salut. Recomanacions incorporades a programes i polítiques derivades de la implementació.
Contacte	sec.promocio@gencat.cat
Enllaços i materials de suport	<u>PINSAP</u> <u>Test de salut</u>

Desplegament territorial

Producte o servei	Consells territorials
Justificació	<p>Cada territori té unes característiques i unes necessitats particulars que s'han d'atendre amb la màxima consideració per la diversitat. La clau per desenvolupar projectes rellevants per a les persones és el coneixement dels condicionants de l'entorn en què viuen, i això només es pot dur a terme amb un equip divers de professionals implicats i amb coneixement de tots els àmbits.</p>
Descripció	<p>Els Consells Territorials de Salut Pública són fonamentals per al desplegament de l'estratègia de Salut a totes les polítiques.</p> <p>L'any 2017 van quedar constituïts aquests òrgans a les demarcacions de Barcelona, Girona, Lleida, Catalunya Central, Tarragona, Terres de l'Ebre i Alt Pirineu i Aran. A cada Consell territorial hi ha implicats responsables de la Generalitat, representants del món local, de l'acadèmic, del tercer sector, dels proveïdors de salut, del teixit associatiu i dels col·legis professionals.</p> <p>Les funcions dels Consells territorials són:</p> <ul style="list-style-type: none">• Valorar les necessitats territorials a través d'un diagnòstic de salut.• Identificar actuacions sectorials que tinguin un impacte en la salut.• Reforçar el treball en xarxa i les relacions de col·laboració entre els diferents àmbits per fer salut.• Conèixer l'escenari pressupostari de les polítiques sectorials que tinguin un impacte en la salut.• Avaluar l'impacte de les diferents polítiques en la salut de les persones.• Formular propostes d'actuació en l'àmbit de la salut pública.• Conèixer i informar sobre la proposta del PINSAP.
A qui s'adreça	Governos locals i societat civil
Contacte	sec.promocio@gencat.cat
Enllaços i materials de suport	Els consells territorials del PINSAP

Salut comunitària

Producte o servei	Museus i Salut
Justificació	<p>Museus i Salut és un projecte integrat dins del <u>Pla interdepartamental i intersectorial de salut pública</u> (PINSAP) i del projecte <u>COMSalut</u>.</p> <p>Un <u>informe</u> de l'OMS, publicat el 2019, sintetitza l'evidència del paper de les Arts en l'assoliment del benestar i la salut de la població, en especial pel que fa a la promoció de la salut i la prevenció i tractament de la malaltia durant tot el cicle vital de les persones.</p>
Descripció	<p>Per fer més evident la relació entre l'Art, i en concret els Museus, amb el benestar i la salut de qui en gaudeix, s'ha creat la Comissió de Museus i Salut. Aquesta té com objectiu traçar sinèrgies entre professionals del sector cultural i sanitari i prendre consciència de les aportacions que poden tenir l'Art i la Cultura en l'àmbit de la Salut.</p> <p>El <u>cercador Actius i Salut</u> recull els equipaments museístics de Catalunya, així com moltes iniciatives de col·laboració i treball conjunt.</p> <p>També s'ha elaborat la guia <u>Museus i Salut</u> que recull les fases d'un programa d'acció comunitària en salut cocreat entre un equip d'atenció primària conjuntament amb salut pública i un museu un projecte per millorar la salut de la comunitat, comptant des de l'inici amb la participació de la comunitat i amb una proposta avaluativa específica.</p>
A qui s'adreça	<p>Als professionals relacionats amb temes de salut i benestar, de manera prioritària a l'atenció primària, per promoure la prescripció d'activitats relacionades amb l'art i els museus i a la població en general.</p>
Qui ho pot demanar	<p>La pàgina web de la Taula i de Actius i salut és d'accés lliure per a fer consultes i cerques.</p> <p>Les entitats amb finalitats de promoció d'activitats artístiques i concretament museístiques.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'activitats i recursos relacionats amb l'art i els museus introduïts/revalidats al cercador per any.</p> <p>Nombre de municipis amb recursos/activitats relacionats amb l'art i els museus al mapa.</p> <p>Nombre d'activitats i recursos relacionats amb l'art i els museus per població/província.</p>
Contacte	<p>actius.salut@gencat.cat</p>
Enllaços i materials de suport	<p><u>Web Actius i salut</u></p> <p><u>Cultura i Salut</u></p> <p><u>Museus i Salut</u></p>

Producte o servei	Salut i Natura
Justificació	<p>Salut i Natura és un projecte integrat dins del <u>Pla interdepartamental i intersectorial de salut pública</u> (PINSAP) per millorar la salut de la població.</p> <p>El contacte amb la natura ajuda a alleujar la fatiga mental mitjançant la relaxació. Des de fa temps es desenvolupen programes on la relació natura-salut es fa evident, tant a nivell d'usuari com en activitats adreçades a determinats col·lectius.</p>
Descripció	<p>Conceptes com Salut global o Salut planetària fan cada cop més evident els beneficis sobre la salut que proporciona el contacte amb tot tipus d'espais verds. D'aquí l'aparició d'iniciatives que van des de la simple passejada per entorns naturals com activitats creades per a col·lectius específics (persones en situació de vulnerabilitat, persones amb problemes de salut mental...).</p> <p>La <u>Taula Salut i Natura</u> té com a principal finalitat difondre i promoure activitats que relacionen ambdós aspectes, a més de posar en contacte els diferents agents implicats en cada territori. A més edita un butlletí mensual d'inscripció gratuïta.</p> <p>La web <u>Actius i salut</u> recull moltes d'aquestes activitats, així com els Parcs naturals de Catalunya, Itineraris forestals terapèutics, Banys de bosc i caminades per la natura, entre d'altres.</p>
A qui s'adreça	<p>Als professionals relacionats amb temes de salut i benestar, de manera prioritària a l'atenció primària, per promoure la prescripció de natura i a la població en general.</p>
Qui ho pot demanar	<p>La pàgina web de la Taula i de Actius i salut és d'accés lliure per a fer consultes i cerques.</p> <p>Les entitats amb finalitats de promoció d'activitats en contacte amb la natura.</p>
Indicadors	<p>Nombre d'activitats i recursos de natura al Mapa Actius i salut</p> <p>Nombre de municipis/centres d'atenció primària/hospitalaris amb recursos/activitats relacionades amb la natura</p> <p>Nombre de consultes a la web de la Taula Natura i salut</p> <p>Nombre de subscriptors al butlletí de la Taula Natura i salut</p>
Contacte	<p>actius.salut@gencat.cat</p> <p>info@taulasalutinatura.cat</p>
Enllaços i materials de suport	<p><u>Web Actius i salut</u></p> <p><u>Taula Salut i natura</u></p> <p><u>Salut i natura</u></p>

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut
Secretaria de Salut Pública